Pärnumaa Kutsehariduskeskuse õppekava

Dir KK nr 1-2/26/4 kinnitatud 03.02.2026

Õppekavarühm						
Õppekava nimetus		Logistika ja laokorraldus				
		Logistics and Warehouse Management				
Õppekava kood EHISes		261481				
ESMAÕPPE ÕPPEKAVA					JÄTKUÕPPE ÕPPEKAVA	
EKR 2	**EKR 3**	**EKR 4 kutsekeskharidus**	**EKR 4**	**EKR 5**	**EKR 4**	**EKR 5**
		X				
Õppekava maht (EKAP):		240				
Õppekava koostamise alus:		Õppekava koostamise aluseks on Vabariigi Valitsuse 26.08.2013 määrus nr 130 „Kutseharidusstandard“ ning haridus ja teadusministri 08.04.2025.a. määrus nr 15 „Kutsekeskhariduse riiklik õppekava“.				
Õppekava õpiväljundid:		Kutsekeskharidusõppe eesmärk on üldhariduslike ja kutse- või erialaste teadmiste, oskuste ning väärtushoiakute omandamine, mis loovad õpilasele eeldused tööle asumiseks õpitud kutseala valdkonnas ja õpingute jätkamiseks järgmisel kutse- või haridustasemel. Pärast kutsekeskharidusõppe läbimist õpilane: 1) kavandab teadlikult enda arengut ja karjääri lähtudes elukestva õppe põhimõtetest, hinnates adekvaatselt oma võimeid ja võimalusi ning olles teadlik erinevatest tööturu suundumustest; 2) planeerib ja juhib oma õppimist ja töötamist, hangib sihipäraselt õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet, kasutades sobivaid ja usaldusväärseid allikaid, erinevaid õpistrateegiaid ning vajadusel juhendamist ja abi; 3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui kirjalikult, arvestades suhtlusolukordi ja -partnereid ning kasutades sobivaid väljendusviise ja sõnavara, sh erialaterminoloogiat; 4) suhtleb võõrkeeles erinevates igapäevaelu ja tööga seotud olukordades iseseisva keelekasutaja tasemel, väärtustades keelelist ja kultuurilist mitmekesisust; 5) teeb koostööd seatud eesmärkide saavutamiseks, tegutsedes ülesannete täitmisel vastutustundlikult nii iseseisvalt kui kollektiivi liikmena, lähtudes üldinimlikest ja demokraatliku ühiskonna väärtustest; 6) arvestab igapäevaelus ja töötamisel jätkusuutliku arengu põhimõtteid, töötervishoiu-, töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid; 7) väärtustab enda seotust teiste inimeste, ühiskonna, looduse ja kultuuripärandiga, ning mõistes vastutustundliku ja keskkonnateadliku ühiskonnaliikmena enda rolli ja sotsiaalset vastutust; 8) rakendab kutseala valdkonnas töötamiseks vajalikke kompetentse, õpitud põhimõtteid, teooriaid, tehnoloogiaid nii tavapärastes kui ka uudsetes töösituatsioonides täites iseseisvalt mitmekesiseid töö- ja õppeülesandeid; 9) mõistab ettevõtliku, väärtust loova ja vastutustundliku tegutsemise olulisust nii endale kui ka ühiskonnale, lahendades töö- ja õppeülesannetega seonduvaid probleeme eesmärgipäraselt ja loovalt ning kohandades oma tegevust vastavalt muutuvatele olukordadele; 10) toimib aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna, järgides demokraatia põhimõtteid, ühiskonnas tunnustatud väärtusi ja käitumisnorme; 11) teeb põhjendatud otsuseid nii töö- kui igapäevaelu küsimuste				

	lahendamisel, kasutades matemaatikale, loodusteadustele ja tehnoloogiale omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid; 12) kasutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalusi nii isiklikel kui tööalastel eesmärkidel eesmärgipäraselt ning vastutustundlikult; 13) kaitseb teadlikult oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti, arvestades küberturvalisuse põhimõtteid; 14) oskab teadlikult planeerida oma rahaasju igapäevases majandamises, tehes rahaasjades arukaid, vastutustundlike ja majanduslikult jätkusuutlikke otsuseid isikliku ja ühiskondliku heaolu tagamiseks.	
Õppekava rakendamine:	**Õppevorm** statsionaarne - koolipõhine õpe, mittestatsionaarne õpe, statsionaarne - töökohapõhine õpe **Sihtrühm**	
Nõuded õpingute alustamiseks Kutsekeskharidusõppes õpingute alustamise tingimuseks on põhihariduse olemasolu. Õpinguid võivad alustada ka vähemalt 22-aastased põhihariduseta isikud, kellel on põhiharidusele vastavad kompetentsid. Vastavate kompetentside olemasolu hindab kool vastavalt kooli vastuvõtukorras sätestatud tingimustele.		
Nõuded õpingute lõpetamiseks Õpingute lõpetamiseks tuleb õpilasel: 1) täita õppekava täies mahus ja saavutada õppekavas kirjeldatud õpiväljundid; 2) tõendada tööturule suundumiseks vajalikke kutseoskusi praktilises tööolukorras oskuste demonstratsioonil, mis võib toimuda kutseeksamina ja osade kaupa kogu õppe jooksul; 3) sooritada eesti keele, matemaatika ja võõrkeele eksam, mille võib asendada õpilase soovi korral riigieksamitega vastavalt eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles. Õpilased, kes on õppinud eesti keelt teise keelena, sooritavad kas eesti keele riigieksami või eesti keele teise keelena riigieksami. Õpilased, kes on valikõpingutena õppinud täiendavalt üldharidusõpingud 30 arvestuspunkti kogu valikõpingute mahust, sooritavad õpingute lõpetamiseks riigieksamid eesti keeles, matemaatikas ja võõrkeeles põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 31 kehtestatud korras.		
Lõpetamisel väljastatavad dokumendid Õpingute lõpetanule väljastab kool lõputunnistuse kutsekeskhariduse omandamise kohta koos hinnetelehega.		
Õpingute läbimisel omandatav(ad)		
kvalifikatsioon(id):	Laotöötaja, tase 4	
Osakutse(d):	Kaubakäitleja, tase 4	
Õppekava struktuur Õppekava võimaldab õpilasel omandada teadmised, oskused, väärtushoiakud ja sotsiaalse valmiduse õpingute jätkamiseks ja töötamiseks oskustöölisena logistika- ja laokorralduse valdkonnas. Pärnumaa Kutsehariduskeskus pakub selle õppekava raames spetsialiseerumisvõimalust laotöö korraldusele. Õppekava õppemaht on 240 EKAPit, mis jaguneb järgmiselt: 1) kohustuslikud üldharidusõpingud 80 EKAPit; 2) põhiõpingud 125 EKAPit, millest ühiseid põhiõpinguid 62 EKAPit ja valitavaid põhiõpinguid 63 EKAPit; 3) valikõpingud 35 EKAPit sh 5 EKAPit õpilase huvidest ja soovidest lähtuvad vabaõpingud.		
Põhiõpingute moodulid (143 EKAP)		
Digioskuste arendamine	5 EKAP	• 1. Õpilane kasutab digikeskkonnast vajaliku teabe leidmiseks sobivaid infootsingu ja andmehalduse võtteid, hinnates digisisu asjakohasust • 2. Õpilane kasutab info jagamiseks, suhtlemiseks ja koostööks sobivaid digilahendusi, arvestades digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisnorme ning küberturvalisuse nõudeid • 3. Õpilane loob ja täiustab digisisu, kasutades sobivaid

		tööriistu sh tehisintellekti lahendusi vastutustundlikult ning arvestades autoriõiguse põhimõtteid • 4. Õpilane kaitseb oma digiseadet, isikuandmeid, privaatsust ja tervist, rakendades küberturvalisuse ja jätkusuutliku arengu põhimõtteid • 5. Õpilane lahendab digitehnoloogia kasutamisega seotud probleeme, tuvastades tehnilised tõrked ning valides sobivad lahendused nende likvideerimiseks
Erialane võõrkeel	6 EKAP	• valdab erialaga seotud terminoloogiat ja mõistab võõrkeelse suhtluse olulisust oma töövaldkonnas • kasutab võõrkeele oskuse arendamiseks endale sobivaid võõrkeele õppimise meetodeid, teabeallikaid ja digivahendeid, seostades võõrkeeleõpet elukestva õppe ja töömaailma vajadustega • suhtleb erialast terminoloogiat kasutades selgelt ja sihipäraselt klientide, kolleegide ning koostööpartneritega nii kõnes kui ka kirjas
Jätkusuutlik logistika ja ringmajandus	5 EKAP	• kasutab jätkusuutlikku toimimise põhimõtteid laonduses, arvestades ettevõtte ja tarneahela keskkonnamõjusid • iseloomustab ringmajanduse põhimõtteid ja keskkonnalaseid trende logistikas globaalselt ning Eestis • iseloomustab jätkusuutliku logistika ja ringmajanduse põhimõtteid erinevates tööetappides
Kaasaegne laokorraldus	8 EKAP	• koostab juhendamisel digivahendeid kasutades optimaalse laoplaani, järgides ruumikasutuse ja kaubavoogude efektiivse haldamise põhimõtteid • omab ülevaadet laokorraldusele õigusaktidega kehtestatud nõuetest • käsitleb juhtumi baasil pretensioone ja reklamatsioone arvestades ettevõttes kehtestatud korda, õigusakte ja klienditeeninduse eesmärke • selgitab laondusega seotud kahju- ja õnnetusriske ning meetmeid riskide vähendamiseks • annab ülevaate kaasaegsete tehnoloogiate kasutusvõimalustest laokorralduses • järgib enda töös laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid arvestades seatud eesmärke
Kaasaegsed tehnoloogiad logistikas	4 EKAP	• kasutab transpordiprotsessis tööülesannete täitmisel veebipõhiseid tarkavarasid arvestades lähteülesande tingimusi • annab ülevaate kaasaegsete digitehnoloogiate sealhulgas tehisintellekti kasutusvõimalustest logistikas • kasutab logistikaülesannete lahendamisel meeskonnatööna veebipõhiseid koos- ja kaugtöö vahendeid, arvestades küberturvalisuse ja andmekaitse nõuetega
Kauba maanteevedude korraldamine	14 EKAP	• määratleb veoprotsessidega kaasnevaid riske pakkudes välja ennetamise ja meetmete rakendamise võimalusi • arvestab maanteevedude korraldamisel veeremipargi tegevusnäitajatega • tuvastab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed ning neile rakendatavad tingimused lähtuvalt tööülesandest ja õigusaktidest • annab ülevaate transpordi valdkonna rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest ja regulatsioonidest arvestades veoviisi

		• korraldab maanteekaubaveo toiminguid vastavalt kehtestatud normidele • selgitab tarneklauslite funktsiooni rahvusvahelistes kaubanduslepingutes ning nendega seotud vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö ja puhkeaja reeglitest ning õigusaktidest
Kaubavarude täiendamine	7 EKAP	• osaleb meeskonna liikmena inventuuri korraldamises vastavalt inventuuri läbiviimise juhendile, arvestades seadusandlikke akte ja ajakava • osaleb meeskonna liikmena ettevõtte hanke- ja ostuprotsessis, valides tarnija lähtuvalt ettevõtte ostu eesmärkidest ja - poliitikast • kasutab digivahendeid erinevates varude juhtimise toimingutes
Kaupade käitlemine	10 EKAP	• viib läbi kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise, järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid • kasutab laotöötoimingutes vahendeid ja seadmeid eesmärgipäraselt järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid. • selgitab pakendite liigituse ja pakendiringluse põhimõtteid lähtudes õigusaktidega kehtestatud nõuetest • teeb kauba väljastamise toiminguid, järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid
Klienditeenindus	5 EKAP	• suhtleb eesmärgipäraselt klientide, koostööpartnerite ja kolleegidega, käitudes erinevates olukordades tasakaalukalt, kaasa arvatud pingelistes ja keerulistes situatsioonides • kirjeldab enda rolli ja vastutust meeskonnaliikmena sealhulgas mitmekultuurilises meeskonnas, arvestades organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava • rakendab valdkonna ettevõtte klienditeeninduse protsessi põhimõtteid, arvestades teeninduse kvaliteedinäitajatega
Laotoimingud	10 EKAP	• paigutab kaupu hoiukohtadele arvestades kasutatavat hoiustamissüsteemi • laadib saadetised veoühikusse ja kinnitab pakkeüksused vastavalt veoste laadimise ja kinnitamise nõuetele • osaleb meeskonnaliikmena eri liiki inventuuride korraldamisel ja läbiviimisel • teeb tööaega efektiivselt kasutades kaupade mahalaadimise ja vastuvõtutoiminguid, arvestades töökorraldust, tööohutuse ja keskkonnanõudeid, klienditeeninduse eesmärke • komplekteerib ja pakendab väljuvaid saadetisi erinevate komplekteerimismeetodite ja -tehnoloogiatega, arvestades keskkonnanõudeid
Logistikateenuste ost ja müük	6 EKAP	• koostab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessiga kaasneva dokumentatsiooni lähtudes juhenditest, kindlustustingimustest ja õigusaktidest • selgitab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etappe arvestades kaasatud osapoolte rolli • hindab logistikateenuste kvaliteeti andmete põhjal, tehes ettepanekuid protsesside parendamiseks • selgitab riskide ennetamise võimalusi logistikateenuste ostmisel ja müümisel arvestades enamlevinud tüüpsituatsioone
Müügitöö ja digiturundus	6 EKAP	• selgitab turunduse ja digiturunduse põhimõtteid ning seost

		logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel • esitleb teenuseid või tooteid enesekindlalt ja selgelt, arvestades kuulajate vajadusi ja huve • loob sihtrühmale suunatud digiturunduse sisu, toetades ettevõtte eesmärke ja suurendades kliendi teadlikkust • selgitab müügilepingus kasutatava tarnetingimuse eeliseid ja puuduseid arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke • kasutab kaasaegse klienditeeninduse põhimõtteid, nõustamistehnikaid ja -viise kliendi suunamisel tema vajadusi arvestava lahenduseni • kasutab digitaalseid suhtluskanaleid, sihtrühma suuremaks kaasamiseks ja kliendisuhete tugevdamiseks
Oskused eluks ja tööks	15 EKAP	• Õpilane püstitab enesearengu eesmärgid, arvestades enda võimeid ja võimalusi ning väärtustades tervislikke eluviise • kasutab teadlikult erinevaid õpistrateegiaid ja -viise enda õpitegevuse kavandamisel ja juhtimisel • tegutseb seatud eesmärkide saavutamiseks vastutustundlikult nii iseseisvalt kui kollektiivi liikmena • mõistab ettevõtliku, väärtust loova ja vastutustundliku tegutsemise olulisust nii endale kui ühiskonnale • mõistab tööturu toimimise põhimõtteid ja enda arenguvajadusi tööturule sisenemiseks • kasutab varasemaid teadmisi, oskusi ja kogemusi igapäevaeluga seonduvate ülesannete lahendamisel • korraldab teadlikult oma rahaasju mõistes, et oma hea finantsilise käekäigu eest vastutab vaid tema ise
Praktika	28 EKAP	• arendab suhtlemis- ja koostööoskusi töötingimustes, mõistab oma rolli ja vastutust meeskonna liikmena ühiste eesmärkide saavutamisel • hindab enda tööalast arengut, väärtustades koostööd ja dokumenteerides tehtud tööd etteantud nõuete kohaselt • täidab tööülesandeid tulenevalt praktika eesmärkidest, ettevõtte töökorraldusest, järgides kehtestatud nõudeid ja õigusakte • leiab endale praktika eesmärkidele vastava praktikakoha ja põhjendab oma valikut
Sissejuhatus kutseõpingutesse	10 EKAP	• määratleb logistilised funktsioonid, seostades erinevaid logistikaprotsesse tarneahelas • selgitab enda õppe-eesmärke ja -teekonda lähtuvalt valitud erialast, arvestades õppekava ja tööturu võimalusi • kirjeldab keskkonnamõju ja selle vähendamise võimalusi logistilises ahelas arvestades erinevaid transpordiliike • selgitab logistika seoseid erinevate valdkondadega arvestades tuleviku arengutrende • iseloomustab transpordiliigi, veoviisi, -vahendi ja - ühiku valimise põhimõtteid,arvestades kestlikkuse printsiipe ja tööülesandeid • tunneb töökeskkonna erisusi ja ohutegureid logistika valdkonna ettevõtetes • selgitab geograafia ja logistika seoseid, sh kauba päritolu ja sihtkohtade geograafilist mõju ladustamisele ja logistikale
Tõstukite kasutamine	4 EKAP	• töötab tõstukiga, järgides tööde järjekorda ja ohutusnõudeid laotoimingute sooritamisel • arvestab tõstukite ehituse ja hoolduse põhimõtetega, lähtudes tõstuki kasutusjuhenditest

Üldõpingute moodulid (80 EKAP)		
Keel ja kirjandus	14 EKAP	• Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist • Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle • Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit • Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist • Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Kehakultuur	5.5 EKAP	• Iseloomustab objektiivselt enda kehalist ja sotsiaalset võimekust ning rakendab tervise edendamiseks erinevaid põhimõtteid ja tegevusi; • Arendab vaimset ja füüsilist tasakaalu, on ennastjuhtiv ning omab pädevusi, mis toetavad terviseteadliku, vaimselt ja füüsiliselt aktiivse inimese kujunemist • Rakendab teadlikult erinevaid liikumistegevusi ning näeb liikumist ja tantsu kultuuri osana ning iseennast selle kujundajana • Iseloomustab ennast sportliku eneseväljenduse abil ning kirjeldab oma rolli tervisliku elukeskkonna loojana sotsiaalsest, kultuurilisest või tervislikust taustast sõltumata • Kavandab enda igapäevast vaimset ja füüsilist töökeskkonda ning tervist toetavat kestlikkuse teed eneseanalüüsi ja eriala valiku toel
Loodusained	18 EKAP	• Kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide ja nähtuste ning nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks • Sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteaduslikke uuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi • Leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel • Rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi probleemide lahendamiseks ja otsuste tegemiseks • Saab aru teaduse olemusest, seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat • Selgitab kliimamuutuste ja rohetehnoloogia mõju keskkonnale • Selgitab elurikkuse ja jätkusuutliku arengu olulisust ning kasutab neid põhimõtteid igapäevaelus • Selgitab oma eriala seoseid loodusteaduste ja tehnoloogiaga elukestva õppe kontekstis
Matemaatika	12 EKAP	• Rakendab matemaatika ja eluliste probleemülesannete lahendamisel ning tulemuste kontrollimisel sobivaid meetodeid ja digivahendeid • Kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi erinevate valdkondade probleemülesannete lahendamisel, hinnates kriitiliselt nende sobivust ja piiranguid

		• Selgitab erineval kujul (teksti, tabeli, graafiku, valemitena vms) esitatud matemaatilist infot, kasutades vajaduse korral erinevaid teabeallikaid • Analüüsib erineval moel esitatud matemaatilisi, sh statistilisi andmeid, hinnates nende usaldusväärsust • Annab hinnangu lahendusprotsessile ja saadud tulemuste tõepärasusele, tehes vajaduse korral parandusi ning esitledes tulemusi loogiliselt ja veenvalt
Riigikaitseõpetus	1.5 EKAP	• Mõistab maailma ja Euroopa sõjaajaloo olulisemate sündmuste vahelisi seoseid, sh seoseid relvastuse arenguga, ning nende sündmuste tagajärgi ja mõju Eesti riigile, ühiskonnale ja inimeste saatusele • Selgitab külma sõja aegsete ning tänapäevaste sõjaliste kriiside ja relvakonfliktide erinevusi ning mõju rahvusvahelisele julgeolekule • Selgitab Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika eesmärke maailma ja Euroopa julgeoleku kontekstis • Selgitab Eesti riigikaitse eesmärke, ülesandeid ja korraldust ning nende seotust teiste ühiskonnaelu valdkondadega, lähtudes Eesti riigikaitse laiast käsitusest • Tunneb Eesti Vabariigi kaitseväeteenistuse olemust, tähtsust ja selles osalemise võimalusi ning üksikisiku kohustusi, tuginedes vastavatele regulatsioonidele • Omab ülevaadet rivilise liikumise kujunemisloost, rivikorra tähtsusest ja rivikäsklustest Kaitseväes • Selgitab õigusaktidele tuginedes relva ja laskemoona ohutu käsitsemise põhimõtteid, relva kandmise kultuuri ning relva kasutaja vastutust • Oskab kasutada topograafilist kaarti ja kompassi etteantud sihtpunkti jõudmiseks • On omandanud esmased esmaabivõtted ja oskab tegutseda õnnetusjuhtumi korral • Kirjeldab Eestis toimuda võivaid hädaolukordi ja ohte siseturvalisusele elanikkonnakaitse kontekstis ning nendes tegutsemise põhimõtteid indiviidi ja riigi tasandil
Sotsiaalained	13 EKAP	• Iseloomustab kaasaegse maailma kujunemist ning Eesti ja maailma ajaloo vahelisi seoseid • Mõistab kultuurilise mitmekesisuse väärtust ning kultuuride ja rahvaste rolli selles • Eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid teabevahendeid • Selgitab ühiskonnaliikme aktiivset rolli ja vastutust, lähtudes kodanikuaktiivsuse, keskkonnahoiu ning inim- ja kodanikuõiguste olulisusest demokraatlikus ühiskonnas • Analüüsib enda isiksust, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas • Mõistab ühiskonnas toimuvate protsesside mõju üksikisikule ning paarisuhete ja peremudelite mitmekesisusele
Visuaal- ja helikultuur	4 EKAP	• Mõistab kunsti ja muusika rolli ja olulisust enese, kogukonna ja ühiskonna toimimises • Mõtestab visuaal- ja helikultuuri mitmekesisust Eestis ja maailmas, seostades seda ühiskonna ja tehnoloogia muutumisega ajas • Väljendab end visuaali või heli kaudu loovprojektis,

		kasutades erinevaid väljendusvahendeid, -tehnikaid ja -vorme
Võõrkeel keeleoskustasemel B1	4.5 EKAP	• Suhtleb õpitavas võõrkeeles, väljendades arvamusi ja kirjeldades kogemusi, kasutades mitmekesist sõnavara ja keelestruktuure peamiselt mitteametlikes olukordades • Käitub erinevates suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt • Kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab need vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele • Võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks • Väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni
Võõrkeel keeleoskustasemel B2	7.5 EKAP	• Suhtleb õpitavas võõrkeeles edasijõudnud keelekasutajana ladusalt nii kõnes, kirjas kui ka veebisuhtluses eesmärgipäraselt, väljendades erinevaid seisukohti ja arvamusi; • Käitub erinevates suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt; • Kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab neid vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele; • Võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks; • Väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni.
Valikõpingute moodulid (66.5 EKAP)		
Ergonoomika lao- ja kontoritöös	2 EKAP	• Selgitab ergonoomika mõistet, tähtsust ja mõju tervisele ning üldisele heaolule, tuues näiteid tööolukordadest. • Kasutab vastavalt tööiseloomule ergonoomilisi töövõtteid ja töövahendeid, järgides ergonoomika põhimõtteid.
Ettevalmistus eesti keele riigieksamiks	5 EKAP	• 1. väljendub ladusalt ja normipäraselt nii suulises kui kirjalikus suhtluses, koostades sidusaid tekste ning kirjutades akadeemilisi tekste (nt ettekanne, essee, arutlev artikkel) vastavalt eesti keele normidele • 2. analüüsib ja tõlgendab tekste (sh auditiivseid, visuaalseid ja multimodaalseid), teeb üldistusi ja järeldusi • 3. kasutab tekstide loomisel asjakohaseid allikaid, tunneb viitamise põhimõtteid • 4. osaleb aruteludes, põhjendab seisukohti ja teeb koostööd
Ettevalmistus inglise keele riigieksamiks	10 EKAP	• 1. mõistab eri tüüpi kuulamis- ja lugemistekstide tähendust ja konteksti nii tuttavatel kui vähem tuttavatel teemadel • 2. loob eri liiki kirjalikke ja suulisi tekste arvestades nende eesmärki ja vorminõudeid • 3. suhtleb iseseisva keelekasutajana erinevates suhtlussituatsioonides, vahendades infot enesekindlalt ja struktureeritult nii kõnes kui kirjas • 4. loob toetava ja kaasava suhtluskeskkonna nii kirjalikus kui suulises suhtluses, kohandades keelekasutust olukorra ja sihtgrupi järgi.
Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	15 EKAP	• 1. lahendab matemaatilisi ja elulisi probleemülesandeid, rakendades algebralisi teadmisi ning arvutamis- ja teisendamisvõtteid • 2. kasutab logaritmilisi ja eksponentsiaalseid seoseid, lahendades vastavaid võrrandeid ja ülesandeid

		• 3. süstematiseerib andmeid, kasutades erinevaid statistilisi meetodeid • 4. tõlgendab funktsiooni graafikut, tuginedes selle erinevatele esitusviisidele • 5. rakendab funktsiooni tuletist funktsiooni omaduste uurimisel ning ekstreemumülesannete lahendamisel, kasutades sobivaid meetodeid • 6. analüüsib trigonomeetriliste funktsioonide omadusi ja graafikuid, tuginedes erinevatele esitusviisidele • 7. rakendab trigonomeetriliste võrrandite lahendamisel analüütilisi ja graafilisi meetodeid kasutades valemeid ja teisendusi • 8. koostab funktsiooni graafikule puutuja võrrandi, kasutades tuletist • 9. lahendab tasandiliste kujunditega seotud ülesandeid kasutades geomeetrilisi seoseid • 10. lahendab tasandilisi ja ruumilisi probleeme, rakendades vektorarvutust • 11. mudeldab ruumigeomeetria ülesandeid kasutades valemeid, jooniseid ja ruumigeomeetria seoseid • 12. leiab joone võrrandi ja määrab tasandil sirgete vastastikused asendeid kasutades vastavaid võrrandeid • 13. kasutab Newton–Leibnizi valemit pindala ja ruumala arvutamiseks, rakendades määratud integraali
Ettevõtlusõpe	4 EKAP	• Mõistab ärivõimalusi, lähtudes iseenda eeldustest ja oskustest ning keskkonna toetavatest ja piiravatest teguritest • Kavandab turundustegevused äriidees kirjeldatud tootele, tarbijale ja turutingimustele • Mõistab ettevõtte eelarvestamise, finantseerimise ja majandusarvestuse põhimõtteid, lähtudes õigusaktidest ja heast tavast • Kavandab ettevõtlustegevuse. õpitavas valdkonnas, lähtudes äriideest ja ettevõtluskeskkonnast
Hanke- ja ostutegevus	4 EKAP	• Selgitab hanke- ja ostutegevuse põhimõisteid, eesmärke ja protsesse, kirjeldades nende rolli ettevõtte tegevuses. • Osaleb hanketegevuste kavandamisel, arvestades ettevõtte vajadusi ja kehtivaid regulatsioone. • Koostab juhendamisel läbirääkimiste ettevalmistuse, arvestades läbirääkimiste põhimõtteid ja lepingute aluseid. • Osaleb ostu- ja tarnijate juhtimise tegevustes, kasutades sobivaid digivahendeid ja varude haldamise põhimõtteid.
Kaubaõpetus	4 EKAP	• Liigitab kaubad kasutades sortimendipüramiidi mõisteid ja tehnikat. • Selgitab kaupade omadusi ja säilitamist kaupade käitlemisel.
Riigikaitseõpetuse välilaager	1.5 EKAP	• Rajab meeskonna liikmena nõuetekohase välilaagri,kasutades olemasolevaid vahendeid ja allüksuse varustust ning järgides etteantud reegleid ja keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid • Käitub välilaagri ajal vastavalt kehtestatud reeglitele • Orienteerub maastikul kompassi ja topograafilise kaardi abil • Oskab anda esmaabi ja transportida kannatanut välitingimustes • Käsitseb juhendaja kontrolli all tsiviil- või mittesõjarelva ja

		laskemoona, järgides etteantud nõudeid ja ohutuseeskirju
Täiendav praktika	8 EKAP	• Planeerib oma praktika eesmärgid vastavalt valitud spetsialiseerumisele ning toetudes enesereflekssioonile. • Valib oma isiklikele praktikaeesmärkidele ja praktikaväljunditele vastava praktikakoha, arvestades ettevõtte töökorralduse ja organisatsiooniliste eripäradega. • Rakendab tööülesannete täitmisel varasemalt omandatud teadmisi ja oskusi, töötades juhendamisel või iseseisvalt ning järgides tööohutuse ja ettevõtte sisekorra nõudeid. • Analüüsib oma tööalast arengut ja reflekteerib praktika jooksul omandatud kogemusi, tuues välja oma tugevused ja arenguvajadused.
Tööstress ja vaimse heaolu hoidmine tööelus	4 EKAP	• Selgitab vaimse tervise ja stressi põhimõtteid, kirjeldades levinud stressitegureid ning stressi ja läbipõlemise tunnuseid. • Rakendab enesejuhtimise ja enesehoiu võtteid, valides olukorrale sobivaid viise stressi vähendamiseks ja vaimse heaolu toetamiseks töös ja igapäevaelus. • Hindab oma töö- ja puhkerütmi, kasutades enesejuhtimise ja enesehoiu võtteid vaimse heaolu toetamiseks töös ja igapäevaelus.
Vabaõpingud	5 EKAP	• Kavandab ja viib ellu enda huvidele, eesmärkidele ja erialasele arengule vastavaid õpitegevusi.
Ärilogistika ja varude juhtimine	4 EKAP	• Selgitab ärilogistika põhitermineid ja kontseptsioone kirjeldades nende seoseid tarneahela ja ettevõtte toimimisega • Hindab ühe ettevõtte tarneahela ja varude juhtimise toimimist, tuvastades kitsaskohad ja arenguvõimalused. • Rakendab varude juhtimise ja ärilogistika analüütilisi töövõtteid, kasutades digivahendeid ning andmepõhist infot otsuste toetamiseks.

Valikõpingute moodulite valiku võimalused ja tingimused:
Lisaks kohustuslikele üldharidus- ja eriala põhiõpingutele on õpilasel võimalik valida täiendavaid mooduleid mahus kuni 35 EKAPit, et toetada oma tulevast haridus- ja/või karjääriteed.
Õpilane valib vähemalt 30 EKAPi ulatuses valikõpingute mooduleid õppekava valikõpingute loetelust, lähtudes kooli õppekorralduseeskirjas sätestatud korrast.
Valikõpingute koosseisu kuuluvad ka vabaõpingud mahuga 5 EKAPit. Need lähtuvad õpilase isiklikest huvidest ning võivad hõlmata nii huvihariduse või töökogemuse kaudu omandatud pädevuste arvestamist kui ka õppimist teiste erialade või õppeasutuste õppekavade alusel.
Valikõpingute valikuvõimalused, sealhulgas vabaõpingute arvestamise tingimused ja kord, on kirjeldatud kooli õppekorralduseeskirjas. Moodulite sisulised kirjeldused on esitatud õppekava moodulite rakendusk

Lõpueksami lühikirjeldus:
Lõpueksam koosneb kolmest osast: valikvastustega test (40%), situatsioonülesannete lahendamine (30%), praktiline töö (30%)

Praktika kirjeldus:
Praktika maht 28 EKAP

Spetsialiseerumised
Logistika ja laokorralduse õppekava õpingute käigus on õpilasel võimalik valida järgmiste suunavalikute ja/või spetsialiseerumiste vahel:
1) Kauba- ja sõitjateveo korralduse suund
2) Veokorralduse logistika ja laokorralduse suund
Spetsialiseerumine toimub 3. õppeaastal.
Pärnumaa Kutsehariduskeskuses on võimalik veokorralduse logistika ja laokorralduse suunal spetsialiseeruda veoseveo logistika või laotöö korralduse valdkonnale.

Õppekava kontaktisik	Heria Lampp, heria.lampp@hariduskskus.ee

Märkused:

Moodulite rakenduskava on kättesaadav:
https://tahvel.edu.ee/#/curriculum/3846/version/10629
Õppe maht kutsekeskharidusõppes on 240 EKAPit, mis jaguneb üldharidusõpingute, põhiõpingute ja valikõpingute vahel järgmiselt:
1) üldharidusõpinguid vähemalt 80 EKAPit;
2) põhiõpinguid 125 EKAPit, sealhulgas praktika õppe maht vähemalt 25 EKAPit;
3) valikõpinguid 35 EKAPit, mis sisaldab ka vabaõpinguid.

Pärnumaa Kutsehariduskeskus

Logistika ja laokorraldus (444 Neljanda taseme kutsekeskharidusõpe (vv alates 01.09.2025)) moodulite rakenduskava

Sihtrühm	Põhiharidusega isik või vähemalt 22-aastane põhihariduseta isik, kellel on põhihariduse tasemele vastavad kompetentsid.
Õppevorm	statsionaarne - koolipõhine õpe

Mooduli nr	**Mooduli nimetus**	**Mooduli maht (EKAP)**	**Õpetajad**
1	Digioskuste arendamine	5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab enda digipädevusi elektroonilise teabe otsimiseks, loomiseks ja haldamiseks, arvestades digitehnoloogia kasutamisel tervisekaitse ja küberturvalisuse nõuete ning autorikaitse ja eetika põhimõtetega.		

Iseseisev õpe	**Praktiline töö**
30 tundi	100 tundi

Õpiväljundid	**Hindamiskriteeriumid**	**Hindamine**
1. 1. Õpilane kasutab digikeskkonnast vajaliku teabe leidmiseks sobivaid infootsingu ja andmehalduse võtteid, hinnates digisisu asjakohasust	Õpilane 1.1. määratleb oma teabevajaduse ning rakendab sobivaid infootsingu võtteid, et leida digikeskkonnast asjakohane teave; 1.2. otsib ja filtreerib andmeid, infot ja materjale eesmärgipäraselt, kasutades erinevaid otsingumeetodeid ja -tööriistu; 1.3. analüüsib juhendamisel leitud andmeid, infot ja digisisu, hinnates nende allikate päritolu usaldusväärsust ja asjakohasust; 1.4. salvestab ja korrastab digikeskkonnas faile, kasutades kaustu ja kategooriaid, et tagada lihtne ligipääs ja haldus; 1.5. töötleb ja analüüsib andmeid tabelarvutuse abil ning esitleb tulemusi selgelt ja arusaadavalt diagrammide ja skeemide abil;	Mitteeristav hindamine
2. 2. Õpilane kasutab info jagamiseks, suhtlemiseks ja koostööks sobivaid digilahendusi,	Õpilane 2.1. kasutab sobivaid digitehnoloogiaid ja -sisu, et	Mitteeristav hindamine

arvestades digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisnorme ning küberturvalisuse nõudeid	tõhusalt suhelda ja panustada meeskonnatöösse; 2.2. jagab infot ja faile digikeskkonnas, valides selleks kontekstist ja eesmärgist tulenevalt korrektse viisi ja sobiva vahendi; 2.3. kasutab iseseisvalt ja efektiivselt kooli, kohaliku omavalitsuse, riigi ja ettevõtete digiteenuseid, näiteks e- päevik, riigiportaal, digitaalsed õpikeskkonnad, pangateenused; 2,4. kasutab turvaliselt ühismeediat, ajaveebi ja video jagamise platvorme oma algatuste tutvustamiseks ja teiste kaasamiseks; 2.5. järgib digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisnorme, arvestades erinevate sihtrühmade kultuurilisest, vanuselisest ja keelelisest eripärast tulenevaid vajadusi; 2.6. haldab enda digitaalset identiteeti, arvestades küberturvalisuse nõuetega; 2.7. analüüsib juhendamisel oma digitaalset jalajälge ja selle mõju enda kuvandile;	
3. 3. Õpilane loob ja täiustab digisisu, kasutades sobivaid tööriistu sh tehisintellekti lahendusi vastutustundlikult ning arvestades autoriõiguse põhimõtteid	Õpilane 3.1. loob digisisu teksti, esitluse, pildi ja videona, kasutades sobivaid tööriistu ning arvestades kvaliteedi, konteksti ja eesmärkidega; 3.2. kohandab olemasolevat digisisu uue ja sisukama digimaterjali loomiseks, kombineerides erinevaid teabeallikaid ja digimaterjale; 3.3. järgib digisisu loomisel ja kasutamisel autoriõiguse ning eetika põhimõtteid, arvestades andmekaitse ja konfidentsiaalsuse nõuetega; 3.4. rakendab juhendamisel asjakohaseid litsentsitingimusi (Creative Commons) vastavalt sisule ja kontekstile; 3.5. kasutab tehisintellekti rakendusi digisisu loomisel ja muutmisel vastutustundlikult, arvestades kvaliteeti ja 3.6. analüüsib juhendamisel tehisintellekti loodud digisisu täpsust, usaldusväärsust ja konteksti	Mitteeristav hindamine

	sobivust;	
4. 4. Õpilane kaitseb oma digiseadet, isikuandmeid, privaatsust ja tervist, rakendades küberturvalisuse ja jätkusuutliku arengu põhimõtteid	Õpilane 4.1. kaitseb oma digiseadmeid ja nende sisu, rakendades ohtude vähendamiseks asjakohaseid turvameetmeid ja uuendades regulaarselt vastavat tarkvara; 4.2. tuvastab digiseadmeid ähvardavad ohud ja rakendab ennetusmeetmeid nende vältimiseks; 4.3. rakendab turvameetmeid isikuandmete ja privaatsuse kaitseks, kasutades tugevaid paroole, kaheastmelist autentimist ning andmete krüpteerimist, et piirata juurdepääsu enda andmetele; 4.4. analüüsib digiteenuse privaatsusreegleid ja kohandab privaatsusseadeid oma isikuandmete kaitseks; 4.5. analüüsib enda käitumist digitehnoloogia kasutamisel, lähtudes sellega seotud vaimse ja füüsilise tervise riskidest; 4.6. säilitab tervisliku tasakaalu digitehnoloogia kasutamisel, rakendades ajapiiranguid, puhkeperioode ja ergonoomilisi töövõtteid; 4.7. reageerib adekvaatselt küberkiusamisele ning kasutab sobivaid vastumeetmeid, vältimaks edasist kahju; 4.8. analüüsib digitehnoloogia keskkonnamõju ja rakendab ressursisäästlikke digikäitumise meetodeid, optimeerides seadmete energiatarvet ja eluea kestust ning hallates digiprügi ökoloogilise jalajälje vähendamiseks;	Mitteeristav hindamine
5. 5. Õpilane lahendab digitehnoloogia kasutamisega seotud probleeme, tuvastades tehnilised tõrked ning valides sobivad lahendused nende likvideerimiseks	Õpilane 5.1. tuvastab digiseadme lihtsama tehnilise tõrke põhjuse ja lahendab selle juhendi abil; 5.2. valib konkreetse ülesande jaoks sobiva riist- ja tarkvara, arvestades ülesande spetsiifikat ja võimalikke alternatiive; 5.3. kohandab ja seadistab juhendite alusel	Mitteeristav hindamine

	digiteenust või platvormi vastavalt enda vajadustele; 5.4. analüüsib oma digipädevust, koostab plaani enese arendamiseks ja oskuste täiendamiseks; 5.5. toetab digitehnoloogia vähemkogenud kasutajaid, pakkudes juhiseid ja variante probleemid lahendamiseks.	

Mooduli jagunemine		
1. Info- ja andmekirjaoskus Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 20	**Alateemad** 1.1. Andmete, info ja digisisu otsing, sirvimine ja filtreerimine 1.2. Andmete, info ja digisisu hindamine 1.3. Andmete, info ja digisisu haldamine 1.4. Tabelarvutusprogrammide kasutamine	**Seos õpiväljundiga** 1. Õpilane kasutab digikeskkonnast vajaliku teabe leidmiseks sobivaid infootsingu ja andmehalduse võtteid, hinnates digisisu asjakohasust
Iseseisev töö	Tabeltöötlusülesannete lahendamine.	
Hindamisülesanded	Hinnatakse iseseisvat tööd.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpimapp sisaldab kõiki hinnatavaid ülesandeid, mis on tehtud lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Tunnitööd ja iseseisev töö on esitatud lävendi tasemel.	
2. Suhtlus ja koostöö digikeskkonnas Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 20	**Alateemad** 2.1. Suhtlemine digitehnoloogia abil 2.2. Andmete, info ja digisisu jagamine 2.3. Kodanikuaktiivsus digikeskkonnas 2.4. Koostöö digikeskkonnas 2.5. Viisakas käitumine digikeskkonnas 2.6. Digitaalse identiteedi haldamine	**Seos õpiväljundiga** 2. Õpilane kasutab info jagamiseks, suhtlemiseks ja koostööks sobivaid digilahendusi, arvestades digikeskkonnas kehtivaid suhtlus- ja käitumisnorme ning küberturvalisuse nõudeid
Iseseisev töö	OSINT iseenda kohta.	
Hindamisülesanded	Hinnatakse iseseisvat tööd.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde	Õpimapp sisaldab kõiki hinnatavaid ülesandeid, mis on tehtud lävendi tasemel.	

kujunemine		
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Tunnitööd ja iseseisev töö on esitatud lävendi tasemel.	
3. Digisisu loomine Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 20	**Alateemad** 3.1 Digisisu arendus 3.2. Digisisu kohandamine 3.3. Autoriõigus ja litsentsid 3.4 Tekstitöötlusprogrammid 3.5.Esitlusprogrammid 3.6. Graafika ja video koostamine	**Seos õpiväljundiga** 3. Õpilane loob ja täiustab digisisu, kasutades sobivaid tööriistu sh tehisintellekti lahendusi vastutustundlikult ning arvestades autoriõiguse põhimõtteid
Iseseisev töö	Koostab eriala tutvustava digitaalse teose vähemalt kolmes erinevas formaadis (nt video, tekst, rastergraafika), kasutades sobivaid tööriistu ja vajadusel tehisintellekti lahendusi.	
Hindamisülesanded	Hinnatakse iseseisvat tööd.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpimapp sisaldab kõiki hinnatavaid ülesandeid, mis on tehtud lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Tunnitööd ja iseseisev töö on esitatud lävendi tasemel.	
4. Digiturvalisus Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 20	**Alateemad** 4.1. Digiseadmete kaitse 4.2. Isikuandmete ja privaatsuse kaitse 4.3. Tervise ja heaolu kaitse 4.4. Keskkonnakaitse	**Seos õpiväljundiga** 4. Õpilane kaitseb oma digiseadet, isikuandmeid, privaatsust ja tervist, rakendades küberturvalisuse ja jätkusuutliku arengu põhimõtteid
Iseseisev töö	Nutiseadme turvameetmete rakendamine koos dokumenteerimisega.	
Hindamisülesanded	Hinnatakse iseseisvat tööd.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpimapp sisaldab kõiki hinnatavaid ülesandeid, mis on tehtud lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Tunnitööd ja iseseisev töö on esitatud lävendi tasemel.	
5. Probleemilahendus Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 20	**Alateemad** 5.1 Tehniliste tõrgete lahendamine 5.2. Digitehnoloogiate valik 5.3. Uuendused digilahenduste abil 5.4. Digipädevuse hindamine ja arendamine	**Seos õpiväljundiga** 5. Õpilane lahendab digitehnoloogia kasutamisega seotud probleeme, tuvastades

		tehnilised tõrked ning valides sobivad lahendused nende likvideerimiseks
Iseseisev töö	Võimalike vigade otsing, mis etteantud probleemi esile kutsuvad ja nende lahendamine.	
Hindamisülesanded	Hinnatakse iseseisvat tööd.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpimapp sisaldab kõiki hinnatavaid ülesandeid, mis on tehtud lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Tunnitööd ja iseseisev töö on esitatud lävendi tasemel.	

Õppemeetodid	Loeng, praktiline töö.
Hindamismeetodid	töötleb ja analüüsib andmeid tabelarvutuse abil ning esitleb tulemusi selgelt ja arusaadavalt diagrammide ja skeemide abil; kasutab sobivaid digitehnoloogiaid ja -sisu, et tõhusalt suhelda ja panustada meeskonnatöösse;
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Tunnitööd ja iseseisvad tööd on esitatud lävendi tasemel.
sh lävend	"A" saamise tingimus: Moodul loetakse arvestatuks, kui kõik õpiväljundid on saavutatud lävendi tasemel.
Õppematerjalid	Haridus ja Noorteamet (Harno) poolt loodud e-kursus "Õppijate digipädevuse arendamine". Infopädevus : https://sisu.ut.ee/infootsitugi/ Küberturvalisuse õppevideod: https://www.youtube.com/watch?v=1WHKvxzmqkQ&list=PLNPWRftK1TNrWH7uDJ_eE9Fg8yzWVawve Küberkaitse: https://web.htk.tlu.ee/digitaru/kyberkaitse/ Erinevad veebipõhised materjalid https://www.metshein.com/koik-kursused-2/

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
2	Erialane võõrkeel	6	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab võõrkeelse erialase terminoloogia ja väljendid suhtlemiseks klientide, kolleegide ning koostööpartneritega kõnes ja kirjas sihipäraselt ja keeleliselt korrektselt.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
60 tundi	36 tundi	60 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. valdab erialaga seotud terminoloogiat ja mõistab võõrkeelse suhtluse olulisust oma töövaldkonnas	• kasutab võõrkeeles logistika, veoseveo ja sõitjateveo termineid õigesti suheldes erinevate osapooltega tellimuse edastamisel, teenuse pakkumisel ja nendega seotud pretensioonide lahendamisel • kasutab võõrkeelseid termineid pakkumise tegemisel korrektselt • vastab kliendi päringutele, kasutades võõrkeelset erialast terminoloogiat ja kohandades suhtlusviisi vastavalt suhtluspartnerile • kasutab erinevaid teabeallikaid, digivahendeid ja meetodeid võõrkeele õppimisel ja erialase sõnavara omandamisel • põhjendab võõrkeele õppimise vajalikkust, luues seoseid eriala- ja elukestva õppega • analüüsib ennast juhendi abil õppijana ja iseseisva keelekasutajana arvestades õpi- ja arengueesmärke ning töömaailma vajadusi • kasutab erialast terminoloogiat täpselt ja kontekstipõhiselt vestlustes klientide, kolleegide ja koostööpartneritega • koostab selge ja korrektse erialase teksti (e-kirjad, aruanded, tellimused, päringud jne) • demonstreerib erialaterminite kasutamist tööalastes situatsioonides, nt kliendisuhtluses või meeskonnatöös järgides suhtlemise head tava ning erialast keelekasutust	Mitteeristav hindamine

2. kasutab võõrkeele oskuse arendamiseks endale sobivaid võõrkeele õppimise meetodeid, teabeallikaid ja digivahendeid, seostades võõrkeeleõpet elukestva õppe ja töömaailma vajadustega	• kasutab võõrkeeles logistika, veoseveo ja sõitjateveo termineid õigesti suheldes erinevate osapooltega tellimuse edastamisel, teenuse pakkumisel ja nendega seotud pretensioonide lahendamisel • kasutab võõrkeelseid termineid pakkumise tegemisel korrektselt • vastab kliendi päringutele, kasutades võõrkeelset erialast terminoloogiat ja kohandades suhtlusviisi vastavalt suhtluspartnerile • kasutab erinevaid teabeallikaid, digivahendeid ja meetodeid võõrkeele õppimisel ja erialase sõnavara omandamisel • põhjendab võõrkeele õppimise vajalikkust, luues seoseid eriala- ja elukestva õppega • analüüsib ennast juhendi abil õppijana ja iseseisva keelekasutajana arvestades õpi- ja arengueesmärke ning töömaailma vajadusi • kasutab erialast terminoloogiat täpselt ja kontekstipõhiselt vestlustes klientide, kolleegide ja koostööpartneritega • koostab selge ja korrektse erialase teksti (e-kirjad, aruanded, tellimused, päringud jne) • demonstreerib erialaterminite kasutamist tööalastes situatsioonides, nt kliendisuhtluses või meeskonnatöös järgides suhtlemise head tava ning erialast keelekasutust	Mitteeristav hindamine
3. suhtleb erialast terminoloogiat kasutades selgelt ja sihipäraselt klientide, kolleegide ning koostööpartneritega nii kõnes kui ka kirjas	• kasutab võõrkeeles logistika, veoseveo ja sõitjateveo termineid õigesti suheldes erinevate osapooltega tellimuse edastamisel, teenuse pakkumisel ja nendega seotud pretensioonide lahendamisel • kasutab võõrkeelseid termineid pakkumise tegemisel korrektselt • vastab kliendi päringutele, kasutades võõrkeelset erialast terminoloogiat ja kohandades suhtlusviisi vastavalt suhtluspartnerile	Mitteeristav hindamine

	• kasutab erinevaid teabeallikaid, digivahendeid ja meetodeid võõrkeele õppimisel ja erialase sõnavara omandamisel • põhjendab võõrkeele õppimise vajalikkust, luues seoseid eriala- ja elukestva õppega • analüüsib ennast juhendi abil õppijana ja iseseisva keelekasutajana arvestades õpi- ja arengueesmärke ning töömaailma vajadusi • kasutab erialast terminoloogiat täpselt ja kontekstipõhiselt vestlustes klientide, kolleegide ja koostööpartneritega • koostab selge ja korrektse erialase teksti (e-kirjad, aruanded, tellimused, päringud jne) • demonstreerib erialaterminite kasutamist tööalastes situatsioonides, nt kliendisuhtluses või meeskonnatöös järgides suhtlemise head tava ning erialast keelekasutust	

Mooduli jagunemine		
Erialane inglise keel logistikas Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Kauba vastuvõtt, ladustamine, komplekteerimine, väljastamine Lao ja transpordi põhimõisted Pakendimärgistused ja kauba info Tellimuste edastamine ja logistikateenuste pakkumine Kaubavedu ja veoliigid Saadetised ja partiid Maanteevedu ja kullerteenus Tollivormistus, tariifid ja maksud Rahvusvahelised tarneklauslid Suhtlus erinevate logistika osapooltega	**Seos õpiväljundiga** valdab erialaga seotud terminoloogiat ja mõistab võõrkeelse suhtluse olulisust oma töövaldkonnas kasutab võõrkeele oskuse arendamiseks endale sobivaid võõrkeele õppimise meetodeid, teabeallikaid ja digivahendeid, seostades võõrkeeleõpet elukestva õppe ja töömaailma vajadustega
Iseseisev töö	Logistikaettevõtte kirjeldus	
Praktiline töö	Juhtumülesanne: kauba liikumine tarnijalt kliendini (inglise keeles)	
Hindamisülesanded	1. Logistikaettevõtte kirjeldus	

	2. Logistikaettevõtte tutvustus	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: 1. Logistikaettevõtte kirjeldus Õppija koostab logistikaettevõtte kirjelduse: kasutab võõrkeeles logistika termineid õigesti, kirjeldab pakutavaid teenuseid, veoliike, mida ettevõte pakub, teenuse tingimusi, rahvusvaheliste/siseriiklike vedude tingimusi, ettevõtte koostööpartnereid ja kaupu, millele ettevõtte spetsialiseerub. Info leidmiseks, edastamiseks ja korrektsuse kontrollimiseks kasutab õppija erinevaid teabeallikaid ning infotehnoloogilisi vahendeid ja keskkondi. Tekst on arusaadav, loogiline ning õppija kasutab võõrkeeles logistikatermineid õigesti. 2. Logistikaettevõtte tutvustus Õppija esitleb iseseisva tööna valminud logistikaettevõtte kirjeldust suuliselt. Kasutab võõrkeeles logistika termineid õigesti, kirjeldab pakutavaid teenuseid, veoliike, mida ettevõte pakub, teenuse tingimusi, rahvusvaheliste/siseriiklike vedude tingimusi, ettevõtte koostööpartnereid ja kaupu, millele ettevõtte spetsialiseerub. Info edastamiseks kasutab õppija erinevaid infotehnoloogilisi vahendeid ja keskkondi. Esitlus on arusaadav, loogilise ülesehitusega ning õppija kasutab võõrkeeles logistikatermineid õigesti. Mõistab õppijana ja iseseisva keelekasutajana antud ülesande teostamisel töömaailma vajadusi ja enesearengut nii võõrkeele- kui ka elukestvas õppes.	
Erialane vene keel logistikas Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Kauba vastuvõtt, ladustamine, komplekteerimine, väljastamine Lao ja transpordi põhimõisted Pakendimärgistused ja kauba info Tellimuste edastamine ja logistikateenuste pakkumine Kaubavedu ja veoliigid Saadetised ja partiid Maanteevedu ja kullerteenus Tollivormistus, tariifid ja maksud Rahvusvahelised tarneklauslid Suhtlus erinevate logistika osapooltega	**Seos õpiväljundiga** valdab erialaga seotud terminoloogiat ja mõistab võõrkeelse suhtluse olulisust oma töövaldkonnas kasutab võõrkeele oskuse arendamiseks endale sobivaid võõrkeele õppimise meetodeid, teabeallikaid ja digivahendeid, seostades võõrkeeleõpet elukestva õppe ja töömaailma vajadustega
Iseseisev töö	Logistikaettevõtte kirjelduse koostamine	
Praktiline töö	Juhtumülesanne: kauba liikumine tarnijalt kliendini (inglise keeles)	
Hindamisülesanded	1. Logistikaettevõtte kirjeldus 2. Logistikaettevõtte tutvustus	

Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: 1. Logistikaettevõtte kirjeldus Õppija koostab logistikaettevõtte kirjelduse: kasutab võõrkeeles logistika termineid õigesti, kirjeldab pakutavaid teenuseid, veoliike, mida ettevõte pakub, teenuse tingimusi, rahvusvaheliste/siseriiklike vedude tingimusi, ettevõtte koostööpartnereid ja kaupu, millele ettevõtte spetsialiseerub. Info leidmiseks, edastamiseks ja korrektsuse kontrollimiseks kasutab õppija erinevaid teabeallikaid ning infotehnoloogilisi vahendeid ja keskkondi. Tekst on arusaadav, loogiline ning õppija kasutab võõrkeeles logistikatermineid õigesti. 2. Logistikaettevõtte tutvustus Õppija esitleb iseseisva tööna valminud logistikaettevõtte kirjeldust suuliselt. Kasutab võõrkeeles logistika termineid õigesti, kirjeldab pakutavaid teenuseid, veoliike, mida ettevõte pakub, teenuse tingimusi, rahvusvaheliste/siseriiklike vedude tingimusi, ettevõtte koostööpartnereid ja kaupu, millele ettevõtte spetsialiseerub. Info edastamiseks kasutab õppija erinevaid infotehnoloogilisi vahendeid ja keskkondi. Esitlus on arusaadav, loogilise ülesehitusega ning õppija kasutab võõrkeeles logistikatermineid õigesti. Mõistab õppijana ja iseseisva keelekasutajana antud ülesande teostamisel töömaailma vajadusi ja enesearengut nii võõrkeele- kui ka elukestvas õppes.	
Suhtlus ja probleemilahendus logistikas inglise keeles Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Kliendi soovide ja eesmärkide väljaselgitamine: eelistused, soovid, nõudmised, vajadused Pretensiooni esitamise korra ja kauba garantiitingimuste selgitamine Kahjustatud, defektsed ja/või valesti saadetud kaubad Kauba ja raha tagastuse eeskirjade selgitamine Kaupade sortiment, koostis, omadused ja märgised Sobilike lahenduste pakkumine Pretensioonide ja kahjunõuete lahendamine Kaebekirja vastuse koostamine Suhtlus erinevate logistika osapooltega Tarnijad ja tootjad Hulgi- ning jaemüüjad Transporditeenuse pakkujad Laod ja jaotuskeskused Logistika IT-süsteemid E-kaubandus Veose kindlustus Päringu koostamine, kliendi päringule vastamine	**Seos õpiväljundiga** suhtleb erialast terminoloogiat kasutades selgelt ja sihipäraselt klientide, kolleegide ning koostööpartneritega nii kõnes kui ka kirjas
Iseseisev töö	Vastuse koostamine ja vormistamine etteantud kaebekirjale Päringu koostamine vabalt valitud koostööpartnerile	

Praktiline töö	Vestluste koostamine ja esitamine paaristööna.	
Hindamisülesanded	1. Vastuse koostamine ja vormistamine etteantud kaebekirjale 2. Paaristööna valminud vestlus kliendiga 3. Päringu koostamine vabalt valitud koostööpartnerile 4. Telefonivestlus vastusena päringule	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: 1. Vastuse koostamine ja vormistamine etteantud kaebekirjale Õppija koostab etteantud kaebekirjale vastuse, milles selgitab vastavalt kaebekirja sisule pretensiooni esitamise korda, kauba garantiitingimusi, kahjustatud, defektsete ja/või valesti saadetud kaupadega toiminguid, kauba ja/või raha tagastuse eeskirja põhimõtteid vastavalt kaupade sortimendile, koostisele, omadustele ja märgistele. Pakub kliendile välja vastavaid sobilikke lahendusi. Kirjalik vastus on vormistatud korrektse ja ametliku e-kirjana, logistikaterminid on kasutatud korrektses kontekstis ning lausete struktuur ja stiil vastab kirjaliku ametliku suhtluse nõuetele. Erialase sõnavara korrektseks kasutuseks loeb erinevaid teabeallikaid ja kasutab digivahendeid. Mõistab õppijana ja iseseisva keelekasutajana antud ülesande teostamisel töömaailma vajadusi ja enesearengut elukestvas õppes. 2. Paaristööna valminud vestlus kliendiga Õppija koostab paaristööna vestluse logistikaettevõtte ning kliendi vahel. Selgitab vestluse käigus välja kliendi soovid, eesmärgid, eelistused, nõudmised ja/või vajadused. Selgitab kliendile pretensiooni esitamise korda, kauba garantiitingimusi, kahjustatud, defektsete ja/või valesti saadetud kaupadega toiminguid, kauba ja/või raha tagastuse eeskirja põhimõtteid vastavalt kaupade sortimendile, koostisele, omadustele ja märgistele. Pakub välja sobilikke probleemi lahendusi. Kasutab võõrkeeles logistika termineid õigesti suheldes suuliselt erinevate logistika osapooltega. 3. Päringu koostamine vabalt valitud koostööpartnerile Õppija tunneb päringu ülesehitust ning kasutab võõrkeeles logistika termineid õigesti. Eristab ametlikku kirjakeelt kõnekeelest ning mõistab õppijana ja iseseisva keelekasutajana antud ülesande teostamisel töömaailma vajadusi ja enesearengut nii võõrkeele- kui ka elukestvas õppes. Erialase sõnavara korrektseks kasutuseks loeb erinevaid teabeallikaid ja kasutab digivahendeid. 4. Telefonivestlus vastusena päringule Õppija koostab paaristööna telefonivestluse, edastades suulises suhtluses asjakohast informatsiooni. Eristab viisakat suulist suhtlust kõnekeelest ning mõistab õppijana ja iseseisva keelekasutajana antud ülesande teostamisel töömaailma vajadusi ja enesearengut nii võõrkeele- kui ka elukestvas õppes. Sellest tulenevalt kohandab võõrkeeles suhtlusviisi vastavalt suhtluspartnerile. Kasutab vestluses logistikatermineid korrektselt ning vastab kliendi kirjalikult esitatud küsimustele arendades sujuvat suhtlust.	
Suhtlus ja	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

probleemilahendus logistikas vene keeles Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	Kliendi soovide ja eesmärkide väljaselgitamine: eelistused, soovid, nõudmised, vajadused Pretensiooni esitamise korra ja kauba garantiitingimuste selgitamine Kahjustatud, defektsed ja/või valesti saadetud kaubad Kauba ja raha tagastuse eeskirjade selgitamine Kaupade sortiment, koostis, omadused ja märgised Sobilike lahenduste pakkumine Pretensioonide ja kahjunõuete lahendamine Kaebekirja vastuse koostamine Suhtlus erinevate logistika osapooltega Tarnijad ja tootjad Hulgi- ning jaemüüjad Transporditeenuse pakkujad Laod ja jaotuskeskused Logistika IT-süsteemid E-kaubandus Veose kindlustus	suhtleb erialast terminoloogiat kasutades selgelt ja sihipäraselt klientide, kolleegide ning koostööpartneritega nii kõnes kui ka kirjas
Iseseisev töö	Vastuse koostamine ja vormistamine etteantud kaebekirjale Päringu koostamine vabalt valitud koostööpartnerile	
Praktiline töö	Vestluste koostamine ja esitamine paaristööna.	
Hindamisülesanded	1. Vastuse koostamine ja vormistamine etteantud kaebekirjale 2. Paaristööna valminud vestlus kliendiga 3. Päringu koostamine vabalt valitud koostööpartnerile 4. Telefonivestlus vastusena päringule	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: 1. Vastuse koostamine ja vormistamine etteantud kaebekirjale Õppija koostab etteantud kaebekirjale vastuse, milles selgitab vastavalt kaebekirja sisule pretensiooni esitamise korda, kauba garantiitingimusi, kahjustatud, defektsete ja/või valesti saadetud kaupadega toiminguid, kauba ja/või raha tagastuse eeskirja põhimõtteid vastavalt kaupade sortimendile, koostisele, omadustele ja märgistele. Pakub kliendile välja vastavaid sobilikke lahendusi. Kirjalik vastus on vormistatud korrektse ja ametliku e-kirjana, logistikaterminid on kasutatud korrektses kontekstis ning lausete struktuur ja stiil vastab kirjaliku ametliku suhtluse nõuetele. Erialase sõnavara korrektseks kasutuseks loeb erinevaid teabeallikaid ja kasutab digivahendeid. Mõistab õppijana ja iseseisva keelekasutajana antud ülesande teostamisel töömaailma vajadusi ja enesearengut elukestvas õppes. 2. Paaristööna valminud vestlus kliendiga Õppija koostab paaristööna vestluse logistikaettevõtte ning kliendi vahel. Selgitab vestluse käigus välja kliendi soovid,	

	eesmärgid, eelistused, nõudmised ja/või vajadused. Selgitab kliendile pretensiooni esitamise korda, kauba garantiitingimusi, kahjustatud, defektsete ja/või valesti saadetud kaupadega toiminguid, kauba ja/või raha tagastuse eeskirja põhimõtteid vastavalt kaupade sortimendile, koostisele, omadustele ja märgistele. Pakub välja sobilikke probleemi lahendusi. Kasutab võõrkeeles logistika termineid õigesti suheldes suuliselt erinevate logistika osapooltega. 3. Päringu koostamine vabalt valitud koostööpartnerile Õppija tunneb päringu ülesehitust ning kasutab võõrkeeles logistika termineid õigesti. Eristab ametlikku kirjakeelt kõnekeelest ning mõistab õppijana ja iseseisva keelekasutajana antud ülesande teostamisel töömaailma vajadusi ja enesearengut nii võõrkeele- kui ka elukestvas õppes. Erialase sõnavara korrektseks kasutuseks loeb erinevaid teabeallikaid ja kasutab digivahendeid. 4. Telefonivestlus vastusena päringule Õppija koostab paaristööna telefonivestluse, edastades suulises suhtluses asjakohast informatsiooni. Eristab viisakat suulist suhtlust kõnekeelest ning mõistab õppijana ja iseseisva keelekasutajana antud ülesande teostamisel töömaailma vajadusi ja enesearengut nii võõrkeele- kui ka elukestvas õppes. Sellest tulenevalt kohandab võõrkeeles suhtlusviisi vastavalt suhtluspartnerile. Kasutab vestluses logistikatermineid korrektselt ning vastab kliendi kirjalikult esitatud küsimustele arendades sujuvat suhtlust.

Õppemeetodid	Maailmakohvik, õpiring, leia õige, täida lüngad, täida tabel, vii kokku lausepooled, milline ei sobi, lõpeta lause, vii kokku pildiga, asenda väljend sünonüümiga, tee lause eitavaks/ jaatavaks/küsivaks, mõistekaart, veebipõhised õppemängud, esitlus, intervjuu, videod, draama, uurimus, väitlus, dialoog, analüüs, tõlgendamine, näidete toomine, ümber korrastamine , seostamine, pildi kirjeldamine, seisukohtade põhjendamine ja arvamuse avaldamine, ümberpööratud klassiruum
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus
Lõimitud teemad	Klienditeenindus, Tarneahel
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodul on arvestatud, kui kõik õpiväljundid on saavutatud vähemalt lävendi tasemel
sh lävend	“A” saamise tingimus: Hindamisülesannete sooritamine vähemalt lävendi tasemel.
Õppematerjalid	Tulvi, A. Logistika õpik kutsekoolidele, Innove SA 2013 Kiisler,A. Logistika ja tarneahela juhtimine, TTÜ Kirjastus Suursoo J. Ekspedeerija käsiraamat. Tallinna Tehnikakõrgkool, 2016 Logistikasõnastik http://wiki.eek.ee Logistika käsiraamat, Äripäeva Kirjastuse AS, Tallinn 2003 Christopher, M. Logistics and Supply Chain Management, Pearson Education Limited 2011 Jonsson, P. Logistics and Supply Chain Management. Mcgraw-Hill 2008 Erialaliitude veebilehed: Eesti Ostu- ja Tarneahelate Juhtimise Ühing http://www.prolog.ee

	Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Liit http://www.eraa.ee Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsioon http://www.elea.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
3	Jätkusuutlik logistika ja ringmajandus	5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised, oskused ja hoiakud logistika valdkonnas töötamiseks viisil, mis toetab jätkusuutliku arengu ja ringmajanduse eesmärke.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
50 tundi	30 tundi	50 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. kasutab jätkusuutlikku toimimise põhimõtteid laonduses, arvestades ettevõtte ja tarneahela keskkonnamõjusid	• leiab infot keskkonnaalaste trendide kohta logistikas globaalselt ja Eestis, tuginedes usaldusväärsetele veebipõhistele teabeallikatele • iseloomustab meeskonnatööna ringmajanduse olulisust ettevõtetele ja ühiskonnale • iseloomustab kestliku logistika eesmärke ja planeerimise olulisemaid printsiipe logistikaettevõtte näitel ning veebipõhiste teabeallikate põhjal • võrdleb juhendi alusel erinevate transpordilahenduste mõju keskkonnale valides kestlikumad alternatiivid etteantud kriteeriumite alusel • kirjeldab ettevõtete näitel tagastuslogistika protsesse, arvestades kestliku logistika eesmärke • selgitab kombineeritud vedude rakendamise eeliseid, keskendudes keskkonnamõju vähendamisele • kirjeldab ladude rolli ringmajanduse toimimises, kasutades praktilisi näiteid ressursside taaskasutuse, jäätmekäitluse ja materjalivoogude tõhustamise kohta • valib laotoiminguteks sobivad pakendid ja pakkematerjalid lähtudes nende keskkonnamõjust, ümbertöötlemise ja taaskasutamise võimalustest • analüüsib juhendamisel laotoiminguid tuues välja võimalused jäätmete vähendamiseks ja materjalide	Eristav hindamine

	taaskasutamiseks • analüüsib juhendamisel transpordiprotsesside optimeerimise võimalusi, lähtudes kestliku logistika põhimõtetest	
2. iseloomustab ringmajanduse põhimõtteid ja keskkonnalaseid trende logistikas globaalselt ning Eestis	• leiab infot keskkonnaalaste trendide kohta logistikas globaalselt ja Eestis, tuginedes usaldusväärsetele veebipõhistele teabeallikatele • iseloomustab meeskonnatööna ringmajanduse olulisust ettevõtetele ja ühiskonnale • iseloomustab kestliku logistika eesmärke ja planeerimise olulisemaid printsiipe logistikaettevõtte näitel ning veebipõhiste teabeallikate põhjal • võrdleb juhendi alusel erinevate transpordilahenduste mõju keskkonnale valides kestlikumad alternatiivid etteantud kriteeriumite alusel • kirjeldab ettevõtete näitel tagastuslogistika protsesse, arvestades kestliku logistika eesmärke • selgitab kombineeritud vedude rakendamise eeliseid, keskendudes keskkonnamõju vähendamisele • kirjeldab ladude rolli ringmajanduse toimimises, kasutades praktilisi näiteid ressursside taaskasutuse, jäätmekäitluse ja materjalivoogude tõhustamise kohta • valib laotoiminguteks sobivad pakendid ja pakkematerjalid lähtudes nende keskkonnamõjust, ümbertöötlemise ja taaskasutamise võimalustest • analüüsib juhendamisel laotoiminguid tuues välja võimalused jäätmete vähendamiseks ja materjalide taaskasutamiseks • analüüsib juhendamisel transpordiprotsesside optimeerimise võimalusi, lähtudes kestliku logistika põhimõtetest	Eristav hindamine
3. iseloomustab jätkusuutliku logistika ja ringmajanduse põhimõtteid erinevates tööetappides	• leiab infot keskkonnaalaste trendide kohta logistikas globaalselt ja Eestis, tuginedes	Eristav hindamine

	usaldusväärsetele veebipõhistele teabeallikatele • iseloomustab meeskonnatööna ringmajanduse olulisust ettevõtetele ja ühiskonnale • iseloomustab kestliku logistika eesmärke ja planeerimise olulisemaid printsiipe logistikaettevõtte näitel ning veebipõhiste teabeallikate põhjal • võrdleb juhendi alusel erinevate transpordilahenduste mõju keskkonnale valides kestlikumad alternatiivid etteantud kriteeriumite alusel • kirjeldab ettevõtete näitel tagastuslogistika protsesse, arvestades kestliku logistika eesmärke • selgitab kombineeritud vedude rakendamise eeliseid, keskendudes keskkonnamõju vähendamisele • kirjeldab ladude rolli ringmajanduse toimimises, kasutades praktilisi näiteid ressursside taaskasutuse, jäätmekäitluse ja materjalivoogude tõhustamise kohta • valib laotoiminguteks sobivad pakendid ja pakkematerjalid lähtudes nende keskkonnamõjust, ümbertöötlemise ja taaskasutamise võimalustest • analüüsib juhendamisel laotoiminguid tuues välja võimalused jäätmete vähendamiseks ja materjalide taaskasutamiseks • analüüsib juhendamisel transpordiprotsesside optimeerimise võimalusi, lähtudes kestliku logistika põhimõtetest	

Mooduli jagunemine		
Efektiivsete laolahenduste mõju transpordile Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Klientide tellimuste konsolideerimine, veoringide optimeerimine, järeltarned laost pretensioonide lahendamine arvestades jätkusuutliku logistika lahendusi Transpordi ja laondusprotsesside optimeerimine kestlikkuse vaates Efektiivsete laolahenduste mõju transpordile ja ressursikasutusele	**Seos õpiväljundiga** kasutab jätkusuutlikku toimimise põhimõtteid laonduses, arvestades ettevõtte ja tarneahela keskkonnamõjusid

Iseseisev töö	Ettevalmistus podcastiks või lühivideoks	
Praktiline töö	Klientide tellimuste konsolideerimine vastavalt juhistele.	
Hindamisülesanded	Podcast või lühivideo rühmatööna - “Kuidas laolahendused mõjutavad transpordi valikut”	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Podcasti või lühivideo sisu on seotud teemaga, välja on toodud efektiivsete laolahenduste mõju transpordile. Sisu on esitatud üldiselt, näited on mõnel juhul eksitavad ja seosed pole arusaadavad. Õpilased ei mõista esitatud lahenduste toimimist ja kasu Esitlus on arusaadav, kuid esineb keelelisi ja tehnilisi puudujääke. Rühmatöö koostöö on osaliselt tasakaalustatud, kuid rollijaotus ei ole selge. “4” saamise tingimus: Podcasti või lühivideo sisu on seotud teemaga, välja on toodud efektiivsete laolahenduste mõju transpordile. Sisu on esitatud põhjalikultt, näited ja seosed on arusaadavad. Õpilased mõistavad esitatud lahenduste toimimist ja kasu Esitlus on arusaadav, kuid esineb keelelisi ja tehnilisi puudujääke. Rühmatöö koostöö on osaliselt tasakaalustatud, kuid rollijaotus ei ole selge. “5” saamise tingimus: Podcasti või lühivideo sisu on seotud teemaga, välja on toodud efektiivsete laolahenduste mõju transpordile. Teemade pikkus on sobivalt jaotunud. Sisu on esitatud põhjalikult, näited ja seosed on arusaadavad. Sisu on põhjalik, hästi analüüsitud ja toetub teaduslikele allikatele või praktilistele näidetele.Õpilased mõistavad esitatud lahenduste toimimist ja kasu. Esitlus on arusaadav, tehniliselt hästi toimiv. Ei esine keelelisi ja tehnilisi puudujääke.Rühmatöös on kõik liikmed panustanud aktiivselt.	
Jätkusuutlik laondus Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Ringmajanduse põhimõtted laonduses Materjalivoogude tõhustamine ja ressursikasutuse optimeerimine Pakkematerjalide keskkonnamõju, koostis ja valik Pakendi taaskasutamise ja ringluse võimalused Keskkonnasäästlikud laolahendused ja ressursikasutus Digilahenduste ja automatiseerimise roll kestlikus laonduses Keskkonnasõbralike pakendite ja materjalide tüübid Taaskasutus ja ümbertöötlemine laos Jätkusuutlike pakendilahenduste eelised ja piirangud	**Seos õpiväljundiga** kasutab jätkusuutlikku toimimise põhimõtteid laonduses, arvestades ettevõtte ja tarneahela keskkonnamõjusid
Iseseisev töö	Õpilased uurivad kahe erineva ettevõtte laonduslahendusi, mis rakendavad ringmajanduse põhimõtteid. Koostavad lühikokkuvõtte (1–2 lk), kus kirjeldatakse nende ettevõtete ressursisäästu meetmeid, jäätmekäitlust ja materjalide taaskasutust. Õpilased koostavad tabeli, kus nad võrdlevad vähemalt kolme erinevat pakendit (nt plast, kartong, biolagunevad materjalid). Arutlevad nende keskkonnamõju ja taaskasutamise võimaluste üle.	
Praktiline töö	Rühmas analüüsitakse ettevõtte laoprotsesse ja selgitatakse välja kohad, kus saab ressursikasutust tõhustada ja jäätmeteket vähendada. Koostatakse ettepanekud, kuidas ettevõte saaks paremini rakendada ringmajanduse põhimõtteid.	

	Pakendi sobivuse analüüs – õpilased valivad etteantud toodetele keskkonnasõbralikud pakendid ja põhjendavad valikut. Koostatakse ettepanekud, kuidas ettevõte saaks pakendite kasutust optimeerida.	
Hindamisülesanded	Kirjalik analüüs (ettevõtete lahenduste võrdlus) Grupitöö esitlus (ettepanekud laoprotsesside ringmajanduslikuks muutmiseks) Tabeli koostamine pakendite võrdluse kohta Praktilise töö esitlus	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Kirjalikus analüüsis on ära toodud vähemalt üks ettevõte, selgitused on üldised ja osaliselt ebatäpsed, mõned aspektid (nt taaskasutus) võivad olla puudulikud. Rühmatöö esitlusel õpilane osaleb, kuid vajab tuge, esitlus ei sisalda selget probleemi ja lahendust. Tabelis on vähemalt kaks pakenditüüpi, võrdlus on pealiskaudne ja põhjendused napid. Praktilises ülesandes suudab välja tuua vähemalt ühe ettepaneku, kuid vajab juhendamist ja põhjendused on üldised. "4" saamise tingimus: Kirjalikus analüüsis on käsitletud kahte ettevõtet, nende võrdlus on loogiline ja sisaldab ressursikasutuse ning jäätmekäitluse kirjeldusi. Rühmatöö esitlusel esitatakse selge probleem ja lahendus, sidudes selle ringmajanduse põhimõtetega. Tabelis võrdleb vähemalt kolme pakenditüüpi, põhjendused on arusaadavad ja seotud keskkonnamõjuga. Praktilises ülesandes tuuakse välja vähemalt kaks ettepanekut, põhjendatakse säästlikkuse ja ringluse seisukohalt. "5" saamise tingimus: Kirjalikus analüüsis on ettevõtete võrdlus põhjalik, süsteemne ja toob välja konkreetsed lahendused ressursisäästuks, jäätmete vähendamiseks ja materjalide taaskasutuseks. Rühmatöö esitlus on sisuline, argumenteeritud ja loogiliselt struktureeritud, sisaldab loovaid ja praktilisi ettepanekuid. Tabelis võrreldakse vähemalt kolme pakendit, analüüsitakse materjalide elutsüklit ja seostatakse pakendi valikut ettevõtte tegevusalaga. Praktilises ülesandes pakutakse konkreetseid, rakendatavaid ja innovaatilisi lahendusi, põhjendused on seostatavad keskkonnamõjuga ja jätkusuutlikkusega.	
Kestliku logistika planeerimine ja optimeerimine Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Kestliku logistika eesmärgid ja planeerimise printsiibid Erinevate transpordilahenduste keskkonnamõju ja kestlikud alternatiivid Kombineeritud veod ja transpordi optimeerimine Digilahenduste ja tehnoloogia roll transpordi kestlikkuse suurendamisel	**Seos õpiväljundiga** iseloomustab jätkusuutliku logistika ja ringmajanduse põhimõtteid erinevates tööetappides
Iseseisev töö	Küsimustiku koostamine juhendi alusel	
Praktiline töö	Juhtumianalüüs – grupitööna analüüsitakse logistikaettevõtet ja selle kestlikke lahendusi	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - juhtumianalüüsi kohta kirjaliku raporti esitamine ja selle esitlemine 2. Kirjalik töö - küsimustiku koostamine	
Hindamine	Eristav hindamine	

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - juhtumianalüüsi kohta kirjaliku raporti esitamine ja selle esitlemine Grupitööna on logistikaettevõtet analüüsitud juhtumi põhjal ja selle kestlikke lahendusi. Analüüsis on käsitletud vaid osa kestlikkuse teemadest. Teooriaga seosed on pealiskaudsed või puuduvad.Vaid osa grupiliikmetest osales aktiivselt, tööjaotus oli ebaselge või ebaühtlane. Raportis esineb arusaamatuid kohti või vigu. Viitamine töös on puudulik või ebatäpne. Esitlus on ebaselge või katkendlik. Kõik liikmed ei osale. Visuaale ei kasutata või need ei toeta sisu. 2. Kirjalik töö - küsimustiku koostamine Küsimused on osaliselt teemakohased. Mõned teemad puuduvad või on käsitletud väga pealiskaudselt. Küsimused on ühetaolised ja/või esineb kordusi. Loogiline ülesehitus puudub. Küsimustes on mitmeid keelelisi ja/või vormistuslikke vigu, mis raskendavad arusaamist. "4" saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - juhtumianalüüsi kohta kirjaliku raporti esitamine ja selle esitlemine Grupitööna on logistikaettevõtet analüüsitud juhtumi põhjal ja selle kestlikke lahendusi. Analüüs on loogiline ja katab peamised kestlikkuse aspektid. Seosed teooriaga võiks olla põhjalikum. Enamus grupiliikmeid osales aktiivselt, tööjaotus oli enamasti toimiv. Raport on arusaadav, kuid esineb väiksemaid loogilisi või keelelisi vigu. Viitamises on üksikuid vigu, kuid üldjoontes korrektne. Esitlus on loogiline ja piisavalt informatiivne. Visuaalid toetavad esitlust. 2. Kirjalik töö - küsimustiku koostamine Loodud küsimustik katab ära teemade ulatuse. Küsimused on teemakohased ja käsitlevad enamuse nõutud teemade aspekte. Mõni teema võib olla käsitletud pealiskaudsemalt. Kasutatud on enamasti ühte tüüpi küsimusi, kuid need on arusaadavad. Loogiline järjestus esineb osaliselt. Esineb väheseid keelelisi või vormistuslikke vigu, kuid küsimused on arusaadavad. "5" saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - juhtumianalüüsi kohta kirjaliku raporti esitamine ja selle esitlemine Grupitööna on logistikaettevõtet analüüsitud juhtumi põhjal ja selle kestlikke lahendusi. Analüüs on põhjalik, käsitletud on mitmeid kestlikkuse aspekte (sh keskkond, majandus, sotsiaalne mõõde). Ettevõtte tegevused on seotud teoreetiliste teadmistega. Kõik grupiliikmed panustasid võrdselt. Tööjaotus ja koostöö sujus hästi, rollid olid selged. Raport on selge, loogiline ja keeleliselt korrektne. Kasutatud on viiteid ja allikaid. Esitlus on hästi struktureeritud, informatiivne ja kaasahaarav. Kõik liikmed osalevad. Kasutatud on visuaale või muid abivahendeid. 2. Kirjalik töö - küsimustiku koostamine Küsimused on sisukad, teemakohased ja katavad kõiki kolme teemat tasakaalustatult. Käsitletakse mitmeid aspekte igast teemast.Kasutatud on erinevat tüüpi küsimusi (nt avatud ja suletud). Küsimused on loogiliselt järjestatud ja arusaadavad.Küsimused on selgelt sõnastatud, grammatiliselt korrektsed ja vormistus on korrektne.	
Ringmajandus ja keskkonnaalased trendid	**Alateemad** Ringmajanduse mõiste	**Seos õpiväljundiga** iseloomustab

Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	Ringmajanduse roll ja olulisus logistikas Ringmajanduse mõju ettevõtetele ja ühiskonnale Keskkonnaalased trendid logistikas globaalselt ja Eestis	ringmajanduse põhimõtteid ja keskkonnalaseid trende logistikas globaalselt ning Eestis
Iseseisev töö	Ettevalmistus pööratud klassiruumi meetodiks teemal “Ringmajandus”	
Praktiline töö	Pööratud klassiruumi meetodi läbiviimine	
Hindamisülesanded	1. Pööratud klassiruum - Ringmajanduse mõiste ja roll, kirjalik töö 2. Kirjalik töö - Keskkonnaalased trendid logistikas globaalselt ja Eestis	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kõik hindamisülesanded on sooritatud vähemalt lävendi tasemel. Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Pööratud klassiruum - Ringmajanduse mõiste ja roll, kirjalik töö. Mitteeristav hindamine, “arvestatud”, kui: Õpilane on osalenud pööratud klassiruumi meetodil rühmatöös ja iseloomustanud meeskonnatööna ringmajanduse olulisust ettevõtetele ja ühiskonnale 2. kirjalik töö: Keskkonnalased trendid logistikas globaalselt ja Eestis. Õpilane on uurinud keskkonnaalaseid trende logistikas nii globaalses kontekstis kui ka Eestis, tuginedes usaldusväärsetele veebiallikatele, kuid töö on minimalistlik. Näiteid ning allikaid on vähesel määral ja viitamises esineb puudusi. Õpilane on esitanud oma töö tulemuse kirjaliku raportina. “4” saamise tingimus: 1. Pööratud klassiruum - Ringmajanduse mõiste ja roll, kirjalik töö. Mitteeristav hindamine, “arvestatud”, kui: Õpilane on osalenud pööratud klassiruumi meetodil rühmatöös ja iseloomustanud meeskonnatööna ringmajanduse olulisust ettevõtetele ja ühiskonnale 2. kirjalik töö: Keskkonnalased trendid logistikas globaalselt ja Eestis. Õpilane on uurinud keskkonnaalaseid trende logistikas nii globaalses kontekstis kui ka Eestis, tuginedes usaldusväärsetele veebiallikatele. Näiteid ning allikaid on piisavalt, viitamises esineb puudusi. “5” saamise tingimus: 1. Pööratud klassiruum - Ringmajanduse mõiste ja roll, kirjalik töö. Mitteeristav hindamine, “arvestatud”, kui: Õpilane on osalenud pööratud klassiruumi meetodil rühmatöös ja iseloomustanud meeskonnatööna ringmajanduse olulisust ettevõtetele ja ühiskonnale 2. kirjalik töö: Keskkonnalased trendid logistikas globaalselt ja Eestis. Õpilane on uurinud keskkonnaalaseid trende logistikas nii globaalses kontekstis kui ka Eestis, tuginedes usaldusväärsetele veebiallikatele (nt Euroopa Liidu roheleppe dokumendid, Eesti keskkonnaministeeriumi aruanded, Maailma Majandusfoorumi analüüsid, teadusartiklid) ja koostanud lühikokkuvõtte (1–2 lk), milles toob välja:	

	● Peamised trendid ja muutused kestlikus logistikas ● Võimalikud tulevikusuunad ja nende mõju ettevõtetele ning ühiskonnale Õpilane on esitanud oma töö tulemuse kirjaliku raportina ja viidanud korrektselt kasutatud allikatele.	
Tagastuslogistika ja ringmajandus transpordis Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Tagastuslogistika mõiste ja korraldus ettevõtete näitel Materjalide ringlus ja jäätmekäitlus transpordisüsteemis Ettevõtete praktilised näited ringmajanduse rakendamisest logistikas Digitehnoloogiate kasutamine transpordi efektiivsuse suurendamiseks.	**Seos õpiväljundiga** iseloomustab jätkusuutliku logistika ja ringmajanduse põhimõtteid erinevates tööetappides
Iseseisev töö	Õpilased võrdlevad erinevaid transpordiliike ja -lahendusi, lähtudes etteantud kriteeriumidest. Koostatakse tabel, mis sisaldab iga transpordilahenduse plusse ja miinuseid kestlikkuse vaatenurgast. Õpilased koostavad ettevõtte tagastuslogistika protsessi skeemi, tuues välja võtmeetapid ja võimalikud keskkonnasäästlikud lahendused. Õpilased uurivad kombineeritud vedude eeliseid ja koostavad ettepanekud transpordisüsteemi optimeerimiseks ettevõtte näitel	
Praktiline töö	Simulatsioon: transpordivaliku optimeerimine – õpilased kasutavad digivahendeid (nt transpordi CO_2 kalkulaatoreid), et arvutada erinevate lahenduste mõju keskkonnale. Jäätmekäitlus laos ja transpordis – grupitööna analüüsitakse erinevaid pakendilahendusi ja tehakse ettepanekuid nende ringlusse võtmiseks.	
Hindamisülesanded	1. Transpordilahenduste võrdlus 2. Simulatsioonitulemuste esitlus 3. Arutelu: kuidas valida optimaalne ja kestlik transpordiviis 4. Skeemi koostamine tagastuslogistika protsessi kohta 5. Praktilise töö esitlus: pakendite ringkasutus ja jätkusuutlikud lahendused 6. Test: ringmajanduse ja tagastuslogistika põhimõtted	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Transpordilahenduste võrdlus on esitatud, kuid üldistatud, tuuakse välja 1–2 transpordiliiki ja mõni nende pluss/miinus. Simulatsioonitulemused on olemas, kuid tõlgendus on lünklik või ei ole seotud keskkonnamõjuga. Arutelu panus on tagasihoidlik, õpilane kordab üldisi väiteid, ei too ise näiteid. Tagastuslogistika skeem on koostatud, aga võtmeetapid ja seosed on piiratud või lihtsustatud. Pakendilahendus on olemas, kuid ei ole põhjalikult põhjendatud. Ettepanekud ringmajanduse rakendamiseks on üldised ja vajavad juhendamist. “4” saamise tingimus: Transpordilahenduste võrdlus sisaldab vähemalt kolme transpordiliiki, plussid ja miinused on loogiliselt võrreldud. Simulatsioonitulemused on analüüsitud, näidatud on keskkonnamõju (nt CO_2 heide).	

	Arutelus õpilane selgitab kestliku valiku eeliseid, tuues 1–2 konkreetset näidet. Tagastuslogistika skeemis on selgelt eristatavad protsesside etapid ja säästlikud lahendused. Pakendilahendus on põhjendatud, viidatakse materjalide taaskasutusele või ringlussevõtule. Ettepanekud on rakendatavad ja seostatavad ettevõtte tegevusega. “5” saamise tingimus: Transpordilahenduste võrdlus on süstemaatiline, sisaldab analüüsi mõju kohta keskkonnale, kulule ja efektiivsusele. Simulatsioonitulemusi on kasutatud otsuste põhjendamiseks, nt valitud lahendus säästab X% CO_2. Arutelus osalemine on aktiivne ja sisukas, tuuakse võrdlusi, näiteid, viiteid Tagastuslogistika skeem on detailselt ja visuaalselt selgelt esitatud, sisaldab tõhusaid ja uuenduslikke lahendusi. Pakendilahendus on loominguline, jätkusuutlik ja seotud konkreetse ettevõtte vajadustega. Ettepanek ringmajanduse rakendamiseks on läbimõeldud, realistlik, toetub analüüsile ja sisaldab põhjendusi.

Õppemeetodid	Võrdlev analüüs, simulatsioonid ja digilahenduste kasutamine, meeskonnatöö, probleemide lahendamine, loeng, rühmatöö ja arutelu ettevõtete näidete põhjal, digilahenduste kasutamine keskkonnamõju arvutamiseks, materjali kogumine ja allikatega tutvumine, podcasti või lühivideo koostamine, arutelu ja järelduste tegemine.
Hindamismeetodid	Kompleksülesanded
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesannete sooritamine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded lävendi tasemel “4” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist “5” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt, demonstreerides
Õppematerjalid	https://emissioncalculator.ecotransit.world/ https://www.keemia.ee/et/rohelepe?utm_source Eesti ja Euroopa roheline kokkulepe Eesti kliima- ja energiaeesmärgid, Mai 2022. KOHALIKE OMAVALITSUSTE ROLL ROHEPÖÖRDE ELLUVIIMISEL Riigikantselei strateegiabüroo Tartus 2022. EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2023/956

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
4	Kaasaegne laokorraldus	8	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskused kaasaegsest laokorraldusest, arvestades töös esinevate riskide ning õigusaktidega kehtestatud nõuetega.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
80 tundi	48 tundi	80 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. koostab juhendamisel digivahendeid kasutades optimaalse laoplaani, järgides ruumikasutuse ja kaubavoogude efektiivse haldamise põhimõtteid	• nimetab laondusega seotud õigusakte ja muid regulatsioone seostades neid tööprotsessidega • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga ja ladustamisega seotud õigusakte • registreerib saadetistega seotud kõrvalekalded ja edastab need seotud osapooltele kokkulepitud tingimuste alusel • koostab reklamatsiooni kauba vastuvõtmisel ilmnenud vigastuste ja kauba koguste erinevuste kohta eesti- või võõrkeeles ning edastades selle kauba saatjale olenevalt tööülesandest • selgitab juurpõhjuse analüüsi alusel meeskonnaliikmena välja pretensioonide ja reklamatsioonide tegelikud põhjused ning tehes ettepanekuid lahenduste leidmiseks keerukates olukordades • lahendab konkreetse juhtumi oma pädevuse piires, kaasates vajadusel erinevaid osapooli ning järgides pretensioonide ja reklamatsioonide käsitlemise korda ning tööga seotud õigusakte • selgitab kahju- ja õnnetusriskide tekkepõhjuseid arvestades lao tööprotsesse, töökeskkonda, kasutatavaid tehnoloogiaid ning inimtegurit • teeb ettepanekuid kahju- ja õnnetusriskide vähendamiseks ladudes meeskonnatööna • selgitab laotöötaja tegutsemist õnnetusriskide	Eristav hindamine

	realiseerumisel arvestades juhendeid • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses selgitades nende mõju laoprotsessidele ning ettevõtte kuludele • teeb ettepanekuid laoprotsesside optimeerimiseks arvestades kaasaegsete tehnoloogiate võimalusi • eristab laotehnoloogiaid, - masinaid ja -seadmeid lähtudes ladude tüübist ja kasutusotstarbest • koostab laoplaani kasutades sobivamad laotehnoloogiad, arvestades efektiivse ruumikasutuse põhimõtteid ning kaubavoogude liikumist • kirjeldab lao kvaliteedi tagamiseks kasutatavaid mõõdikuid kasutades lähteandmeid • järgib kõikides töölõikudes laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid ettevõtte näitel • arvutab lao kvaliteeditaset algandmete põhjal	
2. omab ülevaadet laokorraldusele õigusaktidega kehtestatud nõuetest	• nimetab laondusega seotud õigusakte ja muid regulatsioone seostades neid tööprotsessidega • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga ja ladustamisega seotud õigusakte • registreerib saadetistega seotud kõrvalekalded ja edastab need seotud osapooltele kokkulepitud tingimuste alusel • koostab reklamatsiooni kauba vastuvõtmisel ilmnenud vigastuste ja kauba koguste erinevuste kohta eesti- või võõrkeeles ning edastades selle kauba saatjale olenevalt tööülesandest • selgitab juurpõhjuse analüüsi alusel meeskonnaliikmena välja pretensioonide ja reklamatsioonide tegelikud põhjused ning tehes ettepanekuid lahenduste leidmiseks keerukates olukordades • lahendab konkreetse juhtumi oma pädevuse piires, kaasates vajadusel erinevaid osapooli ning järgides pretensioonide ja reklamatsioonide	Eristav hindamine

	käsitlemise korda ning tööga seotud õigusakte • selgitab kahju- ja õnnetusriskide tekkepõhjuseid arvestades lao tööprotsesse, töökeskkonda, kasutatavaid tehnoloogiaid ning inimtegurit • teeb ettepanekuid kahju- ja õnnetusriskide vähendamiseks ladudes meeskonnatööna • selgitab laotöötaja tegutsemist õnnetusriskide realiseerumisel arvestades juhendeid • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses selgitades nende mõju laoprotsessidele ning ettevõtte kuludele • teeb ettepanekuid laoprotsesside optimeerimiseks arvestades kaasaegsete tehnoloogiate võimalusi • eristab laotehnoloogiaid, - masinaid ja -seadmeid lähtudes ladude tüübist ja kasutusotstarbest • koostab laoplaani kasutades sobivamad laotehnoloogiad, arvestades efektiivse ruumikasutuse põhimõtteid ning kaubavoogude liikumist • kirjeldab lao kvaliteedi tagamiseks kasutatavaid mõõdikuid kasutades lähteandmeid • järgib kõikides töölõikudes laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid ettevõtte näitel • arvutab lao kvaliteeditaset algandmete põhjal	
3. käsitleb juhtumi baasil pretensioone ja reklamatsioone arvestades ettevõttes kehtestatud korda, õigusakte ja klienditeeninduse eesmärke	• nimetab laondusega seotud õigusakte ja muid regulatsioone seostades neid tööprotsessidega • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga ja ladustamisega seotud õigusakte • registreerib saadetistega seotud kõrvalekalded ja edastab need seotud osapooltele kokkulepitud tingimuste alusel • koostab reklamatsiooni kauba vastuvõtmisel ilmnenud vigastuste ja kauba koguste erinevuste kohta eesti- või võõrkeeles ning edastades selle kauba saatjale olenevalt tööülesandest • selgitab juurpõhjuse analüüsi alusel	Mitteeristav hindamine

	meeskonnaliikmena välja pretensioonide ja reklamatsioonide tegelikud põhjused ning tehes ettepanekuid lahenduste leidmiseks keerukates olukordades • lahendab konkreetse juhtumi oma pädevuse piires, kaasates vajadusel erinevaid osapooli ning järgides pretensioonide ja reklamatsioonide käsitlemise korda ning tööga seotud õigusakte • selgitab kahju- ja õnnetusriskide tekkepõhjuseid arvestades lao tööprotsesse, töökeskkonda, kasutatavaid tehnoloogiaid ning inimtegurit • teeb ettepanekuid kahju- ja õnnetusriskide vähendamiseks ladudes meeskonnatööna • selgitab laotöötaja tegutsemist õnnetusriskide realiseerumisel arvestades juhendeid • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses selgitades nende mõju laoprotsessidele ning ettevõtte kuludele • teeb ettepanekuid laoprotsesside optimeerimiseks arvestades kaasaegsete tehnoloogiate võimalusi • eristab laotehnoloogiaid, - masinaid ja -seadmeid lähtudes ladude tüübist ja kasutusotstarbest • koostab laoplaani kasutades sobivamad laotehnoloogiad, arvestades efektiivse ruumikasutuse põhimõtteid ning kaubavoogude liikumist • kirjeldab lao kvaliteedi tagamiseks kasutatavaid mõõdikuid kasutades lähteandmeid • järgib kõikides töölõikudes laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid ettevõtte näitel • arvutab lao kvaliteeditaset algandmete põhjal	
4. selgitab laondusega seotud kahju- ja õnnetusriske ning meetmeid riskide vähendamiseks	• nimetab laondusega seotud õigusakte ja muid regulatsioone seostades neid tööprotsessidega • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga ja ladustamisega seotud õigusakte • registreerib saadetistega seotud kõrvalekalded ja	Mitteeristav hindamine

	edastab need seotud osapooltele kokkulepitud tingimuste alusel • koostab reklamatsiooni kauba vastuvõtmisel ilmnenud vigastuste ja kauba koguste erinevuste kohta eesti- või võõrkeeles ning edastades selle kauba saatjale olenevalt tööülesandest • selgitab juurpõhjuse analüüsi alusel meeskonnaliikmena välja pretensioonide ja reklamatsioonide tegelikud põhjused ning tehes ettepanekuid lahenduste leidmiseks keerukates olukordades • lahendab konkreetse juhtumi oma pädevuse piires, kaasates vajadusel erinevaid osapooli ning järgides pretensioonide ja reklamatsioonide käsitlemise korda ning tööga seotud õigusakte • selgitab kahju- ja õnnetusriskide tekkepõhjuseid arvestades lao tööprotsesse, töökeskkonda, kasutatavaid tehnoloogiaid ning inimtegurit • teeb ettepanekuid kahju- ja õnnetusriskide vähendamiseks ladudes meeskonnatööna • selgitab laotöötaja tegutsemist õnnetusriskide realiseerumisel arvestades juhendeid • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses selgitades nende mõju laoprotsessidele ning ettevõtte kuludele • teeb ettepanekuid laoprotsesside optimeerimiseks arvestades kaasaegsete tehnoloogiate võimalusi • eristab laotehnoloogiaid, - masinaid ja -seadmeid lähtudes ladude tüübist ja kasutusotstarbest • koostab laoplaani kasutades sobivamad laotehnoloogiad, arvestades efektiivse ruumikasutuse põhimõtteid ning kaubavoogude liikumist • kirjeldab lao kvaliteedi tagamiseks kasutatavaid mõõdikuid kasutades lähteandmeid • järgib kõikides töölõikudes laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid ettevõtte näitel	

	• arvutab lao kvaliteeditaset algandmete põhjal	
5. annab ülevaate kaasaegsete tehnoloogiate kasutusvõimalustest laokorralduses	• nimetab laondusega seotud õigusakte ja muid regulatsioone seostades neid tööprotsessidega • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga ja ladustamisega seotud õigusakte • registreerib saadetistega seotud kõrvalekalded ja edastab need seotud osapooltele kokkulepitud tingimuste alusel • koostab reklamatsiooni kauba vastuvõtmisel ilmnenud vigastuste ja kauba koguste erinevuste kohta eesti- või võõrkeeles ning edastades selle kauba saatjale olenevalt tööülesandest • selgitab juurpõhjuse analüüsi alusel meeskonnaliikmena välja pretensioonide ja reklamatsioonide tegelikud põhjused ning tehes ettepanekuid lahenduste leidmiseks keerukates olukordades • lahendab konkreetse juhtumi oma pädevuse piires, kaasates vajadusel erinevaid osapooli ning järgides pretensioonide ja reklamatsioonide käsitlemise korda ning tööga seotud õigusakte • selgitab kahju- ja õnnetusriskide tekkepõhjuseid arvestades lao tööprotsesse, töökeskkonda, kasutatavaid tehnoloogiaid ning inimtegurit • teeb ettepanekuid kahju- ja õnnetusriskide vähendamiseks ladudes meeskonnatööna • selgitab laotöötaja tegutsemist õnnetusriskide realiseerumisel arvestades juhendeid • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses selgitades nende mõju laoprotsessidele ning ettevõtte kuludele • teeb ettepanekuid laoprotsesside optimeerimiseks arvestades kaasaegsete tehnoloogiate võimalusi • eristab laotehnoloogiaid, - masinaid ja -seadmeid lähtudes ladude tüübist ja kasutusotstarbest • koostab laoplaani kasutades sobivamad	Mitteeristav hindamine

	laotehnoloogiad, arvestades efektiivse ruumikasutuse põhimõtteid ning kaubavoogude liikumist • kirjeldab lao kvaliteedi tagamiseks kasutatavaid mõõdikuid kasutades lähteandmeid • järgib kõikides töölõikudes laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid ettevõtte näitel • arvutab lao kvaliteeditaset algandmete põhjal	
6. järgib enda töös laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid arvestades seatud eesmärke	• nimetab laondusega seotud õigusakte ja muid regulatsioone seostades neid tööprotsessidega • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga ja ladustamisega seotud õigusakte • registreerib saadetistega seotud kõrvalekalded ja edastab need seotud osapooltele kokkulepitud tingimuste alusel • koostab reklamatsiooni kauba vastuvõtmisel ilmnenud vigastuste ja kauba koguste erinevuste kohta eesti- või võõrkeeles ning edastades selle kauba saatjale olenevalt tööülesandest • selgitab juurpõhjuse analüüsi alusel meeskonnaliikmena välja pretensioonide ja reklamatsioonide tegelikud põhjused ning tehes ettepanekuid lahenduste leidmiseks keerukates olukordades • lahendab konkreetse juhtumi oma pädevuse piires, kaasates vajadusel erinevaid osapooli ning järgides pretensioonide ja reklamatsioonide käsitlemise korda ning tööga seotud õigusakte • selgitab kahju- ja õnnetusriskide tekkepõhjuseid arvestades lao tööprotsesse, töökeskkonda, kasutatavaid tehnoloogiaid ning inimtegurit • teeb ettepanekuid kahju- ja õnnetusriskide vähendamiseks ladudes meeskonnatööna • selgitab laotöötaja tegutsemist õnnetusriskide realiseerumisel arvestades juhendeid • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest	Mitteeristav hindamine

	laonduses selgitades nende mõju laoprotsessidele ning ettevõtte kuludele • teeb ettepanekuid laoprotsesside optimeerimiseks arvestades kaasaegsete tehnoloogiate võimalusi • eristab laotehnoloogiaid, - masinaid ja -seadmeid lähtudes ladude tüübist ja kasutusotstarbest • koostab laoplaani kasutades sobivamad laotehnoloogiad, arvestades efektiivse ruumikasutuse põhimõtteid ning kaubavoogude liikumist • kirjeldab lao kvaliteedi tagamiseks kasutatavaid mõõdikuid kasutades lähteandmeid • järgib kõikides töölõikudes laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid ettevõtte näitel • arvutab lao kvaliteeditaset algandmete põhjal	

Mooduli jagunemine		
Kaasaegsed tehnoloogiad laos Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Kaasaegsed tehnoloogiad vastuvõtuprotsessis, hoiustamisel, pakkimisel, inventuuride teostamisel ja kaupade väljastamisel, klienditeeninduses. Protsesside automatiseerimise võimalused Analoogprotsessidele üleminek tõrgete korral Tehnoloogiate mõju efektiivsusele, kuludele ja tarnijate valikule TI kasutusvaldkonnad laokorralduses Kaasaegsete tehnoloogiatega kaasnevad probleemid	**Seos õpiväljundiga** annab ülevaate kaasaegsete tehnoloogiate kasutusvõimalustest laokorralduses
Iseseisev töö	Ettevalmistustöö - mini-uuring kaasaegsetest laos kasutatavatest tehnoloogilistest lahendustest	
Praktiline töö	Rühmatöö: mõistekaardi koostamine ja esitlemine kaasaegsetest ja innovaatilistest tehnoloogilistest lahendustest kus on selgitatud nende oletatav mõju laoprotsessidele ja ettevõtte kuludele	
Hindamisülesanded	Rühmatöö - esitluse koostamine ja esitlemine kaasaegsetest ja innovaatilistest tehnoloogilistest lahendustest kus on selgitatud nende mõju laoprotsessidele ja ettevõtte kuludele	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse aluse	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Rühmatöö - esitluse koostamine ja esitlemine kaasaegsetest ja innovaatilistest tehnoloogilistest lahendustest kus on selgitatud nende mõju laoprotsessidele ja ettevõtte kuludele Rühmatöö on koostatud ja esitatud ning diskuteeritud kaasõpilastega, õpilane on toonud näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses, selgitades nende mõju laoprotsessidele ning ettevõtte kuludele ja teinud ettepanekuid laoprotsesside optimeerimiseks	

	arvestades kaasaegsete tehnoloogiate võimalusi.	
Ladude planeerimise põhimõtted Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	**Alateemad** Lao planeerimise üldpõhimõtted Lao ruumide ja pindade planeerimine Laotehnoloogiad, -masinad ja -seadmed	**Seos õpiväljundiga** koostab juhendamisel digivahendeid kasutades optimaalse laoplaani, järgides ruumikasutuse ja kaubavoogude efektiivse haldamise põhimõtteid
Iseseisev töö	Lugemisraport - lao planeerimise teemal Kirjalik töö - annab hinnangu oma tegevusele ja arengule õppeprotsessis	
Praktiline töö	Õppelao kaardistamine ja joonestamine sh kasutades digivahendeid Laoplaani koostamine lähteülesandest lähtuvalt	
Hindamisülesanded	1. Õppelao kaardistamine ja joonestamine kasutades digivahendeid 2. Laoplaani koostamine lähteülesandest lähtuvalt sh kasutades digivahendeid	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesande tulemuse alusel, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Õppelao kaardistamine ja joonestamine kasutades digivahendeid. Õppeladu on joonestatud kasutades digivahendeid. 2. Laoplaani koostamine lähteülesandest lähtuvalt sh kasutades digivahendeid. Lao üldplaneering on joonestatud sobivas tarkvaras lähteülesandest lähtuvalt ja on kasutanud teoreetilist õppematerjali, kuid seal esineb mõningaid sisuvigasid. “4” saamise tingimus: 1. Õppelao kaardistamine ja joonestamine kasutades digivahendeid. Õppelao joonis on koostatud digivahendiga korrektselt, järgides mõõtkava ja loogilist paigutust. 2. Laoplaani koostamine lähteülesandest lähtuvalt sh kasutades digivahendeid. Lao üldplaneering on joonestatud sobivad tarkvaras lähteülesandest lähtuvalt ja koostamisel on kasutatud erinevaid erialaseid teoreetilisi materjale. “5” saamise tingimus: 1. Õppelao kaardistamine ja joonestamine kasutades digivahendeid (mitteeristav) Õppelao joonis on koostatud digivahendiga täpselt ja korrektselt, järgides mõõtkava, loogilist paigutust ja selgeid tähistusi. Joonis annab tervikliku ülevaate lao toimimisest. 2. Laoplaani koostamine lähteülesandest lähtuvalt sh kasutades digivahendeid Lao üldplaneering on joonestatud korrektselt sobivas tarkvaras lähteülesandest lähtuvalt ja koostamisel on kasutatud õpitud teoreetilise materjali teadmisi.	
Laokorralduse õiguslikud	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

alused Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	Laotööd reguleerivad õigusaktid Töötervishoiu ja tööohutuse seadus Töövahendi kasutamise ja tööohutuse nõuded ELEA Ladustamise Üldtingimused ELEA veopakendi ringlussüsteemi tegevuseeskirjad Logistikateenuse hea tava VÕS Laoleping Kvaliteedijuhtimine ISO standard Keskkonnajuhtimise standard Ladustamisega seotud tollialased õigusaktid Saatja, vedaja ja saaja kohustused ja vastutus lähtuvalt õigusaktidest CMR saatelehe täitmine ja märkuste tegemine Laotöötaja vastutus saadetise vastuvõtmisel Laotöötaja märkused e-CMR korral Riigisisese maanteekaubaveo veokiri Terminoloogia ELEA Autokaubaveo üldtingimuste järgi. Veoste laadimine ja laadimisajad lähtuvalt regulatsioonidest	omab ülevaadet laokorraldusele õigusaktidega kehtestatud nõuetest
Iseseisev töö	Kirjalik töö: ELEA ladustamise ja autokaubaveo üldtingimuste kohta küsimustik	
Praktiline töö	CMR saatelehe täitmine	
Hindamisülesanded	1. Rühmatöö - laokorraldusega seotud õigusaktidest, regulatsioonidest ning standarditest 2. Rühmatöö - erinevad tolliprotseduurid ja tolliladustamine 3. Test 4. Kirjalik töö - CMR saatelehe täitmine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Rühmatöö – laokorraldusega seotud õigusaktid, regulatsioonid ja standardid Õpilane nimetab laondusega seotud peamisi õigusakte, regulatsioone ja standardeid ning seostab neid üksikute lao tööosadega pealiskaudselt. 2. Rühmatöö – tolliprotseduurid ja tolliladustamine Õpilane nimetab peamisi tolliprotseduure ning kirjeldab nende üldist mõju kaubaveole ja ladustamisele. 3. Test Õpilane on vastanud õigesti 65% valikvastustega küsimustest. 4. Kirjalik töö – CMR saatelehe täitmine	

	CMR saateleht on täidetud, kuid sisaldab üksikuid puudusi või ebatäpsusi andmete märkimisel. “4” saamise tingimus: 1. Rühmatöö – laokorraldusega seotud õigusaktid, regulatsioonid ja standardid Õpilane kirjeldab laondusega seotud õigusakte, regulatsioone ja standardeid ning seostab neid loogiliselt erinevate lao tööosade ja tööprotsessidega. 2. Rühmatöö – tolliprotseduurid ja tolliladustamine Õpilane kirjeldab erinevaid tolliprotseduure ning selgitab nende mõju kaubaveole ja ladustamisele, arvestades rahvusvahelisi piiranguid ja sanktsioone. 3. Test Õpilane on vastanud õigesti 80% küsimustest. 4. Kirjalik töö – CMR saatelehe täitmine CMR saateleht on täidetud korrektselt, kõik nõutud lahtrid on täidetud. “5” saamise tingimus: 1. Rühmatöö – laokorraldusega seotud õigusaktid, regulatsioonid ja standardid Õpilane selgitab laondusega seotud õigusakte, regulatsioone ja standardeid põhjalikult ning seostab neid süsteemselt ja põhjendatult erinevate lao tööprotsesside ja vastutusaladega. 2. Rühmatöö – tolliprotseduurid ja tolliladustamine Õpilane selgitab tolliprotseduure põhjalikult, analüüsib nende mõju kaubaveole ja ladustamisele ning toob põhjendatud näiteid rahvusvahelistest piirangutest ja sanktsioonidest. 3. Test Õpilane on vastanud õigesti 90% küsimustest. 4. Kirjalik töö – CMR saatelehe täitmine CMR saateleht on täidetud väga täpselt ja korrektselt, arvestades ka kauba eripärast tulenevaid lisatingimusi ning kasutades korrektset terminoloogiat ja märkusi.	
Laotoimingute tulemuslikkuse näitajad Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Lao toimimise tulemuslikkuse mõõtmine ja hindamine Tegevuste tulemuse mõõtmine Kvaliteeditaseme arvutamine Lao täituvuse arvutamine	**Seos õpiväljundiga** järgib enda töös laotoimingute tulemuslikkuse näitajaid arvestades seatud eesmärke
Iseseisev töö	Õpilane mõõdab ja hindab laotoimingu tegevuse tulemuslikkust etteantud juhise põhjal	
Praktiline töö	Lao täituvuse arvutamine vastavalt juhisele	
Hindamisülesanded	1. Situatsioonülesanded: Laotegevuse kvaliteeditaseme arvutamine 2. Situatsioonülesanne: Lao täiteastme arvutamine	

Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuse alusel, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: 1. Situatsioonülesanded: Laotegevuse kvaliteeditaseme arvutamine Õpilane on arvutanud situatsioonülesandest lähtuvalt ettevõtte kvaliteeditaseme ning selgitanud, mis võivad mõjutada oluliselt pakutavat teenindustaset ja teenindamise kvaliteeti. 2. Situatsioonülesanne: Lao täiteastme arvutamine Õpilane on arvutanudvastavalt situatsioonülesandele lao täiteaste ning põhjendanud selle mõju ettevõtte majanduslikule seisule.	
Pretensioonide ja reklamatsioonide lahendamine Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Vead lao klienditeeninduses Süsteemsed vead ja nende võimalikud põhjused Juurpõhjuse analüüs Tagastuste käsitlemine Veateade, pretensioon, reklamatsioon	**Seos õpiväljundiga** käsitleb juhtumi baasil pretensioone ja reklamatsioone arvestades ettevõttes kehtestatud korda, õigusakte ja klienditeeninduse eesmärke
Iseseisev töö	Tutvub ametikirja koostamise standardiga EVS-ISO	
Praktiline töö	Dokumentide vormistamine - veateate, pretensiooni ja reklamatsiooni koostamine	
Hindamisülesanded	Kompleksülesanne - kõrvalekallete registreerimine ja pretensiooni või reklamatsiooni vormistamine	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Registreerib saadetisega seotud kõrvalekalded infosüsteemis ja vormistab korrektses keelekasutuses ametikirjana pretensiooni või reklamatsiooni ning selgitab pretensioonides ja reklamatsioonides tehtud vigade mõju ettevõtte tegevusele. Vajadusel edastab veateateid tarnijatele kvaliteeditaseme hindamiseks.	
Riskid laos Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Riskihaldamise põhimõisted Riskid laos Uute tehnoloogiatega kaasnevad riskid Kauba kahjustumine ja kaod laos Hädaolukorrad laos Hädaolukordadele reageerimine Riskide vähendamise võimalused Töötervishoiu- ja tööohutuse meetmed ladudes	**Seos õpiväljundiga** selgitab laondusega seotud kahju- ja õnnetusriske ning meetmeid riskide vähendamiseks
Iseseisev töö	Esitluse koostamine meeskonnas - ühe ettevõtte põhjal peamiste riskide väljatoomine ning ettepanekud, kuidas neid ennetada.	

Praktiline töö	Lao keskkonna ohutegurite hindamine ja isikukaitsevahendite kasutamine praktilise töö ajal.
Hindamisülesanded	Rühmatöö: Selgitab erinevates laotüüpides õnnetus- ja kahjuriskide tekkepõhjuseid ning abinõusid nende vähendamiseks Rühmatöö: Selgitab ladudes sagedamini esinevaid riske ja abinõusid nende leevendamiseks või maandamiseks
Hindamine	Mitteeristav hindamine
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Õpilane osaleb aktiivselt rühmatöös ja selgitab eri laotüüpides vähemalt kolm riskitegurit. Pakub igale riskitegurile vähemalt kaks konkreetset abinõud ning põhjendab neid loogiliselt. Seostab riskid ja ennetusabinõud reaalsete näidetega (nt seadused, eeskirjad või ettevõtete tavad).

Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, paaristöö, videod, rühmatöö, diskussioon, uuring, mõistekaart, lugemisseminar, individuaalne kirjalik töö, juhtumianalüüsid
Hindamismeetodid	Kompleksülesanded, juhtumipõhised situatsioonülesanded
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesannete sooritamine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded lävendi tasemel "4" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist "5" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist
Õppematerjalid	Tulvi, A. (2021). Lao haldamine. Tallinn: Seilecs OÜ Tulvi, A. (2013). Logistika õpik kutsekoolidele. Tallinn: Innove Tulvi, A. (2006). Laondus ja veokorraldus. Töövihik. Tallinn: PAC Training Jüri Suursoo. Ekspedeerija käsiraamat. Tallinna Tehnikakõrgkool, 2016 CMR konventsioon VÕS-i kaubaveoleping ELEA autokaubaveo üldtingimused ELEA Ladustamise Üldtingimused https://emta.ee/ariklient https://www.tooelu.ee/et Riskid laotöös: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/33629-Riskid-laotoos Kvaliteedijuhtimine ISO standard Töötervishoiu ja tööohutuse seadus. https://www.riigiteataja.ee/akt/102052024029?leiaKehtiv Töövahendi kasutamise ja tööohutuse nõuded https://www.riigiteataja.ee/akt/117102019007?leiaKehtiv

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
5	Kaasaegsed tehnoloogiad logistikas	4	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab kaasaegseid erialaseid tarkvarasid transpordiprotsessis tööülesannete täitmisel ning omab ülevaate kaasaegsetest tehnoloogiatest ja digilahendustest logistikas.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktika	Praktiline töö
54 tundi	24 tundi	10 tundi	16 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. kasutab transpordiprotsessis tööülesannete täitmisel veebipõhiseid tarkavarasid arvestades lähteülesande tingimusi	• valib koos- ja kaugtööks sobivad veebipõhised tööriistad vastavalt tööülesandele • järgib küberturvalisuse ja andmekaitse nõudeid, lähtudes ettevõtte korraldusest ja õigusaktidest • selgitab isikuandmete töötlemise peamisi põhimõtteid ning nende õiguslikke aluseid • kasutab erinevaid autentimise vahendeid võimaluste piires (k.a kaheastmeline autentimine); • kasutab erialast tarkvara, planeerides kaubaveo ja marsruudi, arvestades veolepingu tingimusi ning koostades veokirja, laadimismanifesti ja kliendile arve • kasutab saadetise planeerimisel veoühiku kaubaruumi erialast tarkvara, lähtudes kaupade laadimise ja kinnitamise nõuetest • tutvustab meeskonnatööna erinevaid erialaseid logistika valdkonnas kasutatavaid tarkvaralahendusi • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest transpordis, selgitades nende mõju kuludele ja efektiivsusele • annab ülevaate kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses arvestades uute tehnoloogiatega kaasnevaid riske • Selgitab kaasaegsete tehnoloogiate kasutamist ostu- ja hankeprotsessides arvestades nende mõju efektiivsuse, kulude ja tarnijate valiku	Eristav hindamine

	parendamisele	
2. annab ülevaate kaasaegsete digitehnoloogiate sealhulgas tehisintellekti kasutusvõimalustest logistikas	• valib koos- ja kaugtööks sobivad veebipõhised tööriistad vastavalt tööülesandele • järgib küberturvalisuse ja andmekaitse nõudeid, lähtudes ettevõtte korraldusest ja õigusaktidest • selgitab isikuandmete töötlemise peamisi põhimõtteid ning nende õiguslikke aluseid • kasutab erinevaid autentimise vahendeid võimaluste piires (k.a kaheastmeline autentimine); • kasutab erialast tarkvara, planeerides kaubaveo ja marsruudi, arvestades veolepingu tingimusi ning koostades veokirja, laadimismanifesti ja kliendile arve • kasutab saadetise planeerimisel veoühiku kaubaruumi erialast tarkvara, lähtudes kaupade laadimise ja kinnitamise nõuetest • tutvustab meeskonnatööna erinevaid erialaseid logistika valdkonnas kasutatavaid tarkvaralahendusi • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest transpordis, selgitades nende mõju kuludele ja efektiivsusele • annab ülevaate kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses arvestades uute tehnoloogiatega kaasnevaid riske • Selgitab kaasaegsete tehnoloogiate kasutamist ostu- ja hankeprotsessides arvestades nende mõju efektiivsuse, kulude ja tarnijate valiku parendamisele	Eristav hindamine
3. kasutab logistikaülesannete lahendamisel meeskonnatööna veebipõhiseid koos- ja kaugtöö vahendeid, arvestades küberturvalisuse ja andmekaitse nõuetega	• valib koos- ja kaugtööks sobivad veebipõhised tööriistad vastavalt tööülesandele • järgib küberturvalisuse ja andmekaitse nõudeid, lähtudes ettevõtte korraldusest ja õigusaktidest • selgitab isikuandmete töötlemise peamisi põhimõtteid ning nende õiguslikke aluseid • kasutab erinevaid autentimise vahendeid võimaluste piires (k.a kaheastmeline autentimine);	Eristav hindamine

	• kasutab erialast tarkvara, planeerides kaubaveo ja marsruudi, arvestades veolepingu tingimusi ning koostades veokirja, laadimismanifesti ja kliendile arve • kasutab saadetise planeerimisel veoühiku kaubaruumi erialast tarkvara, lähtudes kaupade laadimise ja kinnitamise nõuetest • tutvustab meeskonnatööna erinevaid erialaseid logistika valdkonnas kasutatavaid tarkvaralahendusi • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest transpordis, selgitades nende mõju kuludele ja efektiivsusele • annab ülevaate kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses arvestades uute tehnoloogiatega kaasnevaid riske • Selgitab kaasaegsete tehnoloogiate kasutamist ostu- ja hankeprotsessides arvestades nende mõju efektiivsuse, kulude ja tarnijate valiku parendamisele	

Mooduli jagunemine		
Erialased tarkvarad transpordis Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Transpordihaldustarkvara (näit. Planlogi) Vedude leidmine ja tellimused - näit. Cargoson vms Kasulikud äpid: TRUCK PARKING EUROPE parklaäpp IRU Parklate otsing TRANSPARK AUTOROUTES.FR Prantsumaa parklaäpp TIMBERPOLIS puidukalkulaatorid ADR kaupade punktide arvutamise äpp	**Seos õpiväljundiga** kasutab transpordiprotsessis tööülesannete täitmisel veebipõhiseid tarkavarasid arvestades lähteülesande tingimusi
Iseseisev töö	Harjutamine tarkvaras	
Praktiline töö	Praktiline töö transpordihaldustarkvaras ja muudes erialastes rakendustes	
Hindamisülesanded	1. Praktiline töö - Erialases tarkvaras veoteekonna planeerimine 2. Praktiline töö - Saadetiste planeerimine kaubaruumi erialase tarkvara abil 3. Kirjalik meeskonnatöö - erialased tarkvaralahendused	
Hindamine	Eristav hindamine	

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • kasutab erialast tarkvara, planeerides kaubaveo ja marsruudi, arvestades veolepingu tingimusi ning koostades veokirja, laadimismanifesti ja kliendile arve. • kasutab saadetise planeerimisel veoühiku kaubaruumi erialast tarkvara, lähtudes kaupade laadimise ja kinnitamise nõuetest • tutvustab meeskonnatööna erinevaid erialaseid logistika valdkonnas kasutatavaid tarkvaralahendusi 1. Praktiline töö - Erialases tarkvaras veoteekonna planeerimine Õpilane on planeerinud transpordihaldustarkvaras vedusid vastavalt kirjeldatud veoste pakkumistele, arvutanud koormaruumi ja kandejõu kasutamise täiteastme ja koostanud veokirja, laadimismanifesti ja kliendile arve. Tarkvara kasutamisel on vaja juhendamist, õpilane ei ole toimingutes täielikult iseseisev ning vajab tuge, et järgnevaid toiminguid teha. Andmetes on väiksemaid vigu, ning vajalik on dokumentide parandamine või täiendamine. 2. Praktiline töö - Saadetiste planeerimine kaubaruumi erialase tarkvara abil Saadetised on planeeritud erialases tarkvaras koormaruumi, arvestades veoühiku parameetreid, saadetiste omadusi, kliendi vajadusi jm piiranguid Lahendites esineb vigu, õpilase lahend ei ole reaaleluliselt teostatav. Eksitud on koormaruumi saadetiste planeerimisel mõõtmete, kaalu vms. 3. Kirjalik meeskonnatöö - erialased tarkvaralahendused Õpilane on teinud meeskonnatööna ülevaate erialastest tarkvarades lähtudes ülesande juhendist. Ülevaade on üldine ja esineb vähesel määral puudusi. Õpilane ei oska selgitada meeskonnatöö tulemusi. “4” saamise tingimus: 1. Praktiline töö - Erialases tarkvaras veoteekonna planeerimine Õpilane on planeerinud transpordihaldustarkvaras vedusid vastavalt kirjeldatud veoste pakkumistele, arvutanud koormaruumi ja kandejõu kasutamise täiteastme ja koostanud veokirja, laadimismanifesti ja klientidele arve. Tarkvara kasutamisel on vaja juhendamist, õpilane ei ole toimingutes täielikult iseseisev ning vajab vähesel määral tuge, et järgnevaid toiminguid teha. Andmetes ei esine vigu, ning vajalik dokumentide parandamine või täiendamine ei ole vajalik. 2. Praktiline töö - Saadetiste planeerimine kaubaruumi erialase tarkvara abil Saadetised on planeeritud erialases tarkvaras koormaruumi, arvestades veoühiku parameetreid, saadetiste omadusi, kliendi vajadusi jm piiranguid. Lahendites esineb üksikuid vigu. Peamiselt on lahendid põhjendatud ja reaaleluliselt teostatavad 3. Kirjalik meeskonnatöö - erialased tarkvaralahendused Õpilane on teinud meeskonnatööna ülevaate erialastest tarkvarades lähtudes ülesande juhendist. Ülevaade on hästi koostatud, kuid õpilane ei oska selgitada meeskonnatöö tulemusi. “5” saamise tingimus: 1. Praktiline töö - Erialases tarkvaras veoteekonna planeerimine Õpilane on planeerinud transpordihaldustarkvaras vedusid vastavalt kirjeldatud veoste pakkumistele, arvutanud koormaruumi ja kandejõu kasutamise täiteastme ja koostanud veokirja, laadimismanifesti ja klientidele arve.

	Tarkvara kasutamisel ei vaja juhendamist, õpilane on toimingutes täielikult iseseisev ning ei vaja tuge, et järgnevaid toiminguid teha. Andmetes ei esine vigu, ning dokumentide parandamine või täiendamine ei ole vajalik. Töökvaliteet on tasemel, mis võimaldab toimetulekut töömaailmas. 2. Praktiline töö - Saadetiste planeerimine kaubaruumi erialase tarkvara abil Saadetised on planeeritud erialases tarkvaras koormaruumi, arvestades veoühiku parameetreid, saadetiste omadusi, kliendi vajadusi jm piiranguid. Lahendites esineb üksikuid vigu. Peamiselt on lahendid põhjendatud ja reaalelulisel teostatavad. 3. Kirjalik meeskonnatöö - erialased tarkvaralahendused Õpilane on teinud meeskonnatööna ülevaate erialastest tarkvarades lähtudes ülesande juhendist. Ülevaade on põhjalik ja puudusi ei esine. Õpilane selgitab vajadusel meeskonnatöö tulemusi.	
Kaasaegsed tehnoloogiad transpordis, laonduses ning ostu ja hankeprotsessides Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Kaasaegsed tehnoloogiad transpordis Tehnoloogiate mõju kuludele ja efektiivsusele Kaasaegsed tehnoloogiad laonduses Uute tehnoloogiatega kaasnevad riskid Kaasaegsed tehnoloogiad hanke- ja ostuprotsessis Tehnoloogiate mõju efektiivsusele, kuludele ja tarnijate valikule hanke- ja ostuprotsessis. TI logistikas	**Seos õpiväljundiga** annab ülevaate kaasaegsete digitehnoloogiate sealhulgas tehisintellekti kasutusvõimalustest logistikas
Iseseisev töö	Ettevalmistus rühmatööks	
Hindamisülesanded	Rühmatöö esitlus - kaasaegsed tehnoloogiad logistikas	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • toob näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest transpordis, selgitades nende mõju kuludele ja efektiivsusele • annab ülevaate kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses arvestades uute tehnoloogiatega kaasnevaid riske. • selgitab kaasaegsete tehnoloogiate kasutamist ostu- ja hankeprotsessides arvestades nende mõju efektiivsuse, kulude ja tarnijate valiku parendamisele Rühmatöö Õpilane on koostanud meeskonnatööna kirjaliku ülevaate kaasegsetest tehnoloogiatest logistikas, kus on toonud näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest transpordis, selgitades nende mõju kuludele ja efektiivsusele juhendi abil, andnud ülevaate kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses arvestades uute tehnoloogiatega kaasnevaid riske ja selgitanud kaasaegsete tehnoloogiate kasutamist ostu- ja hankeprotsessides arvestades nende mõju efektiivsuse, kulude ja tarnijate valiku parendamisele. Töö on üldine ja ülesande juhendit pole täielikult järgitud. Õpilane ei ole kasutanud võimalust konsulteerida vaheetappides õpetajaga ja talle on jäänud arusaamatuks töö käigus leitud tehnoloogiate funktsionaalsus. Töö ei ole vormistatud nõuetekohaselt. Esitlus on konarlik, rühmaliikmed loevad materjalidest maha ja ei selgita täiendavalt.	

	“4” saamise tingimus: Rühmatöö Õpilane on koostanud meeskonnatööna kirjaliku ülevaate kaasegsetest tehnoloogiatest logistikas, kus on toonud näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest transpordis, selgitades nende mõju kuludele ja efektiivsusele juhendi abil, andnud ülevaate kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses arvestades uute tehnoloogiatega kaasnevaid riske ja selgitanud kaasaegsete tehnoloogiate kasutamist ostu- ja hankeprotsessides, arvestades nende mõju efektiivsuse, kulude ja tarnijate valiku parendamisele. Töö on koostatud vastavalt juhendile. Õpilane on kasutanud võimalust konsulteerida vaheetappides õpetajaga ja talle on üldiselt arusaadav töö käigus leitud tehnoloogiate funktsionaalsus. Töös esineb vähesel määral vormistusvigu. Esitlus on arusaadav ja koostatud nõuetekohaselt. Esitlemisel on õpilane valmis lisaselgitusi jagama. “5” saamise tingimus: Rühmatöö Õpilane on koostanud meeskonnatööna kirjaliku ülevaate kaasegsetest tehnoloogiatest logistikas, kus on toonud näiteid kaasaegsetest tehnoloogiatest transpordis, selgitades nende mõju kuludele ja efektiivsusele juhendi abil, andnud ülevaate kaasaegsetest tehnoloogiatest laonduses arvestades uute tehnoloogiatega kaasnevaid riske ja selgitanud kaasaegsete tehnoloogiate kasutamist ostu- ja hankeprotsessides arvestades nende mõju efektiivsuse, kulude ja tarnijate valiku parendamisele. Töö on koostatud vastavalt juhendile. Õpilane on kasutanud võimalust konsulteerida vaheetappides õpetajaga ja talle on üldiselt arusaadav töö käigus leitud tehnoloogiate funktsionaalsus. Töös ei esine vormistusvigu. Esitlus on arusaadav ja koostatud nõuetekohaselt. Esitlemisel on õpilane valmis lisaselgitusi jagama.	
Küberturvalisus ja andmekaitse Auditoorne õpe 4 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 16	**Alateemad** Küberturvalisus tarneahelas Andmete kaitse logistikaprotsessides Autentimist vajavad toimingud logistikas Andmekaitse ja küberturbega seotud õigusaktid	**Seos õpiväljundiga** annab ülevaate kaasaegsete digitehnoloogiate sealhulgas tehisintellekti kasutusvõimalustest logistikas
Iseseisev töö	Digiõpimapi vormistamine	
Praktiline töö	Interaktiivne loeng, praktiline töö, kirjalik töö, simulatsioon, arutelu	
Hindamisülesanded	Digiõpimapp	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Digiõpimapp on koostatud ja õpilane on järginud küberturvalisuse ja andmekaitse nõudeid, lähtudes ettevõtte korraldusest ja õigusaktidest, selgitanud isikuandmete töötlemise peamisi põhimõtteid ning nende õiguslikke aluseid ja kasutanud erinevaid autentimise vahendeid võimaluste piires (k.a kaheastmeline autentimine)	
Veebipõhised koos- ja kaugtöövahendid Auditoorne õpe 10	**Alateemad** Kaugtöö mõiste Kaugtöö eelised ja puudused	**Seos õpiväljundiga** kasutab transpordiprotsessis

Iseseisev õpe 6 Praktika 10	Ühistöö Koos- ja kaugtöövahendid Kokkulepped koos- ja kaugtöös koostööks sobivate keskkondade võimalused ja valik Veebikoosolekute loomine ja osalemine	tööülesannete täitmisel veebipõhiseid tarkavarasid arvestades lähteülesande tingimusi
Iseseisev töö	Õpilane kaardistab erinevad kaugtööks sobivad keskkonnad	
Praktiline töö	Kaug- ja koostöövahendite erinevate rakenduste kasutamine	
Hindamisülesanded	Digiõpimapp õpiväljundiga seotud kirjalikest ülesannetest	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: • valib koos- ja kaugtööks sobivad veebipõhised tööriistad vastavalt tööülesandele • järgib küberturvalisuse ja andmekaitse nõudeid, lähtudes ettevõtte korraldusest ja õigusaktidest • selgitab isikuandmete töötlemise peamisi põhimõtteid ning nende õiguslikke aluseid • kasutab erinevaid autentimise vahendeid võimaluste piires (k.a kaheastmeline autentimine) Digiõpimapp on koostatud ja õpilane on järginud küberturvalisuse ja andmekaitse nõudeid, lähtudes ettevõtte korraldusest ja õigusaktidest, selgitanud isikuandmete töötlemise peamisi põhimõtteid ning nende õiguslikke aluseid ja kasutanud erinevaid autentimise vahendeid võimaluste piires (k.a kaheastmeline autentimine)	

Õppemeetodid	Miniloeng, rühmatöö, infootsing, kirjalik töö, arutelu, videote vaatamine
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Teadmiste ja oskuste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ning demonstreerinud teadmisi ja oskusi lävendi tasemel "4" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist "5" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt ja meeskonnatööna, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist
Õppematerjalid	1. Ain Tulvi. Kaubavedu. Seilecs.2020 2. Ain Tulvi. Logistika õpik kutsekoolidele, INNOVE, 2013 https://www.digar.ee/arhiiv/nlib-digar:197450 3. Transpordihaldustarkvara - Planlogi 4. Ostu- ja varude planeerimised hariduslik tarkvara - Chainsim 5. Kasulikud äpid:

	6.TRUCK PARKING EUROPE parklaäpp 7. IRU Parklate otsing TRANSPARK 8. AUTOROUTES.FR Prantsumaa parklaäpp 9. TIMBERPOLIS puidukalkulaatorid 10. Erinevad kaardirakendused - Google Maps jms 11. TI rakendused 12. Kaugtöö materjal - https://www.tooelu.ee/et/34/mis-kaugtoo-millal-voib-kaugtood-teha 13. Riigi Infosüsteemi Amet. (n.d.). Küberturvalisuse ABC. Riigi Infosüsteemi Amet. https://www.ria.ee/kuberturbe-nouanded/nouanded-internetikasutajale/kuberturvalisuse-abc 14. Riigi Infosüsteemi Amet. (n.d.). Küberturvalisuse infomaterjalid. Riigi Infosüsteemi Amet. https://www.ria.ee/kuberturbe-nouanded/infomaterjalid-ja-kirjutised/kuberturvalisuse-infomaterjalid 15. Andmekaitse Inspektsioon. (n.d.). Sotsiaalmeedia. Andmekaitse Inspektsioon. https://www.aki.ee/rahvusvaheline/kohtupraktika-ja-suunised/sotsiaalmeedia

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
6	Kauba maanteevedude korraldamine	14	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskused kauba maanteevedude korraldamiseks vastavalt õigusaktidele ja regulatsioonidele siseriiklikult ja Euroopa Liidu siseselt.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
170 tundi	84 tundi	110 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. määratleb veoprotsessidega kaasnevaid riske pakkudes välja ennetamise ja meetmete rakendamise võimalusi	• eristab veovahendeid ja veoühikuid arvestades nende valikul tööülesande, õigusaktide nõuete ja kliendilepingute tingimustega • valib veomarsruudi ja –vahendi lähtuvalt konkreetsest saadetisest ja kliendi soovist arvestades veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioonide, teede kasutamistingimuste jms piirangutega • koostab koorma vastavalt laadimisplaanile, arvestades kauba omaduste, markeerimis nõuete ja veeremi parameetritega • selgitab kinnitusvahendite kasutamise põhimõtteid veoseohutuse tagamiseks maanteetranspordil arvestades saadetise eripära • kinnitab saadetised koormaruumis nõuetekohaselt arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • vormistab transporditeenustega kaasneva dokumentatsiooni, kasutades erialast tarkavara ning arvestades kehtivaid õigusaktide ja regulatsioone • selgitab dokumentatsiooni arhiveerimise põhimõtteid arvestades õigusaktide nõudeid • viib läbi transpordiga seotud andmete kogumise, kasutades sobivaid töövahendeid ja vorme • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja	Eristav hindamine

	kaubaveoga seotud õigusakte • leiab juhendamisel võimalusi veeremipargi efektiivsemaks haldamiseks arvutades selleks veeremipargi tegevusnäitajaid algandmete alusel • kasutab erialast tarkavara veeremipargi tegevusnäitajate põhjal asjakohaste järelduste tegemiseks • eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest • selgitab eriveo tingimusi ja korraldamist lähtudes õigusaktidest • kirjeldab veoprotsessidega kaasnevaid riske selgitades nende ennetamise võimalusi • kirjeldab digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks • selgitab veoautojuhi töö- ja puhkeaja korraldust, lähtudes kehtivatest õigusaktidest • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö- ja puhkeaja reeglitest õigesti • analüüsib juhendamisel autojuhtide töö- ja puhkeaja andmeid, leides võimalusi töö- ja puhkeaja ressursi efektiivsemaks kasutamiseks • mõistab tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses • arvestab vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis tulenevalt tarneklausli valikust • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna • toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi	
2. arvestab maanteevedude korraldamisel	• eristab veovahendeid ja veoühikuid arvestades	Eristav hindamine

veeremipargi tegevusnäitajatega	nende valikul tööülesande, õigusaktide nõuete ja kliendilepingute tingimustega • valib veomarsruudi ja –vahendi lähtuvalt konkreetsest saadetisest ja kliendi soovist arvestades veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioonide, teede kasutamistingimuste jms piirangutega • koostab koorma vastavalt laadimisplaanile, arvestades kauba omaduste, markeerimis nõuete ja veeremi parameetritega • selgitab kinnitusvahendite kasutamise põhimõtteid veoseohutuse tagamiseks maanteetranspordil arvestades saadetise eripära • kinnitab saadetised koormaruumis nõuetekohaselt arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • vormistab transporditeenustega kaasneva dokumentatsiooni, kasutades erialast tarkavara ning arvestades kehtivaid õigusaktide ja regulatsioone • selgitab dokumentatsiooni arhiveerimise põhimõtteid arvestades õigusaktide nõudeid • viib läbi transpordiga seotud andmete kogumise, kasutades sobivaid töövahendeid ja vorme • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga seotud õigusakte • leiab juhendamisel võimalusi veeremipargi efektiivsemaks haldamiseks arvutades selleks veeremipargi tegevusnäitajaid algandmete alusel • kasutab erialast tarkavara veeremipargi tegevusnäitajate põhjal asjakohaste järelduste tegemiseks • eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest	

	• selgitab eriveo tingimusi ja korraldamist lähtudes õigusaktidest • kirjeldab veoprotsessidega kaasnevaid riske selgitades nende ennetamise võimalusi • kirjeldab digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks • selgitab veoautojuhi töö- ja puhkeaja korraldust, lähtudes kehtivatest õigusaktidest • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö- ja puhkeaja reeglitest õigesti • analüüsib juhendamisel autojuhtide töö- ja puhkeaja andmeid, leides võimalusi töö- ja puhkeaja ressursi efektiivsemaks kasutamiseks • mõistab tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses • arvestab vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis tulenevalt tarneklausli valikust • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna • toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi	
3. tuvastab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed ning neile rakendatavad tingimused lähtuvalt tööülesandest ja õigusaktidest	• eristab veovahendeid ja veoühikuid arvestades nende valikul tööülesande, õigusaktide nõuete ja kliendilepingute tingimustega • valib veomarsruudi ja –vahendi lähtuvalt konkreetsest saadetisest ja kliendi soovist arvestades veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioonide, teede kasutamistingimuste jms piirangutega • koostab koorma vastavalt laadimisplaanile, arvestades kauba omaduste, markeerimis nõuete ja veeremi parameetritega • selgitab kinnitusvahendite kasutamise	Eristav hindamine

	põhimõtteid veoseohutuse tagamiseks maanteetranspordil arvestades saadetise eripära • kinnitab saadetised koormaruumis nõuetekohaselt arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • vormistab transporditeenustega kaasneva dokumentatsiooni, kasutades erialast tarkavara ning arvestades kehtivaid õigusaktide ja regulatsioone • selgitab dokumentatsiooni arhiveerimise põhimõtteid arvestades õigusaktide nõudeid • viib läbi transpordiga seotud andmete kogumise, kasutades sobivaid töövahendeid ja vorme • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga seotud õigusakte • leiab juhendamisel võimalusi veeremipargi efektiivsemaks haldamiseks arvutades selleks veeremipargi tegevusnäitajaid algandmete alusel • kasutab erialast tarkavara veeremipargi tegevusnäitajate põhjal asjakohaste järelduste tegemiseks • eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest • selgitab eriveo tingimusi ja korraldamist lähtudes õigusaktidest • kirjeldab veoprotsessidega kaasnevaid riske selgitades nende ennetamise võimalusi • kirjeldab digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks • selgitab veoautojuhi töö- ja puhkeaja korraldust, lähtudes kehtivatest õigusaktidest • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö- ja puhkeaja reeglitest õigesti	

	• analüüsib juhendamisel autojuhtide töö- ja puhkeaja andmeid, leides võimalusi töö- ja puhkeaja ressursi efektiivsemaks kasutamiseks • mõistab tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses • arvestab vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis tulenevalt tarneklausli valikust • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna • toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi	
4. annab ülevaate transpordi valdkonna rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest ja regulatsioonidest arvestades veoviisi	• eristab veovahendeid ja veoühikuid arvestades nende valikul tööülesande, õigusaktide nõuete ja kliendilepingute tingimustega • valib veomarsruudi ja –vahendi lähtuvalt konkreetsest saadetisest ja kliendi soovist arvestades veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioonide, teede kasutamistingimuste jms piirangutega • koostab koorma vastavalt laadimisplaanile, arvestades kauba omaduste, markeerimis nõuete ja veeremi parameetritega • selgitab kinnitusvahendite kasutamise põhimõtteid veoseohutuse tagamiseks maanteetranspordil arvestades saadetise eripära • kinnitab saadetised koormaruumis nõuetekohaselt arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • vormistab transporditeenustega kaasneva dokumentatsiooni, kasutades erialast tarkavara ning arvestades kehtivaid õigusaktide ja regulatsioone • selgitab dokumentatsiooni arhiveerimise põhimõtteid arvestades õigusaktide nõudeid	Eristav hindamine

	• viib läbi transpordiga seotud andmete kogumise, kasutades sobivaid töövahendeid ja vorme • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga seotud õigusakte • leiab juhendamisel võimalusi veeremipargi efektiivsemaks haldamiseks arvutades selleks veeremipargi tegevusnäitajaid algandmete alusel • kasutab erialast tarkavara veeremipargi tegevusnäitajate põhjal asjakohaste järelduste tegemiseks • eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest • selgitab eriveo tingimusi ja korraldamist lähtudes õigusaktidest • kirjeldab veoprotsessidega kaasnevaid riske selgitades nende ennetamise võimalusi • kirjeldab digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks • selgitab veoautojuhi töö- ja puhkeaja korraldust, lähtudes kehtivatest õigusaktidest • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö- ja puhkeaja reeglitest õigesti • analüüsib juhendamisel autojuhtide töö- ja puhkeaja andmeid, leides võimalusi töö- ja puhkeaja ressursi efektiivsemaks kasutamiseks • mõistab tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses • arvestab vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis tulenevalt tarneklausli valikust • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna	

	• toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi	
5. korraldab maanteekaubaveo toiminguid vastavalt kehtestatud normidele	• eristab veovahendeid ja veoühikuid arvestades nende valikul tööülesande, õigusaktide nõuete ja kliendilepingute tingimustega • valib veomarsruudi ja –vahendi lähtuvalt konkreetsest saadetisest ja kliendi soovist arvestades veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioonide, teede kasutamistingimuste jms piirangutega • koostab koorma vastavalt laadimisplaanile, arvestades kauba omaduste, markeerimis nõuete ja veeremi parameetritega • selgitab kinnitusvahendite kasutamise põhimõtteid veoseohutuse tagamiseks maanteetranspordil arvestades saadetise eripära • kinnitab saadetised koormaruumis nõuetekohaselt arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • vormistab transporditeenustega kaasneva dokumentatsiooni, kasutades erialast tarkavara ning arvestades kehtivaid õigusaktide ja regulatsioone • selgitab dokumentatsiooni arhiveerimise põhimõtteid arvestades õigusaktide nõudeid • viib läbi transpordiga seotud andmete kogumise, kasutades sobivaid töövahendeid ja vorme • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga seotud õigusakte • leiab juhendamisel võimalusi veeremipargi efektiivsemaks haldamiseks arvutades selleks veeremipargi tegevusnäitajaid algandmete alusel • kasutab erialast tarkavara veeremipargi tegevusnäitajate põhjal asjakohaste järelduste tegemiseks	Eristav hindamine

	• eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest • selgitab eriveo tingimusi ja korraldamist lähtudes õigusaktidest • kirjeldab veoprotsessidega kaasnevaid riske selgitades nende ennetamise võimalusi • kirjeldab digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks • selgitab veoautojuhi töö- ja puhkeaja korraldust, lähtudes kehtivatest õigusaktidest • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö- ja puhkeaja reeglitest õigesti • analüüsib juhendamisel autojuhtide töö- ja puhkeaja andmeid, leides võimalusi töö- ja puhkeaja ressursi efektiivsemaks kasutamiseks • mõistab tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses • arvestab vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis tulenevalt tarneklausli valikust • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna • toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi	
6. selgitab tarneklauslite funktsiooni rahvusvahelistes kaubanduslepingutes ning nendega seotud vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis	• eristab veovahendeid ja veoühikuid arvestades nende valikul tööülesande, õigusaktide nõuete ja kliendilepingute tingimustega • valib veomarsruudi ja –vahendi lähtuvalt konkreetsest saadetisest ja kliendi soovist arvestades veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioonide, teede kasutamistingimuste jms piirangutega	Mitteeristav hindamine

	• koostab koorma vastavalt laadimisplaanile, arvestades kauba omaduste, markeerimis nõuete ja veeremi parameetritega • selgitab kinnitusvahendite kasutamise põhimõtteid veoseohutuse tagamiseks maanteetranspordil arvestades saadetise eripära • kinnitab saadetised koormaruumis nõuetekohaselt arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • vormistab transporditeenustega kaasneva dokumentatsiooni, kasutades erialast tarkavara ning arvestades kehtivaid õigusaktide ja regulatsioone • selgitab dokumentatsiooni arhiveerimise põhimõtteid arvestades õigusaktide nõudeid • viib läbi transpordiga seotud andmete kogumise, kasutades sobivaid töövahendeid ja vorme • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga seotud õigusakte • leiab juhendamisel võimalusi veeremipargi efektiivsemaks haldamiseks arvutades selleks veeremipargi tegevusnäitajaid algandmete alusel • kasutab erialast tarkavara veeremipargi tegevusnäitajate põhjal asjakohaste järelduste tegemiseks • eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest • selgitab eriveo tingimusi ja korraldamist lähtudes õigusaktidest • kirjeldab veoprotsessidega kaasnevaid riske selgitades nende ennetamise võimalusi • kirjeldab digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks	

	• selgitab veoautojuhi töö- ja puhkeaja korraldust, lähtudes kehtivatest õigusaktidest • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö- ja puhkeaja reeglitest õigesti • analüüsib juhendamisel autojuhtide töö- ja puhkeaja andmeid, leides võimalusi töö- ja puhkeaja ressursi efektiivsemaks kasutamiseks • mõistab tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses • arvestab vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis tulenevalt tarneklausli valikust • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna • toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi	
7. planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö ja puhkeaja reeglitest ning õigusaktidest	• eristab veovahendeid ja veoühikuid arvestades nende valikul tööülesande, õigusaktide nõuete ja kliendilepingute tingimustega • valib veomarsruudi ja –vahendi lähtuvalt konkreetsest saadetisest ja kliendi soovist arvestades veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioonide, teede kasutamistingimuste jms piirangutega • koostab koorma vastavalt laadimisplaanile, arvestades kauba omaduste, markeerimis nõuete ja veeremi parameetritega • selgitab kinnitusvahendite kasutamise põhimõtteid veoseohutuse tagamiseks maanteetranspordil arvestades saadetise eripära • kinnitab saadetised koormaruumis nõuetekohaselt arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • vormistab transporditeenustega kaasneva dokumentatsiooni, kasutades erialast tarkavara	Eristav hindamine

	ning arvestades kehtivaid õigusaktide ja regulatsioone • selgitab dokumentatsiooni arhiveerimise põhimõtteid arvestades õigusaktide nõudeid • viib läbi transpordiga seotud andmete kogumise, kasutades sobivaid töövahendeid ja vorme • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga seotud õigusakte • leiab juhendamisel võimalusi veeremipargi efektiivsemaks haldamiseks arvutades selleks veeremipargi tegevusnäitajaid algandmete alusel • kasutab erialast tarkavara veeremipargi tegevusnäitajate põhjal asjakohaste järelduste tegemiseks • eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest • selgitab eriveo tingimusi ja korraldamist lähtudes õigusaktidest • kirjeldab veoprotsessidega kaasnevaid riske selgitades nende ennetamise võimalusi • kirjeldab digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks • selgitab veoautojuhi töö- ja puhkeaja korraldust, lähtudes kehtivatest õigusaktidest • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö- ja puhkeaja reeglitest õigesti • analüüsib juhendamisel autojuhtide töö- ja puhkeaja andmeid, leides võimalusi töö- ja puhkeaja ressursi efektiivsemaks kasutamiseks • mõistab tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses • arvestab vastutuse ja riskide jagunemist	

	tarneprotsessis tulenevalt tarneklausli valikust • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna • toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi	

Mooduli jagunemine		
Dokumentatsioon transpordis Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Kauba saatedokumendid Dokumentide arhiveerimine Dokumendid ja nende vormistamisega seotud riskid Pakkumine ofert-aktsept Veolepingu sõlmimine Riigisisese maanteekaubaveo veoleping ja saateleht Veokiri Veokirja koostamine Veoarve Vedude hinnastamine ja veotasud Laadimismanifest Muud dokumendid	**Seos õpiväljundiga** korraldab maanteekaubaveo toiminguid vastavalt kehtestatud normidele
Iseseisev töö	Enesekontrolli testid	
Praktiline töö	Kauba saatedokumentide nõuded ja genereerimine erialasest tarkvarast	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - valikvastustega test CMR konventsioonist 2. Kirjalik töö - CMR saatelehe täitmine ja genereerime erialasest tarkvarast ja täiendavatele küsimustele vastamine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • vormistab transporditeenustega kaasneva dokumentatsiooni, kasutades erialast tarkavara ning arvestades kehtivaid õigusaktide ja regulatsioone • selgitab dokumentatsiooni arhiveerimise põhimõtteid arvestades õigusaktide nõudeid • viib läbi transpordiga seotud andmete kogumise, kasutades sobivaid töövahendeid ja vorme 1. Kirjalik töö - valikvastustega test CMR konventsioonist Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele, kuid ei ole vastatud põhjendamist ega selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu.	

	2. Kirjalik töö - CMR saatelehe täitmine ja genereerime erialasest tarkvarast ja täiendavatele küsimustele vastamine CMR saateleht on täidetud erialases tarkvaras või käsitsi vastavalt tellimusele ja saatja antud infole. Vastatud on täiendavatele küsimustele saatelehe vormi, väljade täitmise kohta. Esineb üksikuid ebatäpsusi. “4” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - valikvastustega test CMR konventsioonist Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Kirjalik töö - CMR saatelehe täitmine ja genereerime erialasest tarkvarast ja täiendavatele küsimustele vastamine CMR saateleht on täidetud erialases tarkvaras või käsitsi vastavalt tellimusele ja saatja antud infole. Vastatud on täiendavatele küsimustele saatelehe vormi, väljade täitmise kohta. Õpilane selgitab väljade täitmata jätmise või valesti täitmise võimalikke õiguslikke tagajärgi osapoolte jaoks. Esineb üksikuid ebatäpsusi. “5” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - valikvastustega test CMR konventsioonist Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel ei esine vigu. 2. Kirjalik töö - CMR saatelehe täitmine ja genereerime erialasest tarkvarast ja täiendavatele küsimustele vastamine CMR saateleht on täidetud erialases tarkvaras või käsitsi vastavalt tellimusele ja saatja antud infole. Vastatud on täiendavatele küsimustele saatelehe vormi, väljade täitmise kohta vigadeta. Õpilane selgitab väljade täitmata jätmise või valesti täitmise võimalikke õiguslikke tagajärgi osapoolte jaoks.	
Eriveoste ja eritingimusi nõudvate veoste vedu Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** ATP kaupade veokid ja veoste veo korraldamine Temperatuuritundlike kaupade vedu Eriveoste veo korraldamine ja õigusaktid Eriveo tingimused ning eriveo teostamise ja erilubade väljaandmise kord ning tee omanikule tekitatud kulutuste hüvitamise, eriloa menetlustasu ja eritasu määrad Suur, lai, pikk, kõrge ja raske veos - peamised nõuded	**Seos õpiväljundiga** tuvastab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed ning neile rakendatavad tingimused lähtuvalt tööülesandest ja õigusaktidest
Iseseisev töö	Ettevalmistus enesekontrollitestideks	
Praktiline töö	Praktiline ülesanne simulatsioonkeskkonnas - kliendi tellimuse vastuvõtmine/kinnitamine veoks	
Hindamisülesanded	1. Test - Eritingimusi nõudvad veosed ja eriveosed 2. Praktiline ülesanne - simulatsioonülesande käigus eristab õpilane tavaveosed eritingimusi nõudvatest või eriveostest	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab eriveo tingimusi ja korraldamist lähtudes õigusaktidest 1. Test - Eritingimusi nõudvad veosed ja eriveosed	

	Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele, kuid ei ole vastatud põhjendamist ega selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Praktiline ülesanne - simulatsioonülesande käigus eristab õpilane tavaveosed eritingimusi nõudvatest või eriveostest Õpilane on teinud enamasti õiged järeldused veotellimuste vastuvõtmisel ja eristanud tavaveosed eritingimusi nõudvatest või eriveostest. Esineb üksikuid vigu. Õpilane ei põhjenda enda töö tulemusi. "4" saamise tingimus: 1. Test - Eritingimusi nõudvad veosed ja eriveosed Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Praktiline ülesanne - simulatsioonülesande käigus eristab õpilane tavaveosed eritingimusi nõudvatest või eriveostest Õpilane on teinud enamasti õiged järeldused veotellimuste vastuvõtmisel ja eristanud tavaveosed eritingimusi nõudvatest või eriveostest, esineb üksikuid vigu. Õpilane põhjendab enda töö tulemusi. "5" saamise tingimus: 1. Test - Eritingimusi nõudvad veosed ja eriveosed Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel ei esine vigu. 2. Praktiline ülesanne - simulatsioonülesande käigus eristab õpilane tavaveosed eritingimusi nõudvatest või eriveostest Õpilane on teinud enamasti õiged järeldused veotellimuste vastuvõtmisel ja eristanud tavaveosed eritingimusi nõudvatest või eriveostest, vigu ei esine. Õpilane põhjendab enda töö tulemusi.	
Juhi töö- ja puhkeaeg Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	**Alateemad** Määrus nr 561/2006 – Autojuhi töö-, sõidu- ja puhkeaja reeglid. 2024 versioon Direktiiv 2002/15/EÜ – Autojuhi tööaja direktiiv Määrus 165/2014 – Sõidumeerikute kasutamine. 2024 Liiklusseadus – 5. peatükk "Juhi töö- ja puhkeaeg ning töötasu" TRACE – määrus 561 selgitused kontrollide teostamiseks maanteel AETR – rahvusvahelisel maanteeveol töötava sõiduki meeskonna tööaja Euroopa kokkulepe veoautojuhi tööaja planeerimine Tööaja planeerimine kahe juhiga Autojuhtide tööaja andmete põhjal lihtsamate järelduste tegemine ja optimeerimivõimaluste leidmine.	**Seos õpiväljundiga** planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö ja puhkeaja reeglitest ning õigusaktidest
Iseseisev töö	Autojuhtide töö- ja puhkeaja korraldusega seotud materjalidega tutvumine	
Praktiline töö	Kirjalik töö või töö erialases tarkvaras - juhi sõidugraafiku planeerimine	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - juhi sõidu ja puhkeaja korraldus 2. Kirjalik töö, kompleksülesanne - autojuhtide tööaja andmete põhjal järelduste tegemine ja optimeerimisvõimaluste leidmine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	

kujunemine		
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • selgitab veoautojuhi töö- ja puhkeaja korraldust, lähtudes kehtivatest õigusaktidest • planeerib veoautojuhi tööaja ressurssi lähtudes töö- ja puhkeaja reeglitest õigesti • analüüsib juhendamisel autojuhtide töö- ja puhkeaja andmeid, leides võimalusi töö- ja puhkeaja ressursi efektiivsemaks kasutamiseks 1. Kirjalik töö - juhi sõidu ja puhkeaja korraldus Õpilane leiab igapäevase sõidu- ja vaheaegade, igapäevase puhkeaja ja kahenädalase sõiduaja jaotuse toodud variantidest üles õiged ja valed variandid. 2. Kirjalik töö, kompleksülesanne - autojuhtide tööaja andmete põhjal järelduste tegemine ja optimeerimisvõimaluste leidmine Õpilane teeb järeldused tööaja kasutusest autojuhtide tööaja andmete põhjal õigesti ja pakub välja lihtsamad võimalused tööaega efektiivsemalt kasutada. Järeldused on üldiselt õiged, kuid õpilane ei põhjenda ja ei seosta neid seadusandlike aktidega piisavalt. “4” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - juhi sõidu ja puhkeaja korraldus Õpilane leiab igapäevase sõiduja vaheaegade, igapäevase puhkeaja ja kahenädalase sõiduaja jaotuse toodud variantidest üles õiged ja valed variandid Selgitab, kus on valedes variantides viga. 2. Kirjalik töö, kompleksülesanne - autojuhtide tööaja andmete põhjal järelduste tegemine ja optimeerimisvõimaluste leidmine Õpilane teeb järeldused tööaja kasutusest autojuhtide tööaja andmete põhjal õigesti ja pakub välja lihtsamad võimalused tööaega efektiivsemalt kasutada. Järeldused on üldiselt õiged, õpilane põhjendab vastuseid. “5” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - juhi sõidu ja puhkeaja korraldus Õpilane leiab igapäevase sõidu- ja vaheaegade, igapäevase puhkeaja ja kahenädalase sõiduaja jaotuse toodud variantidest üles õiged ja valed variandid. Selgitab, kus on valedes variantides viga. Parandab vead vastavalt seadusandlusele. 2. Kirjalik töö, kompleksülesanne - autojuhtide tööaja andmete põhjal järelduste tegemine ja optimeerimisvõimaluste leidmine Õpilane teeb järeldused tööaja kasutusest autojuhtide tööaja andmete põhjal õigesti ja pakub välja võimalused tööaega efektiivsemalt kasutada. Järeldused on õiged, õpilane põhjendab vastuseid ja seostab neid õigusaktidega.	
Kauba maanteevedude planeerimine ja korraldamine Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Põhi- ja jaotusveod Otseveod ja süsteemsed veod Veomarsruutide liigid Veomarsruutide valik Veomarsruudi ja –vahendi valik lähtuvalt konkreetsest saadetisest Veoste liigitus erinevate tunnuste alusel: tavaveosed ja erikokkuleppel veetavad veosed	**Seos õpiväljundiga** korraldab maanteekaubaveo toiminguid vastavalt kehtestatud normidele

	Koormate koostamise põhialused: koorma koostamine, laadimisplaani koostamine, arvestades kauba omaduste ja veeremi parameetritega Piirangud maanteetranspordi korraldamisel veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioon (lühidalt simulatsioonülesande lõiminguna) teede kasutamistingimused Veopakendid ja markeering	
Iseseisev töö	Enesekontrolli testid	
Praktiline töö	Koorma koostamine erialases tarkvaras või simulatsioonülesandena mudelil	
Hindamisülesanded	1. Test - Veomarsruut ja selle valik 2. Simulatsioonülesanne (kompleksülesanne - veovahendi ja -ühiku planeerimine ja koorma koostamine)	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: • valib veomarsruudi ja –vahendi lähtuvalt konkreetsest saadetisest ja kliendi soovist arvestades veokijuhi töö ja puhkeaja regulatsioonide, teede kasutamistingimuste jms piirangutega • koostab koorma vastavalt laadimisplaanile, arvestades kauba omaduste, markeerimis nõuete ja veeremi parameetritega 1. Test - Veomarsruut ja selle valik Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele, kuid ei ole vastatud põhjendamist ega selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Simulatsioonülesanne (kompleksülesanne - veovahendi ja -ühiku planeerimine ja koorma koostamine) Simulatsioonis on valitud sobiv veovahend või - ühik arvestades kauba iseloomu, piiranguid, kliendi soove. Saadetised on koormaruumis paigutatud loogilises järjekorras. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. "4" saamise tingimus: 1. Test - Veomarsruut ja selle valik Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Simulatsioonülesanne (kompleksülesanne - veovahendi ja -ühiku planeerimine ja koorma koostamine) Simulatsioonis on valitud sobiv veovahend või - ühik arvestades kauba iseloomu, piiranguid, kliendi soove. Saadetised on koormaruumis paigutatud loogilises järjekorras. Õpilane põhjendab ja selgitab valikuid. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. "5" saamise tingimus: 1. Test - Veomarsruut ja selle valik Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel ei esine vigu. 2. Simulatsioonülesanne (kompleksülesanne - veovahendi ja -ühiku planeerimine ja koorma koostamine)	

	Simulatsioonis on valitud sobiv veovahend või - ühik arvestades kauba iseloomu, piiranguid, kliendi soove. Saadetised on koormaruumis paigutatud loogilises järjekorras. Õpilane põhjendab ja selgitab valikuid. Vastamisel ei esine vigu.	
Ohtlike veoste vedu Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** ADR konventsioonile vastavate vedude korraldamine Ohtlike ainete klassid ja nende omadused Väikeses koguses ohtlike ainete vedu Ohtlike ainete pakendid ja nende markeering Ohtlike ainete veodokumentatsioon Ohtlike kaupade veokite ja veoühikute tähistamine	**Seos õpiväljundiga** tuvastab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed ning neile rakendatavad tingimused lähtuvalt tööülesandest ja õigusaktidest
Iseseisev töö	Tutvumine loengumaterjalide ja õigusaktidega	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö, test - ohtlikud veosed	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: • eristab ohtlikud ja eritingimustele vastavad veosed tavaveostest lähtudes õigusaktidest • selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest 1. Kirjalik töö, test - ohtlikud veosed Õpilane on sooritanud testi ja vastanud lisaküsimustele, kus selgitab nõudeid ohtlike veose autoveole lähtudes õigusaktidest ning eristab tavaveoseid ohtlikest veostest.	
Riskid transpordis Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Riskide liigitamine veoprotsessis Kaupade kahjustumine ja vedaja vastutus Saatja kohustused ja vastutus Force majeure Riskide ennetamine ja meetmed Digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamine veoprotsessis riskide vähendamise eesmärgil	**Seos õpiväljundiga** määratleb veoprotsessidega kaasnevaid riske pakkudes välja ennetamise ja meetmete rakendamise võimalusi
Iseseisev töö	Riskide kaardistamine transpordiprotsessis enne kontakttundi	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö. Juhtumianalüüs - õpilane selgitab juhtumi põhjal esinevaid riske transpordiprotsessis ja kasutatavaid ennetusmeetmeid	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: • kirjeldab veoprotsessidega kaasnevaid riske selgitades nende ennetamise võimalusi • kirjeldab digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks	

	1. Kirjalik töö. Juhtumianalüüs - õpilane selgitab juhtumi põhjal esinevaid riske transpordiprotsessis ja kasutatavaid ennetusmeetmeid Õpilane on kirjeldanud veoprotsessidega kaasnevaid riske, selgitades nende ennetamise võimalusi, lisaks juhtumis toodud situatsioonile digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks. Töös on tehtud enamasti õiged järeldused, kuid need on väga üldised. Toodud ennetusmeetmed on üldsõnalised ja õpilane ei põhjenda nende otstarbekust. “4” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö. Juhtumianalüüs - õpilane selgitab juhtumi põhjal esinevaid riske transpordiprotsessis ja kasutatavaid ennetusmeetmeid Õpilane on kirjeldanud veoprotsessidega kaasnevaid riske, selgitades nende ennetamise võimalusi, lisaks juhtumis toodud situatsioonile digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks. Töös on tehtud enamasti õiged järeldused. Toodud ennetusmeetmed on otstarbekad. “5” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö. Juhtumianalüüs - õpilane selgitab juhtumi põhjal esinevaid riske transpordiprotsessis ja kasutatavaid ennetusmeetmeid Õpilane on kirjeldanud veoprotsessidega kaasnevaid riske, selgitades nende ennetamise võimalusi, lisaks juhtumites toodud situatsioonidele digivahendite ja jälgimisseadmete kasutamise võimalusi veoprotsessidega kaasnevate riskide vähendamiseks. Töös on tehtud enamasti õiged järeldused. Toodud ennetusmeetmed on otstarbekad ja õpilane on töö tulemusi selgitanud ja põhjendanud.	
Tarneklauslid Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Incoterms 2010 ja 2020 Tarneklauslite funktsioon rahvusvahelises kaubanduses Vastutuse ja riskide jagunemine vastavalt tarneklausli valikule Sobiva tarneklausli valik lähteülesande alusel	**Seos õpiväljundiga** selgitab tarneklauslite funktsiooni rahvusvahelistes kaubanduslepingutes ning nendega seotud vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis
Iseseisev töö	Juhtumianalüüs	
Praktiline töö	Tarneklausli valik lähteülesande alusel	
Hindamisülesanded	1. Juhtumianalüüs	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: • mõistab tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses • arvestab vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis tulenevalt tarneklausli valikust 1. Juhtumianalüüs Õpilane lahendab juhtumianalüüsi ja vastanud tarneklauslitega seotud lisaküsimustele, mõistnud tarneklauslite funktsiooni selgitades nende kasutusvõimalusi rahvusvahelises kaubanduses ja arvestanud vastutuse ja riskide jagunemist tarneprotsessis	

	tulenevalt tarneklausli valikust. Juhtumianalüüsis on välja toodud osapoolte kohustused ja vastutus tuginedes allikmaterjalidele.	
Tolliprotseduurid Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Euroopa vabakaubanduspiirkond Ühtne tollitariifistik Tolliprotseduurid Tollindus EL liikmesriikides Kaupade importimine Kaupade eksportimine Tollidokumendid ja tõkendid TIR ja ATA konventsioon	**Seos õpiväljundiga** korraldab maanteekaubaveo toiminguid vastavalt kehtestatud normidele
Iseseisev töö	Kirjalik töö - tolliprotseduurid	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö, test - tolliprotseduurid	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: • annab ülevaate tolliprotseduuridest, arvestades rahvusvahelisi piiranguid, sanktsioone ja kaubaveoga seotud õigusakte 1. Kirjalik töö, test - tolliprotseduurid Õpilane mõistab tolliprotseduuride vajadust ja korraldust, ning selgitab tolliga seotud põhimõisteid ja on vastanud testis valikvastustega küsimustele. "4" saamise tingimus: 1. Kirjalik töö, test - tolliprotseduurid Õpilane on arvestanud tolliprotseduuridega logistiku töös kauba maanteevedude korraldamisel, ning on kirjalikus töös vastanud selgitamist nõudvatele küsimustele. Töös esineb vähesel määral eksimusi. "5" saamise tingimus: 1. Kirjalik töö, test - tolliprotseduurid Õpilane mõistab tolliprotseduuride vajadust ja korraldust, ning selgitab tolliga seotud põhimõisteid ja on vastanud testis lisaks valikvastustega küsimustele ka põhjendamist nõudvatele avatud küsimustele. Olulisi eksimusi ei esine.	
Transporditehnoloogiad Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Transporditehnoloogiad Maanteetranspordi veovahendid ja veoühikud, nende iseloomustus Veovahendite ja veoühikute valimise põhimõtted Veovahendite- ja ühikutega ning nende parameetritega seotud õigusaktid, regulatsioonid ja standardid Konteinerid	**Seos õpiväljundiga** korraldab maanteekaubaveo toiminguid vastavalt kehtestatud normidele
Iseseisev töö	Kirjalik töö - sobiva veovahendi valimine, lähtuvalt tööülesandest ja juhisest	
Praktiline töö	Planlogi keskkonnas veoks sobiva veovahendi määramine lähtuvalt tellimusest	
Hindamisülesanded	1. Test ja tabelülesanne veovahendite ja veoühikute ning nende parameetrite kohta	

	2. Kirjalik töö, transporditööks sobiva veovahendi ja veoühiku valik, arvestades etteantud andmeid saadetise omaduste, mahu ja mõõtmete kohta	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • eristab veovahendeid ja veoühikuid arvestades nende valikul tööülesande, õigusaktide nõuete ja kliendilepingute tingimustega 1. Test ja tabelülesanne veovahendite ja veoühikute ning nende parameetrite kohta Logistika ja veokorralduse ülesannete kogust on lahendatud test ja tabelülesanne sobiva veovahendi ja veoühiku valiku kohta. 2. Kirjalik töö, transporditööks sobiva veovahendi ja veoühiku valik, arvestades etteantud andmeid saadetise omaduste, mahu ja mõõtmete kohta Transporditööks on valitud sobiv veovahendi ja/või veoühiku, arvestades etteantud andmeid saadetise omaduste, mahu ja mõõtmete kohta. Transporditöö sellistel tingimustel oleks reaaleluliselt teostatav, ei esine vigu saadetise paigutamisel koormaruumi. Õpilane ei põhjenda enda valikuid. “4” saamise tingimus: 1. Test ja tabelülesanne veovahendite ja veoühikute ning nende parameetrite kohta Lisaks hinde „3“ lävendile on lisatud selgitused tehtud valikute kohta. 2. Kirjalik töö, transporditööks sobiva veovahendi ja veoühiku valik, arvestades etteantud andmeid saadetise omaduste, mahu ja mõõtmete kohta Transporditööks on valitud sobiv veovahendi ja/või veoühiku, arvestades etteantud andmeid saadetise omaduste, mahu ja mõõtmete kohta. Transporditöö sellistel tingimustel oleks reaaleluliselt teostatav, ei esine vigu saadetise paigutamisel koormaruumi. Õpilane selgitab, millistel põhjustel ta valikud tegi. “5” saamise tingimus: 1. Test ja tabelülesanne veovahendite ja veoühikute ning nende parameetrite kohta Lisaks hinde „4“ lävendile on vastatud põhjendamist ja täpsustamist nõudvatele lisaküsimustele tehtud valikute kohta. 2. Kirjalik töö, transporditööks sobiva veovahendi ja veoühiku valik, arvestades etteantud andmeid saadetise omaduste, mahu ja mõõtmete kohta Transporditööks on valitud sobiv veovahendi ja/või veoühiku, arvestades etteantud andmeid saadetise omaduste, mahu ja mõõtmete kohta. Transporditöö sellistel tingimustel oleks reaaleluliselt teostatav, ei esine vigu saadetise paigutamisel koormaruumi. Õpilane selgitab, millistel põhjustel ta valikud tegi ning miks teised alternatiivid ei ole võimalikud. Juhul kui on alternatiive, siis selgitab neid võimalusi.	
Veeremipargi	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

tegevusnäitajad Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	Veeremipargi haldamise vajadus ja põhimõtted Veokipargi monitooringu eesmärgid ja võimalused Tootlikkus ja efektiivsus veokite ja veoühikute planeerimisel ja käigus hoidmisel Veeremipargi ja veoki tegevusnäitajad Transporditöö Nullsõit Tühisõit Läbisõidu kasutamise koefitsient Tehniline kiirus Ekspluatatsiooniline kiirus Veoki tootlikkus Täituvus - kaaluline, mahuline täituvus Veokipargi tootlikkuse suurendamise võimalused	arvestab maanteevedude korraldamisel veeremipargi tegevusnäitajatega
Iseseisev töö	Kirjalikud arvutusülesanded veeremipargi tegevusnäitajate kohta	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - arvutusülesanded veeremipargi tegevusnäitajate kohta 2. Praktiline töö tarkvaras - õpilane leiab tarkvara andmete põhjal võimalusi veokipragi töö optimeerimiseks	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • leiab juhendamisel võimalusi veeremipargi efektiivsemaks haldamiseks arvutades selleks veeremipargi tegevusnäitajaid algandmete alusel • kasutab erialast tarkavara veeremipargi tegevusnäitajate põhjal asjakohaste järelduste tegemiseks 1. Kirjalik töö - arvutusülesanded veeremipargi tegevusnäitajate kohta Kirjalikud arvutusülesanded veeremipargi tegevusnäitajate kohta on lahendatud, kuid õpilane vajab tulemuseni jõudmisel juhendamist või abimaterjalide kasutamist. 2. Praktiline töö tarkvaras - õpilane leiab tarkvara andmete põhjal võimalusi veokipragi töö optimeerimiseks Õpilane teeb lihtsamaid järeldusi veeremipargi kasutuse kohta infosüsteemi andmetele tuginedes. “4” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - arvutusülesanded veeremipargi tegevusnäitajate kohta Kirjalikud arvutusülesanded veeremipargi tegevusnäitajate kohta on lahendatud, õpilane lahendab ülesanded iseseisvalt, kuid ei selgita lahenduse käiku, samuti pole valmis selgitama ülesannete tulemusi. 2. Praktiline töö tarkvaras - õpilane leiab tarkvara andmete põhjal võimalusi veokipragi töö optimeerimiseks Õpilane teeb järeldusi veeremipargi kasutuse kohta infosüsteemi andmetele tuginedes ja teeb ettepanekuid töö efektiivsemaks korraldamiseks. “5” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - arvutusülesanded veeremipargi tegevusnäitajate kohta	

	Kirjalikud arvutusülesanded veeremipargi tegevusnäitajate kohta on lahendatud, õpilane lahendab ülesanded iseseisvalt, kuid selgitab lahenduse käiku ja selgitab lisaks ülesannete tulemusi. 2. Praktiline töö tarkvaras - õpilane leiab tarkvara andmete põhjal võimalusi veokipragi töö optimeerimiseks Õpilane teeb järeldusi veeremipargi kasutuse kohta infosüsteemi andmetele tuginedes ja teeb ettepanekuid töö efektiivsemaks korraldamiseks, põhjendades enda tehtud ettepanekuid.	
Veoste laadimine ja kinnitamine Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Koormale mõjuvad jõud (raskusjõud, hõõrdetegur, tsenrifugaaljõud, tsentripetaaljõud, raskuskese) Veoste laadimise, paigutamise ja kinnitamise nõuded Veoste sidumine, kinnitamine, katmine Veoste sidumis- ja kinnitusvahendid Nõuded koormate laadimisele ja kinnitamisele Vastutus koorma laadimisel ja kinnitamisel	**Seos õpiväljundiga** korraldab maanteekaubaveo toiminguid vastavalt kehtestatud normidele
Iseseisev töö	Töötada läbi materjal „Euroopa hea tava suunised veose kinnitamiseks maanteevedudel“ ja koostada etteantud ülesannete veose kinnitamise skeemid Kirjalik töö - koormakinnitusvahendite valik ja arvutused	
Praktiline töö	Koormate kinnitamine veoühikus või mudelil	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö koormakinnitusvahendite valik ja arvutused	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • selgitab kinnitusvahendite kasutamise põhimõtteid veoseohutuse tagamiseks maanteetranspordil arvestades saadetise eripära • kinnitab saadetised koormaruumis nõuetekohaselt arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega 1. Kirjalik töö koormakinnitusvahendite valik ja arvutused Ülesanded on lahendatud ja veosed on paigutatud kaubaruumi arvestades veoste ohutu laadimise põhimõtteid. Õpilane selgitab lühidalt koormakinnitusvahendite valikut konkreetse juhtumi näitel. “4” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö koormakinnitusvahendite valik ja arvutused Ülesanded on lahendatud ja veosed on paigutatud kaubaruumi arvestades veoste ohutu laadimise põhimõtteid. Õpilane selgitab lühidalt koormakinnitusvahendite valikut konkreetse juhtumi näitel, on arvestatud ka veoste kinnitamise ja tõkestamise põhimõtteid. “5” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö koormakinnitusvahendite valik ja arvutused Ülesanded on lahendatud ja veosed on paigutatud kaubaruumi arvestades veoste ohutu laadimise põhimõtteid, on arvestatud ka veoste kinnitamise ja tõkestamise põhimõtteid, lahendis on toodud lihtsaim ja tõhusaim veoste kinnitamise ja tõkestamise viis. Õpilane selgitab lühidalt	

	koormakinnitusvahendite valikut konkreetse juhtumi näitel.	
Õigusaktid ja regulatsioonid transpordis Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Ülevaade lennu- mere ja raudteevedudega seotud konventsioonid ja regulatsioonid (CIM, SMGS, Haag-Visby, Hamburgi reeglid, Rotterdami reeglid, Varssavi konventsioon, Montreali konventsioon) CMR konventsioon Vedaja vastutus SDR -arveldusühik VÕS Kaubaveoleping ELEA Autokaubaveo üldtingimused ELEA üldtingimusd Autoveoseadus Euroopa Liidu määrused ja direktiivid EÜ määrus nr 1071/2009, autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimused EÜ määrus nr 1072/2009, rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu ühiseeskirjad Kabotaaž ja reeglid kabotaažile Veoseveo dokumente ja protsesse reguleerivad määrused Euroopa Kohtu lahendid	**Seos õpiväljundiga** annab ülevaate transpordi valdkonna rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest ja regulatsioonidest arvestades veoviisi
Iseseisev töö	Tutvumine õiguaktidega	
Praktiline töö	Infootsing juhtumianalüüside lahendamiseks	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - Test 2. Kirjalik töö - Rühmatöö	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna • toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi 1. Kirjalik töö - Test Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele, kuid ei ole vastatud põhjendamist ega selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Kirjalik töö - Rühmatöö Õpilane on juhendi abil meeskonnatööna lahendanud juhtumianalüüsid, kus annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna ja toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi. Töös esineb väiksemaid vigu ja valesid järeldusi, kuid üldiselt on jõudnud õpilane õigete tulemusteni. Esitlus meeskonnatööna on organiseeritud, rollijaotus on	

	toimiv ning ettekande vormistus vastab nõuetele. Meeskonnaliikmed selgitavad töö tulemusi pealiskaudselt. “4” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - Test Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Kirjalik töö - Rühmatöö Õpilane on juhendi abil meeskonnatööna lahendanud juhtumianalüüsid, mille jooksul annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna ja toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi. Töös esineb väiksemaid vigu, kuid üldiselt on jõudnud õpilane õigete tulemusteni. Esitlus meeskonnatööna on organiseeritud, rollijaotus on toimiv ning ettekande vormistus vastab nõuetele. Meeskonnaliikmed selgitavad töö tulemusi. Töös on korrektselt viidatud allikmaterjalidele. “5” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - Test Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel ei esine vigu. 2. Kirjalik töö - Rühmatöö Õpilane on juhendi abil meeskonnatööna lahendanud juhtumianalüüsid, mille jooksul annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna põhjalikult ja toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi. Töös ei esine vigu, õpilane on jõudnud õigete tulemusteni. Esitlus meeskonnatööna on organiseeritud, rollijaotus on toimiv ning ettekande vormistus vastab nõuetele. Meeskonnaliikmed selgitavad töö tulemusi. Töös on korrektselt viidatud allikmaterjalidele.	
Õigusaktid ja regulatsioonid transpordis Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Ülevaade lennu- mere ja raudteevedudega seotud konventsioonid ja regulatsioonid (CIM, SMGS, Haag-Visby, Hamburgi reeglid, Rotterdami reeglid, Varssavi konventsioon, Montreali konventsioon) CMR konventsioon Vedaja vastutus SDR -arveldusühik VÕS Kaubaveoleping ELEA Autokaubaveo üldtingimused ELEA üldtingimusd Autoveoseadus Euroopa Liidu määrused ja direktiivid EÜ määrus nr 1071/2009, autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimused EÜ määrus nr 1072/2009, rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu ühiseeskirjad	**Seos õpiväljundiga** annab ülevaate transpordi valdkonna rahvusvahelistest ja siseriiklikest õigusaktidest ja regulatsioonidest arvestades veoviisi

	Kabotaaž ja reeglid kabotaažile Veoseveo dokumente ja protsesse reguleerivad määrused Euroopa Kohtu lahendid	
Iseseisev töö	Tutvumine õiguaktidega	
Praktiline töö	Infootsing juhtumianalüüside lahendamiseks	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - Test 2. Kirjalik töö - Rühmatöö	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: • annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna • toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi 1. Kirjalik töö - Test Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele, kuid ei ole vastatud põhjendamist ega selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Kirjalik töö - Rühmatöö Õpilane on juhendi abil meeskonnatööna lahendanud juhtumianalüüsid, kus annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna ja toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi. Töös esineb väiksemaid vigu ja valesid järeldusi, kuid üldiselt on jõudnud õpilane õigete tulemusteni. Esitlus meeskonnatööna on organiseeritud, rollijaotus on toimiv ning ettekande vormistus vastab nõuetele. Meeskonnaliikmed selgitavad töö tulemusi pealiskaudselt. "4" saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - Test Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Kirjalik töö - Rühmatöö Õpilane on juhendi abil meeskonnatööna lahendanud juhtumianalüüsid, mille jooksul annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna ja toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi. Töös esineb väiksemaid vigu, kuid üldiselt on jõudnud õpilane õigete tulemusteni. Esitlus meeskonnatööna on organiseeritud, rollijaotus on toimiv ning ettekande vormistus vastab nõuetele. Meeskonnaliikmed selgitavad töö tulemusi. Töös on korrektselt viidatud allikmaterjalidele. "5" saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - Test Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel ei esine vigu.	

	2. Kirjalik töö - Rühmatöö Õpilane on juhendi abil meeskonnatööna lahendanud juhtumianalüüsid, mille jooksul annab ülevaate transpordivaldkonda reguleerivatest õigusaktidest ja regulatsioonidest meeskonnatööna põhjalikult ja toob näiteid rahvusvaheliste ja siseriiklike õigusaktide ja regulatsioonide rakendamisest, arvestades veoviisi. Töös ei esine vigu, õpilane on jõudnud õigete tulemusteni. Esitlus meeskonnatööna on organiseeritud, rollijaotus on toimiv ning ettekande vormistus vastab nõuetele. Meeskonnaliikmed selgitavad töö tulemusi. Töös on korrektselt viidatud allikmaterjalidele.

Õppemeetodid	Praktiline töö erialases tarkvaras, interaktiivne loeng, arutelu, situatsioonülesanded, juhtumianalüüs, enesekontrolli testid, infootsing, kirjalik töö, rühmatöö, ülesannete lahendamine TI abil
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Oskuste ja teadmiste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja demonstreerinud oskusi ning teadmisi lävendi tasemel “4” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist “5” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist
Õppematerjalid	Ain Tulvi. Logistika õpik kutsekoolidele, INNOVE, 2013 Ain Tulvi.Kaubavedu,Seilecs, 2020 https://www.digar.ee/arhiiv/nlib-digar:197450 Abimaterjal logistikutele ja logistikahuvilistele https://seilecs.ee/ Ain Kiisler. Logistika ja tarneahela juhtimine. TTÜ kirjastus 2011 Autoveoseadus Digiõppevara komplektid. Prolog, 2023 projekti “Logistika valdkonna digiõppevara loomine kutseharidusele” raames ELEA Autokaubaveo üldtingimused EÜ määrus nr 1071/2009, autoveo-ettevõtja tegevusalal tegutsemise tingimused EÜ määrus nr 1072/2009, rahvusvahelisele autoveoturule juurdepääsu ühiseeskirjad Laonduse ja veokorralduse ülesannete kogu. Infotrükk OÜ 2007 CMR konventsioon VÕS-i kaubaveoleping ERAA kodulehekülg www.eraa.ee Maksu- ja tolliameti koduleht https://www.emta.ee/et/ariklient

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
7	Kaubavarude täiendamine	7	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskused kaubavarude täiendamiseks arvestades ettevõtte ostupoliitikat ja eesmärke ning seadusandlikke akte.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
70 tundi	42 tundi	70 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. osaleb meeskonna liikmena inventuuri korraldamises vastavalt inventuuri läbiviimise juhendile, arvestades seadusandlikke akte ja ajakava	• kirjeldab hanke- ja ostuprotsessi, ostupoliitikat ja ostueesmärke ettevõtte näitel • valib tarnija arvestades tarnijate hindamise põhimõtteid • kaardistab tarnijate turu meeskonnaliikmena kasutades digivahendeid • arvutab varude optimaalsed kogused arvestades reservvaru suurust ja muutumist lähteandmete alusel • osaleb lihtsamate nõudluse analüüside tegemisel, kasutades müügistatistika andmebaasi • osaleb toodete kategoriseerimise protsessis kasutades ABC ja XYZ analüüsi • osaleb ostuprognooside koostamisel meeskonnaliikmena • osaleb inventuuride korraldamises valmistades ette arvestuslikud laosaldod • analüüsib meeskonnatööna võimalikke saldovahede tekkimise põhjuseid	Eristav hindamine
2. osaleb meeskonna liikmena ettevõtte hanke- ja ostuprotsessis, valides tarnija lähtuvalt ettevõtte ostu eesmärkidest ja - poliitikast	• kirjeldab hanke- ja ostuprotsessi, ostupoliitikat ja ostueesmärke ettevõtte näitel • valib tarnija arvestades tarnijate hindamise põhimõtteid • kaardistab tarnijate turu meeskonnaliikmena kasutades digivahendeid • arvutab varude optimaalsed kogused arvestades reservvaru suurust ja muutumist lähteandmete	Eristav hindamine

	alusel • osaleb lihtsamate nõudluse analüüside tegemisel, kasutades müügistatistika andmebaasi • osaleb toodete kategoriseerimise protsessis kasutades ABC ja XYZ analüüsi • osaleb ostuprognooside koostamisel meeskonnaliikmena • osaleb inventuuride korraldamises valmistades ette arvestuslikud laosaldod • analüüsib meeskonnatööna võimalikke saldovahede tekkimise põhjuseid	
3. kasutab digivahendeid erinevates varude juhtimise toimingutes	• kirjeldab hanke- ja ostuprotsessi, ostupoliitikat ja ostueesmärke ettevõtte näitel • valib tarnija arvestades tarnijate hindamise põhimõtteid • kaardistab tarnijate turu meeskonnaliikmena kasutades digivahendeid • arvutab varude optimaalsed kogused arvestades reservvaru suurust ja muutumist lähteandmete alusel • osaleb lihtsamate nõudluse analüüside tegemisel, kasutades müügistatistika andmebaasi • osaleb toodete kategoriseerimise protsessis kasutades ABC ja XYZ analüüsi • osaleb ostuprognooside koostamisel meeskonnaliikmena • osaleb inventuuride korraldamises valmistades ette arvestuslikud laosaldod • analüüsib meeskonnatööna võimalikke saldovahede tekkimise põhjuseid	Eristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Hanke- ja ostuprotsess Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	**Alateemad** Põhimõisted Hankeprotsess Ostutöö eesmärgid ja ülesanded. Ostutegevus logistika ja tarneahela juhtimisel	**Seos õpiväljundiga** osaleb meeskonna liikmena ettevõtte hanke- ja ostuprotsessis, valides tarnija lähtuvalt ettevõtte

	E-hanked Riigihanked ülevaatlikult Hinnastamine Läbirääkimised Ostupoliitika Ostueesmärgid Tarnijaturu kaardistamine Tarnijate hindamise põhimõtted Incoterms ja seos ostutegevusega (lõiminguna)	ostu eesmärkidest ja -poliitikast
Iseseisev töö	Kirjalik töö - ostupoliitika ja ostu eesmärkide kirjeldamine, kasutades teoreetilisi allikaid ja praktilisi näiteid.	
Praktiline töö	Rühmatöö - Tarnijate valiku hindamine, koostada tarnijate võrdlus, arvestades kvaliteeti, hinda ja aega	
Hindamisülesanded	1. Test - hanke- ja ostuprotsessi ja ostupoliitika valikvastustega küsimused ja situatsioonülesanded 2. Kirjalik töö - tarnijate valik ja hindamine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Test - hanke- ja ostuprotsessi ja ostupoliitika valikvastustega küsimused ja situatsioonülesanded. Valikvastustega test on sooritatud ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. 2. Kirjalik töö - tarnijate valik ja hindamine Õpilane kirjeldab tarnijate valiku põhimõtteid ja nimetab hindamiskriteeriume üldisel tasemel. Tarnijate hindamine on esitatud lihtsustatud kujul ning põhjendused on lühikesed. "4" saamise tingimus: Test - hanke- ja ostuprotsessi ja ostupoliitika valikvastustega küsimused ja situatsioonülesanded. Valikvastustega test on sooritatud ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. Lisaks on õpilane vastatud põhjendamist nõudvatele küsimustele. 2. Kirjalik töö - tarnijate valik ja hindamine Õpilane selgitab tarnijate valiku põhimõtteid, kirjeldab asjakohaseid hindamiskriteeriume ning võrdleb vähemalt kahte tarnijat nende kriteeriumite alusel. Põhjendused on arusaadavad ja loogilised. "5" saamise tingimus: 1. Test - hanke- ja ostuprotsessi ja ostupoliitika valikvastustega küsimused ja situatsioonülesanded. Valikvastustega test on sooritatud ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. . Lisaks on õpilane vastatud põhjendamist nõudvatele ja seostamist vajavatele küsimustele. 2. Kirjalik töö - tarnijate valik ja hindamine Õpilane analüüsib tarnijate valiku põhimõtteid põhjalikult, kasutab süsteemseid hindamiskriteeriume ning võrdleb mitut tarnijat, tuues välja nende tugevused ja nõrkused. Põhjendab veenvalt, milline tarnija vastab kõige paremini ettevõtte vajadustele.	
Inventuur	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	Inventuuri eesmärk Inventuur erialases tarkvaras Inventuuri ettevalmistus ja läbiviimine Inventuuri kokkuvõtete tegemine ja analüüs Laosaldode kontroll Inventuuriga seotud õigusaktid Inventuuriga kaasnev dokumentatsioon	osaleb meeskonna liikmena inventuuri korraldamises vastavalt inventuuri läbiviimise juhendile, arvestades seadusandlikke akte ja ajakava
Iseseisev töö	Kirjeldab inventuuri läbiviimise etappe, kasutades erialaseid termineid	
Praktiline töö	Tööjaotuse planeerimine - meeskonnatööna õpilased kavandavad inventuuri tööjaotuse ja ajakava Inventuuri läbiviimine, lao saldode kontroll, vigade analüüsimine, seadusandluse ülevaade ja rakendamine	
Hindamisülesanded	1. Inventuuris osalemine 2. Inventuuri kokkuvõttev analüüs 3. Situatsioonülesanne - Inventuuri ajakava ja tööjaotuse planeerimine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Inventuuris osalemine Õpilane osaleb inventuuris, järgides juhiseid ja täites vajalikke dokumente abiga 2. Inventuuri kokkuvõttev analüüs Õpilane kirjeldab inventuuri tulemusi üldisel tasemel ning toob välja peamised erinevused laoseisu ja tegeliku seisu vahel. 3. Situatsioonülesanne - Inventuuri ajakava ja tööjaotuse planeerimine Õpilane koostab inventuuri ajakava ja tööjaotuse lihtsustatud kujul, arvestades inventuuri läbiviimiseks vajalikke põhilisi tegevusi. “4” saamise tingimus: 1. Inventuuris osalemine Õpilane teostab inventuuri, kasutades ettenähtud dokumente ja täites põhikriteeriumid õigesti 2. Inventuuri kokkuvõttev analüüs Õpilane selgitab inventuuri tulemusi, toob välja erinevuste võimalikud põhjused ning seostab need lao tööprotsessidega. 3. Situatsioonülesanne - Inventuuri ajakava ja tööjaotuse planeerimine Õpilane koostab loogilise inventuuri ajakava ja tööjaotuse, arvestades töömahtu, töötajate arvu ning inventuuri etappe. “5” saamise tingimus: 1. Inventuuris osalemine Õpilane teostab inventuuri iseseisvalt, kasutades ettenähtud dokumente ja täites põhikriteeriumid õigesti 2. Inventuuri kokkuvõttev analüüs	

	Õpilane analüüsib inventuuri tulemusi põhjalikult, selgitab erinevuste põhjuseid, seostab need lao töökorraldusega ning pakub välja põhjendatud parendusettepanekud. 3. Situatsioonülesanne - Inventuuri ajakava ja tööjaotuse planeerimine Õpilane koostab detailse ja läbimõeldud inventuuri ajakava ning tööjaotuse, arvestades töömahtu, töötajate rollijaotust, ajakulu ning võimalikke riske inventuuri läbiviimisel.	
Kaubavarude juhtimine ja nõudluse analüüs Auditoorne õpe 30 Iseseisev õpe 18 Praktiline töö 30	**Alateemad** Alateemad Varude juhtimine Varude juhtimise põhimõtted ja tähtsus Optimaalse tellimiskoguse (EOQ) arvutamine Reservvaru määramine ja selle mõju tarneahelale Tarneaja ja varude muutumise analüüs Nõudluse analüüsi koostamine. Müügistatistika andmete kogumine ja tõlgendamine Nõudluse analüüsi meetodid (trendid, hooajalisus) Andmebaaside ja tabelarvutusprogrammide kasutamine analüüsiks Müügikäitumist mõjutavad tegurid ABC ja XYZ analüüs ABC ja XYZ analüüsi kontseptsioon ja rakendamine Kategooriate määramine ja nende tähtsus varude juhtimisel Erinevate kategooriate varude strateegiad Tarkvaravahendid ABC-XYZ analüüsi läbiviimiseks. Ostuprognooside koostamine Ostuprognooside koostamise meetodid Varasemate müügiandmete kasutamine ostukoguste prognoosimiseks Hooajalisuse ja turutrendide arvestamine ostuprognoosis Meeskonnatööna digivahendite kasutamine prognooside tegemisel Ostuprognoosi tegemine digivahendite abil meekonnatööna	**Seos õpiväljundiga** kasutab digivahendeid erinevates varude juhtimise toimingutes
Iseseisev töö	Müügistatistika andmebaasi loomine (tootegrupid, müügihind, müügimaht, ajaperiood). Toodete kategoriseerimine ABC ja XYZ analüüsi abil.	
Praktiline töö	Varude optimaalse koguse arvutamine Nõudluse analüüsi koostamine müügistatistika põhjal Tulemuste esitlus või kirjalik kokkuvõte varude planeerimise ja optimeerimise protsessist ABC ja XYZ analüüsi rakendamine, ostu prognooside koostamine grupis; ABC ja XYZ analüüsi kasutamine toodete kategooriate määramiseks. Meeskonnatööna õppelaos toodete ostuprognoosi koostamine	

Hindamisülesanded	1. Varude optimaalse koguse arvutamine 2. Varude juhtimine koos ABC ja XYZ analüüsiga
Hindamine	Eristav hindamine
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Varude optimaalse koguse arvutamine Õpilane on arvutanud varude optimaalseid koguseid, arvestanud erinevaid tegureid (näiteks nõudlust, tarneaega ja reservvaru), kuid arvutamises esineb mõningaid ebatäpsusi ja tulemuse selgitamisel vajab abi. 2. Varude juhtimine koos ABC ja XYZ analüüsiga Õpilane osaleb varude juhtimise protsessis ja kasutab digivahendeid juhendamisel, täites etteantud ülesandeid. "4" saamise tingimus: 1. Varude optimaalse koguse arvutamine Õpilane on arvutanud varude optimaalseid koguseid, arvestanud erinevaid tegureid, lahenduskäik on arusaadav ja oskab selgitada tulemust. 2. Varude juhtimine koos ABC ja XYZ analüüsiga Õpilane kasutab iseseisvalt digivahendeid varude jälgimiseks ja teeb lihtsaid otsuseid varude täiendamise kohta. "5" saamise tingimus: 1. Varude optimaalse koguse arvutamine Õpilane on arvutanud varude optimaalseid koguseid, arvestanud erinevaid tegureid,lahenduskäik on arusaadav ja oskab selgitada tulemus ning pakkunud alternatiivseid võimalusi tulemuse parendamiseks. 2. Varude juhtimine koos ABC ja XYZ analüüsiga Õpilane hindab varude seisu digivahendite abil, prognoosib varude vajadust ning esitab soovitusi optimaalseks juhtimiseks.

Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, rühmatöö, juhtumianalüüs, simulatsioon, arutelu, kirjalik töö, iseseisev töö, praktiline töö, enesekontrolli testid, valikvastustega testid, situatsiooniülesannete lahendamine, digivahendite kasutamine õppetegevuses
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, situatsioonülesanded
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Oskuste ja teadmiste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ning demonstreerinud oskusi ja teadmisi lävendi tasemel "4" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist "5" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt ja meeskonnaliikmena, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist

Õppematerjalid	A. Tulvi Hanke- ja Ostujuhtimine (2023) A. Tulvi Ülesannete ja testide kogu (2023) A. Tulvi Lao Haldamine (2021) J. Suursoo Tarneahela Haldamine I (2012) & II (2013) (Ostupoliitika ja Ostu eesmärgid; Varude juhtimine; Inventuuri korraldamine) https://logistikamaterjalid.ee/materjalid/ A. Tulvi Logistika õpik kutskeoolidele, INNOVE (2013)

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
8	Kaupade käitlemine	10	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane teeb lao- ja terminalitoiminguid, mis on seotud jaotus- ja korjevedudega hõlmates kaupade käitlemist saadetise tasemel, arvestades ettevõtte töökorraldust, kliendilepingu tingimusi ja tööohutus- ja keskkonnanõudeid.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
100 tundi	60 tundi	100 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. viib läbi kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise, järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid	• kirjeldab ladude liike ja tüüpe ning nende kasutusotstarvet meeskonnatööna • kasutab laotöötoimingutes laoseadmeid ja töövahendeid otstarbekohaselt ja säästvalt arvestades tööohutusnõudeid • teeb kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise toiminguid kooskõlas kliendilepingu tingimustega, järgides töö- ja keskkonnanõudeid • registreerib pakkeüksuste vigastused ning nende võimaliku mittevastavuse veodokumendil märgituga arvestades õigusakte ja regulatsioone • ristlaadib (cross-docking) saadetised lähteülesande alusel iseseisvalt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades IKT vahendeid • kontrollib lao infosüsteemis vastuvõetud tooteartiklid ja nende kogused, toodete realiseerimisajad, partiinumbrid vastavalt kehtestatud nõuetele • käsitleb enda töölõigus klientide pretensioone ja reklamatsioone arvestades klienditeeninduse eesmärke ja õigusakte • eristab pakendeid nende klassifikatsioonist ja valmistamise materjalidest lähtuvalt • kirjeldab pakendite ja pakkematerjalide nõuetekohast käitlemist ning säästlikku kasutamist	Eristav hindamine

	järgides õigusakte • selgitab pakendi- ja jäätmekorralduse olulisi aspekte ning pakendiringluse/taaskasutuse korraldamist tulenevalt seadusandlikest aktidest • käsitleb väljastustellimusi vastavalt kokkulepitud korrale, järgides töötervishoiu- ja tööohutuse nõudeid ladudes vastavalt kehtestatud korrale • valib sobiva pakendi tüübi arvestades kauba omadusi • koostab pakkeüksuse arvestades veoahelas kasutatava transpordiliigi või veoviisi eripära • lisab saadetisele pakkelehe, transpordietiketi, transpordi markeeringu ning paigutab väljastatavad pakkeüksused väljastusalale • selgitab pakkeüksuste laadimise ja kinnitamise nõudeid lähtuvalt veovahendist • laadib saadetised veoühikusse lähtuvalt väljastustellimusest, andes üle pakkeüksused ja kaubadokumendid, tuvastades eelnevalt kaubasaaja või vedaja isiku samasuse • kirjeldab lisaväärtustoiminguid ladudes lähtudes erinevatest teabeallikatest • võrdleb lao- ja terminalitoimingute järjestust ning põhimõtteid ettevõtete näitel	
2. kasutab laotöötoimingutes vahendeid ja seadmeid eesmärgipäraselt järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid.	• kirjeldab ladude liike ja tüüpe ning nende kasutusotstarvet meeskonnatööna • kasutab laotöötoimingutes laoseadmeid ja töövahendeid otstarbekohaselt ja säästvalt arvestades tööohutusnõudeid • teeb kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise toiminguid kooskõlas kliendilepingu tingimustega, järgides töö- ja keskkonnanõudeid • registreerib pakkeüksuste vigastused ning nende võimaliku mittevastavuse veodokumendil märgituga arvestades õigusakte ja regulatsioone • ristlaadib (cross-docking) saadetised lähteülesande alusel iseseisvalt	Eristav hindamine

	• registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades IKT vahendeid • kontrollib lao infosüsteemis vastuvõetud tooteartiklid ja nende kogused, toodete realiseerimisajad, partiinumbrid vastavalt kehtestatud nõuetele • käsitleb enda töölõigus klientide pretensioone ja reklamatsioone arvestades klienditeeninduse eesmärke ja õigusakte • eristab pakendeid nende klassifikatsioonist ja valmistamise materjalidest lähtuvalt • kirjeldab pakendite ja pakkematerjalide nõuetekohast käitlemist ning säästlikku kasutamist järgides õigusakte • selgitab pakendi- ja jäätmekorralduse olulisi aspekte ning pakendiringluse/taaskasutuse korraldamist tulenevalt seadusandlikest aktidest • käsitleb väljastustellimusi vastavalt kokkulepitud korrale, järgides töötervishoiu- ja tööohutuse nõudeid ladudes vastavalt kehtestatud korrale • valib sobiva pakendi tüübi arvestades kauba omadusi • koostab pakkeüksuse arvestades veoahelas kasutatava transpordiliigi või veoviisi eripära • lisab saadetisele pakkelehe, transpordietiketi, transpordi markeeringu ning paigutab väljastatavad pakkeüksused väljastusalale • selgitab pakkeüksuste laadimise ja kinnitamise nõudeid lähtuvalt veovahendist • laadib saadetised veoühikusse lähtuvalt väljastustellimusest, andes üle pakkeüksused ja kaubadokumendid, tuvastades eelnevalt kaubasaaja või vedaja isiku samasuse • kirjeldab lisaväärtustoiminguid ladudes lähtudes erinevatest teabeallikatest • võrdleb lao- ja terminalitoimingute järjestust ning	

	põhimõtteid ettevõtete näitel	
3. selgitab pakendite liigituse ja pakendiringluse põhimõtteid lähtudes õigusaktidega kehtestatud nõuetest	• kirjeldab ladude liike ja tüüpe ning nende kasutusotstarvet meeskonnatööna • kasutab laotöötoimingutes laoseadmeid ja töövahendeid otstarbekohaselt ja säästvalt arvestades tööohutusnõudeid • teeb kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise toiminguid kooskõlas kliendilepingu tingimustega, järgides töö- ja keskkonnanõudeid • registreerib pakkeüksuste vigastused ning nende võimaliku mittevastavuse veodokumendil märgituga arvestades õigusakte ja regulatsioone • ristlaadib (cross-docking) saadetised lähteülesande alusel iseseisvalt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades IKT vahendeid • kontrollib lao infosüsteemis vastuvõetud tooteartiklid ja nende kogused, toodete realiseerimisajad, partiinumbrid vastavalt kehtestatud nõuetele • käsitleb enda töölõigus klientide pretensioone ja reklamatsioone arvestades klienditeeninduse eesmärke ja õigusakte • eristab pakendeid nende klassifikatsioonist ja valmistamise materjalidest lähtuvalt • kirjeldab pakendite ja pakkematerjalide nõuetekohast käitlemist ning säästlikku kasutamist järgides õigusakte • selgitab pakendi- ja jäätmekorralduse olulisi aspekte ning pakendiringluse/taaskasutuse korraldamist tulenevalt seadusandlikest aktidest • käsitleb väljastustellimusi vastavalt kokkulepitud korrale, järgides töötervishoiu- ja tööohutuse nõudeid ladudes vastavalt kehtestatud korrale • valib sobiva pakendi tüübi arvestades kauba omadusi	Eristav hindamine

	• koostab pakkeüksuse arvestades veoahelas kasutatava transpordiliigi või veoviisi eripära • lisab saadetisele pakkelehe, transpordietiketi, transpordi markeeringu ning paigutab väljastatavad pakkeüksused väljastusalale • selgitab pakkeüksuste laadimise ja kinnitamise nõudeid lähtuvalt veovahendist • laadib saadetised veoühikusse lähtuvalt väljastustellimusest, andes üle pakkeüksused ja kaubadokumendid, tuvastades eelnevalt kaubasaaja või vedaja isiku samasuse • kirjeldab lisaväärtustoiminguid ladudes lähtudes erinevatest teabeallikatest • võrdleb lao- ja terminalitoimingute järjestust ning põhimõtteid ettevõtete näitel	
4. teeb kauba väljastamise toiminguid, järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid	• kirjeldab ladude liike ja tüüpe ning nende kasutusotstarvet meeskonnatööna • kasutab laotöötoimingutes laoseadmeid ja töövahendeid otstarbekohaselt ja säästvalt arvestades tööohutusnõudeid • teeb kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise toiminguid kooskõlas kliendilepingu tingimustega, järgides töö- ja keskkonnanõudeid • registreerib pakkeüksuste vigastused ning nende võimaliku mittevastavuse veodokumendil märgituga arvestades õigusakte ja regulatsioone • ristlaadib (cross-docking) saadetised lähteülesande alusel iseseisvalt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades IKT vahendeid • kontrollib lao infosüsteemis vastuvõetud tooteartiklid ja nende kogused, toodete realiseerimisajad, partiinumbrid vastavalt kehtestatud nõuetele • käsitleb enda töölõigus klientide pretensioone ja reklamatsioone arvestades klienditeeninduse	Eristav hindamine

	eesmärke ja õigusakte • eristab pakendeid nende klassifikatsioonist ja valmistamise materjalidest lähtuvalt • kirjeldab pakendite ja pakkematerjalide nõuetekohast käitlemist ning säästlikku kasutamist järgides õigusakte • selgitab pakendi- ja jäätmekorralduse olulisi aspekte ning pakendiringluse/taaskasutuse korraldamist tulenevalt seadusandlikest aktidest • käsitleb väljastustellimusi vastavalt kokkulepitud korrale, järgides töötervishoiu- ja tööohutuse nõudeid ladudes vastavalt kehtestatud korrale • valib sobiva pakendi tüübi arvestades kauba omadusi • koostab pakkeüksuse arvestades veoahelas kasutatava transpordiliigi või veoviisi eripära • lisab saadetisele pakkelehe, transpordietiketi, transpordi markeeringu ning paigutab väljastatavad pakkeüksused väljastusalale • selgitab pakkeüksuste laadimise ja kinnitamise nõudeid lähtuvalt veovahendist • laadib saadetised veoühikusse lähtuvalt väljastustellimusest, andes üle pakkeüksused ja kaubadokumendid, tuvastades eelnevalt kaubasaaja või vedaja isiku samasuse • kirjeldab lisaväärtustoiminguid ladudes lähtudes erinevatest teabeallikatest • võrdleb lao- ja terminalitoimingute järjestust ning põhimõtteid ettevõtete näitel	

Mooduli jagunemine		
Kauba vastuvõtmine I Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Kauba mahalaadimine Veo- ja saatedokumendid Veorežiim Kauba omadused Kauba mahalaadimine	**Seos õpiväljundiga**

	Hoiuühikute koostamine Kauba vastuvõtukontroll Ristlaadimine Konsolideerimine Lisaväärtustoimingud Pretensioon, reklamatsioon	
Iseseisev töö	Õpilane koostab kirjaliku või visuaalse juhendi, mis selgitab samm-sammult, kuidas kauba mahalaadimine, vastuvõtt ja registreerimine infosüsteemi toimub vastavalt kliendilepingu tingimustele ja tööohutusnõuetele.	
Praktiline töö	Juhendi alusel veo- ja saatedokumentidega tutvumine. Võtab vastu kaubasaadetise vastavalt kliendilepingu tingimustele järgides töö- ja keskkonnanõudeid. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine- kauba vastuvõtukontroll, hoiuühikute koostamine ja ristlaadimine.	
Hindamisülesanded	1. Praktiline kompleksülesanne - kauba mahalaadimine ja vastuvõtmine, vigastuste ja mittevastavuste registreerimine, ristlaadimine, toodete registreerimine ja koguse võrdlemine, töö lao infosüsteemis ja pretensioonide ja reklamatsioonide käsitlemine. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine- kauba vastuvõtukontroll, hoiuühikute koostamine ja ristlaadimine.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • teeb kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise toiminguid kooskõlas kliendilepingu tingimustega, järgides töö- ja keskkonnanõudeid • registreerib pakkeüksuste vigastused ning nende võimaliku mittevastavuse veodokumendil märgituga arvestades õigusakte ja regulatsioone • ristlaadib (cross-docking) saadetised lähteülesande alusel iseseisvalt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades IKT vahendeid • kontrollib lao infosüsteemis vastuvõetud tooteartiklid ja nende kogused, toodete realiseerimisajad, partiinumbrid vastavalt kehtestatud nõuetele • käsitleb enda töölõigus klientide pretensioone ja reklamatsioone arvestades klienditeeninduse eesmärke ja õigusakte 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab ülesande osaliselt ja vajab lisajuhendamist 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine Situatsioonülesanded on lahendatud meeskonnaliikmena kasutades õppematerjali, kuid esineb üksikuid ebatäpsusi “4” saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab ülesande iseseisvalt, kuid võib esineda vähesel määral ebatäpsusi 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine	

	Situatsioonülesanded on lahendatud iseseisvalt korrektselt, kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid “5” saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab kõik ülesanded iseseisvalt, täpselt, järgides kehtivaid nõudeid 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine Situatsioonülesanded on lahendatud iseseisvalt korrektselt ilma teemakohaseid allikaid kasutamata	
Kauba vastuvõtmine II Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 20	**Alateemad** Kauba mahalaadimine Veo- ja saatedokumendid Veorežiim Kauba omadused Kauba mahalaadimine Hoiuühikute koostamine Kauba vastuvõtukontroll Ristlaadimine Konsolideerimine Lisaväärtustoimingud Pretensioon, reklamatsioon	**Seos õpiväljundiga** viib läbi kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise, järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid
Iseseisev töö	Õpilane koostab kirjaliku või visuaalse juhendi, mis selgitab samm-sammult, kuidas kauba mahalaadimine, vastuvõtt ja registreerimine infosüsteemi toimub vastavalt kliendilepingu tingimustele ja tööohutusnõuetele.	
Praktiline töö	Juhendi alusel veo- ja saatedokumentidega tutvumine. Võtab vastu kaubasaadetise vastavalt kliendilepingu tingimustele järgides töö- ja keskkonnanõudeid. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine- kauba vastuvõtukontroll, hoiuühikute koostamine ja ristlaadimine.	
Hindamisülesanded	1. Praktiline kompleksülesanne - kauba mahalaadimine ja vastuvõtmine, vigastuste ja mittevastavuste registreerimine, ristlaadimine, toodete registreerimine ja koguse võrdlemine, töö lao infosüsteemis ja pretensioonide ja reklamatsioonide käsitlemine. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine- kauba vastuvõtukontroll, hoiuühikute koostamine ja ristlaadimine.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • teeb kauba mahalaadimise ja vastuvõtmise toiminguid kooskõlas kliendilepingu tingimustega, järgides töö- ja keskkonnanõudeid • registreerib pakkeüksuste vigastused ning nende võimaliku mittevastavuse veodokumendil märgituga arvestades õigusakte ja regulatsioone • ristlaadib (cross-docking) saadetised lähteülesande alusel iseseisvalt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades IKT vahendeid • kontrollib lao infosüsteemis vastuvõetud tooteartiklid ja nende kogused, toodete realiseerimisajad, partiinumbrid vastavalt	

	kehtestatud nõuetele • käsitleb enda töölõigus klientide pretensioone ja reklamatsioone arvestades klienditeeninduse eesmärke ja õigusakte 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab ülesande osaliselt ja vajab lisajuhendamist 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine Situatsioonülesanded on lahendatud meeskonnaliikmena kasutades õppematerjali, kuid esineb üksikuid ebatäpsusi. “4” saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab ülesande iseseisvalt, kuid võib esineda vähesel määral ebatäpsusi 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine Situatsioonülesanded on lahendatud iseseisvalt korrektselt, kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid. “5” saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab kõik ülesanded iseseisvalt, täpselt, järgides kehtivaid nõudeid. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine Situatsioonülesanded on lahendatud iseseisvalt korrektselt ilma teemakohaseid allikaid kasutamata.	
Kauba väljastamine I Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Alateemad Väljastustellimuste komplekteerimine Ositi komplekteerimine Rühmkomplekteerimine Masskomplekteerimine Lao- ja otsesaadetiste konsolideerimine Lisaväärtustoimingud laos Töö laohaldussüsteemis Pakkimine Saadetiste pealelaadimine Saadetise väljastamine Transport Dokumentatsioon - pakkeleht, transpordietikett, arve Lao- ja terminalitoimingute võrdlus	**Seos õpiväljundiga**
Iseseisev töö	Erinevate komplekteerimise ja kauba väljastamise ülesannete lahendamine. Võrdleb lao- ja terminalitoimingute järjestust ning põhimõtteid ettevõtete näitel.	
Praktiline töö	Õpilane komplekteerib väljastustellimuse, pakendab, markeerib saadetise transpordiks, lisab vajaminevad dokumendid, vajadusel teeb lisaväärtustoiminguid ja väljastab kauba kliendile.	

Hindamisülesanded	1. Praktiline kompleksülesanne - väljastustellimuste käsitlemine, pakendi tüübi valimine, pakkeüksuse koostamine, dokumentide lisamine ja väljastusala korraldamine, pakkeüksuste laadimine ja kinnitamine, saadetise üleandmine, lisaväärtustoimingud ja lao- ja terminalitoimingute võrdlus. 2. Situatsioonülesanded - pakkeüksuste optimaalne paigutamine erinevatesse veovahenditesse	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab ülesande peamised etapid, kuid vajab juhendamist või teeb väiksemaid vigu, mis mõjutavad töö efektiivsust või kvaliteeti. 2. Situatsioonülesanded Visualiseerib ja/või teostab praktiliselt juhendamisel pakkeüksuste paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest. Vajadusel kasutab teemakohaseid allikaid. "4" saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab ülesande iseseisvalt ja üldiselt täpselt, järgides kehtivaid nõudeid ja tööprotseduure. 2. Situatsioonülesanded Visualiseerib ja/või teostab praktiliselt iseseisvalt transpordipakendi paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest. Vajadusel kasutab teemakohaseid allikaid. "5" saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab kõik ülesande osad iseseisvalt, järgides kehtivaid nõudeid. 2. Situatsioonülesanded Visualiseerib ja/või teostab praktiliselt iseseisvalt transpordipakendi paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest korrektselt, teemakohaseid allikaid kasutamata.	
Kauba väljastamine II Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 30	**Alateemad** Väljastustellimuste komplekteerimine Ositi komplekteerimine Rühmkomplekteerimine Masskomplekteerimine Lao- ja otsesaadetiste konsolideerimine Lisaväärtustoimingud laos Töö laohaldussüsteemis Pakkimine Saadetiste pealelaadimine Saadetise väljastamine	**Seos õpiväljundiga** teeb kauba väljastamise toiminguid, järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid

	Transport Dokumentatsioon - pakkeleht, transpordietikett, arve Lao- ja terminalitoimingute võrdlus	
Iseseisev töö	Erinevate komplekteerimise ja kauba väljastamise ülesannete lahendamine. Võrdleb lao- ja terminalitoimingute järjestust ning põhimõtteid ettevõtete näitel.	
Praktiline töö	Õpilane komplekteerib väljastustellimuse, pakendab, markeerib saadetise transpordiks, lisab vajaminevad dokumendid, vajadusel teeb lisaväärtustoiminguid ja väljastab kauba kliendile.	
Hindamisülesanded	1. Praktiline kompleksülesanne - väljastustellimuste käsitlemine, pakendi tüübi valimine, pakkeüksuse koostamine, dokumentide lisamine ja väljastusala korraldamine, pakkeüksuste laadimine ja kinnitamine, saadetise üleandmine, lisaväärtustoimingud ja lao- ja terminalitoimingute võrdlus. 2. Situatsioonülesanded - pakkeüksuste optimaalne paigutamine erinevatesse veovahenditesse	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab ülesande peamised etapid, kuid vajab juhendamist või teeb väiksemaid vigu, mis mõjutavad töö efektiivsust või kvaliteeti. 2. Situatsioonülesanded Visualiseerib ja/või teostab praktiliselt juhendamisel pakkeüksuste paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest. Vajadusel kasutab teemakohaseid allikaid. "4" saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab ülesande iseseisvalt ja üldiselt täpselt, järgides kehtivaid nõudeid ja tööprotseduure. 2. Situatsioonülesanded Visualiseerib ja/või teostab praktiliselt iseseisvalt transpordipakendi paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest. Vajadusel kasutab teemakohaseid allikaid. "5" saamise tingimus: 1. Praktiline kompleksülesanne Õpilane täidab kõik ülesande osad iseseisvalt, järgides kehtivaid nõudeid. 2. Situatsioonülesanded Visualiseerib ja/või teostab praktiliselt iseseisvalt transpordipakendi paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest korrektselt, teemakohaseid allikaid kasutamata.	
Ladude liigid Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Ladude areng ja vajalikkus Ladude liigid ja tüübid Ladude jaotus erinevate tunnuste alusel	**Seos õpiväljundiga** kasutab laotöötoimingutes vahendeid ja seadmeid eesmärgipäraselt järgides

	Ladude kasutusotstarve	tööohutuse- ja keskkonnanõudeid.
Iseseisev töö	Uurimistöö meeskonnatööna erinevatest ladude tüüpidest ja nende kasutusotstarbest	
Praktiline töö	Meeskonnatööna mõistekaardi koostamine - ladude jaotus	
Hindamisülesanded	Õpilane kirjeldab meeskonnatöös erinevaid ladude liike ja tüüpe ning põhjendab nende kasutusvõimalusi vastavalt konkreetsele ülesandele.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Õpilane nimetab meeskonnatöös põhilised ladude liigid ja tüübid. Annab lihtsa ja üldise selgituse nende kasutusvõimaluste kohta, kuid võib esineda ebatäpsusi. Vajab mõningast juhendamist ja täiendavaid suunavaid küsimusi, et ülesanne täielikult täita. "4" saamise tingimus: Õpilane eristab ja kirjeldab erinevaid ladude liike ja tüüpe ning toob välja nende peamised kasutusvõimalused. Seletused on loogilised ja enamasti täpsed, näidates arusaamist teemast. Osaleb meeskonnatöös aktiivselt, jagab oma ideid ja arvestab teiste arvamustega. Suudab seostada ladude tüüpe konkreetse ülesandega, tuues esile nende eelised ja puudused. "5" saamise tingimus: Õpilane eristab ja kirjeldab erinevaid ladude liike ja tüüpe, tuues esile nende kasutusvõimalused ja rakendamise eelised. Selgitused on täpsed, argumenteeritud ja seotud praktiliste näidetega. Osaleb meeskonnatöös aktiivselt, jagab oma ideid ja arvestab teiste arvamustega. Suudab kriitiliselt hinnata erinevate ladude efektiivsust ja sobivust antud ülesande kontekstis.	
Pakendid ja pakkematerjal Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 10	**Alateemad** Pakendid ja pakkimine Pakendite kasutusotstarve Pakendite haldamine tarneahelas Pakkematerjalid Markeeringud pakenditel Kaubaalused Konteinerid	**Seos õpiväljundiga** selgitab pakendite liigituse ja pakendiringluse põhimõtteid lähtudes õigusaktidega kehtestatud nõuetest
Iseseisev töö	Õpilane uurib kodus erinevaid pakendeid, dokumenteerib need fotodega ning kirjeldab nende klassifikatsiooni, valmistusmaterjale ja otstarvet.	
Praktiline töö	Pakendite ja pakkematerjalide eristamine ning erinevate pakkematerjalide kasutamine töö käigus etteantud ülesande alusel keskkonnasäästlikult.	
Hindamisülesanded	Praktiline töö - õpilane eristab pakendeid, lähtudes nende klassifikatsioonist ja valmistamise materjalidest, ning oskab selgitada nende omadusi ja kasutusvõimalusi.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	

kujunemine		
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Õpilane nimetab ja eristab peamised pakendite tüübid ja valmistusmaterjalid, kuid võib esineda ebatäpsusi. Tunneb põhilisi omadusi ja annab lihtsa selgituse nende kasutusvõimaluste kohta. Võib vajada suunavaid küsimusi või täiendavat juhendamist, et teha õigeid järeldusi. “4” saamise tingimus: Õpilane nimetab ja eristab peamised pakendite tüübid ja valmistusmaterjalid. Tunneb põhilisi omadusi ja annab selgituse nende kasutusvõimaluste kohta. Oskab üldjoontes seostada pakendeid konkreetsete toodetega ja põhjendab materjali valikut. “5” saamise tingimus: Õpilane nimetab ja eristab erinevaid pakenditüüpe ning nende valmistusmaterjale. Seletab täpselt ja loogiliselt nende omadusi ja kasutusvõimalusi. Seostab pakendeid konkreetsete toodetega ja selgitab, miks just see materjal on valitud.	
Pakendiringlus Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Pakendiringluse põhimõte Jäätmekäitlus ladudes Pakendiseadus, jäätmeseadus Pakendiringluse arvestus Materjaliringluse arvutused Kasti täituvuse arvutused Taara kasutus	**Seos õpiväljundiga** selgitab pakendite liigituse ja pakendiringluse põhimõtteid lähtudes õigusaktidega kehtestatud nõuetest
Iseseisev töö	Pakendi- ja jäätmeseadusega tutvumine ning pakendite ringluse teemalise ettekande koostamine. Pakendite nõuetekohane käitlemine - prügisorteerimise mäng.	
Praktiline töö	Õpilane kirjeldab erinevate toodete pakendeid, selgitades pakenditel olevaid taaskasutus- ja ohutusmärke ning nende seost seadusandluse ja jäätmekäitlusnõuetega.	
Hindamisülesanded	Pakendiringluse teemalise plakati loomine meeskonnas.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Õpilane kujundab plakati, selgitades lühidalt ja arusaadavalt pakendite käitlemise nõudeid ja taaskasutuse olulisust, tuues välja seadusandlikud aspektid ja praktilised näited. Plakatil on esitatud põhilised pakendite käitlemise nõuded ja taaskasutuse tähtsus. Seadusandlikest aspektidest on välja toodud ainult üldine info, kuid ilma süvitsi minekuta. Praktilisi näiteid on vähe või need on väga üldised. Kujundus on lihtne, loetav, kuid võib vajada täiendamist, et olla selgem ja visuaalselt haaravam. “4” saamise tingimus: Õpilane kujundab plakati, selgitades lühidalt ja arusaadavalt pakendite käitlemise nõudeid ja taaskasutuse olulisust, tuues välja seadusandlikud aspektid ja praktilised näited. Plakat sisaldab süstematiseeritud teavet pakendite käitlemise ja taaskasutuse kohta. Seadusandlikud aspektid on konkreetselt välja toodud ja seotud praktiliste olukordadega. Praktilised näited on selgelt seotud teemaga. Kujundus on läbimõeldud, info on hästi struktureeritud ja kergesti loetav. “5” saamise tingimus: Õpilane kujundab plakati, selgitades lühidalt ja arusaadavalt pakendite käitlemise nõudeid ja taaskasutuse	

	olulisust, tuues välja seadusandlikud aspektid ja praktilised näited. Plakat esitab põhjaliku ja täpse ülevaate pakendite käitlemise nõuetest ja taaskasutuse olulisusest, seostades need seadusandlusega. Seadusandlikud aspektid on selgelt lahti seletatud, tuues esile ka nende mõju igapäevaelule ja tööstusele. Praktilised näited on asjakohased, mitmekesised ja toetavad selgitusi, tuues esile ka keskkonnamõjud ja võimalikud lahendused. Kujundus on visuaalselt atraktiivne, info on loogiliselt ja arusaadavalt paigutatud ning toetab sõnumi edastamist.	
Seadmed laotöös Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Töötervishoiu - tööohutuse nõuded laotöös Töövahendid - noad, käärid, teipimisseadealdis Masinad ja seadmed - tõstukid, skannerid ja käsiterminalid, pakendamis- ja märgistusseadmed Erinevate seadmete ohutu käsitsemine	**Seos õpiväljundiga** kasutab laotöötoimingutes vahendeid ja seadmeid eesmärgipäraselt järgides tööohutuse- ja keskkonnanõudeid.
Iseseisev töö	Erinevate laotöötoimingutes kasutatavate seadmete alane tööleht. Enesekontrolli testid - tööohutus laos.	
Praktiline töö	Praktiline töö õppelaos - erinevate laos kasutatavate vahendite ja seadmete kasutamine tööohutus nõudeid järgides.	
Hindamisülesanded	Praktiline töö õppelaos - erinevate laos kasutatavate vahendite ja seadmete kasutamine tööohutus nõudeid järgides.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Õpilane valib põhivahendid ja seadmed, mis on vajalikud ülesande lahendamiseks. Järgib tööohutusnõudeid. Kasutab vahendeid ja seadmeid ebakindlalt ja võib esineda vigu kasutamisel. “4” saamise tingimus: Õpilane valib sobivad vahendid ja seadmed ning selgitab oma valikut. Järgib tööohutusnõudeid teadlikult ja rakendab neid korrektselt. Kasutab vahendeid ja seadmeid efektiivselt ja sihipäraselt ilma oluliste vigadeta. “5” saamise tingimus: Õpilane valib ja põhjendab oma vahendite ja seadmete valikut, arvestades töö efektiivsust ja ohutust. Rakendab tööohutusnõudeid. Kasutab vahendeid ja seadmeid kindlalt, oskuslikult ja sihipäraselt.	

Õppemeetodid	Loeng, arutelu, test, praktiline töö, demonstratsioon, harjutamine, õppevideod, situatsioonülesanded
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Oskuste ja teadmiste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ning demonstreerinud oskusi ja teadmisi lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist. “5” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist.

Õppematerjalid	A.Tulvi. Lao haldamine. Seilecs OÜ,2021 Tulvi, A. (2013). Logistika õpik kutsekoolidele. Tallinn: Innove Tulvi, A. (2006). Laondus ja veokorraldus. Töövihik. Tallinn: PAC Training Suursoo, J. (2016). Ekspedeerija käsiraamat seilecs.ee Abimaterjal logistikutele ja logistikahuvilistele https://seilecs.ee/ Õppefilm , 2014, INNOVE Majandustarkvara Directo ja/või Erply demoversioon Pakkematerjalid: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/34355-Pakkematerjalid Pakendid: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/33612-Pakendid Põhilised markeeringud pakenditel: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/33625-Pohilised-markeeringud-pakenditel Seadmed laotöös: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/34362-Seadmed-laotoos

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
9	Klienditeenindus	5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab suhtlemise head tava ja meeskonnatöö olulisust teeninduses ning tuleb toime pingeliste olukordade lahendamisega teeninduses, kasutades erinevaid suhtlemistehnikaid- kanaleid ja -viise.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
50 tundi	30 tundi	50 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. suhtleb eesmärgipäraselt klientide, koostööpartnerite ja kolleegidega, käitudes erinevates olukordades tasakaalukalt, kaasa arvatud pingelistes ja keerulistes situatsioonides	• kirjeldab organisatsiooni põhiväärtusi ja eetikanorme valdkonna ettevõtte põhjal, tuues näiteid ettevõtte igapäevatööst; • selgitab enda rolli ja vastutust meeskonnatöös arvestades mitmekultuurilise organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava; • analüüsib juhendamisel oma tegevust ja selle mõju meeskonnale kasutades etteantud hindamiskriteeriumeid; • suhtleb sise- ja välisklientidega valides olukorrale sobiva suhtluskanali ja käitumis- ning väljendusviisi arvestades suhtlemise head tava; • tagab selge ja korrektse kommunikatsiooni ka pingelistes olukordades, arvestades organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava; • selgitab kliendi vajadused, kasutades aktiivse kuulamise ja küsitlemise tehnikaid; • suhtleb professionaalselt ja pakkudes kliendile sobivaid lahendusi sealhulgas pingelistes ja keerulistes olukordades; • võrdleb enda teenindusalaseid teadmisi ja oskusi ettevõtte klienditeenindusestandardiga, väljendades end selgelt ja asjakohaselt; • lahendab klienditeeninduse tüüpsituatsioone iseseisvalt, arvestades ettevõtte klienditeenindusestandardit ja ettevõtte tähtaegu,	Mitteeristav hindamine

	reageerides kiirelt ja kohandades oma tegevust vastavalt olukorrale.	
2. kirjeldab enda rolli ja vastutust meeskonnaliikmena sealhulgas mitmekultuurilises meeskonnas, arvestades organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava	• kirjeldab organisatsiooni põhiväärtusi ja eetikanorme valdkonna ettevõtte põhjal, tuues näiteid ettevõtte igapäevatöös; • selgitab enda rolli ja vastutust meeskonnatöös arvestades mitmekultuurilise organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava; • analüüsib juhendamisel oma tegevust ja selle mõju meeskonnale kasutades etteantud hindamiskriteeriumeid; • suhtleb sise- ja välisklientidega valides olukorrale sobiva suhtluskanali ja käitumis- ning väljendusviisi arvestades suhtlemise head tava; • tagab selge ja korrektse kommunikatsiooni ka pingelistes olukordades, arvestades organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava; • selgitab kliendi vajadused, kasutades aktiivse kuulamise ja küsitlemise tehnikaid; • suhtleb professionaalselt ja pakkudes kliendile sobivaid lahendusi sealhulgas pingelistes ja keerulistes olukordades; • võrdleb enda teenindusalaseid teadmisi ja oskusi ettevõtte klienditeenindusestandardiga, väljendades end selgelt ja asjakohaselt; • lahendab klienditeeninduse tüüpsituatsioone iseseisvalt, arvestades ettevõtte klienditeenindusestandardit ja ettevõtte tähtaegu, reageerides kiirelt ja kohandades oma tegevust vastavalt olukorrale.	Mitteeristav hindamine
3. rakendab valdkonna ettevõtte klienditeeninduse protsessi põhimõtteid, arvestades teeninduse kvaliteedinäitajatega	• kirjeldab organisatsiooni põhiväärtusi ja eetikanorme valdkonna ettevõtte põhjal, tuues näiteid ettevõtte igapäevatöös; • selgitab enda rolli ja vastutust meeskonnatöös arvestades mitmekultuurilise organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava; • analüüsib juhendamisel oma tegevust ja selle	Mitteeristav hindamine

	mõju meeskonnale kasutades etteantud hindamiskriteeriumeid; • suhtleb sise- ja välisklientidega valides olukorrale sobiva suhtluskanali ja käitumis- ning väljendusviisi arvestades suhtlemise head tava; • tagab selge ja korrektse kommunikatsiooni ka pingelistes olukordades, arvestades organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava; • selgitab kliendi vajadused, kasutades aktiivse kuulamise ja küsitlemise tehnikaid; • suhtleb professionaalselt ja pakkudes kliendile sobivaid lahendusi sealhulgas pingelistes ja keerulistes olukordades; • võrdleb enda teenindusalaseid teadmisi ja oskusi ettevõtte klienditeenindusestandardiga, väljendades end selgelt ja asjakohaselt; • lahendab klienditeeninduse tüüpsituatsioone iseseisvalt, arvestades ettevõtte klienditeenindusestandardit ja ettevõtte tähtaegu, reageerides kiirelt ja kohandades oma tegevust vastavalt olukorrale.	

Mooduli jagunemine		
Efektiivne kliendisuhtlus Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Klient, sisеklient, välisklient erinevad isiksusetüübid - suhtlemisviisi valik arvestades erinevate isiksusetüüpidega Kommunikatsioon mõiste Suhtluskanalid ja nende valik Teenindusprotsess Aktiivne kuulamine Küsitlemistehnikad Konfliktid ja nende ennetamine ja lahendamine Kliendi hoidmine ja pikaajalised kliendisuhted	**Seos õpiväljundiga** suhtleb eesmärgipäraselt klientide, koostööpartnerite ja kolleegidega, käitudes erinevates olukordades tasakaalukalt, kaasa arvatud pingelistes ja keerulistes situatsioonides
Iseseisev töö	Kirjalik töö - Rollimängu peegeldus ja enesereflеksioon	
Praktiline töö	Rollimäng “Pingeline kliendisuhtlus”	
Hindamisülesanded	Peegeldus, rollimängud sh “Pingeline kliendisuhtlus”	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinde saamise eelduseks on õpilase osalemine õppetöös ja iseseisvate tööde tähtaegne esitamine. Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hindamisülesanne on sooritatud vastavalt hindamiskriteeriumitele: • suhtleb sise- ja välisklientidega valides olukorrale sobiva suhtluskanali ja käitumis- ning väljendusviisi arvestades suhtlemise head tava, • tagab selge ja korrektse kommunikatsiooni ka pingelistes olukordades, arvestades organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava; • selgitab kliendi vajadused, kasutades aktiivse kuulamise ja küsitlemise tehnikaid, suheldes professionaalselt ja pakkudes kliendile sobivaid lahendusi sealhulgas pingelistes ja keerulistes olukordades	
Klienditeenindus ja kvaliteet logistikas Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Ettevõtte klienditeeninduse protsess ja standardid Ettevõtte teenindusprotsessi etapid Klienditeeninduse tegevusnäitajad Teeninduse kvaliteedi mõõtmine ja hindamine Optimaalne teenindustase Teenindusprotsessi parendamine Tüüpsituatsioonid klienditeeninduses Erinevad probleemid teenindusprotsessis Kaebuste ja pretensioonide käsitlemine Ajajuhtimine ja kiire reageerimine Tõhus ajakasutus klienditeeninduses Kiire otsustamine ja paindlikkus olukordade lahenduste pakkumisel Tähtaegade ja lubaduste täitmine Digilahendused ja tehnoloogia klienditeeninduses Kasutatavad infosüsteemid ja nende roll klienditeeninduses Klienditugi E-klienditeenindus ja automaatsed lahendused Andmekaitse ja konfidentsiaalsus kliendisuhtluses	**Seos õpiväljundiga** rakendab valdkonna ettevõtte klienditeeninduse protsessi põhimõtteid, arvestades teeninduse kvaliteedinäitajatega
Iseseisev töö	Kirjalikud ülesanded - kvaliteedinäitajate arvutamine	
Praktiline töö	Praktiline rollimäng või simulatsioon - Kolme erineva klienditeeninduse tüüpssituatsiooni lahendamine, arvestades etteantud teenindusstandardit. Eneseanalüüs ja vastastikhindamine rollimängudes.	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - õpilane uurib lühidalt ühe ettevõtte klienditeeninduse standardit. Seejärel analüüsib, milliseid teenindusalaseid teadmisi ja oskusi õpilane kasutab. Võrdleb oma oskusi ja teadmisi standardis kirjeldatuga. Esitab lühi kokkuvõte enda klienditeeninduse oskuste arendamise kohta. 2. Kirjalikud ülesanded - kvaliteedinäitajate arvutamine 3. Kolme erineva klienditeeninduse tüüpssituatsiooni lahendamine, arvestades etteantud teenindusstandardit	

Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinde saamise eelduseks on õpilase osalemine õppetöös ja iseseisvate tööde tähtaegne esitamine. Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: • võrdleb enda teenindusalaseid teadmisi ja oskusi ettevõtte klienditeeninduse standardiga, väljendades end selgelt ja asjakohaselt • lahendab klienditeeninduse tüüpsituatsioone iseseisvalt, arvestades ettevõtte klienditeeninduse standardit ja ettevõtte tähtaegu, reageerides kiirelt ja kohandades oma tegevust vastavalt olukorrale	
Meeskonnatöö ja töötamine mitmekultuurilises keskkonnas Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	**Alateemad** Alateemad Grupi ja meeskonnatöö Grupiprotsessid Meeskonna kujundamine Rollid meeskonnas Eduka koostöö printsiibid Organisatsiooni põhiväärtused Eetikanormid Suhtlemise hea tava töökeskkonnas Erinevad generatsioonid töökeskkonnas Mitmekultuurilises töökeskkonnas töötamine Kohanemine mitmekultuurilises töökeskkonnas Erinevad kultuurid Väärtused mitmekultuurilised töökeskkonnas Väljakutsed mitmekultuurilises keskkonnas töötamisel	**Seos õpiväljundiga** kirjeldab enda rolli ja vastutust meeskonnaliikmena sealhulgas mitmekultuurilises meeskonnas, arvestades organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava
Iseseisev töö	Eneserefleksioon - "Mina meeskonnaliikmena"	
Praktiline töö	Juhtumianalüüsi lahendamine Rollimäng mitmekultuurilises meeskonnas	
Hindamisülesanded	1. Digipostri koostamine läbitud teemade kohta meeskonnatööna juhendi alusel 2. Eneserefleksioon 3. Kirjalik töö - ettevõtte väärtused ja eetikanormid 4. Juhtumianalüüside lahendamine - toimetulek mitmekultuurilises töökeskkonnas	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinde saamise eelduseks on õpilase osalemine õppetöös ja iseseisvate tööde tähtaegne esitamine. Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hindamisülesanded on sooritatud vastavalt järgmistele hindamiskriteeriumitele: • kirjeldab organisatsiooni põhiväärtusi ja eetikanorme valdkonna ettevõtte põhjal, tuues näiteid ettevõtte igapäevatööst • selgitab enda rolli ja vastutust meeskonnatöös arvestades mitmekultuurilise organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava	

	• analüüsib juhendamisel oma tegevust ja selle mõju meeskonnale kasutades etteantud hindamiskriteeriumeid

Õppemeetodid	Rollimäng, meeskonnamängud, esitlus, aktiivne loeng, kirjalik töö - eneseanalüüs, diskussioon, videoanalüüs, ettevõtte küsitlus, pööratud klassiruum, interaktiivsed mängud, juhtumianalüüs - toimetulek mitmekultuurilises töökeskkonnas, juhtumipõhine situatsioonülesanne, arutelu.
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodul on arvestatud, kui kõik õpiväljundid on saavutatud lävendi tasemel.
sh lävend	"A" saamise tingimus: Hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on soortatud vastavalt hindamiskriteeriumitele: ● kirjeldab organisatsiooni põhiväärtusi ja eetikanorme valdkonna ettevõtte põhjal, tuues näiteid ettevõtte igapäevatööst ● selgitab enda rolli ja vastutust meeskonnatöös arvestades mitmekultuurilise organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava ● analüüsib juhendamisel oma tegevust ja selle mõju meeskonnale kasutades etteantud hindamiskriteeriumeid ● suhtleb sise- ja välisklientidega valides olukorrale sobiva suhtluskanali ja käitumis- ning väljendusviisi arvestades suhtlemise head tava, tagades selge ja korrektse kommunikatsiooni ka pingelistes olukordade ● tagab selge ja korrektse kommunikatsiooni ka pingelistes olukordades, arvestades organisatsiooni põhiväärtusi, eetikanorme ja suhtlemise head tava;selgitab teenindusprotsessi ja kvaliteedinäitajate rakendamise põhimõtteid lähtudes logistika ettevõtetes kehtestatud standarditest ● selgitab kliendi vajadused, kasutades aktiivse kuulamise ja küsitlemise tehnikaid, suheldes professionaalselt ja pakkudes kliendile sobivaid lahendusi sealhulgas pingelistes ja keerulistes olukordades ● võrdleb enda teenindusalaseid teadmisi ja oskusi ettevõtte klienditeeninduse standardiga, väljendades end selgelt ja asjakohaselt ● lahendab klienditeeninduse tüüpsituatsioone iseseisvalt arvestades ettevõtte klienditeeninduse standardit ja ettevõtte tähtaegu, reageerides kiirelt ja kohandades oma tegevust vastavalt olukorra
Õppematerjalid	Israel, S Küsi, kuula, peegelda. Väärtuspõhise müügi käsiraamat, Äripäev 2011 Niiberg, T Suhtlemise kuldreeglid: Tunnusta, naerata ja kehtesta Pegasus 2011 Soone, I Kliendilojaalsuse kuldraamat: kuidas võita ja hoida kliente , Äripäev 2011 J. Coleman. Ei ühtki kaotatud klienti enam. Inspiratsiooniraamatukogu OÜ, 2022 C, Wilson. Tulusad kliendid. Eesti Ekspress Hea klienditeeninduse ABC: http://www.teenindaja.ee/category/hea-klienditeeninduse-abc/ Teenindus- ja personalijuhile: http://www.teenindaja.ee/category/teenindus-ja-personalijuhile/ Suhtlemine ja meeskonnatöö: http://e-ope.khk.ee/ek/kommunikatsioonII/sisukaart.html

	https://cmsimple.e-ope.ee/suhtlusopetus/index.php@Millest_suhtlemine_koosneb%253F.html https://www.ttk.ee/public/Microsoft_Word_-_Moodul_2_Suhtlemine_ja_vahendamine.pdf https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/32384#299306-Suhtlemine-internetis https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/34347-Meeskonnarollid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
10	Laotoimingud	10	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane teeb erinevaid laotoiminguid, kasutades laoseadmeid ja kaasaegseid infotehnoloogilisi lahendusi, järgides tööohutusnõudeid.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
100 tundi	60 tundi	100 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. paigutab kaupu hoiukohtadele arvestades kasutatavat hoiustamissüsteemi	• tuvastab veo- ja saatedokumentidelt adressaadi ja kauba vastavuse kasutades vajadusel digivahendeid • jälgib veorežiimi tingimuste täitmist vastavalt kauba omadustele fikseerides vajadusel kõrvalekalded veodokumentides • hindab iga pakkeüksuse seisundit fikseerides nähtavad vigastused veodokumentides • laadib kaubad maha veoühikult kasutades sobivaid laoseadmeid, järgides nõudeid kaupade käsitlemisele, tööohutusnõudeid ning kasutades tööaega efektiivselt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades digivahendeid • sorteerib ja ristlaadib kaubad, kasutades tööaega efektiivselt • teeb laos lisaväärtustoiminguid lähtudes kliendi vajadustest ning registreerides need lao infosüsteemis • paigutab kaubad hoiukohtadele või edasise käitlemise alale järgides füüsikalisi hoiustamisnõudeid näiteks niiskus ja temperatuur, nõutavaid hoiustamisviise ja -juhiseid • registreerib hoiule paigutatud tooted tooteartiklite ja -koguste lõikes laoaadressidel manuaalselt või digitaalselt lao infosüsteemis	Eristav hindamine

	• korrastab perioodiliselt hoiukohti eemaldades pakkematerjali jääke ja puhastades vajadusel kaupu vastavalt laos kehtivale korrale • selgitab erinevate komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kasutamise võimalusi laos ettevõtete näitel; • komplekteerib väljastustellimuse, kasutades laojuhtimissüsteemis seadistatud meetodeid • pakendab komplekteeritud kaubad ja väljuvad saadetised, valides sobivad pakendid ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid • vormistab dokumendid saadetise väljastamisel, kasutades erialast tarkvara • laadib saadetised veoühikusse vastavalt veoste laadimise ja kinnitamise nõuetele • kinnitab saadetised veoühikus nõuetekohaselt, arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • osaleb meeskonnaliikmena eri liikide inventuuride korraldamisel arvestades ettevõtte sisekorda, klientide vajadusi ja õigusakte • viib rühmatööna läbi õigusaktidele vastava inventuuri, arvestades küberturvalisuse põhimõtteid • kontrollib toodete vastavust laoarvestussüsteemis ja tegelikkuses, tehes vajadusel korrektuuri lao infosüsteemis • selgitab saldovahede tekkepõhjuseid ja meeskonnana inventuuri korraldamise efektiivsust	
2. laadib saadetised veoühikusse ja kinnitab pakkeüksused vastavalt veoste laadimise ja kinnitamise nõuetele	• tuvastab veo- ja saatedokumentidelt adressaadi ja kauba vastavuse kasutades vajadusel digivahendeid • jälgib veorežiimi tingimuste täitmist vastavalt kauba omadustele fikseerides vajadusel kõrvalekalded veodokumentides	Eristav hindamine

	• hindab iga pakkeüksuse seisundit fikseerides nähtavad vigastused veodokumentides • laadib kaubad maha veoühikult kasutades sobivaid laoseadmeid, järgides nõudeid kaupade käsitlemisele, tööohutusnõudeid ning kasutades tööaega efektiivselt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades digivahendeid • sorteerib ja ristlaadib kaubad, kasutades tööaega efektiivselt • teeb laos lisaväärtustoiminguid lähtudes kliendi vajadustest ning registreerides need lao infosüsteemis • paigutab kaubad hoiukohtadele või edasise käitlemise alale järgides füüsikalisi hoiustamisnõudeid näiteks niiskus ja temperatuur, nõutavaid hoiustamisviise ja -juhiseid • registreerib hoiule paigutatud tooted tooteartiklite ja -koguste lõikes laoaadressidel manuaalselt või digitaalselt lao infosüsteemis • korrastab perioodiliselt hoiukohti eemaldades pakkematerjali jääke ja puhastades vajadusel kaupu vastavalt laos kehtivale korrale • selgitab erinevate komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kasutamise võimalusi laos ettevõtete näitel; • komplekteerib väljastustellimuse, kasutades laojuhtimissüsteemis seadistatud meetodeid • pakendab komplekteeritud kaubad ja väljuvad saadetised, valides sobivad pakendid ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid • vormistab dokumendid saadetise väljastamisel, kasutades erialast tarkvara • laadib saadetised veoühikusse vastavalt veoste	

	laadimise ja kinnitamise nõuetele • kinnitab saadetised veoühikus nõuetekohaselt, arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • osaleb meeskonnaliikmena eri liikide inventuuride korraldamisel arvestades ettevõtte sisekorda, klientide vajadusi ja õigusakte • viib rühmatööna läbi õigusaktidele vastava inventuuri, arvestades küberturvalisuse põhimõtteid • kontrollib toodete vastavust laoarvestussüsteemis ja tegelikkuses, tehes vajadusel korrektuuri lao infosüsteemis • selgitab saldovahede tekkepõhjuseid ja meeskonnana inventuuri korraldamise efektiivsust	
3. osaleb meeskonnaliikmena eri liiki inventuuride korraldamisel ja läbiviimisel	• tuvastab veo- ja saatedokumentidelt adressaadi ja kauba vastavuse kasutades vajadusel digivahendeid • jälgib veorežiimi tingimuste täitmist vastavalt kauba omadustele fikseerides vajadusel kõrvalekalded veodokumentides • hindab iga pakkeüksuse seisundit fikseerides nähtavad vigastused veodokumentides • laadib kaubad maha veoühikult kasutades sobivaid laoseadmeid, järgides nõudeid kaupade käsitlemisele, tööohutusnõudeid ning kasutades tööaega efektiivselt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades digivahendeid • sorteerib ja ristlaadib kaubad, kasutades tööaega efektiivselt • teeb laos lisaväärtustoiminguid lähtudes kliendi vajadustest ning registreerides need lao infosüsteemis • paigutab kaubad hoiukohtadele või edasise käitlemise alale järgides füüsikalisi	Eristav hindamine

	hoiustamisnõudeid näiteks niiskus ja temperatuur, nõutavaid hoiustamisviise ja -juhiseid • registreerib hoiule paigutatud tooted tooteartiklite ja -koguste lõikes laoaadressidel manuaalselt või digitaalselt lao infosüsteemis • korrastab perioodiliselt hoiukohti eemaldades pakkematerjali jääke ja puhastades vajadusel kaupu vastavalt laos kehtivale korrale • selgitab erinevate komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kasutamise võimalusi laos ettevõtete näitel; • komplekteerib väljastustellimuse, kasutades laojuhtimissüsteemis seadistatud meetodeid • pakendab komplekteeritud kaubad ja väljuvad saadetised, valides sobivad pakendid ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid • vormistab dokumendid saadetise väljastamisel, kasutades erialast tarkvara • laadib saadetised veoühikusse vastavalt veoste laadimise ja kinnitamise nõuetele • kinnitab saadetised veoühikus nõuetekohaselt, arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • osaleb meeskonnaliikmena eri liikide inventuuride korraldamisel arvestades ettevõtte sisekorda, klientide vajadusi ja õigusakte • viib rühmatööna läbi õigusaktidele vastava inventuuri, arvestades küberturvalisuse põhimõtteid • kontrollib toodete vastavust laoarvestussüsteemis ja tegelikkuses, tehes vajadusel korrektuuri lao infosüsteemis • selgitab saldovahede tekkepõhjuseid ja meeskonnana inventuuri korraldamise efektiivsust	
4. teeb tööaega efektiivselt kasutades kaupade	• tuvastab veo- ja saatedokumentidelt adressaadi ja	Eristav hindamine

mahalaadimise ja vastuvõtutoiminguid, arvestades töökorraldust, tööohutuse ja keskkonnanõudeid, klienditeeninduse eesmärke	kauba vastavuse kasutades vajadusel digivahendeid • jälgib veorežiimi tingimuste täitmist vastavalt kauba omadustele fikseerides vajadusel kõrvalekalded veodokumentides • hindab iga pakkeüksuse seisundit fikseerides nähtavad vigastused veodokumentides • laadib kaubad maha veoühikult kasutades sobivaid laoseadmeid, järgides nõudeid kaupade käsitlemisele, tööohutusnõudeid ning kasutades tööaega efektiivselt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades digivahendeid • sorteerib ja ristlaadib kaubad, kasutades tööaega efektiivselt • teeb laos lisaväärtustoiminguid lähtudes kliendi vajadustest ning registreerides need lao infosüsteemis • paigutab kaubad hoiukohtadele või edasise käitlemise alale järgides füüsikalisi hoiustamisnõudeid näiteks niiskus ja temperatuur, nõutavaid hoiustamisviise ja -juhiseid • registreerib hoiule paigutatud tooted tooteartiklite ja -koguste lõikes laoaadressidel manuaalselt või digitaalselt lao infosüsteemis • korrastab perioodiliselt hoiukohti eemaldades pakkematerjali jääke ja puhastades vajadusel kaupu vastavalt laos kehtivale korrale • selgitab erinevate komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kasutamise võimalusi laos ettevõtete näitel; • komplekteerib väljastustellimuse, kasutades laojuhtimissüsteemis seadistatud meetodeid • pakendab komplekteeritud kaubad ja väljuvad saadetised, valides sobivad pakendid ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi,	

	transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid • vormistab dokumendid saadetise väljastamisel, kasutades erialast tarkvara • laadib saadetised veoühikusse vastavalt veoste laadimise ja kinnitamise nõuetele • kinnitab saadetised veoühikus nõuetekohaselt, arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • osaleb meeskonnaliikmena eri liikide inventuuride korraldamisel arvestades ettevõtte sisekorda, klientide vajadusi ja õigusakte • viib rühmatööna läbi õigusaktidele vastava inventuuri, arvestades küberturvalisuse põhimõtteid • kontrollib toodete vastavust laoarvestussüsteemis ja tegelikkuses, tehes vajadusel korrektuuri lao infosüsteemis • selgitab saldovahede tekkepõhjuseid ja meeskonnana inventuuri korraldamise efektiivsust	
5. komplekteerib ja pakendab väljuvaid saadetisi erinevate komplekteerimismeetodite ja -tehnoloogiatega, arvestades keskkonnanõudeid	• tuvastab veo- ja saatedokumentidelt adressaadi ja kauba vastavuse kasutades vajadusel digivahendeid • jälgib veorežiimi tingimuste täitmist vastavalt kauba omadustele fikseerides vajadusel kõrvalekalded veodokumentides • hindab iga pakkeüksuse seisundit fikseerides nähtavad vigastused veodokumentides • laadib kaubad maha veoühikult kasutades sobivaid laoseadmeid, järgides nõudeid kaupade käsitlemisele, tööohutusnõudeid ning kasutades tööaega efektiivselt • registreerib tooted ja võrdleb nende koguste vastavust pakkedokumentidele ja ostutellimustele, kasutades digivahendeid • sorteerib ja ristlaadib kaubad, kasutades tööaega efektiivselt	Eristav hindamine

	• teeb laos lisaväärtustoiminguid lähtudes kliendi vajadustest ning registreerides need lao infosüsteemis • paigutab kaubad hoiukohtadele või edasise käitlemise alale järgides füüsikalisi hoiustamisnõudeid näiteks niiskus ja temperatuur, nõutavaid hoiustamisviise ja -juhiseid • registreerib hoiule paigutatud tooted tooteartiklite ja -koguste lõikes laoaadressidel manuaalselt või digitaalselt lao infosüsteemis • korrastab perioodiliselt hoiukohti eemaldades pakkematerjali jääke ja puhastades vajadusel kaupu vastavalt laos kehtivale korrale • selgitab erinevate komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kasutamise võimalusi laos ettevõtete näitel; • komplekteerib väljastustellimuse, kasutades laojuhtimissüsteemis seadistatud meetodeid • pakendab komplekteeritud kaubad ja väljuvad saadetised, valides sobivad pakendid ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid • vormistab dokumendid saadetise väljastamisel, kasutades erialast tarkvara • laadib saadetised veoühikusse vastavalt veoste laadimise ja kinnitamise nõuetele • kinnitab saadetised veoühikus nõuetekohaselt, arvestades saadetise eripära ja veose liikumise ajal tekkivate riskide ja füüsikaliste jõududega • osaleb meeskonnaliikmena eri liikide inventuuride korraldamisel arvestades ettevõtte sisekorda, klientide vajadusi ja õigusakte • viib rühmatööna läbi õigusaktidele vastava inventuuri, arvestades küberturvalisuse põhimõtteid • kontrollib toodete vastavust laoarvestussüsteemis	

	ja tegelikkuses, tehes vajadusel korrektuuri lao infosüsteemis • selgitab saldovahede tekkepõhjuseid ja meeskonnana inventuuri korraldamise efektiivsust	

Mooduli jagunemine		
Inventuuri korraldamine ja läbiviimine I Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Inventuuri mõiste Inventuuri liigid ja eesmärgid Inventuuri korraldamise põhimõtted Inventuuri läbiviimine Inventuur laoarvestussüsteemis Saldovahed ja nende tekkepõhjused Korrektuurid lao infosüsteemis Inventuuri õiguslikud alused ja ettevõtte sisekorra reeglid	**Seos õpiväljundiga** osaleb meeskonnaliikmena eri liiki inventuuride korraldamisel ja läbiviimisel
Iseseisev töö	Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine	
Praktiline töö	Inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis	
Hindamisülesanded	1. Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine 2. Praktiline töö - inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis 3. Situatsioonülesanded – saldovahed, nende tekkepõhjuseid ja edasised toimingud	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesannete tulemuste keskmisena, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine Teemakohased valikvastustega testid on sooritatud tulemusele vähemalt 65%. 2. Praktiline töö - inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis On osalenud logistika õppelaos mõningase juhendamisega meeskonnaliikmena inventuuri tegevuses tööohutusalaseid ja küberturvalisuse nõudeid järgides. 3. Situatsioonülesanded – saldovahed, nende tekkepõhjuseid ja edasised toimingud Situatsioonülesanded on lahendatud meeskonnaliikmena teemakohase teoreetilise materjali põhjal. “4” saamise tingimus: 1. Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine Teemakohased valikvastustega testid on sooritatud tulemusele vähemalt 80%. 2. Praktiline töö - inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis On osalenud logistika õppelaos aktiivse meeskonnaliikmena inventuuri tegevuses tööohutusalaseid ja küberturvalisuse nõudeid	

	järgides. 3. Situatsioonülesanded – saldovahed, nende tekkepõhjuseid ja edasised toimingud Situatsioonülesanded on lahendatud iseseisvalt kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid. “5” saamise tingimus: 1. Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine Teemakohased valikvastustega testid on sooritatud tulemusele vähemalt 90% 2. Praktiline töö - inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis On osalenud logistika õppelaos aktiivse meeskonnaliikmena inventuuri tegevuses ning juhendanud kaasõpilasi tööohutusalaseid ja küberturvalisuse nõudeid järgides. 3. Situatsioonülesanded – saldovahed, nende tekkepõhjuseid ja edasised toimingud Situatsioonülesanded on lahendatud iseseisvalt kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid ja töö on esitletud kaasõpilastele.	
Inventuuri korraldamine ja läbiviimine II Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Inventuuri mõiste Inventuuri liigid ja eesmärgid Inventuuri korraldamise põhimõtted Inventuuri läbiviimine Inventuur laoarvestussüsteemis Saldovahed ja nende tekkepõhjused Korrektuurid lao infosüsteemis Inventuuri õiguslikud alused ja ettevõtte sisekorra reeglid	**Seos õpiväljundiga** osaleb meeskonnaliikmena eri liiki inventuuride korraldamisel ja läbiviimisel
Iseseisev töö	Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine	
Praktiline töö	Inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis	
Hindamisülesanded	1. Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine 2. Praktiline töö - inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis 3. Situatsioonülesanded – saldovahed, nende tekkepõhjuseid ja edasised toimingud	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesannete tulemuste keskmisena, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine Teemakohased valikvastustega testid on sooritatud tulemusele vähemalt 65%. 2. Praktiline töö - inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis On osalenud logistika õppelaos mõningase juhendamisega meeskonnaliikmena inventuuri tegevuses tööohutusalaseid ja küberturvalisuse nõudeid järgides.	

	3. Situatsioonülesanded – saldovahed, nende tekkepõhjuseid ja edasised toimingud Situatsioonülesanded on lahendatud meeskonnaliikmena teemakohase teoreetilise materjali põhjal. “4” saamise tingimus: 1. Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine Teemakohased valikvastustega testid on sooritatud tulemusele vähemalt 80%. 2. Praktiline töö - inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis On osalenud logistika õppelaos aktiivse meeskonnaliikmena inventuuri tegevuses tööohutusalaseid ja küberturvalisuse nõudeid järgides. 3. Situatsioonülesanded – saldovahed, nende tekkepõhjuseid ja edasised toimingud Situatsioonülesanded on lahendatud iseseisvalt kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid. “5” saamise tingimus: 1. Valikvastustega test - inventuuri liigid, inventuuri korraldamine ja läbiviimine Teemakohased valikvastustega testid on sooritatud tulemusele vähemalt 90%. 2. Praktiline töö - inventuuri läbiviimine õppelaos meeskonnaliikmena ja laoseisu kontroll laoarvestussüsteemis On osalenud logistika õppelaos aktiivse meeskonnaliikmena inventuuri tegevuses ning juhendanud kaasõpilasi tööohutusalaseid ja küberturvalisuse nõudeid järgides. 3. Situatsioonülesanded – saldovahed, nende tekkepõhjuseid ja edasised toimingud Situatsioonülesanded on lahendatud iseseisvalt kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid ja töö on esitletud kaasõpilastele.	
Kaupade hoiustamine ja hoiukohtade korrashoid I Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Kaupade hoiustamisnõuded Hoiustamissüsteemid Laoaadresside süsteem Kaupade paigutamine hoiukohtadele Töö lao infosüsteemis Hoiukohtade hooldamine Märgpuhastus ja kuivpuhastus Puhastus- ja koristustööde teostamine laos	**Seos õpiväljundiga** paigutab kaupu hoiukohtadele arvestades kasutatavat hoiustamissüsteemi
Iseseisev töö	Hoiustamissüsteemide õppematerjali läbimine. Essee: Millised on põhilised korrastustööd laos ja miks on hoiukohtade puhastamine ja hooldamine oluline?	
Praktiline töö	Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele. Prindib lao infosüsteemist toodete nimekirja koos aadressidega ning paigutab vastu võetud kaubad hoiukohtadele arvestades kasutatavat hoiustamissüsteemi ja kaupade hoiustamisnõudeid. Korrastab laos hoiukohti, kontrollib toodete koguste, aadresside, partiinumbrite, realiseerimistähtaegade ja markeeringu vastavust laoprogrammis järgib töötervishoiu, töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid.	
Hindamisülesanded	1. Praktiline töö: Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele.	

	2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine - erinevate hoiustamissüsteemide kasutamine kauba paigutamisel hoiukohale 3. Juhtumianalüüs - etteantud ülesande põhjal hoiukohtade puhtuse ja korra probleemide tuvastamine, tekkepõhjuste loetlemine ja põhjendatud lahenduste esitamine
Hindamine	Eristav hindamine
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesannete tulemuste keskmisena, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Praktiline töö: Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele Õpilane registreerib juhendamisel tooted lao infosüsteemi. Õpilane paigutab kaubad hoiukohtadele, kuid esineb mittevastavusi hoiustamisnõuete või laosüsteemi loogikaga. Vajab täiendavaid suuniseid, et tagada korrektne paigutus. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine - erinevate hoiustamissüsteemide kasutamine kauba paigutamisel hoiukohale Situatsioonülesanne on lahendatud mõningase juhendamise ja teemakohase teoreetilise materjali kasutamisega. 3. Juhtumianalüüs Õpilane kirjeldab probleeme, kuid tekkepõhjused ei ole täielikult lahti seletatud ning lahendused jäävad üldiseks ega pruugi olla rakendatavad. Vajab juhendamist või suunavaid küsimusi, et jõuda toimiva lahenduseni. "4" saamise tingimus: 1. Praktiline töö: Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele Õpilane registreerib tooted lao infosüsteemis õigesti, kuid võib vajada juhendamist või parandusi. Seejärel paigutab kaubad hoiukohtadele üldiselt korrektselt, kuid võib esineda väiksemaid ebatäpsusi. Arvestab hoiustamisnõuetega, kuid ei oska neid täielikult põhjendada. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine - erinevate hoiustamissüsteemide kasutamine kauba paigutamisel hoiukohale Situatsioonülesanne on lahendatud iseseisvalt teemakohase teoreetilise materjali kasutamisega. 3. Juhtumianalüüs Õpilane kirjeldab probleeme ja nende tekkepõhjused on täielikult lahti seletatud. Lahendused on põhjendatud ja asjakohased, kuid võivad vajada täpsustamist. "5" saamise tingimus: 1. Praktiline töö: Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele Õpilane registreerib tooted lao infosüsteemis täpselt ja korrektselt, jälgides tooteartiklite, koguste ja laoaadresside õigsust. Seejärel paigutab kõik kaubad õigetele hoiukohtadele vastavalt füüsikalistele hoiustamisnõuetele ja laos kehtestatud süsteemile. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine - erinevate hoiustamissüsteemide kasutamine kauba paigutamisel hoiukohale Situatsioonülesanne on lahendatud iseseisvalt teemakohaste õpitud teadmiste põhjal. 3. Juhtumianalüüs Õpilane kirjeldab kõiki probleeme, loetleb selgelt nende tekkepõhjused. Lahendused on põhjendatud ja praktilised. Lisaks toob õpilane välja võimalikke ennetusmeetmeid, mis aitaksid sarnaseid probleeme tulevikus vältida. Vastus on terviklik ja

	süsteemne.	
Kaupade hoiustamine ja hoiukohtade korrashoid II Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Kaupade hoiustamisnõuded Hoiustamissüsteemid Laoaadresside süsteem Kaupade paigutamine hoiukohtadele Töö lao infosüsteemis Hoiukohtade hooldamine Märgpuhastus ja kuivpuhastus Puhastus- ja koristustööde teostamine laos	**Seos õpiväljundiga** paigutab kaupu hoiukohtadele arvestades kasutatavat hoiustamissüsteemi
Iseseisev töö	Hoiustamissüsteemide õppematerjali läbimine. Essee: Millised on põhilised korrastustööd laos ja miks on hoiukohtade puhastamine ja hooldamine oluline?	
Praktiline töö	Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele. Prindib lao infosüsteemist toodete nimekirja koos aadressidega ning paigutab vastu võetud kaubad hoiukohtadele arvestades kasutatavat hoiustamissüsteemi ja kaupade hoiustamisnõudeid. Korrastab laos hoiukohti, kontrollib toodete koguste, aadresside, partiinumbrite, realiseerimistähtaegade ja markeeringu vastavust laoprogrammis järgib töötervishoiu, töö- ja keskkonnaohutuse nõudeid.	
Hindamisülesanded	1. Praktiline töö: Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine - erinevate hoiustamissüsteemide kasutamine kauba paigutamisel hoiukohale. 3. Juhtumianalüüs - etteantud ülesande põhjal hoiukohtade puhtuse ja korra probleemide tuvastamine, tekkepõhjuste loetlemine ja põhjendatud lahenduste esitamine.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesannete tulemuste keskmisena, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Praktiline töö: Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele Õpilane registreerib juhendamisel tooted lao infosüsteemi. Õpilane paigutab kaubad hoiukohtadele, kuid esineb mittevastavusi hoiustamisnõuete või laosüsteemi loogikaga. Vajab täiendavaid suuniseid, et tagada korrektne paigutus. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine - erinevate hoiustamissüsteemide kasutamine kauba paigutamisel hoiukohale Situatsioonülesanne on lahendatud mõningase juhendamise ja teemakohase teoreetilise materjali kasutamisega. 3. Juhtumianalüüs Õpilane kirjeldab probleeme, kuid tekkepõhjused ei ole täielikult lahti seletatud ning lahendused jäävad üldiseks ega pruugi olla rakendatavad. Vajab juhendamist või suunavaid küsimusi, et jõuda toimiva lahenduseni. “4” saamise tingimus: 1. Praktiline töö: Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele Õpilane registreerib tooted lao infosüsteemis õigesti, kuid võib vajada juhendamist või parandusi. Seejärel paigutab kaubad hoiukohtadele üldiselt korrektselt, kuid võib esineda väiksemaid ebatäpsusi. Arvestab hoiustamisnõuetega, kuid ei oska neid	

	täielikult põhjendada. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine - erinevate hoiustamissüsteemide kasutamine kauba paigutamisel hoiukohale Situatsioonülesanne on lahendatud iseseisvalt teemakohase teoreetilise materjali kasutamisega. 3. Juhtumianalüüs Õpilane kirjeldab probleeme ja nende tekkepõhjused on täielikult lahti seletatud. Lahendused on põhjendatud ja asjakohased, kuid võivad vajada täpsustamist. "5" saamise tingimus: 1. Praktiline töö: Kauba registreerimine lao infosüsteemis ja kauba paigutamine hoiukohtadele Õpilane registreerib tooted lao infosüsteemis täpselt ja korrektselt, jälgides tooteartiklite, koguste ja laoaadresside õigsust. Seejärel paigutab kõik kaubad õigetele hoiukohtadele vastavalt füüsikalistele hoiustamisnõuetele ja laos kehtestatud süsteemile. 2. Erinevate situatsioonülesannete lahendamine - erinevate hoiustamissüsteemide kasutamine kauba paigutamisel hoiukohale Situatsioonülesanne on lahendatud iseseisvalt teemakohaste õpitud teadmiste põhjal. 3. Juhtumianalüüs Õpilane kirjeldab kõiki probleeme, loetleb selgelt nende tekkepõhjused. Lahendused on põhjendatud ja praktilised. Lisaks toob õpilane välja võimalikke ennetusmeetmeid, mis aitaksid sarnaseid probleeme tulevikus vältida. Vastus on terviklik ja süsteemne.	
Komplekteerimise toiming I Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Väljastustellimuste komplekteerimine Erinevad komplekteerimismeetodid (ositi komplekteerimine, rühmkomplekteerimine, masskomplekteerimine) Komplekteerimistehnoloogiad (hääljuhtimine, skaneerimine, valgusjuhitud komplekteerimine) Saadetiste pakendamine Töö laojuhtimissüsteemis Dokumendid saadetise väljastamisel Saadetiste laost väljastamine	**Seos õpiväljundiga** komplekteerib ja pakendab väljuvaid saadetisi erinevate komplekteerimismeetodite ja -tehnoloogiatega, arvestades keskkonnanõudeid
Iseseisev töö	Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus.	
Praktiline töö	Erinevate komplekteerimismeetodite ja pakkimistehnikate rakendamine õppelao tingimustes (sh kasutades laojuhtimissüsteemi). Kompleksülesanne. Tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine vastavalt juhistele.	
Hindamisülesanded	1. Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus (mitteeristav) 2. Test komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kohta 3. Praktiline töö: tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine kasutades laojuhtimis-süsteemi	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesannete tulemuste keskmisena, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	

sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus Õpilane kirjeldab uurimistöös vähemalt kahes ettevõttes kasutatavaid komplekteerimismeetodeid ja/või -tehnoloogiaid ning toob välja nende kasutamise eesmärgi üldisel tasemel. 2. Test komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kohta Teemakohane valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 65%. 3. Praktiline töö: tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine kasutades laojuhtimis-süsteemi Praktiline efektiivne teemakohane laotöö tegevus on logistika õppelaos juhendamisel sooritatud tööohutusalaseid nõudeid järgides (Õpilane on õppelaos juhendamisel komplekteerinud etteantud komplekteerimise meetodi järgi saadetise ning valides sobiva pakendi ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid). “4” saamise tingimus: 1. Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus Õpilane võrdleb uurimistöös vähemalt kahes ettevõttes kasutatavaid komplekteerimismeetodeid ja/või -tehnoloogiaid ning selgitab nende kasutamise eesmärki ja erinevusi. 2. Test komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kohta Teemakohane valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 80%. 3. Praktiline töö: tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine kasutades laojuhtimis-süsteemi Praktiline efektiivne teemakohane laotöö tegevus on logistika õppelaos iseseisvalt sooritatud tööohutusalaseid nõudeid järgides. (Õpilane on õppelaos iseseisvalt komplekteerinud etteantud komplekteerimise meetodi järgi saadetise ning valides sobiva pakendi ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid). “5” saamise tingimus: 1. Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus (mitteeristav) Õpilane võrdleb uurimistöös põhjalikult vähemalt kahes ettevõttes kasutatavaid komplekteerimismeetodeid ja/või -tehnoloogiaid, selgitab nende kasutamise eesmärki, toob välja eelised ja puudused ning põhjendab, millistes olukordades on erinevad lahendused sobivaimad. 2. Test komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kohta Teemakohane valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 90%. 3. Praktiline töö: tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine kasutades laojuhtimis-süsteemi Praktiline efektiivne teemakohane laotöö tegevus on logistika õppelaos iseseisvalt sooritatud tööohutusalaseid nõudeid järgides ning on juhendanud ka kaasõpilasi antud tegevustes. (Õpilane on õppelaos iseseisvalt komplekteerinud etteantud komplekteerimise meetodi järgi saadetise ning valides sobiva pakendi ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi,

	transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid ning juhendanud ka kaasõpilasi antud tegevustes).	
Komplekteerimise toiming II Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Väljastustellimuste komplekteerimine Erinevad komplekteerimismeetodid (ositi komplekteerimine, rühmkomplekteerimine, masskomplekteerimine) Komplekteerimistehnoloogiad (hääljuhtimine, skaneerimine, valgusjuhitud komplekteerimine) Saadetiste pakendamine Töö laojuhtimissüsteemis Dokumendid saadetise väljastamisel Saadetiste laost väljastamine	**Seos õpiväljundiga** komplekteerib ja pakendab väljuvaid saadetisi erinevate komplekteerimismeetodite ja -tehnoloogiatega, arvestades keskkonnanõudeid
Iseseisev töö	Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus.	
Praktiline töö	Erinevate komplekteerimismeetodite ja pakkimistehnikate rakendamine õppelao tingimustes (sh kasutades laojuhtimissüsteemi). Kompleksülesanne. Tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine vastavalt juhistele.	
Hindamisülesanded	1. Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus (mitteeristav) 2. Test komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kohta 3. Praktiline töö: tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine kasutades laojuhtimis-süsteemi	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesannete tulemuste keskmisena, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus Õpilane kirjeldab uurimistöös vähemalt kahes ettevõttes kasutatavaid komplekteerimismeetodeid ja/või -tehnoloogiaid ning toob välja nende kasutamise eesmärgi üldisel tasemel. 2. Test komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kohta Teemakohane valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 65%. 3. Praktiline töö: tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine kasutades laojuhtimis-süsteemi Praktiline efektiivne teemakohane laotöö tegevus on logistika õppelaos juhendamisel sooritatud tööohutusalaseid nõudeid järgides (Õpilane on õppelaos juhendamisel komplekteerinud etteantud komplekteerimise meetodi järgi saadetise ning valides sobiva pakendi ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid). "4" saamise tingimus: 1. Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus Õpilane võrdleb uurimistöös vähemalt kahes ettevõttes kasutatavaid komplekteerimismeetodeid ja/või -tehnoloogiaid ning selgitab nende kasutamise eesmärki ja erinevusi. 2. Test komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kohta Teemakohane valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 80%.	

	3. Praktiline töö: tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine kasutades laojuhtimis-süsteemi Praktiline efektiivne teemakohane laotöö tegevus on logistika õppelaos iseseisvalt sooritatud tööohutusalaseid nõudeid järgides. (Õpilane on õppelaos iseseisvalt komplekteerinud etteantud komplekteerimise meetodi järgi saadetise ning valides sobiva pakendi ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid). "5" saamise tingimus: 1. Uurimistöö: erinevates ettevõtetes kasutatavate tehnoloogiate ja komplekteerimismeetodite võrdlus (mitteeristav) Õpilane võrdleb uurimistöös põhjalikult vähemalt kahes ettevõttes kasutatavaid komplekteerimismeetodeid ja/või -tehnoloogiaid, selgitab nende kasutamise eesmärki, toob välja eelised ja puudused ning põhjendab, millistes olukordades on erinevad lahendused sobivaimad. 2. Test komplekteerimismeetodite ja tehnoloogiate kohta Teemakohane valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 90%. 3. Praktiline töö: tellimuse komplekteerimine, pakendamine ja saatedokumentide vormistamine kasutades laojuhtimis-süsteemi Praktiline efektiivne teemakohane laotöö tegevus on logistika õppelaos iseseisvalt sooritatud tööohutusalaseid nõudeid järgides ning on juhendanud ka kaasõpilasi antud tegevustes. (Õpilane on õppelaos iseseisvalt komplekteerinud etteantud komplekteerimise meetodi järgi saadetise ning valides sobiva pakendi ja pakkematerjalid, arvestades kauba omadusi, transpordinõudeid, keskkonnasäästlikkuse ning ringmajanduse põhimõtteid ning juhendanud ka kaasõpilasi antud tegevustes).	
Siseneva logistka laotoimingud I Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Kauba saabumise ajastamine Kauba mahalaadimine Kaubasaadetiste esmane vastuvõtukontroll Saadetise koguseline ja koosseisuline vastuvõtt Kauba kvaliteedi- ja komplektsuse kontroll Ristlaadimine Lao- ja otsesaadetised Lisaväärtustoimingud	**Seos õpiväljundiga** teeb tööaega efektiivselt kasutades kaupade mahalaadimise ja vastuvõtutoiminguid, arvestades töökorraldust, tööohutuse ja keskkonnanõudeid, klienditeeninduse eesmärke
Iseseisev töö	Kirjalik kokkuvõte: annab hinnangu oma õppeprotsessile antud õppeaines (õpitud ja praktiliselt rakendatud tööde osas)	
Praktiline töö	Praktiline tegevus õppelaos – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine	
Hindamisülesanded	1. Erinevate juhtumianalüüside lahendamine – kauba vastuvõtmine ja lisaväärtustoimingud 2. Praktiline tegevus õppelaos individuaalne kui ka meeskonnas – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine koos infosüsteemi andmete sisestamisega ning lisaväärtustoimingutega	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesannete tulemuste keskmisena, kõik hindamisülesanded peavad olema	

kujunemine	sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Erinevate juhtumianalüüside lahendamine – kauba vastuvõtmine ja lisaväärtustoimingud Juhtumianalüüs on lahendatud teemakohase teoreetilise materjali põhjal mõningase juhendamisega. 2. Praktiline tegevus õppelaos individuaalne kui ka meeskonnas – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine koos infosüsteemi andmete sisestamisega ning lisaväärtustoimingutega Õpilane on õppelaos sooritanud juhise järgi kauba vastuvõtukontrolli ja ristlaadimise toimingud järgides tööohutusalaseid nõudeid, kuid vajab mõningast juhendamist protsessi käigus. "4" saamise tingimus: 1. Erinevate juhtumianalüüside lahendamine – kauba vastuvõtmine ja lisaväärtustoimingud Õpilane lahendab iseseisvalt juhtumianalüüsi kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid. 2. Praktiline tegevus õppelaos individuaalne kui ka meeskonnas – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine koos infosüsteemi andmete sisestamisega ning lisaväärtustoimingutega. Õpilane on õppelaos sooritanud iseseisvalt juhise järgi kauba vastuvõtukontrolli ja ristlaadimise toimingud järgides tööohutusalaseid nõudeid. "5" saamise tingimus: 1. Erinevate juhtumianalüüside lahendamine – kauba vastuvõtmine ja lisaväärtustoimingud Õpilane lahendab juhtumianalüüsi iseseisvalt kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid ja esitle lahenduskäigu kaasõpilastele. 2. Praktiline tegevus õppelaos individuaalne kui ka meeskonnas – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine koos infosüsteemi andmete sisestamisega ning lisaväärtustoimingutega Õpilane on õppelaos sooritanud iseseisvalt ja korrektselt õpitud teadmiste põhjal kauba vastuvõtukontrolli ja ristlaadimise toimingud järgides tööohutusalaseid nõudeid.	
Siseneva logistka laotoimingud II Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Kauba saabumise ajastamine Kauba mahalaadimine Kaubasaadetiste esmane vastuvõtukontroll Saadetise koguseline ja koosseisuline vastuvõtt Kauba kvaliteedi- ja komplektsuse kontroll Ristlaadimine Lao- ja otsesaadetised Lisaväärtustoimingud	**Seos õpiväljundiga** teeb tööaega efektiivselt kasutades kaupade mahalaadimise ja vastuvõtutoiminguid, arvestades töökorraldust, tööohutuse ja keskkonnanõudeid, klienditeeninduse eesmärke
Iseseisev töö	Kirjalik kokkuvõte: annab hinnangu oma õppeprotsessile antud õppeaines (õpitud ja praktiliselt rakendatud tööde osas)	
Praktiline töö	Praktiline tegevus õppelaos – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine	
Hindamisülesanded	1. Erinevate juhtumianalüüside lahendamine – kauba vastuvõtmine ja lisaväärtustoimingud 2. Praktiline tegevus õppelaos individuaalne kui ka meeskonnas – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine koos infosüsteemi andmete sisestamisega ning lisaväärtustoimingutega	
Hindamine	Eristav hindamine	

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb eristavalt hinnatud hindamisülesannete tulemuste keskmisena, kõik hindamisülesanded peavad olema sooritatud vähemalt lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Erinevate juhtumianalüüside lahendamine – kauba vastuvõtmine ja lisaväärtustoimingud Juhtumianalüüs on lahendatud teemakohase teoreetilise materjali põhjal mõningase juhendamisega. 2. Praktiline tegevus õppelaos individuaalne kui ka meeskonnas – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine koos infosüsteemi andmete sisestamisega ning lisaväärtustoimingutega Õpilane on õppelaos sooritanud juhise järgi kauba vastuvõtukontrolli ja ristlaadimise toimingud järgides tööohutusalaseid nõudeid, kuid vajab mõningast juhendamist protsessi käigus. "4" saamise tingimus: 1. Erinevate juhtumianalüüside lahendamine – kauba vastuvõtmine ja lisaväärtustoimingud Õpilane lahendab iseseisvalt juhtumianalüüsi kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid. 2. Praktiline tegevus õppelaos individuaalne kui ka meeskonnas – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine koos infosüsteemi andmete sisestamisega ning lisaväärtustoimingutega Õpilane on õppelaos sooritanud iseseisvalt juhise järgi kauba vastuvõtukontrolli ja ristlaadimise toimingud järgides tööohutusalaseid nõudeid. "5" saamise tingimus: 1. Erinevate juhtumianalüüside lahendamine – kauba vastuvõtmine ja lisaväärtustoimingud Õpilane lahendab juhtumianalüüsi iseseisvalt kasutades erinevaid teemakohaseid allikaid ja esitle lahenduskäigu kaasõpilastele. 2. Praktiline tegevus õppelaos individuaalne kui ka meeskonnas – kauba vastuvõtukontroll ja ristlaadimine koos infosüsteemi andmete sisestamisega ning lisaväärtustoimingutega Õpilane on õppelaos sooritanud iseseisvalt ja korrektselt õpitud teadmiste põhjal kauba vastuvõtukontrolli ja ristlaadimise toimingud järgides tööohutusalaseid nõudeid.	
Veoste laadimine ja kinnitamine Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Koormale mõjuvad jõud Veoste laadimise, paigutamise ja kinnitamise nõuded Veoste sidumine, kinnitamine, katmine Veoste sidumis- ja kinnitusvahendid Kauba paigutamine konteinerisse	**Seos õpiväljundiga** laadib saadetised veoühikusse ja kinnitab pakkeüksused vastavalt veoste laadimise ja kinnitamise nõuetele
Iseseisev töö	Lugemisraport – Töötada läbi materjal „Euroopa hea tava suunised veose kinnitamiseks maanteevedudel" teemal ja kirjalikult välja tuua praktiliseks tööks vajalikud juhised	
Praktiline töö	Kauba laadimine veoühikusse jooniste koostamine	
Hindamisülesanded	Situatsioonülesanded: Kauba laadimine veoühikusse	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Situatsioonülesanded: Kauba laadimine veoühikusse	

	Visualiseerib juhendamisel transpordipakendi paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest. “4” saamise tingimus: Situatsioonülesanded: Kauba laadimine veoühikusse Visualiseerib iseseisvalt transpordipakendi paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest. “5” saamise tingimus: Situatsioonülesanded: Kauba laadimine veoühikusse Visualiseerib iseseisvalt transpordipakendi paigutamist veoühikule või -vahendile lähtuvalt tööülesandest. Lisaks on õpilane veel pakkunud erinevaid alternatiive transpordipakendi paigutamist veoühikule või -vahendile.

Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, praktiline töö, arutelu, test, situatsioonülesanded, rühmatöö, lugemisraport, diskussioon, demonstratsioon, õppevideod, juhtumianalüüs, mõistekaardi koostamine.
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Oskuste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja demonstreerinud oskusi lävendi tasemel “4” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist “5” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt ja meeskonnatööna, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist
Õppematerjalid	A.Tulvi. Lao haldamine. Seilecs OÜ,2021 Jüri Suursoo. Ekspedeerija käsiraamat. Tallinna Tehnikakõrgkool, 2016 Ain Tulvi. Logistika õpik kutsekoolidele, INNOVE, 2013 https://www.digar.ee/arhiiv/nlib-digar:197450 Abimaterjal logistikutele ja logistikahuvilistele https://seilecs.ee/ Euroopa hea tava suunised veose kinnitamiseks maanteevedudel. 2006 Õppefilm , 2014, INNOVE Majandustarkvara erply demoversioon Kauba vastuvõtmine: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/33611-Kauba-vastuvotmine Inventuuri liigid: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/34372-Inventuuri-liigid Hoiustamissüsteemid laos: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/34363-Hoiustamissusteemid-laos Lao korrashoid: https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/34370-Lao-korrashoid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
11	Logistikateenuste ost ja müük	6	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane rakendab omandatud teadmisi ja oskusi lao- ja veoteenuste ostu- ja müügiprotsessis, kauba- ja veodokumentide käsitlemisel ning kliendi- ja tarnijasuhete hoidmisel.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
60 tundi	36 tundi	60 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. koostab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessiga kaasneva dokumentatsiooni lähtudes juhenditest, kindlustustingimustest ja õigusaktidest	• selgitab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etappe arvestades teenuse tellija, ostja ja vahendaja positsiooni • selgitab logistikateenuste sisseostmise vajadust lähtuvalt kliendi tellimusest ja ettevõtte võimalustest • koostab lihtsamaid teenuste ostmise päringuid vastavalt lähteülesandele • koostab ja esitab lihtsamaid lao- ja veoteenuste pakkumisi lähtudes kliendi vajadustest, hinnakirjast ja kindlustustingimustest • võrdleb logistikateenuste pakkumisi vastavalt tööülesandele • käsitleb tellimusi, lähtudes logistikaettevõtte või simulatsioonikeskkonna töökorraldust • selgitab logistikateenuste tellimise erisusi võrreldes kaupade tellimisega • järgib saadetiste, info ja teenuste voo kulgemist arvestades teenindusstandardi eesmärke • koostab pretensiooni ja reklamatsiooni tuginedes õigusaktidele • koostab ühekordse veolepingu kasutades erialast terminoloogiat ja digivahendeid • veendub kliendi/tarnija maksevõimes kasutades infoallikaid • arvutab logistikaettevõtte klienditeeninduse kvaliteeditaset teeninduse tegevusnäitajate alusel	Eristav hindamine

	• teeb ettepanekuid tööprotsesside muutmiseks ja süsteemsete vigade vältimiseks arvestades tekkinud hälbeid ja vigu • kaardistab meeskonnatööna peamised riskid logistikateenuste pakkumisel • liigitab peamised riskid arvestades äri- ja tarneprotsesse • selgitab riskide ennetamise võimalusi arvestades enamlevinud tüüpsituatsioone	
2. selgitab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etappe arvestades kaasatud osapoolte rolli	• selgitab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etappe arvestades teenuse tellija, ostja ja vahendaja positsiooni • selgitab logistikateenuste sisseostmise vajadust lähtuvalt kliendi tellimusest ja ettevõtte võimalustest • koostab lihtsamaid teenuste ostmise päringuid vastavalt lähteülesandele • koostab ja esitab lihtsamaid lao- ja veoteenuste pakkumisi lähtudes kliendi vajadustest, hinnakirjast ja kindlustustingimustest • võrdleb logistikateenuste pakkumisi vastavalt tööülesandele • käsitleb tellimusi, lähtudes logistikaettevõtte või simulatsioonikeskkonna töökorraldust • selgitab logistikateenuste tellimise erisusi võrreldes kaupade tellimisega • järgib saadetiste, info ja teenuste voo kulgemist arvestades teenindusstandardi eesmärke • koostab pretensiooni ja reklamatsiooni tuginedes õigusaktidele • koostab ühekordse veolepingu kasutades erialast terminoloogiat ja digivahendeid • veendub kliendi/tarnija maksevõimes kasutades infoallikaid • arvutab logistikaettevõtte klienditeeninduse kvaliteeditaset teeninduse tegevusnäitajate alusel • teeb ettepanekuid tööprotsesside muutmiseks ja	Eristav hindamine

	süsteemsete vigade vältimiseks arvestades tekkinud hälbeid ja vigu • kaardistab meeskonnatööna peamised riskid logistikateenuste pakkumisel • liigitab peamised riskid arvestades äri- ja tarneprotsesse • selgitab riskide ennetamise võimalusi arvestades enamlevinud tüüpsituatsioone	
3. hindab logistikateenuste kvaliteeti andmete põhjal, tehes ettepanekuid protsesside parendamiseks	• selgitab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etappe arvestades teenuse tellija, ostja ja vahendaja positsiooni • selgitab logistikateenuste sisseostmise vajadust lähtuvalt kliendi tellimusest ja ettevõtte võimalustest • koostab lihtsamaid teenuste ostmise päringuid vastavalt lähteülesandele • koostab ja esitab lihtsamaid lao- ja veoteenuste pakkumisi lähtudes kliendi vajadustest, hinnakirjast ja kindlustustingimustest • võrdleb logistikateenuste pakkumisi vastavalt tööülesandele • käsitleb tellimusi, lähtudes logistikaettevõtte või simulatsioonikeskkonna töökorraldust • selgitab logistikateenuste tellimise erisusi võrreldes kaupade tellimisega • järgib saadetiste, info ja teenuste voo kulgemist arvestades teenindusstandardi eesmärke • koostab pretensiooni ja reklamatsiooni tuginedes õigusaktidele • koostab ühekordse veolepingu kasutades erialast terminoloogiat ja digivahendeid • veendub kliendi/tarnija maksevõimes kasutades infoallikaid • arvutab logistikaettevõtte klienditeeninduse kvaliteeditaset teeninduse tegevusnäitajate alusel • teeb ettepanekuid tööprotsesside muutmiseks ja süsteemsete vigade vältimiseks arvestades	Eristav hindamine

	tekkinud hälbeid ja vigu • kaardistab meeskonnatööna peamised riskid logistikateenuste pakkumisel • liigitab peamised riskid arvestades äri- ja tarneprotsesse • selgitab riskide ennetamise võimalusi arvestades enamlevinud tüüpsituatsioone	
4. selgitab riskide ennetamise võimalusi logistikateenuste ostmisel ja müümisel arvestades enamlevinud tüüpsituatsioone	• selgitab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etappe arvestades teenuse tellija, ostja ja vahendaja positsiooni • selgitab logistikateenuste sisseostmise vajadust lähtuvalt kliendi tellimusest ja ettevõtte võimalustest • koostab lihtsamaid teenuste ostmise päringuid vastavalt lähteülesandele • koostab ja esitab lihtsamaid lao- ja veoteenuste pakkumisi lähtudes kliendi vajadustest, hinnakirjast ja kindlustustingimustest • võrdleb logistikateenuste pakkumisi vastavalt tööülesandele • käsitleb tellimusi, lähtudes logistikaettevõtte või simulatsioonikeskkonna töökorraldust • selgitab logistikateenuste tellimise erisusi võrreldes kaupade tellimisega • järgib saadetiste, info ja teenuste voo kulgemist arvestades teenindusstandardi eesmärke • koostab pretensiooni ja reklamatsiooni tuginedes õigusaktidele • koostab ühekordse veolepingu kasutades erialast terminoloogiat ja digivahendeid • veendub kliendi/tarnija maksevõimes kasutades infoallikaid • arvutab logistikaettevõtte klienditeeninduse kvaliteeditaset teeninduse tegevusnäitajate alusel • teeb ettepanekuid tööprotsesside muutmiseks ja süsteemsete vigade vältimiseks arvestades tekkinud hälbeid ja vigu	Eristav hindamine

	• kaardistab meeskonnatööna peamised riskid logistikateenuste pakkumisel • liigitab peamised riskid arvestades äri- ja tarneprotsesse • selgitab riskide ennetamise võimalusi arvestades enamlevinud tüüpsituatsioone	

Mooduli jagunemine		
Logistikateenused Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	**Alateemad** Logistikateenused Veo- ja ekspedeerimisteenused Ekspedeerimine Ekspedeerija roll ja vastutus Sisseostu vajadus ettevõttes Teenuste ostmine Logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etapid ja nende kaardistamine ettevõtte näitel Vead logistika klienditeeninduses Süsteemsed vead teenuste pakkumisel ja nende võimalikud põhjused. E-veoseleht eFTI määrus	**Seos õpiväljundiga** selgitab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etappe arvestades kaasatud osapoolte rolli
Iseseisev töö	Kirjalik töö - Logistikateenuste sisseostmise vajadus ja põhjendamine	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - veo- ja ekspedeerimisteenused 2. Kirjalik töö - Logistikateenuste sisseostmise vajadus ja põhjendamine 3. Rühmatöö - Logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etapid, protsessi kaardistamine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - veo- ja ekspedeerimisteenused Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele, kuid ei ole vastatud põhjendamist ega selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Kirjalik töö - Logistikateenuste sisseostmise vajadus ja põhjendamine Õpilane selgitab ülesande algandmetele tuginedes, milliseid teenusepakkujaid ja transpordilahendusi ülesandes tuleks valida. Vastamisel on õpilane teinud õiged järeldused, kuid ei põhjenda. 3. Rühmatöö - Logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etapid, protsessi kaardistamine Õpilane kaardistab rühmatööna logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etapid juhendi alusel. Selgitab rühmatöö tulemusi.	

	Kaardistus on osaliselt puudulik ja esineb väiksemaid vigu. Õpilane ei selgita töö tulemusi, esineb terminoloogilist ebatäpsust. “4” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - veo- ja ekspedeerimisteenused Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel esineb vähesel määral vigu. 2. Kirjalik töö - Logistikateenuste sisseostmise vajadus ja põhjendamine Õpilane selgitab ülesande algandmetele tuginedes, milliseid teenusepakkujaid ja transpordilahendusi ülesandes tuleks valida. Võrdleb alternatiive. Vastamisel on õpilane teinud õiged järeldused, kuid ei põhjenda. 3. Rühmatöö - Logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etapid, protsessi kaardistamine Õpilane kaardistab rühmatööna logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etapid juhendi alusel. Selgitab rühmatöö tulemusi. Kaardistus on tehtud, kuid esineb väiksemaid vigu. Õpilane selgitab töö tulemusi, kuid esineb väiksel määral terminoloogilist ebatäpsust. “5” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - veo- ja ekspedeerimisteenused Kirjalikus töös on vastatud valikvastustega testi ja avatud faktipõhistele küsimustele ja on vastatud põhjendamist ja selgitamist nõudvatele küsimustele. Vastamisel ei esine vigu. 2. Kirjalik töö - Logistikateenuste sisseostmise vajadus ja põhjendamine Õpilane selgitab ülesande algandmetele tuginedes, milliseid teenusepakkujaid ja transpordilahendusi ülesandes tuleks valida. Võrdleb alternatiive. Vastamisel on õpilane teinud õiged järeldused ja põhjendab enda valikuid. 3. Rühmatöö - Logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etapid, protsessi kaardistamine Õpilane kaardistab rühmatööna logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessi etapid juhendi alusel. Selgitab rühmatöö tulemusi. Kaardistus on tehtud põhjalikult. Õpilane selgitab töö tulemusi, ei esine terminoloogilist ebatäpsust.	
Logistikateenuste kvaliteet Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Kvaliteet logistikas Teenuse kvaliteet ja teenindustaseme jälgimine, mõõtmine ja analüüs Teenindustaseme tegevusnäitajad Tegevused teenindustaseme hoidmisel ja tõstmisel logistikaettevõttes	**Seos õpiväljundiga** hindab logistikateenuste kvaliteeti andmete põhjal, tehes ettepanekuid protsesside parendamiseks
Iseseisev töö	Kirjalik töö - Videointervjuu põhjal ettevõtte klienditeeninduse kvaliteedi ja teenindusnäitajate selgitamine ja küsimustele vastamine.	
Praktiline töö	Praktiline töö - arvutusülesanded logistika kvaliteedinäitajate kohta.	
Hindamisülesanded	Kirjalik töö - juhtumi põhjal ettevõtte klienditeeninduse kvaliteedi arvutamine ja teeninduse tegevusnäitajate selgitamine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Kirjalik töö - juhtumi põhjal ettevõtte klienditeeninduse kvaliteedi arvutamine ja teeninduse	

	tegevusnäitajate selgitamine Selgitab ettevõtte klienditeeninduse kvaliteeti teenindusnäitajate alusel lähtudes etteantud juhtumist. “4” saamise tingimus: Kirjalik töö - juhtumi põhjal ettevõtte klienditeeninduse kvaliteedi arvutamine ja teeninduse tegevusnäitajate selgitamine. Lisaks hinde “3” lävendile kirjeldab võimalusi teenindustaseme hoidmiseks või parendamiseks. “5” saamise tingimus: Kirjalik töö - juhtumi põhjal ettevõtte klienditeeninduse kvaliteedi arvutamine ja teeninduse tegevusnäitajate selgitamine. Lisaks hinde “4” lävendile selgitab süsteemsete vigade mõju teeninduse kvaliteedile ja ettevõtte majandustulemustele.	
Logistikateenuste ostu- ja müügiprotsess Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	**Alateemad** Kauba saatedokumendid Dokumendid ja nende vormistamisega seotud riskid: LOGISTIKATEENUSE OSTJANA: Päring Ostutellimus Pretensioon, reklamatsioon ja veateade Tellimuste käsitlemine Tellimustsükkel Ostuarvete kontroll LOGISTIKATEENUSE MÜÜJANA: Pakkumus Müügitellimus Reklamatsioon Pretensioon ja reklamatsioon Veateade Tellimuste käsitlemine Tellimustsükkel Arve koostamise põhimõtted Müügiarvete kontroll Veokiri Veokirja koostamine Incoterms tarneklauslid (lõiminguna) Kindlustus	**Seos õpiväljundiga** koostab logistikateenuste ostu- ja müügiprotsessiga kaasneva dokumentatsiooni lähtudes juhenditest, kindlustustingimustest ja õigusaktidest
Iseseisev töö	Kirjalik töö - logistikateenuste tellimiste erisused võrreldes kaupade tellimisega Kirjalik töö - logistika klienditeenindusega seotud mõistete tundmine. Kirjalik töö - õpilane valib ettevõtte ning analüüsib selle maksevõimet, kasutades vähemalt kahte erinevat infoallikat.	
Praktiline töö	Simulatsioonülesanne - Simulatsioonülesandes osalemine lähteülesande alusel logistikateenuse ostja ja müüja positsioonidelt, millele järgneb arutelu Praktiline töö - Päringu koostamine	

	Praktiline töö - Lao- ja veoteenuste pakkumine. Praktiline töö - tellimuste käsitlemine.
Hindamisülesanded	1. Praktiline töö - Pakkumise ja päringu koostamine 2. Praktiline töö - Tellimuste käsitlemine simulatsioonülesandes 3. Praktiline töö – Veateate, pretensiooni ja reklamatsiooni koostamine
Hindamine	Eristav hindamine
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Praktiline töö - Pakkumise ja päringu koostamine Õpilane koostab päringu ja pakkumise vastavalt ülesande juhendile, kui esineb vigu struktureerimisel ja puudub süsteemsus. Töös esineb vähemal määral vigu ja ebatäpsusi. Õpilane ei vasta põhjendamist nõudvatele küsimustele. 2. Praktiline töö - Tellimuste käsitlemine simulatsioonülesandes Selgitab milliseid põhiveo, laoteenuste ja jaotusveo toiminguid ja millistes tegevuste faasides tavaliselt infosüsteemides registreeritakse andmed 3. Praktiline töö – Veateate, pretensiooni ja reklamatsiooni koostamine Infosüsteemis või kirjalikult registreerib ja edastab klientide/tarnijate esitatud veateateid, pretensioone ja reklamatsioone korrektses õppe- ja/või võõrkeeles iseseisvalt. Töö on vormistatud korrektselt ja vigadeta. “4” saamise tingimus: 1. Praktiline töö - Pakkumise ja päringu koostamine Õpilane koostab päringu ja pakkumise struktureeritult, ning dokumendid sisaldavad kogu vajalikku informatsiooni. Õpilane vastab põhjendamist põhjendamist nõudvatele küsimustele, kuid esineb väiksemaid ebatäpsusi. 2. Praktiline töö - Tellimuste käsitlemine simulatsioonülesandes Lisaks hinde “3” lävendile põhjendab registreerimise vajalikkust ja olulisust 3. Praktiline töö – Veateate, pretensiooni ja reklamatsiooni koostamine Lisaks hinde “3” lävendile selgitab tehtud töö vastavust juhendile ja annab tehtud tööle hinnangu. Selgitab seadusest tulenevaid nõudeid reklamatsioonide esitamiseks. “5” saamise tingimus: 1. Praktiline töö - Pakkumise ja päringu koostamine Õpilane koostab päringu ja pakkumise struktureeritult, ning dokumendid sisaldavad kogu vajalikku informatsiooni. Õpilane vastab põhjendamist põhjendamist nõudvatele küsimustele, vigu ei esine. Praktiline töö – Veateate, pretensiooni ja reklamatsiooni koostamine 2. Praktiline töö - Tellimuste käsitlemine simulatsioonülesandes Lisaks hinde “4” lävendile selgitab koolis kasutatava tarkvara näitel toimingute registreerimist

	3. Praktiline töö – Veateate, pretensiooni ja reklamatsiooni koostamine Lisaks hinde “4” lävendile selgitab pretensioonides ja reklamatsioonides tehtud vigade mõju ettevõtte tegevusele.	
Riskid logistikateenuste ostmisel ja müümisel Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Riskid logistikateenuste pakkumisel Riskid logistikateenuste pakkumisel (nt tarnete hilinemine, kahjustunud kaup, ebatäpne dokumentatsioon). Meeskonnatöö olulisus riskide tuvastamisel ja haldamisel Riskijuhtimise meetodid Riskide liigitamine Tarneprotsessiga seotud riskid Äriprotsessidega seotud riskid Tehnilised ja IT-riskid Juriidilised ja regulatiivsed riskid Riskide ennetamine Riskide vähendamise võimalused Levinumad tüüpsituatsioonid ● Tarne hilinemine ● Kahjustunud või hävinud kaup transportimisel ● Kliendi või tarnija makseprobleemid ● Tolli protseduuridega seotud probleemid ● Lepinguliste kohustuste mittetäitmine ● IT, küberturvalisuse probleemid ● Lao probleemid (varude haldamine)	**Seos õpiväljundiga** selgitab riskide ennetamise võimalusi logistikateenuste ostmisel ja müümisel arvestades enamlevinud tüüpsituatsioone
Iseseisev töö	Riskide kaardistamine ja ennetamismeetmete kirjeldamine Mooduli teemakohaste enesekontrolli testide lahendamine ja töölehtede täitmine	
Praktiline töö	Praktiline töö õppelaos – riskianalüüs	
Hindamisülesanded	Kirjalik töö - Riskide kaardistamine ja ennetusmeetmete kirjeldamine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Riskid on kaardistatud, kuid väga üldiselt. Rakendatavad meetmed on üldiselt rakendatavad, kuid esineb vigu. Õpilane ei oska selgitada riskide põhjuslikku seost töötingimuste, tehnoloogiate ja tööprotsessidega. “4” saamise tingimus: Olulisemad riskid on kaardistatud Rakendatavad meetmed on üldiselt rakendatavad, kuid esineb vigu. Õpilane selgitab riskide esinemise tõenäosust ja põhjuslikku seost töötingimuste, tehnoloogiate ja tööprotsessidega. “5” saamise tingimus: Olulisemad riskid on kaardistatud Rakendatavad meetmed on rakendatavad, ei esine vigu. Õpilane selgitab riskide esinemise tõenäosust ja põhjuslikku seost töötingimuste, tehnoloogiate ja tööprotsessidega.	

Õppemeetodid	Aktiivne loeng, arutelu, rühmatöö, praktiline töö, esitlus, juhtumianalüüs, individuaalne kirjalik töö, test.
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Oskuste ja teadmiste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ning demonstreerinud oskusi ja teadmisi lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist. "5" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist.
Õppematerjalid	Jüri Suursoo. Ekspedeerija käsiraamat. Tallinna Tehnikakõrgkool, 2016 Ain Tulvi. Logistika õpik kutsekoolidele, INNOVE, 2013 https://www.digar.ee/arhiiv/nlib-digar:197450 Abimaterjal logistikutele ja logistikahuvilistele https://seilecs.ee/ Veebipõhine logistikasõnastik.2013. http://wiki.eek.ee/index.php/Esileht Ain Kiisler. Logistika ja tarneahela juhtimine. TTÜ kirjastus 2011 Laonduse ja veokorralduse ülesannete kogu. Infotrükk OÜ 2007 CMR konventsioon VÕS-i kaubaveoleping ERAA kodulehekülg www.eraa.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
12	Müügitöö ja digiturundus	6	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskused kliendinõustamisest, müügiprotsessist ja digiturundusest, suurendades klientide rahulolu ja ettevõtte müügitegevuse tulemuslikkust arvestades teenusedisaini põhimõtteid.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
60 tundi	36 tundi	60 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. selgitab turunduse ja digiturunduse põhimõtteid ning seost logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel	• selgitab enda rolli ja vastutust müügitöös kliendi nõustamisel kasutades kaasaegse klienditeeninduse ja nõustamise põhimõtteid; • eristab kliendi tüüpe kasutades tunnustatud mudeleid; • teeb ettepanekuid suhtlemiseks erinevate klientidega tagades arusaadava ja kliendisõbraliku teeninduse; • kohandab suhtlusviisi vastavalt konkreetse kliendi vajadustele ja olukorrale, kasutades sobivat keelekasutust ja väljendusviisi; • täidab ettevõttes klienditeenindusele kehtivaid nõudeid tagamaks professionaalset ja usaldusväärset teenindust ning kliendi rahulolu; • kasutab nõustamistehnikaid ja -viise, selgitades välja kliendi vajadused ja ootused, arvestades kliendi omapära ja suhtlemise head tava nii kõnes kui kirjas; • selgitab teenuse või kauba omadusi arusaadavalt, sidudes need kliendi vajadustega; • koostab esitluse toote või teenuse tutvustuseks kasutades erinevaid esitlustarkvarasid; • esitleb toodet või teenust struktureeritult, arusaadavalt, hoides kuulajate tähelepanu, järgides avaliku esinemise põhimõtteid; • kirjeldab turunduse sh digiturunduse kanaleid tuues näiteid digiturunduse mõjust ettevõtte	Eristav hindamine

	nähtavuse suurendamisel; • selgitab digiturunduse mõjureid logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel kasutades sihtgrupi ja nende vajaduste kaardistamist; • iseloomustab teenusedisaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • määratleb sihtrühma logistika ettevõtte jaoks, arvestades demograafilisi ja käitumuslikke tunnuseid ning sihtrühma vajadusi; • seab konkreetsed ja mõõdetavad turunduseesmärgid, kooskõlastades need ettevõtte üldiste ärieesmärkidega ja sihtrühma vajadustega; • loob digiturunduse sisu, kasutades asjakohast keelt ja väljendusviisi ettevõtte nähtavuse ja kliendi teadlikkuse suurendamiseks; • valib sobivad digitaalsed suhtluskanalid kliendisuhtluse parendamiseks, põhjendades oma valikut logistika valdkonnale tuginedes; • rakendab digitaalset kliendisuhtlust logistika valdkonnas kasutades sihtrühma kaasatuse suurendamise võimalusi; • jälgib kliendisuhtluse tulemusi digi turunduskanalites, kasutades jälgimis mõõdikuid ning kirjeldades võimalusi kliendikogemuse parendamiseks; • arutleb meeskonnatööna teenuse disaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • teeb ettepanekuid teenuse parendamiseks meeskonnatööna lähtudes teenusedisaini põhimõtetest; • selgitab ühe konkreetse tarneklausli kasutuselevõttu müügilepingus, arvestades kulusid ja võimalikke riske müüja ning ostja seisukohast; • selgitab sobivaima tarnetingimuse valikut müügilepingu jaoks arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke.	

2. esitleb teenuseid või tooteid enesekindlalt ja selgelt, arvestades kuulajate vajadusi ja huve	• selgitab enda rolli ja vastutust müügitöös kliendi nõustamisel kasutades kaasaegse klienditeeninduse ja nõustamise põhimõtteid; • eristab kliendi tüüpe kasutades tunnustatud mudeleid; • teeb ettepanekuid suhtlemiseks erinevate klientidega tagades arusaadava ja kliendisõbraliku teeninduse; • kohandab suhtlusviisi vastavalt konkreetse kliendi vajadustele ja olukorrale, kasutades sobivat keelekasutust ja väljendusviisi; • täidab ettevõttes klienditeenindusele kehtivaid nõudeid tagamaks professionaalset ja usaldusväärset teenindust ning kliendi rahulolu; • kasutab nõustamistehnikaid ja -viise, selgitades välja kliendi vajadused ja ootused, arvestades kliendi omapära ja suhtlemise head tava nii kõnes kui kirjas; • selgitab teenuse või kauba omadusi arusaadavalt, sidudes need kliendi vajadustega; • koostab esitluse toote või teenuse tutvustuseks kasutades erinevaid esitlustarkvarasid; • esitleb toodet või teenust struktureeritult, arusaadavalt, hoides kuulajate tähelepanu, järgides avaliku esinemise põhimõtteid; • kirjeldab turunduse sh digiturunduse kanaleid tuues näiteid digiturunduse mõjust ettevõtte nähtavuse suurendamisel; • selgitab digiturunduse mõjureid logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel kasutades sihtgrupi ja nende vajaduste kaardistamist; • iseloomustab teenusedisaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • määratleb sihtrühma logistika ettevõtte jaoks, arvestades demograafilisi ja käitumuslikke tunnuseid ning sihtrühma vajadusi; • seab konkreetsed ja mõõdetavad	Eristav hindamine

	turunduseesmärgid, kooskõlastades need ettevõtte üldiste ärieesmärkidega ja sihtrühma vajadustega; • loob digiturunduse sisu, kasutades asjakohast keelt ja väljendusviisi ettevõtte nähtavuse ja kliendi teadlikkuse suurendamiseks; • valib sobivad digitaalsed suhtluskanalid kliendisuhtluse parendamiseks, põhjendades oma valikut logistika valdkonnale tuginedes; • rakendab digitaalset kliendisuhtlust logistika valdkonnas kasutades sihtrühma kaasatuse suurendamise võimalusi; • jälgib kliendisuhtluse tulemusi digi turunduskanalites, kasutades jälgimis mõõdikuid ning kirjeldades võimalusi kliendikogemuse parendamiseks; • arutleb meeskonnatööna teenuse disaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • teeb ettepanekuid teenuse parendamiseks meeskonnatööna lähtudes teenusedisaini põhimõtetest; • selgitab ühe konkreetse tarneklausli kasutuselevõttu müügilepingus, arvestades kulusid ja võimalikke riske müüja ning ostja seisukohast; • selgitab sobivaima tarnetingimuse valikut müügilepingu jaoks arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke.	
3. loob sihtrühmale suunatud digiturunduse sisu, toetades ettevõtte eesmärke ja suurendades kliendi teadlikkust	• selgitab enda rolli ja vastutust müügitöös kliendi nõustamisel kasutades kaasaegse klienditeeninduse ja nõustamise põhimõtteid; • eristab kliendi tüüpe kasutades tunnustatud mudeleid; • teeb ettepanekuid suhtlemiseks erinevate klientidega tagades arusaadava ja kliendisõbraliku teeninduse; • kohandab suhtlusviisi vastavalt konkreetse kliendi vajadustele ja olukorrale, kasutades sobivat	Eristav hindamine

	keelekasutust ja väljendusviisi; • täidab ettevõttes klienditeenindusele kehtivaid nõudeid tagamaks professionaalset ja usaldusväärset teenindust ning kliendi rahulolu; • kasutab nõustamistehnikaid ja -viise, selgitades välja kliendi vajadused ja ootused, arvestades kliendi omapära ja suhtlemise head tava nii kõnes kui kirjas; • selgitab teenuse või kauba omadusi arusaadavalt, sidudes need kliendi vajadustega; • koostab esitluse toote või teenuse tutvustuseks kasutades erinevaid esitlustarkvarasid; • esitleb toodet või teenust struktureeritult, arusaadavalt, hoides kuulajate tähelepanu, järgides avaliku esinemise põhimõtteid; • kirjeldab turunduse sh digiturunduse kanaleid tuues näiteid digiturunduse mõjust ettevõtte nähtavuse suurendamisel; • selgitab digiturunduse mõjureid logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel kasutades sihtgrupi ja nende vajaduste kaardistamist; • iseloomustab teenusedisaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • määratleb sihtrühma logistika ettevõtte jaoks, arvestades demograafilisi ja käitumuslikke tunnuseid ning sihtrühma vajadusi; • seab konkreetsed ja mõõdetavad turunduseesmärgid, kooskõlastades need ettevõtte üldiste ärieesmärkidega ja sihtrühma vajadustega; • loob digiturunduse sisu, kasutades asjakohast keelt ja väljendusviisi ettevõtte nähtavuse ja kliendi teadlikkuse suurendamiseks; • valib sobivad digitaalsed suhtluskanalid kliendisuhtluse parendamiseks, põhjendades oma valikut logistika valdkonnale tuginedes; • rakendab digitaalset kliendisuhtlust logistika valdkonnas kasutades sihtrühma kaasatuse	

	suurendamise võimalusi; • jälgib kliendisuhtluse tulemusi digi turunduskanalites, kasutades jälgimis mõõdikuid ning kirjeldades võimalusi kliendikogemuse parendamiseks; • arutleb meeskonnatööna teenuse disaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • teeb ettepanekuid teenuse parendamiseks meeskonnatööna lähtudes teenusedisaini põhimõtetest; • selgitab ühe konkreetse tarneklausli kasutuselevõttu müügilepingus, arvestades kulusid ja võimalikke riske müüja ning ostja seisukohast; • selgitab sobivaima tarnetingimuse valikut müügilepingu jaoks arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke.	
4. selgitab müügilepingus kasutatava tarnetingimuse eeliseid ja puuduseid arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke	• selgitab enda rolli ja vastutust müügitöös kliendi nõustamisel kasutades kaasaegse klienditeeninduse ja nõustamise põhimõtteid; • eristab kliendi tüüpe kasutades tunnustatud mudeleid; • teeb ettepanekuid suhtlemiseks erinevate klientidega tagades arusaadava ja kliendisõbraliku teeninduse; • kohandab suhtlusviisi vastavalt konkreetse kliendi vajadustele ja olukorrale, kasutades sobivat keelekasutust ja väljendusviisi; • täidab ettevõttes klienditeenindusele kehtivaid nõudeid tagamaks professionaalset ja usaldusväärset teenindust ning kliendi rahulolu; • kasutab nõustamistehnikaid ja -viise, selgitades välja kliendi vajadused ja ootused, arvestades kliendi omapära ja suhtlemise head tava nii kõnes kui kirjas; • selgitab teenuse või kauba omadusi arusaadavalt, sidudes need kliendi vajadustega;	Eristav hindamine

	• koostab esitluse toote või teenuse tutvustuseks kasutades erinevaid esitlustarkvarasid; • esitleb toodet või teenust struktureeritult, arusaadavalt, hoides kuulajate tähelepanu, järgides avaliku esinemise põhimõtteid; • kirjeldab turunduse sh digiturunduse kanaleid tuues näiteid digiturunduse mõjust ettevõtte nähtavuse suurendamisel; • selgitab digiturunduse mõjureid logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel kasutades sihtgrupi ja nende vajaduste kaardistamist; • iseloomustab teenusedisaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • määratleb sihtrühma logistika ettevõtte jaoks, arvestades demograafilisi ja käitumuslikke tunnuseid ning sihtrühma vajadusi; • seab konkreetsed ja mõõdetavad turunduseesmärgid, kooskõlastades need ettevõtte üldiste ärieesmärkidega ja sihtrühma vajadustega; • loob digiturunduse sisu, kasutades asjakohast keelt ja väljendusviisi ettevõtte nähtavuse ja kliendi teadlikkuse suurendamiseks; • valib sobivad digitaalsed suhtluskanalid kliendisuhtluse parendamiseks, põhjendades oma valikut logistika valdkonnale tuginedes; • rakendab digitaalset kliendisuhtlust logistika valdkonnas kasutades sihtrühma kaasatuse suurendamise võimalusi; • jälgib kliendisuhtluse tulemusi digi turunduskanalites, kasutades jälgimis mõõdikuid ning kirjeldades võimalusi kliendikogemuse parendamiseks; • arutleb meeskonnatööna teenuse disaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • teeb ettepanekuid teenuse parendamiseks meeskonnatööna lähtudes teenusedisaini	

	põhimõtetest; • selgitab ühe konkreetse tarneklausli kasutuselevõttu müügilepingus, arvestades kulusid ja võimalikke riske müüja ning ostja seisukohast; • selgitab sobivaima tarnetingimuse valikut müügilepingu jaoks arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke.	
5. kasutab kaasaegse klienditeeninduse põhimõtteid, nõustamistehnikaid ja -viise kliendi suunamisel tema vajadusi arvestava lahenduseni	• selgitab enda rolli ja vastutust müügitöös kliendi nõustamisel kasutades kaasaegse klienditeeninduse ja nõustamise põhimõtteid; • eristab kliendi tüüpe kasutades tunnustatud mudeleid; • teeb ettepanekuid suhtlemiseks erinevate klientidega tagades arusaadava ja kliendisõbraliku teeninduse; • kohandab suhtlusviisi vastavalt konkreetse kliendi vajadustele ja olukorrale, kasutades sobivat keelekasutust ja väljendusviisi; • täidab ettevõttes klienditeenindusele kehtivaid nõudeid tagamaks professionaalset ja usaldusväärset teenindust ning kliendi rahulolu; • kasutab nõustamistehnikaid ja -viise, selgitades välja kliendi vajadused ja ootused, arvestades kliendi omapära ja suhtlemise head tava nii kõnes kui kirjas; • selgitab teenuse või kauba omadusi arusaadavalt, sidudes need kliendi vajadustega; • koostab esitluse toote või teenuse tutvustuseks kasutades erinevaid esitlustarkvarasid; • esitleb toodet või teenust struktureeritult, arusaadavalt, hoides kuulajate tähelepanu, järgides avaliku esinemise põhimõtteid; • kirjeldab turunduse sh digiturunduse kanaleid tuues näiteid digiturunduse mõjust ettevõtte nähtavuse suurendamisel; • selgitab digiturunduse mõjureid logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel kasutades sihtgrupi ja nende	Eristav hindamine

	vajaduste kaardistamist; • iseloomustab teenusedisaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • määratleb sihtrühma logistika ettevõtte jaoks, arvestades demograafilisi ja käitumuslikke tunnuseid ning sihtrühma vajadusi; • seab konkreetsed ja mõõdetavad turunduseesmärgid, kooskõlastades need ettevõtte üldiste ärieesmärkidega ja sihtrühma vajadustega; • loob digiturunduse sisu, kasutades asjakohast keelt ja väljendusviisi ettevõtte nähtavuse ja kliendi teadlikkuse suurendamiseks; • valib sobivad digitaalsed suhtluskanalid kliendisuhtluse parendamiseks, põhjendades oma valikut logistika valdkonnale tuginedes; • rakendab digitaalset kliendisuhtlust logistika valdkonnas kasutades sihtrühma kaasatuse suurendamise võimalusi; • jälgib kliendisuhtluse tulemusi digi turunduskanalites, kasutades jälgimis mõõdikuid ning kirjeldades võimalusi kliendikogemuse parendamiseks; • arutleb meeskonnatööna teenuse disaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • teeb ettepanekuid teenuse parendamiseks meeskonnatööna lähtudes teenusedisaini põhimõtetest; • selgitab ühe konkreetse tarneklausli kasutuselevõttu müügilepingus, arvestades kulusid ja võimalikke riske müüja ning ostja seisukohast; • selgitab sobivaima tarnetingimuse valikut müügilepingu jaoks arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke.	
6. kasutab digitaalseid suhtluskanaleid, sihtrühma suuremaks kaasamiseks ja kliendisuhete tugevdamiseks	• selgitab enda rolli ja vastutust müügitöös kliendi nõustamisel kasutades kaasaegse klienditeeninduse ja nõustamise põhimõtteid;	Eristav hindamine

	• eristab kliendi tüüpe kasutades tunnustatud mudeleid; • teeb ettepanekuid suhtlemiseks erinevate klientidega tagades arusaadava ja kliendisõbraliku teeninduse; • kohandab suhtlusviisi vastavalt konkreetse kliendi vajadustele ja olukorrale, kasutades sobivat keelekasutust ja väljendusviisi; • täidab ettevõttes klienditeenindusele kehtivaid nõudeid tagamaks professionaalset ja usaldusväärset teenindust ning kliendi rahulolu; • kasutab nõustamistehnikaid ja -viise, selgitades välja kliendi vajadused ja ootused, arvestades kliendi omapära ja suhtlemise head tava nii kõnes kui kirjas; • selgitab teenuse või kauba omadusi arusaadavalt, sidudes need kliendi vajadustega; • koostab esitluse toote või teenuse tutvustuseks kasutades erinevaid esitlustarkvarasid; • esitleb toodet või teenust struktureeritult, arusaadavalt, hoides kuulajate tähelepanu, järgides avaliku esinemise põhimõtteid; • kirjeldab turunduse sh digiturunduse kanaleid tuues näiteid digiturunduse mõjust ettevõtte nähtavuse suurendamisel; • selgitab digiturunduse mõjureid logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel kasutades sihtgrupi ja nende vajaduste kaardistamist; • iseloomustab teenusedisaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • määratleb sihtrühma logistika ettevõtte jaoks, arvestades demograafilisi ja käitumuslikke tunnuseid ning sihtrühma vajadusi; • seab konkreetsed ja mõõdetavad turunduseesmärgid, kooskõlastades need ettevõtte üldiste ärieesmärkidega ja sihtrühma vajadustega; • loob digiturunduse sisu, kasutades asjakohast	

	keelt ja väljendusviisi ettevõtte nähtavuse ja kliendi teadlikkuse suurendamiseks; • valib sobivad digitaalsed suhtluskanalid kliendisuhtluse parendamiseks, põhjendades oma valikut logistika valdkonnale tuginedes; • rakendab digitaalset kliendisuhtlust logistika valdkonnas kasutades sihtrühma kaasatuse suurendamise võimalusi; • jälgib kliendisuhtluse tulemusi digi turunduskanalites, kasutades jälgimis mõõdikuid ning kirjeldades võimalusi kliendikogemuse parendamiseks; • arutleb meeskonnatööna teenuse disaini mõju ettevõtte logistilistele protsessidele ja kliendirahulolule; • teeb ettepanekuid teenuse parendamiseks meeskonnatööna lähtudes teenusedisaini põhimõtetest; • selgitab ühe konkreetse tarneklausli kasutuselevõttu müügilepingus, arvestades kulusid ja võimalikke riske müüja ning ostja seisukohast; • selgitab sobivaima tarnetingimuse valikut müügilepingu jaoks arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke.	

Mooduli jagunemine		
Digitaalsed suhtluskanalid logistika valdkonnas Auditoorne õpe 5 Iseseisev õpe 3 Praktiline töö 5	**Alateemad** Ülevaade erinevatest digisuhtluskanalitest (sotsiaalmeedia, meiliturundus, veebilehed, chatbotid, mobiilirakendused jne). Sobiva suhtluskanali valik vastavalt logistikaettevõtete sihtrühmale Meiliturunduse ja uudiskirjade roll logistikaäris. Chatbotid ja automaatvastajad klienditeeninduses Kaasahaarava sisu ja kampaaniate loomine logistika kontekstis millised turundustegevused toovad enim kliente, reklaamikampaaniate kvaliteet ja sisu Kliendi rahulolu jälgimine, parendamine võimalused, tagasiside kogumine ja mõju	**Seos õpiväljundiga** kasutab digitaalseid suhtluskanaleid, sihtrühma suuremaks kaasamiseks ja kliendisuhete tugevdamiseks
Iseseisev töö	Miniuuring - ülevaade peamistest digikanalitest logistika valdkonnas ning nende mõjust kliendisuhtlusele	
Praktiline töö	Simulatsioonülesanded. Kasutab chatboti või live-chati lahendusi	

Hindamisülesanded	Uurimistöö - millised suhtluskanalid on kõige efektiivsemad erinevates logistikaettevõtetes. Uurimuses õpilane analüüsib, millised suhtluskanalid on kõige efektiivsemad. Suhtluskanalite plussid ja miinused, millised suhtluskanalid aitavad tagada sujuva ja tõhusa klienditeeninduse. Kokkuvõte ja järeldused. Vastused peavad olema põhjendatud. Viitamine allikatele.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Esitlus sisaldab erinevate suhtluskanalite mõju klienditeenindusele. On toodud viited allikatele (nt raamat, teadusartikkel, veebiallikas). Analüüs on üldine, kuid näitab arusaamist teemast. Esitlus on loogiline ja struktureeritud, kuid võib esineda väiksemaid ebatäpsusi. "4" saamise tingimus: Esitlus käsitleb digisuhtluskanaleid ja analüüsib nende sobivust erinevates logistikaettevõtetes. Analüüs sisaldab põhjendatud argumente ja näiteid (nt kuidas konkreetne ettevõte kasutab digisuhtluskanaleid edukalt). Esitlus on hästi struktureeritud, keelekasutus korrektne ja visuaalid toetavad sisu. "5" saamise tingimus: Esitlus sisaldab digisuhtluskanaleid, mis on põhjalikult analüüsitud vastavalt logistikasektori eripäradele. Töö sisaldab viiteid usaldusväärsetele ja mitmekesistele allikatele (nt teadusartiklid, valdkonna eksperdi intervjuud, ametlikud raportid). Analüüs on sügavuti minev, võrreldakse erinevate kanalite tugevusi ja nõrkusi ning antakse soovitusi tõhusa klienditeeninduse tagamiseks. Esitlus on professionaalselt kujundatud, hästi struktureeritud, keelekasutus täpne ning visuaalid toetavad sisu väga hästi.	
Digiturunduse sisu loomine Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Sihtrühma määratlemine Turunduseesmärgid, turunduseesmärkide seadmine Turunduse ja ettevõtte ärieesmärkide seosed Digiturunduse sisu loomine Erinevad sisuturunduse formaadid (blogipostitused, sotsiaalmeedia postitused, videod, infograafikud jne. Visuaalne ja tekstiline sisu brändi tuntuse ja kliendi teadlikkuse suurendamiseks	**Seos õpiväljundiga** loob sihtrühmale suunatud digiturunduse sisu, toetades ettevõtte eesmärke ja suurendades kliendi teadlikkust
Iseseisev töö	Õpilane loob oma näidiskampaania (reklaampostitus, bänner või videoidee). Selgitab, kuidas see kampaania aitab suurendada brändi tuntust ja kliendi teadlikkust.	
Praktiline töö	Digiturunduse sisu kavandamine, sobiva digiturunduse kanali valimine	
Hindamisülesanded	Digiturunduse rakenduse ja sisu loomine juhendi alusel	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Õpilane loob lihtsa näidiskampaania (reklaampostitus, bänner või video). Kampaania idee on arusaadav, kuid võib olla pinnapealne või mitte piisavalt põhjendatud. Selgituses on üldine arutelu selle kohta, kuidas kampaania suurendab brändi tuntust ja kliendi teadlikkust, kuid see jääb pealiskaudseks, ei sisalda konkreetseid näiteid.	

	“4” saamise tingimus: Õpilane loob loova ja läbimõeldud näidiskampaania, mis on visuaalselt või sisuliselt köitev. Kampaania eesmärk ja sihtrühm on selgelt määratletud. Selgituses on toodud vähemalt üks konkreetne ja loogiline põhjus, kuidas kampaania aitab brändi tuntust ja kliendi teadlikkust suurendada. “5” saamise tingimus: Õpilane esitab innovaatilise ja hästi läbimõeldud näidiskampaania. Kampaania on visuaalselt ja sisuliselt veenev ning eristub tavapärastest lahendustest. Töö sisaldab analüüsi ja konkreetseid strateegiaid, kuidas kampaania aitab brändi tuntust ja kliendi teadlikkust tõsta. Selgituses kasutatakse turunduspõhimõtteid või toetutakse reaalsetele näidetele. Töö on esitatud loogiliselt ja korrektselt, sisaldades võimalusel ka illustratsioone.	
Kliendi ootuste ja vajaduste selgitamine Auditoorne õpe 5 Iseseisev õpe 3 Praktiline töö 5	**Alateemad** Ettevõtte klienditeeninduse standardid ja nende järgimine Kliendi ootused (varjatud ootused) Müümise olemus ja müügitöö liigitamine Nõustav müügivestlus Kliendi nõustamine ja vajaduste kaardistamine Kliendi omapära arvestamine (nt kultuurilised eripärad, suhtlemisstiil) Nõustamistehnikad Müügiargument (Toote või teenuse hüve ja kasu selgitamine) Võimalikud lisateenused ja nende sidumine kliendi vajadustega, lisamüük Kliendi vastuväidete käsitlemine E-kirja või kliendi päringule vastamine Standardite ja teenindusprotsessi mõju kliendi rahulolule ja ettevõtte usaldusväärsusele Kliendi rahulolu ja usaldusväärsuse hoidmine	**Seos õpiväljundiga** kasutab kaasaegse klienditeeninduse põhimõtteid, nõustamistehnikaid ja -viise kliendi suunamisel tema vajadusi arvestava lahenduseni
Iseseisev töö	Ettevalmistus praktiliseks ülesandeks - toote esitluse koostamine	
Praktiline töö	Praktiline ülesanne – toote esitluse koostamine ja esitlemine ning lisamüük. Tüüpolukorra lahendamine kirjalikult: õpilane kirjutab e-kirja ja vastab kliendi päringule, selgitades toote/teenuse omadusi ning sidudes need kliendi vajadustega. Praktiline rollimäng: kliendisuhtlus sh keerulistes olukordades.	
Hindamisülesanded	Kompleksülesanne – Küsimused klienditeeninduse standardite, nõustamistehnikate ja hea suhtlemistava kohta	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Kompleksülesanne Valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 65% ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. “4” saamise tingimus: 1. Kompleksülesanne Valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 80% ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. Lisaks on vastatud põhjendamist nõudvatele küsimustele.	

	“5” saamise tingimus: 1. Kompleksülesanne Valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 90% ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. Lisaks on vastatud põhjendamist ja seostamist nõudvatele küsimustele.	
Logistiku ja laotöötaja roll müügitöös Auditoorne õpe 5 Iseseisev õpe 3 Praktiline töö 5	**Alateemad** Klienditeeninduse tähtsus logistikas ja laotöös Vastutus kliendi nõustamisel ja müügiprotsessis Kliendi rahulolu seos ettevõtte maine kujundamisel, hoidmisel Kaasaegse klienditeeninduse ja nõustamise põhimõtted Hea teeninduse aluspõhimõtted Kliendikeskse teeninduse aluspõhimõtted Kliendi vajaduste mõistmine Klienditüübid ja nende eristamine Teenindusstandardid ja nende rakendamine Tunnustatud mudelid klienditüüpide määratlemiseks (nt DISC, sotsiaalsed stiilid) Erinevate klienditüüpide ootused ja käitumismustrid Teeninduse kohandumine vastavalt kliendi profiilile Efektiivne suhtlus kliendiga Eneseväljendus (kehakeele ja hääletooni mõju suhtlemisel) Emotsioonid Emotsioonide juhtimine suhtlemisel Suhtlemine telefonitsi, meili teel Paindlikkus ja empaatia suhtlemisel Keelekasutus ja väljendusviisid erinevates olukordades Suhtlemine keeruliste ja rahulolematute klientidega	**Seos õpiväljundiga** kasutab kaasaegse klienditeeninduse põhimõtteid, nõustamistehnikaid ja -viise kliendi suunamisel tema vajadusi arvestava lahenduseni
Iseseisev töö	Ettevalmistus paneeldiskussiooniks; Klienditeeninduse tähtsus logistika-ja laotöös	
Praktiline töö	Situatsioonide lahendamine; suhtlemise kohandamine vastavalt kliendi tüübile	
Hindamisülesanded	Paneeldiskussioon; Klienditeeninduse tähtsus logistika-ja laotöös	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Paneeldiskussioon; klienditeeninduse tähtsus logistika-ja laotöös Osaleb diskussioonis, kuid väljendab end lühidalt ja pinnapealselt. Toob vähemalt ühe asjakohase näite, kuid ei põhjenda seda. Suhtlemine on pigem napisõnaline. Kasutab vähesel määral erialast sõnavara. “4” saamise tingimus: 1. Paneeldiskussioon; klienditeeninduse tähtsus logistika-ja laotöös Osaleb aktiivselt diskussioonis ja põhjendab oma seisukohti selgelt ja arusaadavalt. Toob välja vähemalt kaks asjakohast näidet ja põhjendab neid.	

	Kasutab erialast sõnavara ja mõistab klienditeeninduse põhimõtteid. Suhtleb ladusalt, kuid vajab mõningast suunamist. “5” saamise tingimus: 1. Paneeldiskussioon; klienditeeninduse tähtsus logistika-ja laotöös Osaleb väga aktiivselt ja arutleb sisukalt. Toob välja rohkem kui kaks põhjendatud, asjakohast näidet ja seob need teooriaga. Tunneb ja kasutab hästi erialast sõnavara ning argumenteerib loogiliselt. Suhtleb enesekindlalt, veenvalt ja julgelt.	
Tarneklauslid müügilepingutes Auditoorne õpe 5 Iseseisev õpe 3 Praktiline töö 5	**Alateemad** Alateemad Müügileping - lepingu osapooled, nende õigused ja kohustused, riskid Incoterms tarneklauslid Mida Incoterms 2020 reguleerib ja mida ei reguleeri? Sobiva tarneklausli valik müügilepingu sõlmimiseks Seadusandlikud aktid	**Seos õpiväljundiga** selgitab müügilepingus kasutatava tarnetingimuse eeliseid ja puuduseid arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke
Iseseisev töö	Situatsioonülesande lahendamine	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - koostab allikmaterjalide ja tabeli abil ülevaate müügilepingu poolte kohustustest, mida Incoterms tarnetingimustega reguleeritakse ja mida ei reguleerita 2. Situatsioonülesanne - õpilane selgitab kliendile tarnetingimuse valikuga kaasnevaid riske ja kulusid tulenevalt lepingu osapoole rollist.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö Õpilane koostab allikmaterjalide ja tabeli abil ülevaate müügilepingu poolte kohustustest, mida Incoterms tarnetingimustega reguleeritakse ja mida ei reguleerita. Vastustes esineb üksikuid ebatäpsusi, õpilane ei põhjenda enda vastuseid. 2. Situatsioonülesanne Leiab ülesandes etteantud tabelist sobiva tarneklausli ja selgitab selle kasutuselevõttu müügilepingus, arvestades kulusid ja võimalikke riske müüja ning ostja seisukohast minimaalselt. Õppija ei põhjenda enda vastuseid. “4” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö Õpilane koostab allikmaterjalide ja tabeli abil ülevaate müügilepingu poolte kohustustest, mida Incoterms tarnetingimustega reguleeritakse ja mida ei reguleerita. Õpilane vastab lisaküsimustele ja põhjendab enda valikut. 2. Situatsioonülesanne Selgitab sobivaima tarnetingimuse valikut müügilepingu jaoks arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke. Õpilase vastused on üldjoontes põhjendatud, kuid kliendi vajaduste ja eesmärkidega on osaliselt arvestatud. “5” saamise tingimus: 1. Kirjalik töö Õpilane koostab allikmaterjalide ja tabeli abil ülevaate müügilepingu poolte kohustustest, mida Incoterms tarnetingimustega reguleeritakse ja mida ei reguleerita. Õpilane vastab lisaküsimustele ja põhjendab enda valikut. Õpilane võrdleb tarneklausli	

	valikut mõne teise võimaliku tarneklausliga. 2. Situatsioonülesanne Selgitab sobivaima tarnetingimuse valikut müügilepingu jaoks arvestades kliendi vajadusi ja eesmärke. Õpilase vastused on üldjoontes põhjendatud, kuid kliendi vajaduste ja eesmärkidega on osaliselt arvestatud. Õpilane arvestab lähteülesande tingimusi ja selgitab võimalikke riske, mis tulenevad tarneklausli valikust.	
Teenusedisaini põhimõtted ja nende rakendamine logistikas Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Teenusedisaini mõiste Teenusedisaini rakendamine logistikas Teenusedisaini rakendamise mõju logistikas Teenusedisaini etapid: kaardistamine, analüüs, prototüüpimine ja testimine. Kuidas teenusedisain aitab optimeerida laonduse, tarne ja transpordi protsesse? Automaatsete lahenduste ja digitehnoloogiate roll (nt iseteeninduslikud pakiautomaadid, jälgimissüsteemid). Kulude ja ajakulu vähendamine läbi parema teenusedisaini.	**Seos õpiväljundiga**
Iseseisev töö	Kirjalik töö - Mis on teenusedisain? Töös on vaja tuua vähemalt kaks näidet teenusedisaini rakendamisest logistikasektoris.	
Praktiline töö	Praktiline rühmatöö - Teenusedisaini mõju ettevõtte logistikale ja kliendirahulolule. Koostada rühmatööna esitluse või raporti vormis ülevaade arutelu tulemustest.	
Hindamisülesanded	Rühmatöö esitlus	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Esitlus sisaldab põhipunkte, kuid analüüs ja seosed on pinnapealsed. Kasutatud on mõningaid näiteid, kuid nende süvitsi analüüs puudub. Esitlus on loogiliselt struktureeritud, kuid võib vajada täiendavat selgust ja visuaalset atraktiivsust. “4” saamise tingimus: Esitlus on sisukas ja struktureeritud ülevaade, sisaldab konkreetseid ja asjakohaseid näiteid ning seoseid teenusedisaini ja logistikaprotsesside vahel. Esitlus on hästi koostatud, visuaalselt selge ning loogiline. “5” saamise tingimus: Esitlus on visuaalselt atraktiivne, loov ning sisaldab hästi põhjendatud järeldusi.Tuuakse välja argumenteeritud seisukohad teenusedisaini rakendamise ja nende mõju ettevõttele ning kliendirahulolule. Kasutatud on kriitilist mõtlemist ja argumente.	
Toote või teenuse esitlemine ja esitlusoskused Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Avalik esinemine Kuulajate tähelepanu köitmine (nt küsimused, huvitavad faktid) hoidmine Stressi ja esinemisnärvi ületamine Kuidas kohandada esinemist vastavalt kuulajaskonnale Esitlustarkvarad Kujunduspõhimõtted: lihtsus, selgus, loetavus	**Seos õpiväljundiga** esitleb teenuseid või tooteid enesekindlalt ja selgelt, arvestades kuulajate vajadusi ja huve

	Visuaalsete elementide (pildid, graafikud, videod) kasutamine Ettevalmistus – toote ja teenuse tundmine Toote või teenuse, omadused, eelised, unikaalsus Sihtgrupi tundmine – tema vajadused, eesmärgid probleemid? Sõnumi kohandamine – aspektide rõhutamine, mis on kliendile olulised	
Iseseisev töö	Kirjalik ülesanne: ettevalmistus toote või teenuse esitluseks. Õpilane valib toote või teenuse, mida soovib esitleda. Õpilane kirjeldab toote, teenuse omadusi, kasulikkust, kasutatavust, sihtgruppi. Paaristööna koostab esitluse toote või teenuse kohta juhendi alusel.	
Praktiline töö	Esitlustarkavaras toote või teenuse esitluse koostamine	
Hindamisülesanded	Ettevalmistatud toote või teenuse esitlus	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Esitlus Esitlus on üldjoontes arusaadav, pole kasutatud lisamaterjale nt jooniseid, skeeme, pilte, videomaterjale. Toote või teenuse omadused on selgitatud, kuid eeliseid ei ole piisavalt rõhutatud. Enesekindlus esinemisel on vähene (vältimine, monotoonne hääl, vähene silmside). Kuulajate kaasamine on minimaalne või puudub. Vastab mõnele küsimusele, kuid ei käsitle kõiki vastuväiteid. Esitlus lõpeb ebamääraselt, ei kaasa otseselt klienti tegutsema. "4" saamise tingimus: 1. Esitlus Esitlus on hästi struktureeritud, kasutatud on minimaalselt abivahendeid Toote või teenuse omadused ja eelised on esitatud, kuid võiks olla veenvamad. Esineja on üldiselt enesekindel. Esineja vastab küsimustele ja kaasab kuulajaid mõõdukalt. Vastuväidetele vastatakse rahuldavalt, kuid võib olla kohati ebakindel. Esitluse lõpp ei ole piisavalt veenev. "5" saamise tingimus: 1. Esitlus Esitlus on hästi üles ehitatud, loogiline ja sisukas, kõik olulised aspektid on kaetud. Toote või teenus on selgelt ja veenvalt tutvustatud, eelised on hästi välja toodud ja seostatud kliendi vajadustega. Esineja on kindel, väljendusrikas ja veenev, suudab hoida kuulajate tähelepanu Esineja reageerib kuulajatele paindlikult, vastab küsimustele enesekindlalt. Vastuväidetele vastab enesekindlalt ja veenvalt.	
Turunduse alused Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Turundus – põhimõisted, eesmärgid. Digiturundus vs traditsiooniline turundus – peamised,ühisosad, erinevused ja eelised. Turunduse roll logistikaettevõttes Digiturunduse kanalid(võimalik mõju ettevõtte nähtavusele) Sotsiaalmeedia turundus, sisuturundus, e-posti turundus ja uudiskirjad Digiturunduse mõjurid logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel (sihtgrupi määratlemine ja vajaduste kaardistamine)	**Seos õpiväljundiga** selgitab turunduse ja digiturunduse põhimõtteid ning seost logistikaettevõtte nähtavuse toetamisel

	Bränding ja mainekujundus logistikas(kuidas logistikaettevõte ennast turul esitleb ja eristub konkurentidest) Konkurents Mainekujundus logistikas – mõju ettevõtte edule. Arvustused ja tagasiside, sotsiaalmeedia Töötaja roll tööandja brändingus	
Iseseisev töö	Ettevalmistus testiks või kirjalikuks tööks - turunduse ja digiturunduse alaste teadmiste kohta	
Praktiline töö	Rühmatöö juhendi alusel; Bränding ja mainekujundus logistikas. Õpilane valib sobiva logistikaettevõtte ja kirjeldab ning arutleb nende brändingu üle (visuaalsus;logo, värvid, reklaam, väärtused ja sõnumid, konkurentidest eristumine, arvustused ja tagasiside ettevõtte kohta.)	
Hindamisülesanded	Rühmatöö esitlus Test	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Rühmatöö esitlus. Rühmatöö esitlusena kirjeldatakse ettevõtte visuaalset brändingut (logo, värvid, reklaamid), kuid kirjeldus on pinnapealne. Toob välja vähemalt ühe väärtuse ja sõnumi, mida ettevõte rõhutab. Eristumise osas toob näiteid väga üldiselt. Leiab vähemalt ühe kliendiarvustuse ja kommenteerib selle võimalikku mõju ettevõtte mainele. Esitlus on üldjoontes arusaadav. 2. Test Valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 65%. “4” saamise tingimus: 1. Rühmatöö esitlus. Kirjeldab põhjalikult ettevõtte visuaalset brändingut. Nimetab vähemalt kahte väärtust ja sõnumit, mida ettevõte oma turunduses kasutab. Selgitab, kuidas ettevõte eristub konkurentidest ja lisab vähemalt ühe konkreetse näite. Leiab vähemalt kaks kliendiarvustust ning arutleb, kuidas need mõjutavad ettevõtte mainet. 2. Test Valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 80%. “5” saamise tingimus: 1. Rühmatöö esitlus. Koostab põhjaliku arutelu ettevõtte visuaalsest kuvandist. Selgitab detailselt ettevõtte väärtusi ja sõnumeid ning seob need brändi üldise kuvandiga. Toob vähemalt kaks konkreetset näidet ettevõtte eristumisest konkurentidest. Arutleb kolme või enamat kliendiarvustust, võrreldes positiivset ja negatiivset tagasisidet ning mõju ettevõtte mainekujundusele. 2. Test	

	Valikvastustega test on sooritatud tulemusele vähemalt 90%.

Õppemeetodid	Loeng, esitlus, kirjalik töö, diskussioon, rühmatöö, videoanalüüs, interaktiivsed mängud, rollimäng, situatsioonülesanded, praktiline töö, analüüs, testid, töölehed, vaatluslehed, vastastikhindamine.
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus, situatsioonülesanne
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Oskuste ja teadmiste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ning demonstreerinud oskusi ja teadmisi lävendi tasemel "4" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist "5" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist
Õppematerjalid	H. Tooman, A.Roosipõld, S. Rekkor. Teenindusprotsesside juhtimine ja teenusedisain. TLÜ Kirjastus. Tallinn.2023 O.Saue, E. Org . Bränd nimega Sina. Rahva raamat Tallinn.2024 K.Koit. Praktiline teenusedisaini käsiraamat ettevõtjale.Äripäev.2023 A. Osterwalder, Y. Pigneur, G. Bernarda, A. Smith.Väärtuspakkumise disain.Äripäev.2019 K.Torim, T.Torim. Püsiühendus 5-sammuline teekond kasumliku digiturunduseni.Suurem Pilt OÜ.2023 https://turunduseolemus.weebly.com/turunduse-olemus.ht https://tenfor.ee/turunduse-eesmargid-millest-ja-kuidas-alustada/ https://linnamesi.ee/wp-content/uploads/2019/12/Digiturunduse-ABC-e-raamat.pdf Cardon, D. (2020). Digikultuur. Tallinn: TLÜ Kirjastus. Raju, K. (2019). Reklaamitrikk. Tallinn: AS Äripäev. A.Tulvi. Kaubavedu, 2021 ptk 1.12 - INCOTERMS tarneklauslid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
13	Oskused eluks ja tööks	15	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab pädevusi, mis on vajalikud edasisel õpiteel ja ühiskonnas ennastjuhtivalt, vastutustundlikult ja tulemuslikult toimimiseks.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
300 tundi		90 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Õpilane püstitab enesearengu eesmärgid, arvestades enda võimeid ja võimalusi ning väärtustades tervislikke eluviise	* selgitab tervislike eluviiside ja turvalise keskkonna tähtsust, sh toetavate suhtlusvõrgustike rolli tervise, õpimotivatsiooni ja üldise toimetuleku tagamisel; * analüüsib juhendamisel enda käitumis- ja tarbimisharjumusi ning nende mõju enda tervisele, heaolule ja üldisele majanduslikule toimetulekule; * hindab oma vaimse ja füüsilise tervise seisundit, arvestades põhilisi tegureid nagu magamine, toitumine, liikumine, suhted, kasutades selleks usaldusväärseid enesehindamise tehnikaid, sh veebipõhiseid töövahendeid; * koostab juhendamisel aja- ja tegevuskava enda vaimse ja füüsilise heaolu säilitamiseks, kasutades selleks erinevaid tervise edendamise ja säilitamise võimalusi; * kasutab kodukoha ja kooli lähedal paiknevad liikumisradu, harjutusväljakuid ja võimalusi erinevate liikumisviisidega tegelemiseks; * oskab kasutada mobiilirakendusi liikumisharjumusi; * analüüsib juhendamisel enda huvisid, väärtushoiakuid, oskusi, teadmisi, kogemusi ja isikuomadusi; sõnastab eneseanalüüsi tulemustest lähtuvalt juhendamisel eesmärgid, isiklike ja akadeemiliste sihtide poole liikumiseks;	Mitteeristav hindamine

2. kasutab teadlikult erinevaid õpistrateegiaid ja -viise enda õpitegevuse kavandamisel ja juhtimisel	* selgitab juhendatult õppimise olemust ning teadmiste ning oskuste omandamise protsessi, kasutades erinevaid teabeallikaid; * iseloomustab erinevaid õpistrateegiaid ja õppimise viise, seostades neid enda senise õpikäitumisega; * oskab analüüsida enda õpiharjumusi ning arvestada tahtlikku ja tahtmatu tähelepanu mõju oma õpitegevusele; * analüüsib juhendamisel oma õpimotivatsiooni, määratledes seda soodustavaid ja takistavaid tegureid; * koostab juhendamisel isikliku eesmärgipärase õppimis- ja igapäevategevuste ajakava, lähtudes enda huvidest, eneseteostusega seotud eesmärkidest ja võimalustest; * annab hinnangu enda varasematele õpitulemustele, arvestades eneseanalüüsi tulemusi ja saadud tagasisidet; * kavandab muudatused enda õppimisharjumustes, lähtuvalt hindamistulemustest ning toob saadud tagasiside põhjal näiteid õpistrateegiate kasutamisest õpitegevustes; * selgitab juhendamisel stressi ja frustratsiooniga toimetuleku võimalusi;	Mitteeristav hindamine
3. tegutseb seatud eesmärkide saavutamiseks vastutustundlikult nii iseseisvalt kui kollektiivi liikmena	* suhtleb sotsiaalselt heakskiidetud vormis erinevas vanuses ja kultuuritaustaga inimestega, valides asjakohase käitumis- ja väljendusviisi ning kohandades suhtlemisviise vastavalt tagasisidele ja suhtluse eesmärkidele; * jagab asjakohast infot nii kirjalikult, suuliselt kui visuaalselt, kasutades sobivaid suhtlemisvahendeid ja -vorme ning lähtudes suhtluspartnerist (sõber, kaasõpilane, õpetaja, ametiasutus); * kohandab enda suhtlemisviise vastavalt tagasisidele ja suhtluse eesmärkidele; * toob näiteid illustreerimaks, kuidas esmamulje,	Mitteeristav hindamine

	eelarvamused, sh stereotüübid mõjutavad inimeste käitumist; * iseloomustab erinevaid meeskonnatöö rolle ja nende mõju töö tulemuslikkusele, kasutades teabeallikaid; * analüüsib juhendamisel rühmas toimuvaid protsesse ja nende võimalikku mõju inimese käitumisele igapäevaelus; * teeb kaaslastega teadlikult koostööd ühiste eesmärkide saavutamiseks, järgides meeskonnatöö põhimõtteid, suhtlus- ja käitumisnorme ning kasutades digitaalseid ühistöövahendeid;	
4. mõistab ettevõtliku, väärtust loova ja vastutustundliku tegutsemise olulisust nii endale kui ühiskonnale	* selgitab juhendamisel vastutustundliku tarbimise ja tootmise põhimõtteid ning tehtavate valikute mõju keskkonnale, kogukondadele ja enda heaolule; * toob näiteid probleemsetest tarbimissituatsioonidest ning oskab otsida abi oma õiguste kaitseks; * kirjeldab jätkusuutliku arengu eesmärke, seostades neid ümbritseva keskkonna ja õpitava valdkonnaga; * kaardistab juhendamisel ühiskonnas esinevaid sotsiaalseid probleeme, kasutades erinevaid teabeallikaid ja infotehnoloogiavahendeid; * analüüsib meeskonnatööna valitud probleemi lahendamise võimalusi, kasutades tõenduspõhiseid fakte ja teabeallikaid; * kavandab juhendatud meeskonnatööna tegevuskava valitud probleemi lahendamiseks, kasutades loovustehnikaid ning arvestades ressursside säästliku ja vastutustundliku kasutamise põhimõtteid; * kavandab lahenduse elluviimiseks vajaliku eelarve, kasutades digivahendeid; * hindab kriitiliselt ostudega seotud teadete,	Mitteeristav hindamine

	pakkumiste ja soovituste usaldusväärsust;	
5. mõistab tööturu toimimise põhimõtteid ja enda arenguvajadusi tööturule sisenemiseks	* selgitab teabeallikate põhjal majanduslike, tehnoloogiliste, looduslike ja teiste keskkonnatingimuste muutuste mõju majanduskeskkonnale; * iseloomustab juhendatud meeskonnatööna Eesti majanduskeskkonna ja tööturu toimimist eri tegevusvaldkondades, kasutades erinevaid teabeallikaid; * iseloomustab erineva haridustaseme ja oskustega inimeste võimalusi tööturul, arvestades töötasu seost väärtusloomega; * selgitab teabeallikate põhjal tööandja ja töövõtja õigusi ja kohustusi töösuhetes; * võrdleb erinevate lepingutingimuste tähtsust töösuhetes, võimalike probleemide ennetamisel; * võrdleb enda kogemusi ja oskusi valitud tegevusvaldkonnas erinevates ametites ja rollides tegutsemiseks vajalikega, kasutades oskuste kompassi; * kavandab enesearengut toetavaid tegevusi, lähtudes enda eesmärkidest ja arendamist vajavatest oskustest; * selgitab ressursside (raha, aeg, inimesed) vajadust ja säästmise võimalusi, arvestades enda seatud eesmärkidega;	Mitteeristav hindamine
6. kasutab varasemaid teadmisi, oskusi ja kogemusi igapäevaeluga seonduvate ülesannete lahendamisel	* lahendab igapäevaeluga seonduvaid arvutusülesandeid, kasutades koolimatemaatikast tuttavaid mudeleid ja meetodeid; * planeerib digivahendite abil igapäevased tulud-kulud, arvestades enda vajaduste ja võimalustega; * esitab kirjalikku ja suulist informatsiooni selgelt ja struktureeritult nii eesti keeles kui ka põhikoolis õpitud võõrkeeles; * kasutab tehnoloogilisi vahendeid ja seadmeid ning tõenduspõhiseid andmeid otsuste või	Mitteeristav hindamine

	järelduste tegemiseks igapäevaeluga seotud küsimustes; * kasutab igapäevaelus ettetulevate olukordade lahendamisel eesti- ja võõrkeelseid teabeallikaid; * koostab pädevuse piires eesti- ja võõrkeelseid tekste, lähtudes igapäevaelu vajadustest; * otsib tööülesande täitmiseks vajalikku teavet, hinnates erinevate teabeallikate usaldusväärsust; * lahendab reaalelulisi ülesandeid, sidudes tervikuks mitme ainevaldkonna teadmisi ja oskusi; * toob näiteid matemaatika, füüsika, keemia ja bioloogia omavahelistest seostest igapäevaelus.	
7. korraldab teadlikult oma rahaasju mõistes, et oma hea finantsilise käekäigu eest vastutab vaid tema ise	* koostab isikliku eelarve arvestades enda finantseesmärke, analüüsides juhendamisel oma sissetulekuid, väljaminekuid ja rahalist seisu sh säästmise võimalusi * arutleb meeskonnatööna sissetuleku, tarbimisvalikute ja investeerimisotsuste mõju üle üksikisiku, ühiskonna ja keskkonna tasandil; * hindab elumuutvate sündmuste (abiellumine, laste saamine, õnnetus, surm) mõju finantsplaneerimisele, eristades rahalist väärtust emotsionaalsetest jt väärtustest; * kirjeldab pangateenuseid ja finantsteenuse osutaja rolli üksikisiku rahaasjade korraldamisel, tuues esile pakutavaid võimalusi, kaasnevaid kohustusi ja riske; * oskab valida laenutooteid, kasutades sobivaid võrdlusvahendeid ning arvestades pakutavat intressimäära ja maksetingimusi; * iseloomustab põhiomaduste alusel peamiste varaklasside nagu kinnisvara, võlakirjad ja aktsiad olemust ja erinevusi ning nende kasutamisvõimalusi ja sellega kaasnevaid riske isiklike finantseesmärkide saavutamiseks; * kirjeldab isikliku eluaseme soetamise võimalusi, tuues välja üürimise ja ostmise eelised ja	Eristav hindamine

	puudused; * selgitab pensioni kui pikaajalise finantsmehhanismi olemust ja selle planeerimise olulisust, kasutades asjakohaseid teabematerjale.	

Mooduli jagunemine		
Kestlik areng ja väärtusloome Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Ühiskonna ja majanduse toimimine, tootmisprotsesside mõju keskkonnale ja ühiskonnale. Vastutustundliku tarbimise ja tootmise põhimõtted. Kestlik areng ja selle eesmärgid, mõjutegurid. ÜRO säästva arengu eesmärgid (SDG), Eesti Keskkonnastrateegia. Kogukondlik ja individuaalne panus jätkusuutlikkusse. Sotsiaalsed probleemid ja nende lahendamine. Peamised sotsiaalsed probleemid (vaesus, keskkonnareostus, ebavõrdsus jne). Andmete ja infoallikate kasutamine probleemide kaardistamisel. Sotsiaalne vastutus ettevõtluses ja igapäevaelus. Väärtusloome Meeskonnatöö ja loovlahendused probleemidele. Probleemilahendamine ja loovustehnikad. Projekti kavandamine ja eelarvestamine	**Seos õpiväljundiga** mõistab ettevõtliku, väärtust loova ja vastutustundliku tegutsemise olulisust nii endale kui ühiskonnale
Praktiline töö	Meeskonnatöö/projekt - lahendus ühele sotsiaalsele või keskkonnaalasele probleemile, mis on seotud vastutustundliku tarbimise ja tootmisega.	
Hindamisülesanded	Probleemi analüüs on põhjalik ja toetub tõenduspõhistele allikatele. Lahendus on loov, praktiline ja vastab jätkusuutlikkuse põhimõtetele. Tegevuskava ja eelarve on selgelt struktureeritud ja realistlik. Esitlus on digivahendeid kasutades sisukas, kaasahaarav ja meeskonnatöö on sujuv.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: .	
Majandus ja töösuhted Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** 1.Eesti majanduskeskkonna ja tööturu toimimise põhimõtted Majanduskeskkonna areng Majanduskeskkonna mõjud Ettevõtluskeskkond, selle areng Ressursside kasutamine Tööturu toimimine	**Seos õpiväljundiga** mõistab tööturu toimimise põhimõtteid ja enda arenguvajadusi tööturule sisenemiseks

	Enesearen g lähtudes eesmärkidest 2. Töökorraldus ja töösuhted Lepingulised suhted töö tegemisel Tööandja kehtestatud reeglid töökorraldusele Töö tasustamine ja sotsiaalsed tagatised	
Hindamisülesanded	Infootsing säästva arengu strateegiast Arutelu keskkonnatingimuste mõjust majandustegevusele Arutelu tööturu toimimisest Mõttekaart – palgatöötaja ja ettevõtja võimalused tööturule sisenemiseks Võrdleb oma tegevusvaldkonnas erinevates ametites rolle, kasutades oskuste kompassi Eneseanalüüs lähtudes oma eesmärgist ja oskustest Arutelu – erinevused töölepingu, töövõtulepingu ja käsunduslepingu vahel Etteantud juhendi alusel tutvumine töökorralduse reeglitega kasutades tööelu kodulehte Arutelu töötasu teemal	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: .	
Rahaasjad Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Eesmärkide seadmine vastavalt SMART-süsteemile. Rahalise turvalisuse saavutamine. Pere rahaasjade planeerimine. Eelarve koostamine. Raha säästmine, kulutamine ja kasvatamine. Pank ja pangateenused. Laenu kasutamine ja intress. Investeerimise alused. Investeerimisstrateegia loomine. Pensioni planeerimine. Kinnisvara ostmine ja üürimine. Kindlustused. Maksusüsteem.	**Seos õpiväljundiga**
Hindamisülesanded	Loetleb vähemalt 5 eesmärki, mis vastavad SMART-süsteemile. Koostab kolme kuu eelarve koos analüüsiga. Loetleb viise, kuidas ta saab teenida lisaraha. Võrdleb erinevaid laene/liisinguid ning järeldab, milline variant on parim. Analüüsib enda riskitaluvust ning koostab sellest tulenevalt isikliku investeerimisportfelli.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	’	

sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: ,	
Sissejuhatus eesti keelde ja kirjandusse Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Põhikooli taseme hindamine Kahepoolne tagasiside omandatud teadmiste tasemele Suuline ja kirjalik eneseväljendus igapäevastes olukordades Selge ja loogiline eneseväljendus eesti keeles Info esitlemine suuliselt ja kirjalikult Digivahendite kasutamine igapäevaelus Usaldusväärsete teabeallikate hindamine internetis	**Seos õpiväljundiga**
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ja sooritanud vajalikud hindamistööd esitatud kriteeriumite alusel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ja sooritanud vajalikud hindamistööd esitatud kriteeriumite alusel.	
Sissejuhatus inglise keelde Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 3	**Alateemad** Põhikooli taseme hindamine Kahepoolne tagasiside omandatud teadmiste tasemele Suuline ja kirjalik eneseväljendus igapäevastes olukordades Info esitlemine suuliselt ja kirjalikult Digivahendite kasutamine igapäevaelus Usaldusväärsete teabeallikate hindamine internetis	**Seos õpiväljundiga**
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ja sooritanud vajalikud hindamistööd esitatud kriteeriumite alusel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ja sooritanud vajalikud hindamistööd esitatud kriteeriumite alusel.	
Sissejuhatus matemaatikasse Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Põhikooli taseme hindamine Kahepoolne tagasiside omandatud teadmiste tasemele Igapäevaelu arvutused ja majanduslik planeerimine raha ja eelarvestamine, kuluarvutus (pindla, ruumala) ja protsent (allahindlus, puhastusvahendid). Nutiseadmete ja äppide kasutamine isikliku ja tööelu korraldamiseks Igapäevaeluliste probleemide lahendamine erinevate ainete lõikes	**Seos õpiväljundiga** kasutab varasemaid teadmisi, oskusi ja kogemusi igapäevaeluga seonduvate ülesannete lahendamisel
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ja sooritanud vajalikud hindamistööd esitatud kriteeriumite alusel.	

sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid ja sooritanud vajalikud hindamistööd esitatud kriteeriumite alusel.	
Suhtlemine Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Suhtlemise alused ja kultuurierinevused Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine Tagasiside andmine ja vastuvõtmine Esmamulje, eelarvamused ja stereotüübid suhtlemises Meeskonnatöö ja selle rollid Rühmades toimuvad protsessid ja nende mõju Digitaalsed ühistöövahendid ja nende kasutamine Konfliktide lahendamine ja koostööoskuste arendamine	**Seos õpiväljundiga** tegutseb seatud eesmärkide saavutamiseks vastutustundlikult nii iseseisvalt kui kollektiivi liikmena
Iseseisev töö	Kirjalik refleksioon teemal „Minu suhtlemisstiil ja selle mõju teistele“.	
Praktiline töö	Meeskonnatöö/paaristöö: „Kultuurideülene suhtlemine“ – õpilased suhtlevad eri kultuuritaustaga inimestega ning analüüsivad juhendi alusel oma kogemust. Õpilased koostavad esitluse kasutades digitaalseid ühistöövahendeid ning esitlevad analüüsi kasutades sobivaid suhtlemisvahendeid ja -viise.	
Hindamisülesanded	Väitlus „Digitaalsete ühistöövahendite mõju meeskonnatööle“. Meeskonnatöö esitlus: „Meeskonnatöö põhimõtted ja rollid“ – õpilased uurivad erinevaid meeskonnatöö rolle ja esitavad oma järeldused visuaalselt.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: .	
Tervislik eluviis ja eneseareng Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Tervislike eluviiside põhialused: Tervise mõiste ja selle komponendid Kehalise aktiivsuse, toitumise ja unerežiimi roll tervises Turvaline keskkond ja selle mõju heaolule. Tasakaal, kuidas saavutada 50/50 (vaimne, füüsiline). Elukaar. Eneseanalüüs ja tervisliku eluviisi hindamine: Isiklikud harjumused ja nende mõju tervisele. Enesehindamise tehnikad ja veebipõhised töövahendid. Käitumisharjumuste muutmise võimalused. Ennastkahjustav käitumine ja tagajärjed: Suitsetamine, mokatubakas, e-sigaret, alkohol, narkootikumid. ennetamine, ravi, võõrutus. Vaimse ja füüsilise tervise tõhustamine: Stressi ja pingete maandamise meetodid. Ennetamine.	**Seos õpiväljundiga** Õpilane püstitab enesearengu eesmärgid, arvestades enda võimeid ja võimalusi ning väärtustades tervislikke eluviise

	Motivatsiooni ja vaimse vastupidavuse arendamine. Kehalise aktiivsuse planeerimine ja jälgimine. Tervise säilitamise ja edendamise võimalused: Liikumisrajad, harjutusväljakud ja võimalused vaba aja aktiivseks veetmiseks. Mobiilirakendused ja digilahendused tervise monitoorimiseks. Personaalse heaolukava koostamine ja elluviimine. Eesmärkide seadmine ja isiklik areng: Eneseanalüüs ja eesmärgid tulevikuks. Vaimse- ja füüsilise- ja akadeemilise arengu eesmärkide seadmine. Aja- ja tegevuskava koostamine eesmärkide saavutamiseks.	
Iseseisev töö	Toitumis- ja liikumispäevik	
Praktiline töö	Isiklik terviseanalüüs (vaimne- ja füüsiline tervis) – Õpilased täidavad terviseküsitluse ja analüüsivad oma eluviisi tugevusi ning parenduskohti. Tegevused enne ja pärast tundide algust-lõppu. Toitumispäeviku pidamine – Õpilased analüüsivad oma toitumisharjumusi ja võrdlevad neid tervisliku toitumise põhimõtetega.	
Hindamisülesanded	Füüsilise aktiivsuse monitoorimine – Õpilased kasutavad nädala jooksul mobiilirakendust oma kehalise aktiivsuse jälgimiseks ja teevad kokkuvõtte/analüüs. Toidupüramiid. Stressi maandamise harjutused – Õpilased proovivad erinevaid stressimaandamise tehnikaid (hingamisharjutused, mindfulness, liikumine) ja jagavad oma kogemusi. Tervisliku eluviisi eesmärkide seadmine – Õpilased sõnastavad isiklikud tervise eesmärgid ja koostavad tegevuskava nende saavutamiseks. Rühmatöö: Turvaline keskkond – rühmad uurivad ja esitavad, kuidas koolikeskkond ja kogukond saavad toetada tervislikku eluviisi. Liikumisrada ja välitund – Õpilased kasutavad kooliümbruse liikumisvõimalusi ja koostavad soovitusi aktiivseks vaba aja veetmiseks. Ettepanekud koolile, kuidas koolikeskonna liikumisharrastusi parendada.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: .	
Õppimine ja õpistrateegiad Auditoorne õpe 50 Iseseisev õpe 15	**Alateemad** Infootsingu oskused, andmeanalüüs ja õppimiseks vajalike digipädevuste arendamine. Enesejuhtimine ja eneseregulatsioon. Aja planeerimine ja prioriteetide seadmine. Emotsioonidega ja stressiga hakkama saamine. Enesehinnang. Eneseanalüüsi oskus, reflektsioon. Ennastjuhtiv õppija.	**Seos õpiväljundiga** kasutab teadlikult erinevaid õpistrateegiaid ja -viise enda õpitegevuse kavandamisel ja juhtimisel

	Õppimise olemus. Õpioskuste kujundamine. Õppimisstiilid. Õppimist soodustav keskkond ja eduka õppija omadused. Õpimotivatsioon. Õppimise segajad. Tulemuslikku õppimist toetavad võtted.	
Hindamisülesanded	Tutvub Pärnumaa Kutsehariduskeskuse kodulehe, õppekorralduseeskirja, sisekorraeeskirja ja õppeinfosüsteemiga. Tutvub kooli väärtustega. Analüüsib oma digioskusi vastavalt Digipädevuste enesehindamise skaalale. Veebilehitseja(te) kasutamine informatsiooni leidmiseks internetist, kodulehtedelt ja siseveebist. Andmete leidmine ja andmete alusel diagrammide ja skeemide loomine kasutades tabelarvutuskeskkondi. Analüüsib kutsestandardeid vastavalt valitud valdkonnale. Kasutab asjakohaseid infoallikaid endale tasemeõppe, koolitus-, praktika või töökoha leidmisel. Koostab kandideerimiseks vajalikud dokumendid (CV, motivatsioonikiri). Analüüsib enda õpi- ja enesejuhtimise oskusi (SWOT, GROW jms), toob välja arengukohad.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: .	

Õppemeetodid	Rühmatööd, rollimängud. Arutelud, juhtumianalüüsid, praktilised harjutused. Tagasiside andmise/vastuvõtmise harjutused. Individuaalsed ja paaristööd. Digivahendite kasutamine ühistegevustes. Refleksioon ja eneseanalüüs.
Hindamismeetodid	Võimalikud hindamisülesanded õppemeetodist lähtuvalt õpetaja poolt koostatud hindamisjuhendi alusel:
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Võimalikud hindamisülesanded õppemeetodist lähtuvalt õpetaja poolt koostatud hindamisjuhendi alusel
sh lävend	“3” saamise tingimus: Töö vastab hindamisjuhendile, kuid töös esineb vigu või ebatäpsusi, mis ei takista ülesande mõistmist ega sega lahenduse arusaadavust. Töö on korrektne, kuid vajab parandamist “4” saamise tingimus: Töö vastab hindamisjuhendile, ning ülesanne on õigesti sooritatud, kuid esineb eksimusi, mis ei mõjuta töö terviklikkust ega arusaadavust “5” saamise tingimus: Töö vastab hindamisjuhendile ning on sooritatud korrektselt ja puudusteta. Lahendus on selge, loogiline ja veatu.
Õppematerjalid	GreenComp. Euroopa kestlikkusalaste pädevuste raamistik.

	https://op.europa.eu/et/publication-detail/-/publication/bc83061d-74ec-11ec-9136-01aa75ed71a1 Kestliku arengu eesmärgid. https://ekja.ee/et/keskkonnajuhtimine/saastva-arengu-eesmargid/ Tööriistakast kestlike käitumiste toetamiseks https://rohekaitumine.riigikantselei.ee/ Goleman, D. (2006). “Sotsiaalne intelligentsus: uus teadus inimsuhetest.” Pegasus. Tiivel, T. (2013). “Meeskonnatöö ja juhtimine.” Äripäev. Mckay, M., Davis M., Fannig P. (2000). Suhtlemisoskused. Väike Vanker. Demarais, A., White, V. (2005). Esmamuljed: Mida te ei tea sellest, kuidas teised teid näevad. Pegasus. Lehtsaar, T. (2008) Suhtlemiskonflikti psühholoogia. Tartu: TÜ kirjastus Rahatark Eesti (chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.fin.ee/sites/default/files/documents/2021-11/eesti_elanike_rahatarkuse_edendamise_strateegia_aastateks_20212030_a4.pdf)

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
14	Praktika	28	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab õppetöös omandatud teadmisi praktikaettevõttes praktika eesmärkidega seotud tööülesannete täitmisel, arvestades ettevõtte töökorralduse ning kvaliteedi- tööohutuse ja keskkonnanõuetega.		

Praktika	Praktiline töö
650 tundi	78 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. arendab suhtlemis- ja koostööoskusi töötingimustes, mõistab oma rolli ja vastutust meeskonna liikmena ühiste eesmärkide saavutamisel	• hindab praktikaeesmärkide realistlikkust ja teostatavust praktikaperioodi jooksul ning kohandab vajadusel tegevusplaani • kirjeldab ettevõtte töökeskkonda, struktuuri ja töökorraldust andes sellest ülevaate kirjalikult praktikaaruandes • osaleb töökohal tööohutusalasel juhendamisel ja kinnitab seda ettevõttes sätestatud korra kohaselt • täidab praktikakohal juhendamisel etteantud tööülesandeid, pidades kinni tööajast ja kokkulepetest, kasutades efektiivseid töömeetodeid ja -vahendeid ning järgides tööülesannete täitmisel praktikaettevõttes töö- ja tuleohutus- ja keskkonnanõudeid • osaleb praktika käigus klienditeeninduse protsessis, kaubavarude täiendamisel, kauba maanteevedude korraldamisel ja laotoimingutes vastavalt praktika eesmärgile • suhtleb edukalt erineva positsiooni, kultuuritausta ja maailmavaatega inimestega • jagab meeskonnaliikmetega vajalikku tööalast informatsiooni, väljendudes selgelt ja kontekstikohaselt, kasutades erialast terminoloogiat • reguleerib oma käitumist töökeskkonnas, järgides üldtunnustatud käitumisnorme ja eetika põhimõtteid ning kohandades oma suhtlusviisi	Eristav hindamine

	vastavalt olukorrale ja meeskonna dünaamikale • teeb sissekanded praktikapäevikusse, kirjeldades enda tööülesandeid ja koostööd praktikaettevõttes • analüüsib juhendamisel enda toimetulekut erinevate tööülesannetega, enda tugevusi ja nõrkusi • hindab juhendaja abiga arendamist vajavaid aspekte • dokumenteerib praktika käiku nõuetekohaselt kooli infosüsteemis, andes hinnangu läbitud praktikale ja kirjeldades töö käiku arusaadavalt järgides eesti kirjakeele normi • esitab praktikadokumendid õigeaegselt ja nõuetekohaselt, kasutades infotehnoloogiavahendeid	
2. hindab enda tööalast arengut, väärtustades koostööd ja dokumenteerides tehtud tööd etteantud nõuete kohaselt	• hindab praktikaeesmärkide realistlikkust ja teostatavust praktikaperioodi jooksul ning kohandab vajadusel tegevusplaani • kirjeldab ettevõtte töökeskkonda, struktuuri ja töökorraldust andes sellest ülevaate kirjalikult praktikaaruandes • osaleb töökohal tööohutusalasel juhendamisel ja kinnitab seda ettevõttes sätestatud korra kohaselt • täidab praktikakohal juhendamisel etteantud tööülesandeid, pidades kinni tööajast ja kokkulepetest, kasutades efektiivseid töömeetodeid ja -vahendeid ning järgides tööülesannete täitmisel praktikaettevõttes töö- ja tuleohutus- ja keskkonnanõudeid • osaleb praktika käigus klienditeeninduse protsessis, kaubavarude täiendamisel, kauba maanteevedude korraldamisel ja laotoimingutes vastavalt praktika eesmärgile • suhtleb edukalt erineva positsiooni, kultuuritausta ja maailmavaatega inimestega • jagab meeskonnaliikmetega vajalikku tööalast informatsiooni, väljendudes selgelt ja	Eristav hindamine

	kontekstikohaselt, kasutades erialast terminoloogiat • reguleerib oma käitumist töökeskkonnas, järgides üldtunnustatud käitumisnorme ja eetika põhimõtteid ning kohandades oma suhtlusviisi vastavalt olukorrale ja meeskonna dünaamikale • teeb sissekanded praktikapäevikusse, kirjeldades enda tööülesandeid ja koostööd praktikaettevõttes • analüüsib juhendamisel enda toimetulekut erinevate tööülesannetega, enda tugevusi ja nõrkusi • hindab juhendaja abiga arendamist vajavaid aspekte • dokumenteerib praktika käiku nõuetekohaselt kooli infosüsteemis, andes hinnangu läbitud praktikale ja kirjeldades töö käiku arusaadavalt järgides eesti kirjakeele normi • esitab praktikadokumendid õigeaegselt ja nõuetekohaselt, kasutades infotehnoloogiavahendeid	
3. täidab tööülesandeid tulenevalt praktika eesmärkidest, ettevõtte töökorraldusest, järgides kehtestatud nõudeid ja õigusakte	• hindab praktikaeesmärkide realistlikkust ja teostatavust praktikaperioodi jooksul ning kohandab vajadusel tegevusplaani • kirjeldab ettevõtte töökeskkonda, struktuuri ja töökorraldust andes sellest ülevaate kirjalikult praktikaaruandes • osaleb töökohal tööohutusalasel juhendamisel ja kinnitab seda ettevõttes sätestatud korra kohaselt • täidab praktikakohal juhendamisel etteantud tööülesandeid, pidades kinni tööajast ja kokkulepetest, kasutades efektiivseid töömeetodeid ja -vahendeid ning järgides tööülesannete täitmisel praktikaettevõttes töö- ja tuleohutus- ja keskkonnanõudeid • osaleb praktika käigus klienditeeninduse protsessis, kaubavarude täiendamisel, kauba maanteevedude korraldamisel ja laotoimingutes	Eristav hindamine

	vastavalt praktika eesmärgile • suhtleb edukalt erineva positsiooni, kultuuritausta ja maailmavaatega inimestega • jagab meeskonnaliikmetega vajalikku tööalast informatsiooni, väljendudes selgelt ja kontekstikohaselt, kasutades erialast terminoloogiat • reguleerib oma käitumist töökeskkonnas, järgides üldtunnustatud käitumisnorme ja eetika põhimõtteid ning kohandades oma suhtlusviisi vastavalt olukorrale ja meeskonna dünaamikale • teeb sissekanded praktikapäevikusse, kirjeldades enda tööülesandeid ja koostööd praktikaettevõttes • analüüsib juhendamisel enda toimetulekut erinevate tööülesannetega, enda tugevusi ja nõrkusi • hindab juhendaja abiga arendamist vajavaid aspekte • dokumenteerib praktika käiku nõuetekohaselt kooli infosüsteemis, andes hinnangu läbitud praktikale ja kirjeldades töö käiku arusaadavalt järgides eesti kirjakeele normi • esitab praktikadokumendid õigeaegselt ja nõuetekohaselt, kasutades infotehnoloogiavahendeid	
4. leiab endale praktika eesmärkidele vastava praktikakoha ja põhjendab oma valikut	• hindab praktikaeesmärkide realistlikkust ja teostatavust praktikaperioodi jooksul ning kohandab vajadusel tegevusplaani • kirjeldab ettevõtte töökeskkonda, struktuuri ja töökorraldust andes sellest ülevaate kirjalikult praktikaaruandes • osaleb töökohal tööohutusalasel juhendamisel ja kinnitab seda ettevõttes sätestatud korra kohaselt • täidab praktikakohal juhendamisel etteantud tööülesandeid, pidades kinni tööajast ja kokkulepetest, kasutades efektiivseid töömeetodeid ja -vahendeid ning järgides tööülesannete täitmisel	Eristav hindamine

	praktikaettevõttes töö- ja tuleohutus- ja keskkonnanõudeid • osaleb praktika käigus klienditeeninduse protsessis, kaubavarude täiendamisel, kauba maanteevedude korraldamisel ja laotoimingutes vastavalt praktika eesmärgile • suhtleb edukalt erineva positsiooni, kultuuritausta ja maailmavaatega inimestega • jagab meeskonnaliikmetega vajalikku tööalast informatsiooni, väljendudes selgelt ja kontekstikohaselt, kasutades erialast terminoloogiat • reguleerib oma käitumist töökeskkonnas, järgides üldtunnustatud käitumisnorme ja eetika põhimõtteid ning kohandades oma suhtlusviisi vastavalt olukorrale ja meeskonna dünaamikale • teeb sissekanded praktikapäevikusse, kirjeldades enda tööülesandeid ja koostööd praktikaettevõttes • analüüsib juhendamisel enda toimetulekut erinevate tööülesannetega, enda tugevusi ja nõrkusi • hindab juhendaja abiga arendamist vajavaid aspekte • dokumenteerib praktika käiku nõuetekohaselt kooli infosüsteemis, andes hinnangu läbitud praktikale ja kirjeldades töö käiku arusaadavalt järgides eesti kirjakeele normi • esitab praktikadokumendid õigeaegselt ja nõuetekohaselt, kasutades infotehnoloogiavahendeid	

Mooduli jagunemine		
Praktika I Praktika 208	**Alateemad** ETTEVALMISTUS PRAKTIKAKS Praktikakoha leidmine ja praktikalepingu sõlmimine Praktika eesmärkide püstitamine ja tegevusplaani koostamine Ettevõtte struktuuri ja töökorralduse tundmaõppimine	**Seos õpiväljundiga** arendab suhtlemis- ja koostööoskusi töötingimustes, mõistab oma rolli ja vastutust

	TÖÖÜLESANNETE TÄITMINE JA TÖÖOHUTUS PRAKTIKAL Tööülesannete sooritamine vastavalt ettevõtte töökorraldusele Töö- ja tuleohutusnõuete järgimine Keskkonnanõuete rakendamine ja dokumenteerimine SUHTLEMINE JA KOOSTÖÖ TÖÖKESKKONNAS Erinevate osapooltega suhtlemine ja infovahetus Meeskonnatöö põhimõtete järgimine ja rolli mõistmine Käitumisnormid ja eetika töökeskkonnas PRAKTIKA KOKKUVÕTE JA ENESEANALÜÜS Tööalase arengu ja koostöö hindamine Praktikadokumentide koostamine ja esitamine Praktikaaruande koostamine ja refleksioon	meeskonna liikmena ühiste eesmärkide saavutamisel hindab enda tööalast arengut, väärtustades koostööd ja dokumenteerides tehtud tööd etteantud nõuete kohaselt täidab tööülesandeid tulenevalt praktika eesmärkidest, ettevõtte töökorraldusest, järgides kehtestatud nõudeid ja õigusakte leiab endale praktika eesmärkidele vastava praktikakoha ja põhjendab oma valikut
Iseseisev töö	Praktika eesmärkide püstitamine, praktikakoha leidmine, lepingu sõlmimine Praktikapäeviku täitmine Praktikaaruande koostamine ja digitaalse dokumentatsiooni vormistamine	
Praktiline töö	Praktikale kandideerimine, praktikalepingu allkirjastamine, praktikaettevõttes juhendamisel tööülesannete täitmine Meeskonnatöös osalemine ja rollide täitmine Suhtlemine töökeskkonnas erinevate osapooltega, praktikapäeviku täitmine Dokumentatsiooni koostamine ja digitaalselt esitamine, praktikaseminariks valmistumine	
Hindamisülesanded	1. Praktikakoha valiku põhjendamine ja eesmärkide esitamine kokkuvõtvalt praktika aruandes 2. Praktika tööülesannete ja päeviku täitmine 3. Praktikaaruande koostamine ja refleksioon 4. Praktika esitlus	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teemahinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel. Teema loetakse sooritatuks, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on täidetud vähemalt nõutud tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine Praktikadokumendid on täidetud ja esitatud, kuid sisaldavad üksikuid vormistuslikke puudusi. Õpilane sõnastab praktika eesmärgid üldisel tasemel ning annab lühikese hinnangu läbitud praktikale. 2. Praktikal tehtavad tööd	

	Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud juhendamisel, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid üldisel tasemel. 3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud arusaadavas eesti keeles, järgides osaliselt kooli kirjalike tööde juhendit ning kasutades digivahendeid. 4. Praktika esitlus Õpilane esitleb praktikaseminaril oma praktika kulgu lühidalt ja üldisel tasemel. "4" saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine Praktikadokumendid on korrektselt täidetud ja õigeaegselt esitatud. Õpilane sõnastab selged praktika eesmärgid ning annab põhjendatud hinnangu läbitud praktikale. 2. Praktikal tehtavad tööd Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud iseseisvalt, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid ja tööprotsesse selgelt ja arusaadavalt. 3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud korrektses eesti keeles, järgides kooli kirjalike tööde juhendit ning kasutades digivahendeid. 4. Praktika esitlus Õpilane esitleb praktikaseminaril oma praktika kogemust selgelt ja arusaadavalt ning toob välja olulisemad õpikogemused. "5" saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine Praktikadokumendid on väga korrektselt täidetud ja õigeaegselt esitatud. Õpilane sõnastab läbimõeldud ja isiklikust arengust lähtuvad praktika eesmärgid ning analüüsib põhjalikult läbitud praktikat. 2. Praktikal tehtavad tööd Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud iseseisvalt ja teadlikult, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid ja tööprotsesse põhjalikult ning seostab neid õpituga. 3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud väga korrektses eesti keeles, järgides täpselt kooli kirjalike tööde juhendit, kasutades digivahendeid ning esitades sisu loogiliselt ja süsteemselt. Koostatud aruanne on esitatud õigeaegselt. 4. Praktika esitlus Õpilane esitleb õigeaegselt praktikaseminaril oma praktika analüüsi süsteemselt ja põhjalikult, seostades kogemused õpituga ning tuues välja oma arengu.	
Praktika II	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

Praktika 182	ETTEVALMISTUS PRAKTIKAKS Praktikakoha leidmine ja praktikalepingu sõlmimine Praktika eesmärkide püstitamine ja tegevusplaani koostamine Ettevõtte struktuuri ja töökorralduse tundmaõppimine TÖÖÜLESANNETE TÄITMINE JA TÖÖOHUTUS PRAKTIKAL Tööülesannete sooritamine vastavalt ettevõtte töökorraldusele Töö- ja tuleohutusnõuete järgimine Keskkonnanõuete rakendamine ja dokumenteerimine SUHTLEMINE JA KOOSTÖÖ TÖÖKESKKONNAS Erinevate osapooltega suhtlemine ja infovahetus Meeskonnatöö põhimõtete järgimine ja rolli mõistmine Käitumisnormid ja eetika töökeskkonnas PRAKTIKA KOKKUVÕTE JA ENESEANALÜÜS Tööalase arengu ja koostöö hindamine Praktikadokumentide koostamine ja esitamine Praktikaaruande koostamine ja refleksioon	arendab suhtlemis- ja koostööoskusi töötingimustes, mõistab oma rolli ja vastutust meeskonna liikmena ühiste eesmärkide saavutamisel hindab enda tööalast arengut, väärtustades koostööd ja dokumenteerides tehtud tööd etteantud nõuete kohaselt täidab tööülesandeid tulenevalt praktika eesmärkidest, ettevõtte töökorraldusest, järgides kehtestatud nõudeid ja õigusakte leiab endale praktika eesmärkidele vastava praktikakoha ja põhjendab oma valikut
Iseseisev töö	Praktika eesmärkide püstitamine, praktikakoha leidmine, lepingu sõlmimine Praktikapäeviku täitmine Praktikaaruande koostamine ja digitaalse dokumentatsiooni vormistamine	
Praktiline töö	Praktikale kandideerimine, praktikalepingu allkirjastamine, praktikaettevõttes juhendamisel tööülesannete täitmine Meeskonnatöös osalemine ja rollide täitmine Suhtlemine töökeskkonnas erinevate osapooltega, praktikapäeviku täitmine Dokumentatsiooni koostamine ja digitaalselt esitamine, praktikaseminariks valmistumine	
Hindamisülesanded	1. Praktikakoha valiku põhjendamine ja eesmärkide esitamine kokkuvõtvalt praktika aruandes 2. Praktika tööülesannete ja päeviku täitmine 3. Praktikaaruande koostamine ja refleksioon 4. Praktika esitlus	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teemahinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel. Teema loetakse sooritatuks, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on täidetud vähemalt nõutud tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine	

	Praktikadokumendid on täidetud ja esitatud, kuid sisaldavad üksikuid vormistuslikke puudusi. Õpilane sõnastab praktika eesmärgid üldisel tasemel ning annab lühikese hinnangu läbitud praktikale. 2. Praktikal tehtavad tööd Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud juhendamisel, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid üldisel tasemel. 3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud arusaadavas eesti keeles, järgides osaliselt kooli kirjalike tööde juhendit ning kasutades digivahendeid. 4. Praktika esitlus Õpilane esitleb praktikaseminaril oma praktika kulgu lühidalt ja üldisel tasemel. “4” saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine Praktikadokumendid on korrektselt täidetud ja õigeaegselt esitatud. Õpilane sõnastab selged praktika eesmärgid ning annab põhjendatud hinnangu läbitud praktikale. 2. Praktikal tehtavad tööd Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud iseseisvalt, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid ja tööprotsesse selgelt ja arusaadavalt. 3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud korrektses eesti keeles, järgides kooli kirjalike tööde juhendit ning kasutades digivahendeid. 4. Praktika esitlus Õpilane esitleb praktikaseminaril oma praktika kogemust selgelt ja arusaadavalt ning toob välja olulisemad õpikogemused. “5” saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine Praktikadokumendid on väga korrektselt täidetud ja õigeaegselt esitatud. Õpilane sõnastab läbimõeldud ja isiklikust arengust lähtuvad praktika eesmärgid ning analüüsib põhjalikult läbitud praktikat. 2. Praktikal tehtavad tööd Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud iseseisvalt ja teadlikult, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid ja tööprotsesse põhjalikult ning seostab neid õpituga. 3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud väga korrektses eesti keeles, järgides täpselt kooli kirjalike tööde juhendit, kasutades digivahendeid ning esitades sisu loogiliselt ja süsteemselt. Koostatud aruanne on esitatud õigeaegselt.

	4. Praktika esitlus Õpilane esitleb õigeaegselt praktikaseminaril oma praktika analüüsi süsteemselt ja põhjalikult, seostades kogemused õpituga ning tuues välja oma arengu.	
Praktika III Praktika 260	**Alateemad** ETTEVALMISTUS PRAKTIKAKS Praktikakoha leidmine ja praktikalepingu sõlmimine Praktika eesmärkide püstitamine ja tegevusplaani koostamine Ettevõtte struktuuri ja töökorralduse tundmaõppimine TÖÖÜLESANNETE TÄITMINE JA TÖÖOHUTUS PRAKTIKAL Tööülesannete sooritamine vastavalt ettevõtte töökorraldusele Töö- ja tuleohutusnõuete järgimine Keskkonnanõuete rakendamine ja dokumenteerimine SUHTLEMINE JA KOOSTÖÖ TÖÖKESKKONNAS Erinevate osapooltega suhtlemine ja infovahetus Meeskonnatöö põhimõtete järgimine ja rolli mõistmine Käitumisnormid ja eetika töökeskkonnas PRAKTIKA KOKKUVÕTE JA ENESEANALÜÜS Tööalase arengu ja koostöö hindamine Praktikadokumentide koostamine ja esitamine Praktikaaruande koostamine ja refleksioon	**Seos õpiväljundiga** arendab suhtlemis- ja koostööoskusi töötingimustes, mõistab oma rolli ja vastutust meeskonna liikmena ühiste eesmärkide saavutamisel hindab enda tööalast arengut, väärtustades koostööd ja dokumenteerides tehtud tööd etteantud nõuete kohaselt täidab tööülesandeid tulenevalt praktika eesmärkidest, ettevõtte töökorraldusest, järgides kehtestatud nõudeid ja õigusakte leiab endale praktika eesmärkidele vastava praktikakoha ja põhjendab oma valikut
Iseseisev töö	Praktika eesmärkide püstitamine, praktikakoha leidmine, lepingu sõlmimine Praktikapäeviku täitmine Praktikaaruande koostamine ja digitaalse dokumentatsiooni vormistamine	
Praktiline töö	Praktikale kandideerimine, praktikalepingu allkirjastamine, praktikaettevõttes juhendamisel tööülesannete täitmine Meeskonnatöös osalemine ja rollide täitmine Suhtlemine töökeskkonnas erinevate osapooltega, praktikapäeviku täitmine Dokumentatsiooni koostamine ja digitaalselt esitamine, praktikaseminariks valmistumine	
Hindamisülesanded	1. Praktikakoha valiku põhjendamine ja eesmärkide esitamine kokkuvõtvalt praktika aruandes 2. Praktika tööülesannete ja päeviku täitmine 3. Praktikaaruande koostamine ja refleksioon 4. Praktika esitlus	

Hindamine	Eristav hindamine
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teemahinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel. Teema loetakse sooritatuks, kui kõik hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on täidetud vähemalt nõutud tasemel.
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine Praktikadokumendid on täidetud ja esitatud, kuid sisaldavad üksikuid vormistuslikke puudusi. Õpilane sõnastab praktika eesmärgid üldisel tasemel ning annab lühikese hinnangu läbitud praktikale. 2. Praktikal tehtavad tööd Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud juhendamisel, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid üldisel tasemel. 3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud arusaadavas eesti keeles, järgides osaliselt kooli kirjalike tööde juhendit ning kasutades digivahendeid. 4. Praktika esitlus Õpilane esitleb praktikaseminaril oma praktika kulgu lühidalt ja üldisel tasemel. “4” saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine Praktikadokumendid on korrektselt täidetud ja õigeaegselt esitatud. Õpilane sõnastab selged praktika eesmärgid ning annab põhjendatud hinnangu läbitud praktikale. 2. Praktikal tehtavad tööd Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud iseseisvalt, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid ja tööprotsesse selgelt ja arusaadavalt. 3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud korrektses eesti keeles, järgides kooli kirjalike tööde juhendit ning kasutades digivahendeid. 4. Praktika esitlus Õpilane esitleb praktikaseminaril oma praktika kogemust selgelt ja arusaadavalt ning toob välja olulisemad õpikogemused. “5” saamise tingimus: 1. Praktika eesmärkide seadmine ja dokumentide vormistamine Praktikadokumendid on väga korrektselt täidetud ja õigeaegselt esitatud. Õpilane sõnastab läbimõeldud ja isiklikust arengust lähtuvad praktika eesmärgid ning analüüsib põhjalikult läbitud praktikat. 2. Praktikal tehtavad tööd Praktika programmis olevad ülesanded on sooritatud iseseisvalt ja teadlikult, järgides tööohutuse nõudeid. Õpilane kirjeldab läbitud tööülesandeid ja tööprotsesse põhjalikult ning seostab neid õpituga.

	3. Praktika aruande koostamine Aruanne on koostatud väga korrektses eesti keeles, järgides täpselt kooli kirjalike tööde juhendit, kasutades digivahendeid ning esitades sisu loogiliselt ja süsteemselt. Koostatud aruanne on esitatud õigeaegselt. 4. Praktika esitlus Õpilane esitleb õigeaegselt praktikaseminaril oma praktika analüüsi süsteemselt ja põhjalikult, seostades kogemused õpituga ning tuues välja oma arengu.	
Sissejuhatav praktika Praktiline töö 78	**Alateemad** ETTEVALMISTUS PRAKTIKAKS Praktikakoha leidmine ja praktikalepingu sõlmimine Praktika eesmärkide püstitamine ja tegevusplaani koostamine Ettevõtte struktuuri ja töökorralduse tundmaõppimine TÖÖÜLESANNETE TÄITMINE JA TÖÖOHUTUS PRAKTIKAL Tööülesannete sooritamine vastavalt ettevõtte töökorraldusele Töö- ja tuleohutusnõuete järgimine Keskkonnanõuete rakendamine ja dokumenteerimine SUHTLEMINE JA KOOSTÖÖ TÖÖKESKKONNAS Erinevate osapooltega suhtlemine ja infovahetus Meeskonnatöö põhimõtete järgimine ja rolli mõistmine Käitumisnormid ja eetika töökeskkonnas PRAKTIKA KOKKUVÕTE JA ENESEANALÜÜS Tööalase arengu ja koostöö hindamine Praktikadokumentide koostamine ja esitamine Praktikaaruande koostamine ja refleksioon	**Seos õpiväljundiga**
Iseseisev töö	Praktika eesmärkide püstitamine, praktikakoha leidmine, lepingu sõlmimine Praktikapäeviku täitmine Praktikaaruande koostamine ja digitaalse dokumentatsiooni vormistamine	
Praktiline töö	Praktikale kandideerimine, praktikalepingu allkirjastamine, praktikaettevõttes juhendamisel tööülesannete täitmine Meeskonnatöös osalemine ja rollide täitmine Suhtlemine töökeskkonnas erinevate osapooltega, praktikapäeviku täitmine Dokumentatsiooni koostamine ja digitaalselt esitamine, praktikaseminariks valmistumine	
Hindamisülesanded	1. Praktikakoha valiku põhjendamine ja eesmärkide esitamine kokkuvõtvalt praktika aruandes 2. Praktika tööülesannete ja päeviku täitmine 3. Praktikaaruande koostamine ja refleksioon 4. Praktika esitlus	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde	Teemahinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel. Teema loetakse sooritatuks, kui kõik hindamisülesanded ja	

kujunemine	iseseisvad tööd on täidetud vähemalt nõutud tasemel.
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Õpilane on sooritanud ja esitanud kõik hindamisülesanded ja iseseisvad tööd.

Õppemeetodid	Arutelu, praktiline töö, loeng, iseseisev tööd, individuaalne kirjalik töö, esitlemine, vaatlus
Hindamismeetodid	Praktiliste oskuste demonstratsioon, praktikapäevik ja aruanne, esitlus
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesannete sooritamine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele. “5” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt ja õigeaegselt vastavalt hindamiskriteeriumitele.
Õppematerjalid	Praktikajuhend Praktikaettevõtte koduleheküIg Pärnumaa Kutsehariduskeskuse kirjalike tööde koostamise ja vormistamise juhend: https://www.hariduskeskus.ee/images/oppekorraldus/PKHK_kirjalike_tde_juhend_2015.pdf

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
15	Sissejuhatus kutseõpingutesse	10	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab baasteadmised õpitavast valdkonnast ja õppekorraldusest mõistmiseks enda arengu- ja õpieesmärke ning -teekonda.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
140 tundi	60 tundi	60 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. määratleb logistilised funktsioonid, seostades erinevaid logistikaprotsesse tarneahelas	• selgitab valitud valdkonna ja enda õppe-eesmärke ning õppekavaga seotud kompetentse seostades neid arendatavate üldoskustega • teeb kokkuvõtte tööturu võimalustest valitud valdkonnas enda valitud meetodil • toob näiteid erinevatest ettevõtetest seostades nende tegevust logistikaga • teeb kokkuvõtte logistika arengutrendidest kasutades tehisintellekti rakendusi • visualiseerib enda igapäevaelu toiminguid seostades neid logistikaga, kasutades digivahendeid • toob näiteid logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkondadest ja nende erisustest õppekäikude põhjal • selgitab töökeskkonna ohutegurite esinemist ja ennetusmeetmeid logistika valdkonnas • järgib tööohutusnõudeid töökeskkonnas, õppekäikudel ning õppelaboris enda ja teiste ohutuse tagamiseks • järgib toiduhügieeni põhimõtteid enda vastutusalas lao- ja transpordiprotsessides arvestades õigusakte • visualiseerib meeskonnatööna logistika arenguetappe arvestades ajaloolist konteksti • eristab logistilisi funktsioone, kirjeldades neis olevaid tegevusi	Eristav hindamine

	• defineerib logistika termineid, rakendades neid väärtust lisava tarneahela visualiseerimisel • võrdleb meeskonnatööna erinevaid transpordiliike, veoviise, -vahendeid ja -ühikuid ning nende kasutusvõimalusi arvestades kestlikkuse printsiipe • arvestab transpordiliigi, veovahendi ja -ühiku valikul etteantud tööülesandega • kirjeldab transpordi mõju keskkonnale meeskonnatööna • toob näiteid keskkonnamõju vähendamise võimalustest logistilises ahelas juhtumipõhiselt arvestades erinevaid transpordiliike • leiab teabeallikate põhjal maailma ja EL suuremad transpordisõlmed, kirjeldades nende rolli ning mõju kaubavahetuses ja logistikaahelates. • võrdleb juhendamisel riikide transpordigeograafilist asendit, kasutades teabeallikaid • iseloomustab juhendamisel rahvusvahelist kaubavahetust, selgitades kauba päritolu ja sihtkohtade (transpordi)geograafilist mõju tarneahelatele ja logistikale erinevate allikate põhjal. • leiab infot erinevate riikide piirangute sh pühade ja sanktsioonide kohta kasutades teabeallikaid	
2. selgitab enda õppe-eesmärke ja -teekonda lähtuvalt valitud erialast, arvestades õppekava ja tööturu võimalusi	• selgitab valitud valdkonna ja enda õppe-eesmärke ning õppekavaga seotud kompetentse seostades neid arendatavate üldoskustega • teeb kokkuvõtte tööturu võimalustest valitud valdkonnas enda valitud meetodil • toob näiteid erinevatest ettevõtetest seostades nende tegevust logistikaga • teeb kokkuvõtte logistika arengutrendidest kasutades tehisintellekti rakendusi • visualiseerib enda igapäevaelu toiminguid seostades neid logistikaga, kasutades	Eristav hindamine

	digivahendeid • toob näiteid logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkondadest ja nende erisustest õppekäikude põhjal • selgitab töökeskkonna ohutegurite esinemist ja ennetusmeetmeid logistika valdkonnas • järgib tööohutusnõudeid töökeskkonnas, õppekäikudel ning õppelaboris enda ja teiste ohutuse tagamiseks • järgib toiduhügieeni põhimõtteid enda vastutusalas lao- ja transpordiprotsessides arvestades õigusakte • visualiseerib meeskonnatööna logistika arenguetappe arvestades ajaloolist konteksti • eristab logistilisi funktsioone, kirjeldades neis olevaid tegevusi • defineerib logistika termineid, rakendades neid väärtust lisava tarneahela visualiseerimisel • võrdleb meeskonnatööna erinevaid transpordiliike, veoviise, -vahendeid ja -ühikuid ning nende kasutusvõimalusi arvestades kestlikkuse printsiipe • arvestab transpordiliigi, veovahendi ja -ühiku valikul etteantud tööülesandega • kirjeldab transpordi mõju keskkonnale meeskonnatööna • toob näiteid keskkonnamõju vähendamise võimalustest logistilises ahelas juhtumipõhiselt arvestades erinevaid transpordiliike • leiab teabeallikate põhjal maailma ja EL suuremad transpordisõlmed, kirjeldades nende rolli ning mõju kaubavahetuses ja logistikaahelates. • võrdleb juhendamisel riikide transpordigeograafilist asendit, kasutades teabeallikaid • iseloomustab juhendamisel rahvusvahelist kaubavahetust, selgitades kauba päritolu ja	

	sihtkohtade (transpordi)geograafilist mõju tarneahelatele ja logistikale erinevate allikate põhjal. • leiab infot erinevate riikide piirangute sh pühade ja sanktsioonide kohta kasutades teabeallikaid	
3. kirjeldab keskkonnamõju ja selle vähendamise võimalusi logistilises ahelas arvestades erinevaid transpordiliike	• selgitab valitud valdkonna ja enda õppe-eesmärke ning õppekavaga seotud kompetentse seostades neid arendatavate üldoskustega • teeb kokkuvõtte tööturu võimalustest valitud valdkonnas enda valitud meetodil • toob näiteid erinevatest ettevõtetest seostades nende tegevust logistikaga • teeb kokkuvõtte logistika arengutrendidest kasutades tehisintellekti rakendusi • visualiseerib enda igapäevaelu toiminguid seostades neid logistikaga, kasutades digivahendeid • toob näiteid logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkondadest ja nende erisustest õppekäikude põhjal • selgitab töökeskkonna ohutegurite esinemist ja ennetusmeetmeid logistika valdkonnas • järgib tööohutusnõudeid töökeskkonnas, õppekäikudel ning õppelaboris enda ja teiste ohutuse tagamiseks • järgib toiduhügieeni põhimõtteid enda vastutusalas lao- ja transpordiprotsessides arvestades õigusakte • visualiseerib meeskonnatööna logistika arenguetappe arvestades ajaloolist konteksti • eristab logistilisi funktsioone, kirjeldades neis olevaid tegevusi • defineerib logistika termineid, rakendades neid väärtust lisava tarneahela visualiseerimisel • võrdleb meeskonnatööna erinevaid transpordiliike, veoviise, -vahendeid ja -ühikuid ning nende kasutusvõimalusi arvestades	Eristav hindamine

	kestlikkuse printsiipe • arvestab transpordiliigi, veovahendi ja -ühiku valikul etteantud tööülesandega • kirjeldab transpordi mõju keskkonnale meeskonnatööna • toob näiteid keskkonnamõju vähendamise võimalustest logistilises ahelas juhtumipõhiselt arvestades erinevaid transpordiliike • leiab teabeallikate põhjal maailma ja EL suuremad transpordisõlmed, kirjeldades nende rolli ning mõju kaubavahetuses ja logistikaahelates. • võrdleb juhendamisel riikide transpordigeograafilist asendit, kasutades teabeallikaid • iseloomustab juhendamisel rahvusvahelist kaubavahetust, selgitades kauba päritolu ja sihtkohtade (transpordi)geograafilist mõju tarneahelatele ja logistikale erinevate allikate põhjal. • leiab infot erinevate riikide piirangute sh pühade ja sanktsioonide kohta kasutades teabeallikaid	
4. selgitab logistika seoseid erinevate valdkondadega arvestades tuleviku arengutrende	• selgitab valitud valdkonna ja enda õppe-eesmärke ning õppekavaga seotud kompetentse seostades neid arendatavate üldoskustega • teeb kokkuvõtte tööturu võimalustest valitud valdkonnas enda valitud meetodil • toob näiteid erinevatest ettevõtetest seostades nende tegevust logistikaga • teeb kokkuvõtte logistika arengutrendidest kasutades tehisintellekti rakendusi • visualiseerib enda igapäevaelu toiminguid seostades neid logistikaga, kasutades digivahendeid • toob näiteid logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkondadest ja nende erisustest õppekäikude põhjal • selgitab töökeskkonna ohutegurite esinemist ja	Eristav hindamine

	ennetusmeetmeid logistika valdkonnas • järgib tööohutusnõudeid töökeskkonnas, õppekäikudel ning õppelaboris enda ja teiste ohutuse tagamiseks • järgib toiduhügieeni põhimõtteid enda vastutusalas lao- ja transpordiprotsessides arvestades õigusakte • visualiseerib meeskonnatööna logistika arenguetappe arvestades ajaloolist konteksti • eristab logistilisi funktsioone, kirjeldades neis olevaid tegevusi • defineerib logistika termineid, rakendades neid väärtust lisava tarneahela visualiseerimisel • võrdleb meeskonnatööna erinevaid transpordiliike, veoviise, -vahendeid ja -ühikuid ning nende kasutusvõimalusi arvestades kestlikkuse printsiipe • arvestab transpordiliigi, veovahendi ja -ühiku valikul etteantud tööülesandega • kirjeldab transpordi mõju keskkonnale meeskonnatööna • toob näiteid keskkonnamõju vähendamise võimalustest logistilises ahelas juhtumipõhiselt arvestades erinevaid transpordiliike • leiab teabeallikate põhjal maailma ja EL suuremad transpordisõlmed, kirjeldades nende rolli ning mõju kaubavahetuses ja logistikaahelates. • võrdleb juhendamisel riikide transpordigeograafilist asendit, kasutades teabeallikaid • iseloomustab juhendamisel rahvusvahelist kaubavahetust, selgitades kauba päritolu ja sihtkohtade (transpordi)geograafilist mõju tarneahelatele ja logistikale erinevate allikate põhjal. • leiab infot erinevate riikide piirangute sh pühade ja sanktsioonide kohta kasutades teabeallikaid	

5. iseloomustab transpordiliigi, veoviisi, -vahendi ja - ühiku valimise põhimõtteid,arvestades kestlikkuse printsiipe ja tööülesandeid	• selgitab valitud valdkonna ja enda õppe-eesmärke ning õppekavaga seotud kompetentse seostades neid arendatavate üldoskustega • teeb kokkuvõtte tööturu võimalustest valitud valdkonnas enda valitud meetodil • toob näiteid erinevatest ettevõtetest seostades nende tegevust logistikaga • teeb kokkuvõtte logistika arengutrendidest kasutades tehisintellekti rakendusi • visualiseerib enda igapäevaelu toiminguid seostades neid logistikaga, kasutades digivahendeid • toob näiteid logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkondadest ja nende erisustest õppekäikude põhjal • selgitab töökeskkonna ohutegurite esinemist ja ennetusmeetmeid logistika valdkonnas • järgib tööohutusnõudeid töökeskkonnas, õppekäikudel ning õppelaboris enda ja teiste ohutuse tagamiseks • järgib toiduhügieeni põhimõtteid enda vastutusalas lao- ja transpordiprotsessides arvestades õigusakte • visualiseerib meeskonnatööna logistika arenguetappe arvestades ajaloolist konteksti • eristab logistilisi funktsioone, kirjeldades neis olevaid tegevusi • defineerib logistika termineid, rakendades neid väärtust lisava tarneahela visualiseerimisel • võrdleb meeskonnatööna erinevaid transpordiliike, veoviise, -vahendeid ja -ühikuid ning nende kasutusvõimalusi arvestades kestlikkuse printsiipe • arvestab transpordiliigi, veovahendi ja -ühiku valikul etteantud tööülesandega • kirjeldab transpordi mõju keskkonnale meeskonnatööna	Eristav hindamine

	• toob näiteid keskkonnamõju vähendamise võimalustest logistilises ahelas juhtumipõhiselt arvestades erinevaid transpordiliike • leiab teabeallikate põhjal maailma ja EL suuremad transpordisõlmed, kirjeldades nende rolli ning mõju kaubavahetuses ja logistikaahelates. • võrdleb juhendamisel riikide transpordigeograafilist asendit, kasutades teabeallikaid • iseloomustab juhendamisel rahvusvahelist kaubavahetust, selgitades kauba päritolu ja sihtkohtade (transpordi)geograafilist mõju tarneahelatele ja logistikale erinevate allikate põhjal. • leiab infot erinevate riikide piirangute sh pühade ja sanktsioonide kohta kasutades teabeallikaid	
6. tunneb töökeskkonna erisusi ja ohutegureid logistika valdkonna ettevõtetes	• selgitab valitud valdkonna ja enda õppe-eesmärke ning õppekavaga seotud kompetentse seostades neid arendatavate üldoskustega • teeb kokkuvõtte tööturu võimalustest valitud valdkonnas enda valitud meetodil • toob näiteid erinevatest ettevõtetest seostades nende tegevust logistikaga • teeb kokkuvõtte logistika arengutrendidest kasutades tehisintellekti rakendusi • visualiseerib enda igapäevaelu toiminguid seostades neid logistikaga, kasutades digivahendeid • toob näiteid logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkondadest ja nende erisustest õppekäikude põhjal • selgitab töökeskkonna ohutegurite esinemist ja ennetusmeetmeid logistika valdkonnas • järgib tööohutusnõudeid töökeskkonnas, õppekäikudel ning õppelaboris enda ja teiste ohutuse tagamiseks • järgib toiduhügieeni põhimõtteid enda	Eristav hindamine

	vastutusalas lao- ja transpordiprotsessides arvestades õigusakte • visualiseerib meeskonnatööna logistika arenguetappe arvestades ajaloolist konteksti • eristab logistilisi funktsioone, kirjeldades neis olevaid tegevusi • defineerib logistika termineid, rakendades neid väärtust lisava tarneahela visualiseerimisel • võrdleb meeskonnatööna erinevaid transpordiliike, veoviise, -vahendeid ja -ühikuid ning nende kasutusvõimalusi arvestades kestlikkuse printsiipe • arvestab transpordiliigi, veovahendi ja -ühiku valikul etteantud tööülesandega • kirjeldab transpordi mõju keskkonnale meeskonnatööna • toob näiteid keskkonnamõju vähendamise võimalustest logistilises ahelas juhtumipõhiselt arvestades erinevaid transpordiliike • leiab teabeallikate põhjal maailma ja EL suuremad transpordisõlmed, kirjeldades nende rolli ning mõju kaubavahetuses ja logistikaahelates. • võrdleb juhendamisel riikide transpordigeograafilist asendit, kasutades teabeallikaid • iseloomustab juhendamisel rahvusvahelist kaubavahetust, selgitades kauba päritolu ja sihtkohtade (transpordi)geograafilist mõju tarneahelatele ja logistikale erinevate allikate põhjal. • leiab infot erinevate riikide piirangute sh pühade ja sanktsioonide kohta kasutades teabeallikaid	
7. selgitab geograafia ja logistika seoseid, sh kauba päritolu ja sihtkohtade geograafilist mõju ladustamisele ja logistikale	• selgitab valitud valdkonna ja enda õppe-eesmärke ning õppekavaga seotud kompetentse seostades neid arendatavate üldoskustega • teeb kokkuvõtte tööturu võimalustest valitud valdkonnas enda valitud meetodil	Mitteeristav hindamine

	• toob näiteid erinevatest ettevõtetest seostades nende tegevust logistikaga • teeb kokkuvõtte logistika arengutrendidest kasutades tehisintellekti rakendusi • visualiseerib enda igapäevaelu toiminguid seostades neid logistikaga, kasutades digivahendeid • toob näiteid logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkondadest ja nende erisustest õppekäikude põhjal • selgitab töökeskkonna ohutegurite esinemist ja ennetusmeetmeid logistika valdkonnas • järgib tööohutusnõudeid töökeskkonnas, õppekäikudel ning õppelaboris enda ja teiste ohutuse tagamiseks • järgib toiduhügieeni põhimõtteid enda vastutusalas lao- ja transpordiprotsessides arvestades õigusakte • visualiseerib meeskonnatööna logistika arenguetappe arvestades ajaloolist konteksti • eristab logistilisi funktsioone, kirjeldades neis olevaid tegevusi • defineerib logistika termineid, rakendades neid väärtust lisava tarneahela visualiseerimisel • võrdleb meeskonnatööna erinevaid transpordiliike, veoviise, -vahendeid ja -ühikuid ning nende kasutusvõimalusi arvestades kestlikkuse printsiipe • arvestab transpordiliigi, veovahendi ja -ühiku valikul etteantud tööülesandega • kirjeldab transpordi mõju keskkonnale meeskonnatööna • toob näiteid keskkonnamõju vähendamise võimalustest logistilises ahelas juhtumipõhiselt arvestades erinevaid transpordiliike • leiab teabeallikate põhjal maailma ja EL suuremad transpordisõlmed, kirjeldades nende rolli	

	ning mõju kaubavahetuses ja logistikaahelates. • võrdleb juhendamisel riikide transpordigeograafilist asendit, kasutades teabeallikaid • iseloomustab juhendamisel rahvusvahelist kaubavahetust, selgitades kauba päritolu ja sihtkohtade (transpordi)geograafilist mõju tarneahelatele ja logistikale erinevate allikate põhjal. • leiab infot erinevate riikide piirangute sh pühade ja sanktsioonide kohta kasutades teabeallikaid	

Mooduli jagunemine		
Isiklik õpiteekond ja eesmärkide seadmine Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 3	**Alateemad** Eriala valik Õppija tugevused ja arendamist vajavad oskused Isikliku arengu planeerimine õpingute jooksul Takistused õpiteekonnal Motivatsioonitegurid õpiteekonnal Võimalused tööturul Töökindel sektor Kiire sisenemise võimalus tööturule Kõrgharidusnõudeta ametikohad, mis võimaldavad tööleasumist koheselt peale kutsehariduse omandamist Karjääriredel ja arenguvõimalused Rahvusvahelised võimalused sh praktika Logistika valdkonna peamised töökohad: ● Laotöötaja ● Logistik ● Tõstukijuht ● Kuller, veoautojuht ● Logistika klienditeenindaja ● Tollitöötajad Konkurentsieelised tööturul: ● Enesejuhtimisoskused (täpsus, korrektsus, planeerimine jpt) ● Tehnoloogia tundmine ● Digioskused ● Meeskonnatöö	**Seos õpiväljundiga** selgitab enda õppe-eesmärke ja -teekonda lähtuvalt valitud erialast, arvestades õppekava ja tööturu võimalusi

	● Suhtlemisoskus sh keeleoskus ● Valmisolek õppida ja areneda Edasiõppimise võimalused: ● Kutsehariduses ● Kõrgkoolides	
Iseseisev töö	SWOT analüüs	
Hindamisülesanded	SWOT analüüs - Mina logistika valdkonna õppijana	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Kõik hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on sooritatud lävendi tasemel. SWOT-analüüs on koostatud. SWOT-analüüsis on vähemalt viis punkti igas kategoorias. Õpilane seob oma vastused konkreetsete näidetega ja arutleb oma arenguvõimaluste üle. Töö on korrektselt vormistatud.	
Logistika ja laonduse valdkonna ülevaade Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Logistika ja laokorralduse õppekava tutvustus Mooduli mahud, praktika korraldus, osakutse eksamid jms. Eriala tähtsus majanduses ja ettevõtluses Põhivaldkonnad tutvumiseks ● tarneahel ● laoprotsessid ● transpordikorraldus ● varude juhtimine Vajalikud oskused ja teadmised valdkonnas(logistikuna, laotöötajana) töötamiseks Logistika tulevik ● Tehisintellekt ja andmeanalüüs ● Autonoomsed sõidukid ja droonid – isejuhtivad veokid ● Automatiseerimine, digitaliseerimine logistikas ja ladudes ● E-kaubanduse mõju ● Logistikasektori tööjõu muutus Erialaste teadmiste sidumine üldoskustega (nt meeskonnatöö, suhtlemine, probleemilahendus, ajaplaneerimine)	**Seos õpiväljundiga** selgitab enda õppe-eesmärke ja -teekonda lähtuvalt valitud erialast, arvestades õppekava ja tööturu võimalusi
Iseseisev töö	Esitluse ettevalmistus juhendi alusel valitud teemal: ● Minu teekond logistika valkonnas ● Mina viie aasta pärast logistika valdkonnas	

	● Minu eelised logistika valdkonnas töötamisel ● Mina ja logistika	
Praktiline töö	Simulatsioonülesanded juhendi alusel	
Hindamisülesanded	Esitlus	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Kõik hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on sooritatud lävendi tasemel • selgitab valitud valdkonna ja enda õppe-eesmärke ning õppekavaga seotud kompetentse seostades neid arendatavate üldoskustega • teeb kokkuvõtte tööturu võimalustest valitud valdkonnas enda valitud meetodil. Esitlus on koostatud, kuid see on lühike ja tagasihoidlik. Õpilane kirjeldab logistika valdkonda ja oma õpiteekonda, sidumine tööturu ja enda üldoskustega on napisõnaline. Logistika tulevikutrende on lühidalt kirjeldatult. Esitlus on loetav, kuid visuaalne pool on vähe arendatud (puuduvad pildid, graafikud vms). Õpilane loeb teksti slaididelt maha. Kontakt kuulajatega puudub. "4" saamise tingimus: Esitlus on hästi üles ehitatud, teema on selgelt käsitletud. Õpilane seostab logistikaõpinguid tööturu ning oma tulevikuga, tuues näiteid. Lisaks nimetab enda isiksuseomadusi, mis toetavad erialal õppimist ja töötamist. Logistika põhivaldkonnad on korrektselt ja arusaadavalt lahti seletatud. Tulevikutrendi on täpsemalt kirjeldatud, tuues näiteid selle mõjust logistikas. Visuaalne pool on korrektne, esitluses on kasutatud pilte, graafikuid, ikoone või videot. Esinemine on enesekindel, õpilane ei loe ainult slaididelt, vaid selgitab oma sõnadega. Kontakt kuulajatega olemas. "5" saamise tingimus: Esitlus on hästi sisukas, informatiivne ja huvitav. Õpilane seostab selgelt oma õpiteekonna, oskused ja tööturu võimalused. Nimetab enda tugevused ja isiksuseomadused, mis toetavad erialal õppimist ja edaspidi töötamist.	
Logistika põhifunktsioonid ja roll tarneahelas Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Logistika ajalugu ja arenguetapid Logistika töö eesmärk Logistika põhifunktsioonid ja nende roll tarneahelas ● transpordi roll ● laonduse tähtsus ● tellimuste täitmine ● varude haldamine ● kauba ettevalmistamine ● pakkimine ja pakendamine ● klienditeenindus Ülevaatlikult järgmised teemad: Logistilises ahelas liikuvad vood Hanke, - materjali ja jaotuslogistika Tarneahela lisaväärtus ja kaasaegsed arengusuunad	**Seos õpiväljundiga** määratleb logistilised funktsioonid, seostades erinevaid logistikaprotsesse tarneahelas

	Nutikad laosüsteemid Roheline logistika ja jätkusuutlikkus Pakendite klassifikatsioon ja kavandamise logistilised põhimõtted Kaubaalused ja konteinerid Pakendiringluse põhimõte Tagastuslogistika	
Iseseisev töö	Kirjalik töö - logistika eesmärk ja funktsioonid, õppematerjalidega tutvumine ja nende läbitöötamine	
Praktiline töö	Logistika ajatelje digitaalne visualiseerimine, erinevate ajastute logistika arenguetapid (nt joonis või plakat)	
Hindamisülesanded	1. Logistika ajatelje digitaalne visualiseerimine, logistika arenguetapid 2. Rühmatöö: Tarneahela visualiseerimine ja terminite kasutamine juhendi alusel. 3. Kirjalik töö - logistika eesmärk, funktsioonid, tarneahel, logistika terminoloogia ja erinevad pakendid, jäätmekorraldus	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Logistika ajatelje digitaalne visualiseerimine, logistika arenguetapid Logistika ajatelje visualiseerimisel on kasutatud asjakohaseid digivahendeid. Ajajoonel on esitatud olulisemad logistika arenguetapid ja neid on seostatud ajaloo etappide või olulisemate sündmustega. Esineb vähesel määral puudusi või mõni oluline sündmus on kajastamata. Viitamine allikatele on puudulik. 2. Rühmatöö: Tarneahela visualiseerimine ja terminite kasutamine juhendi alusel Tarneahel on visualiseeritud, kuid puudub detailne selgitus või see on väga lihtsustatud. Õpilane kasutab logistikatermineid, kuid ei oska selgitada nende tähendust. Rühmaliikmete panus on ebavõrdne või koostöö on minimaalne. 3. Kirjalik töö, test - logistika eesmärk, funktsioonid, tarneahel, logistika terminoloogia ja erinevad pakendite eristus, jäätmekorraldus Logistika ja laonduse töövihikust ja/või logistika e-kursusel valikvastustega test on sooritatud ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. "4" saamise tingimus: 1. Logistika ajatelje digitaalne visualiseerimine, logistika arenguetapid Logistika ajatelje visualiseerimisel on kasutatud asjakohaseid digivahendeid. Ajajoonel on esitatud olulisemad logistika arenguetapid ja neid on seostatud ajaloo etappide või olulisemate sündmustega. Kasutatud on lisamaterjale piltide ja infograafikana. Õpilane on korrektselt viidanud allikatele. 2. Rühmatöö: Tarneahela visualiseerimine ja terminite kasutamine juhendi alusel Tarneahela visualiseerimine on loogiline ja arusaadav, sisaldab põhielemente (nt hankija, tootja, ladu, jaotuskeskus, klient). Kasutab vähemalt logistika termineid ja selgitab nende tähendust kontekstis. Selgitab tarneahela väärtust (nt kuidas ettevõte optimeerib aega, kulusid või keskkonnamõju).	

	Rühmatöö on hästi struktureeritud, kõik liikmed panustavad võrdselt. 3. Kirjalik töö, test - logistika eesmärk, funktsioonid, tarneahel, logistika terminoloogia ja erinevad pakendite eristus, jäätmekorraldus. “5” saamise tingimus: 1. Logistika ajatelje digitaalne visualiseerimine, logistika arenguetapid Logistika ajatelje visualiseerimisel on kasutatud asjakohaseid digivahendeid. Ajajoonel on esitatud logistika arenguetapid ja neid on seostatud ajaloo etappide või olulisemate sündmustega. Töö on põhjalik ja vigadeta. Kasutatud on lisamaterjale piltide ja infograafikana. Õpilane on korrektselt viidanud allikatele. 2. Rühmatöö: Tarneahela visualiseerimine ja terminite kasutamine juhendi alusel Tarneahela visualiseerimine on detailne (nt kasutatud diagramme, skeeme või multimeediaelemente).Kasutab logistikatermineid ja selgitab nende tähendust kontekstis. Lisaks rühm arutleb, kuidas tarneahela optimeerimine lisab väärtust ja mõjutab tarneahela tõhusust. Rühmaliikmed teevad aktiivselt koostööd, jagavad ülesanded ja esitlus on hästi korraldatud. 3. Kirjalik töö, test - logistika eesmärk, funktsioonid, tarneahel, logistika terminoloogia ja erinevad pakendite eristus, jäätmekorraldus.	
Logistika roll majanduses ja seosed erinevate valdkondadega Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Logistika mõiste Logistika roll majanduses Logistika põhiülesanded ja protsessid Logistika mõju ettevõtlusele, riigi majandusele Ettevõtte konkurentsivõime ja lisaväärtuse loomine Logistika seosed teiste valdkondadega (nt tootmine, ehitus, põllumajandus, tervishoid, kaubandus jne) Logistika tulevikutrendid ja arengusuunad (digitaliseerimine, automatiseerimine, rohelogistika ja kestlik logistika, erinevad kütused, andmeanalüüs, tehisintellekti kasutamine logistikas jms) Transpordisüsteemid ja transpordiinfrastruktuur Siseriiklike ja rahvusvaheliste kaubavedude tähtsus Logistika igapäevaelus: ● kaardirakendused ● teenused	**Seos õpiväljundiga** selgitab logistika seoseid erinevate valdkondadega arvestades tuleviku arengutrende
Iseseisev töö	Ettevalmistus praktiliseks kirjalikusk tööks - õpilane valib erinevate ettevõtete vahel(nt jaekaubandus, e-kaubandus, tootmine, transpordifirma, ladustamine), tuues näiteid nende ettevõtete logistika protsessidest, selgitades kuidas toimub kaubavedu, ladustamine.	
Praktiline töö	Õpilased analüüsivad erinevate ettevõtete tegevust ja seostavad seda logistika protsessidega. Praktiline töö hõlmab tarneahela, transpordi, laonduse ja teiste logistiliste funktsioonide kaardistamist, võimaldades kasutada visuaalseid või analüütilisi	

	meetodeid.
Hindamisülesanded	Õpilased analüüsivad logistika arengutrende ja nende mõju ettevõtete tegevusele, kasutades erinevaid infoallikaid ja digivahendeid sh tehisintellekti. Praktiline töö võimaldab õppijatel uurida ning esitleda innovatsiooni logistikas ja arengusuundi. Õpilane kirjeldab juhendi alusel, kuidas igapäevased tegevused on seotud logistikaga (nt toidupoe tarneahel, kullerteenused, trenn, ühistransport). Õpilane visualiseerib oma töö, kasutades digivahendeid.
Hindamine	Eristav hindamine
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Kõik hindamisülesanded ja iseseisvad tööd on sooritatud lävendi tasemel • toob näiteid erinevatest ettevõtetest seostades nende tegevust logistikaga • teeb kokkuvõtte logistika arengutrendidest kasutades tehisintellekti rakendusi • visualiseerib enda igapäevaelu toiminguid seostades neid logistikaga, kasutades digivahendeid 1. Praktiline töö - Igapäevaste tegevuste seos logistikaga Õpilane kirjeldab oma igapäevaseid tegevusi, mis on seotud logistika valdkonnaga, kuid selgitus on kasin. Analüüs on lihtne ja keskendub vaid paarile aspektile, näiteks toidupoe külastusele ja selle tarneahela mõistmisele. Õpilane on kasutanud visuaali või rakendust, kuid see on lihtsalt ülesande täitmiseks ja ei toeta tugevalt arutelu või analüüsi. 2. Kokkuvõte logistika arengutrendidest, tehisintellekti abil Töö sisaldab lühikese kirjeldusena logistika arengutrende. Kokkuvõte on loetav ja arusaadav kuid kirjeldatud pinnapealselt. Kasutatud on tehisintellekti abi, kuid materjal ei ole piisavalt kohandatud. Esitlus või poster on loetav, kuid on näiteks ülekoormatud tekstiga või visuaalselt ebaühtlane. Esitlus on arusaadav, kuid esineja ei pruugi olla enesekindel, loeb palju tekstist maha ja kasutab vähe oma sõnu. Õpilase tekstis on kasutatud väljendeid ja sõnavara, mille sisu on talle endale võõras. Esitluses on keelelisi ja vormistuslikke vigu, kuid ei takista arusaamist kokkuvõtvast tööst. Viitamine töös ebakorrektne või puudub üldse. "4" saamise tingimus: 1. Praktiline töö - Igapäevaste tegevuste seos logistikaga Õpilane kirjeldab mitmeid igapäevaseid tegevusi, näiteks toidupoe külastamine, kullerteenused, trenn ja ühistransport, ning seostab need logistika mõiste ja protsessidega. Kirjeldus sisaldab põhjalikku selgitust, kuidas logistika mõjutab tema igapäevaelu. Näiteks toidupoe tarneahel, kuidas toodete transportimine toimub või kuidas kullerteenused tagavad kauba kiire kohaletoimetamise. Õpilane kasutab visuaali või rakendust, mis aitab illustreerida loogilisi seoseid ja protsesse (nt toidupoe tarneahel või ühistranspordi planeerimine). 2. Kokkuvõte logistika arengutrendidest, tehisintellekti abil Töö sisaldab kirjeldusena kokkuvõtet logistika arengutrendidest Kirjeldus on selge ja sisaldab konkreetseid näiteid. Tehisintellekti abil saadud info on kohandatud ja seostatud õpitud teadmistega. Kokkuvõte on loogiliselt üles ehitatud ja

	kasutatud korrektset terminoloogiat Esitlus sisaldab (nt diagramme, pilte, graafikuid), mis on kasutatud tehisintellekti abil. Esitlus on hästi koostatud ning kooskõlas sisuga. Õpilase tekstis kasutatud väljendid ja sõnavara on talle arusaadavad. Allikad on korrektselt viidatud, viiteid on usaldusväärsed. "5" saamise tingimus: 1. Praktiline töö - Igapäevaste tegevuste seos logistikaga Õpilase esitlus on põhjalik ja terviklik, kirjeldades, kuidas tema igapäevaelu erinevad tegevused on seotud logistika valdkonnaga. Näiteks seostab tarneahela toimimist toidupoodides, kullerteenuste valikut ja pakkumist teenuste tarbimisel, näiteks trennivarustuse kohaletoimetamist ja ühistranspordi optimeerimist, kaardirakenduste abil. Õpilane toob välja keerukamad aspektid, näiteks logistika mõju keskkonnale, kiirus ja täpsus teenuste pakkumisel või näiteks, kuidas ühistranspordi ajagraafikud on seotud inimeste vajadustega. Esitluses on kasutatud täiustatud visuaale või rakendusi (nt kaardid, graafikud, voodiagrammid), mis illustreerivad ja selgitavad hästi, kuidas logistika protsessid nende tegevustes toimivad. 2. Kokkuvõte logistika arengutrendidest, tehisintellekti abil Töö sisaldab logistika arengutrende ja õpilane annab töös põhjalikuma selgituse võrreldes hinde " 3" ja "4" kriteeriumitega. Tehisintellekti kasutamine on teadlik ja saadud info on hästi struktureeritud, oma sõnadega ümber sõnastatud. Tehisintellekti abil saadud info on kohandatud ja seostatud õpitud teadmistega. Kokkuvõte on loogiliselt üles ehitatud ja kasutatud korrektset terminoloogiat. Töö sisaldab asjakohaseid näiteid. Esitlus või poster on visuaalselt atraktiivne, hästi struktureeritud ning toetab sisu (värvikasutus, loetavus, graafikud, pildid on hästi valitud). Õpilane esitab kindlalt, kasutab omasõnalist selgitust, loob kuulajatega kontakti ning vastab küsimustele, põhjendab oma seisukohti. Kasutab korrektselt terminoloogiat. Tekst on ladus, sisukas ja ilma oluliste keelevigadeta.Viidatud on usaldusväärsetele allikatele.	
Logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkond Auditoorne õpe 30 Iseseisev õpe 9	**Alateemad** Laod - liigitamine ja tüübid Ladude funktsioonid Traditsioonilised laotehnoloogiad Üldised nõuded kaupade ladustamiseks (temperatuurirežiimid, kõrguse ja raskuse piirangud, laadimisalad jms). Ladudes kasutatavad tehnoloogiad Laomasinad ja -seadmed Laoteenused ülevaade Transpordiettevõtted Töökultuur ettevõtetes Tööaeg erinevates ettevõtetes- tööaja paindlikkus Tööeetika Töötajate areng ja motiveerimine, koolitused	**Seos õpiväljundiga** tunneb töökeskkonna erisusi ja ohutegureid logistika valdkonna ettevõtetes

	Erinevad ametikohad ja nende töötingimused logistikas Töökeskkonna erisused erinevates logistika valdkonna ettevõtetes	
Iseseisev töö	Kirjalik töö - mõistekaardi ettevalmistus: toob välja erinevat tüüpi ladude töökeskkonna tingimused ja erisused	
Hindamisülesanded	Kirjalik töö, test – Erinevat tüüpi ladude töökeskkonna tingimused ja erisused	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Logistika ja laonduse töövihikust ja/või logistika e-kursusel valikvastustega test on sooritatud ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. "4" saamise tingimus: Lisaks hinde „3" lävendile on vastatud põhjendamist nõudvatele küsimustele. "5" saamise tingimus: Lisaks hinde „4" lävendile on veel vastatud seostamist vajavatele küsimustele.	
Toiduhügieen Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 3	**Alateemad** Toiduhügieeni käsitlevad õigusaktid Toiduhügieeni põhimõtted Mikroorganismid ning nende kasvu ja paljunemist mõjutavad tegurid Toidu füüsikaline, keemiline ja bioloogiline saastumine Toidu kaudu levivad haigused, toidumürgitused ja – infektsioonid ning nende vältimine Toidu säilitamise viisid ja tingimused ning temperatuuri kontroll käitlemisel Enesekontrollisüsteem toidukäitlemisettevõttes Ristsaastumine Isiklik hügieen Puhastus ja desinfitseerimine Kahjuritõrje Seadused ja regulatsioonid	**Seos õpiväljundiga** tunneb töökeskkonna erisusi ja ohutegureid logistika valdkonna ettevõtetes
Iseseisev töö	Loengu materjalidega tutvumine ja läbi töötamine ning testiks ettevalmistumine	
Hindamisülesanded	Kirjalik töö: Toiduhügieeni mõisted - Töö on arvestatud kui etteantud toiduhügieeni mõisted on kirjeldatud Test - toiduhügieeni teemade kokkuvõttev test	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Test - kokkuvõttev test. Positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 75% õigeid vastuseid. Kirjalik töö: Toiduhügieeni mõisted - Töö on arvestatud kui etteantud toiduhügieeni mõisted on kirjeldatud.	
Transpordi keskkonnamõju Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õhu- ja veereostus transpordis Mürasaaste ja selle mõju elukeskkonnale Maakasutus ja elurikkuse vähenemine transpordi infrastruktuuri tõttu	**Seos õpiväljundiga** kirjeldab keskkonnamõju ja selle vähendamise võimalusi logistilises

Praktiline töö 10	Maanteetransport – kütusekulu, heitgaasid, ummikud Raudteetransport – elektri vs diiselvedurid, infrastruktuuri mõju Meretransport – laevakütused, ballastvee probleem, õnnetus- ja reostusrisk Õhutransport – CO2 jalajälg, mõju kliimamuutusele Kombineeritud transport Kestlikud lahendused ja tehnoloogiad keskkonnamõju vähendamiseks Alternatiivsed kütused Heitkoguste vähendamise võimalused Digitaalsed lahendused marsruutide optimeerimiseks ja tühisõitude vähendamiseks	ahelas arvestades erinevaid transpordiliike
Iseseisev töö	Kirjalik rühmatöö - Lühikokkuvõte “Transpordi mõju keskkonnale” ja juhendi alusel transpordialase statistika otsing ja leitud andmete põhjal järelduste tegemine	
Praktiline töö	Rühmatöö - erinevate transpordivahendite süsinikujalajälje arvutamine, kasutades veebikalkulaatoreid või teaduslikke andmeid. Tulemuste võrdlemine ja ettepanekute esitamine keskkonnamõju vähendamiseks	
Hindamisülesanded	Kirjalik rühmatöö - Lühikokkuvõte ja esitlus “Transpordi mõju keskkonnale”	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Kirjalik rühmatöö - Lühikokkuvõte ja esitlus “Transpordi mõju keskkonnale” Õpilane on meeskonnatööna koostanud lühikokkuvõte ja esitluse “Transpordi mõju keskkonnale” ning toonud välja olulisemad transpordi keskkonnamõjud transpordiliigiti. Selgitused on pinnapealsed ja ei kata kõiki olulisi aspekte. Võib esineda mõningaid vigu või ebatäpsusi. Õpilane pakub keskkonnamõju vähendamiseks mõningaid lahendusi, kuid need ei ole alati teostatavad või ei ole põhjendatud. Lahendused on üldised ja ei pruugi täielikult vastata igale transpordiliigile. Esitlus on korrektne, kuid puuduvad põhjendused. “4” saamise tingimus: Kirjalik rühmatöö - Lühikokkuvõte ja esitlus “Transpordi mõju keskkonnale” Õpilane on meeskonnatööna koostanud lühikokkuvõte ja esitluse “Transpordi mõju keskkonnale” ning toonud välja olulisemad transpordi keskkonnamõjud transpordiliigiti. Õpilane toob välja olulised teemad ja selgitab, kuidas erinevad transpordiliigid mõjutavad keskkonda. Selgitus on põhjalik, kuid võib esineda väiksemaid puudusi. Õpilane pakub konkreetseid ja realistlikke lahendusi keskkonnamõjude vähendamiseks, mis on seotud erinevate transpordiliikide eripäradega. Lahendused on põhjendatud. Esitlus on hästi koostatud, arusaadav ja loogiline. “5” saamise tingimus: Kirjalik rühmatöö - Lühikokkuvõte ja esitlus “Transpordi mõju keskkonnale” Õpilane on põhjalikult analüüsinud transpordi mõju keskkonnale ja toonud välja kõigi transpordiliikide eripärad. Töö on hästi põhjendatud, sisaldab erinevaid aspekte. Õpilane pakub konkreetseid ja realistlikke lahendusi keskkonnamõjude vähendamiseks, mis on seotud erinevate transpordiliikide eripäradega. Lahendused on põhjendatud. Esitlus on hästi koostatud, arusaadav ja loogiline.	
Transpordigeograafia	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	Geograafia mõju logistikale Eesti transpordigeograafiline asend Euroopa Liidu liikmesriigid Riigi geograafiline asend ja selle mõju logistikale Maailma ja Euroopa suurimad transpordisõlmed, kaubateed Transpordisõlmede mõju globaalsetele tarneahelatele ja kaubavahetusele. Transpordisüsteem ja infrastruktuur Sadamad, lennujaamad ja raudteevõrgustikud nende seotus kaupade liikumise ja ladustamisega? Kauba päritolu ja sihtkoha mõju tarneahela struktuurile (nt lühike tarneahel vs globaalne tarneahel). Riikidevahelised piirangud, kaubandussanktsioonid ja nende mõju logistikale. Riikide pühad ja nende mõju kaubaveole (nt Hiina Uusaasta ja Euroopa puhkepäevad). Rahvusvaheline kaubavahetus ja kuidas teabeallikate kasutamine aitab vältida probleemide tekkimist rahvusvahelistes tarneahelates.	selgitab geograafia ja logistika seoseid, sh kauba päritolu ja sihtkohtade geograafilist mõju ladustamisele ja logistikale
Iseseisev töö	Kompleksülesandeks valmistumine Transpordisõlmed, geograafia ja piirangud" õpilane valib endale sobiva riigi (või loosi alusel), kirjeldab töös transpordigeograafilist asendit (nt merepiir, mäed, suured jõed, infrastruktuur). Nimetab, millised transpordiliigid sobivad kõige paremini tooraine ja valmistoodete ekspordiks ja impordiks. Põhjendab transpordiliikide eeliseid ja puudusi ning toob näiteid. Selgitab töös etteantud riigile kehtivaid kaubandussanktsioone, impordikeeldusid, mis mõjutavad logistikat. Toob välja riigi pühad ja tähtpäevad, mis mõjutavad tööd logistikasektoris. Oma töös tugineb usaldusväärsetele allikatele ning viitab neile.	
Praktiline töö	Teabeallikate ja infootsingu kasutamine kirjalikuks tööks.	
Hindamisülesanded	Kompleksülesanne Rahvusvahelise kauba teekond – transpordisõlmed, geograafia ja piirangud	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Eelduseks on õpilase osalemine õppetöös ja iseseisva töö ja hindamisülesande tähtaegne esitamine. Õppeprotsessis toimub läbivalt kujundav hindamine. Hindamisülesanne on sooritatud lävendi tasemel: • leiab teabeallikate põhjal maailma ja EL suuremad transpordisõlmed kirjeldades nende rolli ning mõju kaubavahetuses ja logistikaahelates. • võrdleb juhendamisel riikide transpordigeograafilist asendit, kasutades teabeallikaid. • iseloomustab juhendamisel rahvusvahelist kaubavahetust, selgitades kauba päritolu ja sihtkohtade (transpordi)geograafilist mõju tarneahelatele ja logistikale erinevate allikate põhjal.	
Transpordiliigid ja nende kasutusvõimalused Auditoorne õpe 30	**Alateemad** Maanteetransport Raudteetransport	**Seos õpiväljundiga** iseloomustab transpordiliigi, veoviisi,

Iseseisev õpe 9	Veetransport mere- ja siseveetransport Õhutransport (lennukid, kaubalennukid) Torutransport Integreeritud veod Veoviisid ja nende võrdlus Veovahendid ja ühikud Ülevaatlikult ja lõiminguna järgmised teemad: ● Täis- ja osakoormate vedu ● Kullerteenus, ekspressvedu ● Termo- ja ohtlike kaupade transport ● Eriveod, ülegabariidilised veod Kestlikkus transpordis Keskkonnamõjude vähendamise võimalused (kütusekulu, heitkogused) Transpordiliigi valik vastavalt tööülesandele	-vahendi ja - ühiku valimise põhimõtteid,arvestades kestlikkuse printsiipe ja tööülesandeid
Iseseisev töö	Kirjalik töö - Transpordiliikide ülevaade ja kestlikkuse eesmärgid Rohetiigri transpordi teekaardi põhjal	
Hindamisülesanded	1. Rühmatöö – erinevate veoliikide võrdlus 2. Kirjalik töö – veovahendite ja veoühikute kohta (valikvastustega testülesanne koos järgneva aruteluga)	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste keskmisena.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1. Rühmatöö – erinevate veoliikide võrdlus Juhendamisel on koostatud erinevate veoviiside võrdlustabel, kus on välja toodud veoviiside põhilised eelised ja puudused. 2. Kirjalik töö – veovahendite ja veoühikute kohta (valikvastustega testülesanne koos järgneva aruteluga) Valikvastustega test on sooritatud ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele. "4" saamise tingimus: 1. Rühmatöö – erinevate veoliikide võrdlus Rühmaliikmete koostöös on koostatud erinevate veoviiside võrdlustabel, kus on välja toodud veoviiside eelised ja puudused. 2. Kirjalik töö – veovahendite ja veoühikute kohta (valikvastustega testülesanne koos järgneva aruteluga). Lisaks hinde „3" lävendile on vastatud põhjendamist nõudvatele küsimustele. "5" saamise tingimus: 1. Rühmatöö – erinevate veoliikide võrdlus Rühmaliikmete aktiivses koostöös on koostatud erinevate veoviiside võrdlustabel, kus on välja toodud veoviiside eelised ja puudused. Iga rühmaliige on võimeline tegema esitluse grupikaaslastele. 2. Kirjalik töö – veovahendite ja veoühikute kohta (valikvastustega testülesanne koos järgneva aruteluga). Lisaks hinde „4" lävendile on veel vastatud seostamist vajavatele küsimustele.	
Tööohutus	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

Auditoorne õpe 5 Iseseisev õpe 3 Praktiline töö 5	Tööohutus logistika sektoris Töötaja kohustused, õigused ja vastutus Tööandja kohustused õigused ja vastutus Juhendamine ja väljaõpe Ohutusjuhendid ja nende järgimine Ohutegurid Ennetusmeetmed Peamised ohutegurid ja nende ennetamine transpordis ja ladudes Ohutusnõuded ja regulatsioonid Isikukaitsevahendite vajadus	tunneb töökeskkonna erisusi ja ohutegureid logistika valdkonna ettevõtetes
Iseseisev töö	Kirjalik töö - töökeskkonnaohutegurite kaardistamine logistikas õppekäigu tulemusena	
Praktiline töö	Töökeskkonnaohutegurite märkamine õppekäigul	
Hindamisülesanded	Kirjalik töö - Töökeskonna ohutegurite kaardistamine ja ennetusmeetmete kirjeldamine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: • toob näiteid logistikavaldkonna ettevõtete töökeskkondadest ja nende erisustest õppekäikude põhjal • selgitab töökeskkonna ohutegurite esinemist ja ennetusmeetmeid logistika valdkonnas • järgib tööohutusnõudeid töökeskkonnas, õppekäikudel ning õppelaboris enda ja teiste ohutuse tagamiseks • järgib toiduhügieeni põhimõtteid enda vastutusalas lao- ja transpordiprotsessides arvestades õigusakte Õppija on kirjeldanud peamised töökeskkonna ohutegurid logistika valdkonnas ja nende ennetusmeetmed. Meetmete kirjeldused on pealiskaudsed ja pole arvestatud erinevate ladude tüüpide ja valdkonna ametikohtadega. “4” saamise tingimus: Õppija on kirjeldanud peamised töökeskkonna ohutegurid logistika valdkonnas ja nende ennetusmeetmed. Meetmed on kirjeldatud ja on arvestatud erinevate ladude tüüpide ja valdkonna ametikohtadega. “5” saamise tingimus: Õppija on kirjeldanud peamised töökeskkonna ohutegurid logistika valdkonnas ja nende ennetusmeetmed. Meetmed on kirjeldatud põhjalikult ja on arvestatud erinevate ladude tüüpide ja valdkonna ametikohtadega, samuti toob õppija valdkonnaspetsiifilisi näiteid.	

Õppemeetodid	Interaktiivne loeng, arutelu, juhtumianalüüs, õppevideod, meeskonnatöö, paaristöö, kirjalik töö, interaktiivsed mängud, praktiline töö, õppekäik, interaktiivsed mängud, simulatsioon, test, rühmatöö, esitlus, infootsing, vaatlus.
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus.
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Oskuste ja teadmiste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.

sh lävend	“3” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja demonstreerinud oskusi ja teadmisi lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud praktilised tööd vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist. “5” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud praktilised tööd iseseisvalt, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist.
Õppematerjalid	Õpiobjekt http://endla.joosu.ee/start.php “Toiduainete riknemine Toiduhügieenikoolituse täiendmaterjalid. Tallinna Tehnikaülikool 2004 HACCP käsiraamat toidukäitlejale. Põllumajandusministeerium 2002 Toiduhügieen, enesekontroll ja ettevõtte tunnustamine. Leksiko 2002 Töötervishoiu ja tööohutuse seadus - TTOS Tööelu.ee - töökeskkonna portaal Piret Kaljula, Rein Reisberg, Ene Olle - Töökeskkonna käsiraamat, 2022 A.Tulvi. Transpordi ja logistika ajalugu lühiülevaade. Seilecs OÜ,2021 Abimaterjal logistikutele ja logistikahuvilistele https://seilecs.ee/ Veebipõhine logistikasõnastik.2013. http://wiki.eek.ee/index.php/ Ain Tulvi. Laondus ja veokorraldus töövihik. Infotrükk OÜ 2007 Logistika uudised https://www.logistikauudised.ee/ Kaubaalused - https://www.epal-pallets.org/eu-en/ Veterinaar ja toiduamet- https://vet.agri.ee/ Kaubaalused – Metrossystem - https://metrosystem.ee/ A.Tulvi. Logistika sõnastik. Seilecs OÜ,2021 A.Tulvi. Lao haldamine. Seilecs OÜ,2021 Logistika uudised https://www.logistikauudised.ee/ Õpetaja poolt koostatud õppematerjalid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
16	Tõstukite kasutamine	4	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised ja oskused tõstukite hooldusest ja tõstukiga töötamisest laos, arvestades riske ning töö- ja tuleohutusnõudeid.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
40 tundi	24 tundi	40 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. töötab tõstukiga, järgides tööde järjekorda ja ohutusnõudeid laotoimingute sooritamisel	• eristab erinevaid tõstukitüüpe ja valib sobiva tõstuki vastavalt tööülesandele ning keskkonnatingimustele • selgitab tõstukite ehitust ja juhtimisseadmeid vastavalt kasutatavale tõstukile • kontrollib tööd alustades kasutatava seadme tehnilist seisundit ning jälgides seda töö ajal vastavalt kehtestatud nõuetele • kirjeldab ja rakendab tõstukite hoolduse põhimõtteid, näiteks ennetav hooldus, regulaarhooldus, määrimine, järgides kasutusjuhendit ja hoolduskava • viib läbi tõstukiga erinevaid laotöötoiminguid, järgides ohutuid töövõtteid ja tööohutusnõudeid • hindab võimalikke ohuolukordi ja riske tõstukiga töötades kirjeldades ennetamise võimalusi	Eristav hindamine
2. arvestab tõstukite ehituse ja hoolduse põhimõtetega, lähtudes tõstuki kasutusjuhenditest	• eristab erinevaid tõstukitüüpe ja valib sobiva tõstuki vastavalt tööülesandele ning keskkonnatingimustele • selgitab tõstukite ehitust ja juhtimisseadmeid vastavalt kasutatavale tõstukile • kontrollib tööd alustades kasutatava seadme tehnilist seisundit ning jälgides seda töö ajal vastavalt kehtestatud nõuetele • kirjeldab ja rakendab tõstukite hoolduse põhimõtteid, näiteks ennetav hooldus, regulaarhooldus, määrimine, järgides	Eristav hindamine

	kasutusjuhendit ja hoolduskava • viib läbi tõstukiga erinevaid laotöötoiminguid, järgides ohutuid töövõtteid ja tööohutusnõudeid • hindab võimalikke ohuolukordi ja riske tõstukiga töötades kirjeldades ennetamise võimalusi	

Mooduli jagunemine		
Ohuolukordade ja riskide hindamine tõstukiga töötamisel Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Peamised riskifaktorid tõstukiga töötamisel Tõstukiga seotud õnnetusjuhtumite ennetamine Ohuolukordade lahendamise meetodid Tööohutuse seadusandlikud nõuded ja regulatsioonid	**Seos õpiväljundiga** töötab tõstukiga, järgides tööde järjekorda ja ohutusnõudeid laotoimingute sooritamisel
Iseseisev töö	Õpilane koostab ülevaate kolmest peamisest ohuolukorrast, mis võivad tekkida tõstukiga töötamisel.	
Praktiline töö	Õpilane osaleb õppus-simulatsioonis, kus ta peab kindlaks määrama ja analüüsima etteantud situatsioonis esinevaid riske ning kirjeldama, kuidas neid saaks vältida	
Hindamisülesanded	Situatsioonülesanne - ohuolukorra analüüs praktilises töökeskkonnas	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Situatsioonülesanne - ohuolukorra analüüs praktilises töökeskkonnas Õpilane suudab kirjeldada ohuolukorda ja nimetada vähemalt ühe riskifaktori. Esitab ühe ennetusmeetme, kuid üldiselt jääb selgitus pealiskaudseks. Tööohutusnõuete tundmine on osaline; ei seosta hästi konkreetse olukorraga. Vajab juhendaja abi selgituste andmisel. "4" saamise tingimus: Situatsioonülesanne - ohuolukorra analüüs praktilises töökeskkonnas (õppus-situatsioonis) Õpilane suudab iseseisvalt tuvastada vähemalt kaks riskifaktorit ja kirjeldada ohuolukorda täpsemalt. Esitab vähemalt kaks realistlikku ennetusmeedet ning seostab need olukorraga. Toob välja, millised tööohutusnõuded olid rikutud, ja teeb ettepanekud olukorra vältimiseks "5" saamise tingimus: Situatsioonülesanne - ohuolukorra analüüs praktilises töökeskkonnas (õppus-situatsioonis) Õpilane analüüsib olukorda iseseisvalt ja põhjalikult, toob välja vähemalt kolm riskifaktorit ja hindab nende mõju. Esitab selgelt ja süsteemselt vähemalt kaks asjakohast ennetusmeedet koos põhjendusega. Seostab ohuolukorra konkreetsete tööohutusnõuetega ja toob välja valdkonnaspetsiifilisi aspekte (nt seadmete tüübid, nähtavus, kitsas ruum jne). Õpilane suudab vastata juhendaja küsimustele ja põhjendada oma valikuid.	
Tõstukiga töötamise protsess laos ja tööohutusnõuded	**Alateemad** Laotöödeks kasutatavad tõstetehnikad ja manööverdusvõtted Tõstukiga ohutu töötamise reeglid	**Seos õpiväljundiga** töötab tõstukiga, järgides tööde järjekorda ja

Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	Laotööde järjekord ja koordineerimine tõstukiga liikumisel Laotööde ergonoomika ja efektiivne töökorraldus	ohutusnõudeid laotoimingute sooritamisel
Iseseisev töö	Õpilane koostab tööohutuse lühijuhendi tõstukijuhile, tuginedes loengumaterjalile ja tööohutusreeglitele	
Praktiline töö	Õpilane demonstreerib tõstukiga liikumist ja töövõtteid laoruumi simulatsioonis, järgides ohutusreegleid ja töökorralduslikku loogikat	
Hindamisülesanded	Tõstukiga liikumine ja tööprotsessi järgimine	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Õpilane järgib tõstukiga töötamisel baasturvalisuse nõudeid, kuid vajab juhendamist. Tuvastab peamised ohukohad, kuid ei oska neid alati põhjendada. "4" saamise tingimus: Õpilane töötab tõstukiga iseseisvalt ja kindlalt, järgides tööjärjekorda ja ohutusreegleid. Tuvastab ohukohad ning selgitab ennetusvõimalusi. "5" saamise tingimus: Õpilane töötab iseseisvalt ja süsteemselt, manööverdab tõstukiga sujuvalt ja ohutult. Tuvastab ka varjatud või keerukamad riskikohad ja pakub ennetavaid meetmeid.	
Tõstukite liigid ja kasutusotstarbed Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Tõstukite tüübid ja nende kasutusvaldkonnad Laotöö jaoks sobivad tõstukid Tõstukite kasutamise piirangud ja regulatsioonid	**Seos õpiväljundiga** arvestab tõstukite ehituse ja hoolduse põhimõtetega, lähtudes tõstuki kasutusjuhenditest
Iseseisev töö	Kirjalik ülesanne: erinevate tõstukitüüpide võrdlus ning nende kasutusotstarvete kirjeldamine	
Praktiline töö	Tõstukite äratundmine ja omaduste määramine praktikas	
Hindamisülesanded	Kirjalik test tõstukitüüpide ja nende kasutusvõimaluste kohta	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Õpilane nimetab vähemalt kolm erinevat tõstukitüüpi. Oskab anda lühikese ja üldise kirjelduse nende kasutusaladest. Võib eksida mõnes tehnilises terminis või määratluses. Praktilisel tööl määrab tõstukitüübi ebakindlalt, vajab juhendamist. Testitulemus: vähemalt 65% õiged vastused. "4" saamise tingimus: Õpilane kirjeldab erinevaid tõstukitüüpe ja nende kasutusvaldkondi, tuues ka näiteid. Selgitused on loogilised ja korrektsed, näitavad arusaamist seadmete tööpõhimõttest. Praktilises ülesandes tunneb tõstukitüübid ära, määrab nende omadused täpselt. Testitulemus: vähemalt 80% õiged vastused. "5" saamise tingimus: Õpilane analüüsib erinevate tõstukite kasutusvõimalusi ning sobivust erinevates töökeskkondades.	

	Selgitab tõstukite eeliseid ja piiranguid, seostades neid tööohutuse ja tõhususega. Praktilises töös tunneb tõstukitüübid kindlalt ära, kasutab terminoloogiat täpselt, toob näiteid kasutusest. Testitulemus: vähemalt 90% õiged vastused. Seletused on detailirohked ja korrektsed, kasutatud on erialaseid termineid ja allikaid (nt kasutusjuhendite põhjal).	
Tõstukite ehitus ja hooldus Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Tõstukite põhikomponendid ja tööpõhimõtted Tõstukite hoolduse ja kontrolli põhimõtted Tõstukite juhtimisseadmed ja ohutusmehhanismid	**Seos õpiväljundiga** töötab tõstukiga, järgides tööde järjekorda ja ohutusnõudeid laotoimingute sooritamisel arvestab tõstukite ehituse ja hoolduse põhimõtetega, lähtudes tõstuki kasutusjuhenditest
Iseseisev töö	Kasutusjuhendi põhjal tõstukite ehituse ja hoolduse analüüs	
Praktiline töö	Tõstuki tehnilise seisundi kontrollimine	
Hindamisülesanded	1. Õpilane kontrollib etteantud tõstuki tehnilist seisundit vastavalt kontrollnimekirjale (nt rehvide seisukord, hüdraulikasüsteem, tõstemehhanismid, märgistused jne). Tuvastab ja nimetab võimalikud rikked või puudused ning kirjeldab vajalikke ennetavaid hooldustegevusi.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: 1. Õpilane kontrollib etteantud tõstuki tehnilist seisundit vastavalt kontrollnimekirjale (nt rehvide seisukord, hüdraulikasüsteem, tõstemehhanismid, märgistused jne). Tuvastab ja nimetab võimalikud rikked või puudused ning kirjeldab vajalikke ennetavaid hooldustegevusi. Õpilane toob välja põhilised komponendid ja oskab neid nimetada. Kirjeldab tööpõhimõtet üldiselt, aga võib eksida mõne termini või järjestuse osas. Praktilises kontrollis järgib kontrollnimekirja, kuid vajab juhendamist või jätab mõne sammu vahele. Ohutuse kohta teeb üldiseid tähelepanekuid, kuid ei too välja konkreetseid ennetusvõimalusi. “4” saamise tingimus: 1. Õpilane kontrollib etteantud tõstuki tehnilist seisundit vastavalt kontrollnimekirjale (nt rehvide seisukord, hüdraulikasüsteem, tõstemehhanismid, märgistused jne). Tuvastab ja nimetab võimalikud rikked või puudused ning kirjeldab vajalikke ennetavaid hooldustegevusi. Õpilane kirjeldab ehitust ja tööpõhimõtet loogiliselt ning kasutab korrektseid termineid. Oskab määrata enamiku tehnilisi komponente ja tuvastada võimalikke probleeme. Praktilises töösoorituses järgib kontrolljärjekorda iseseisvalt ja põhjendab oma tegevust. Toob välja vähemalt kaks ennetusvõimalust või hooldustegevust.	

	“5” saamise tingimus: 1. Õpilane kontrollib etteantud tõstuki tehnilist seisundit vastavalt kontrollnimekirjale (nt rehvide seisukord, hüdraulikasüsteem, tõstemehhanismid, märgistused jne). Tuvastab ja nimetab võimalikud rikked või puudused ning kirjeldab vajalikke ennetavaid hooldustegevusi. Õpilane analüüsib tõstuki ehitust ja hooldusvajadust terviklikult, kasutades spetsiifilist sõnavara ja tuues näiteid. Praktilises ülesandes töötab süsteemselt ja suudab tuvastada ka vähem ilmseid rikkeid. Toob välja olulised ohutegurid ja selgitab seoseid töökorralduse, ohutuse ja hoolduse vahel. Oskab hinnata riskide mõju töötaja ja ettevõtte seisukohast.

Õppemeetodid	Loeng, arutelu, paaristöö, rollimäng, demonstratsioon ja juhendatud harjutamine, simulatsioon, video analüüs, kirjalik töö, test, juhtumi analüüs
Hindamismeetodid	Oskuste demonstratsioon, struktureeritud kirjalik töö, situatsioonülesanne
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Oskuste ja teadmiste demonstreerimine vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele. Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ning demonstreerinud oskusi ja teadmisi lävendi tasemel “4” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud praktilised tööd vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist “5” saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud praktilised tööd iseseisvalt, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist
Õppematerjalid	Tulvi, A. (2013). Logistika õpik kutsekoolidele. Tallinn: Innove Tulvi, A. (2006). Laondus ja veokorraldus. Töövihik. Tallinn: PAC Training A.Tulvi. Lao haldamine. Seilecs OÜ,2021 Ain Tulvi. Laondus ja veokorraldus töövihik. Infotrükk OÜ 2007 Abimaterjal logistikutele ja logistikahuvilistele https://seilecs.ee/ E-õppe materjalid: Tõstukitega töötamine ladudes: https://www.jkhk.ee/oppematerjal/Tostukitega_tootamine/index.html Tööohutusnõuded tõstukitega töötamisel: https://www.jkhk.ee/oppematerjal/Tooohutusnouded_tostukitega/index.html Tõstukite liigid ja ehitus: http://e-ope.khk.ee/oo/tostukite_liigid_ja_ehitus/ Tõstukid: https://sites.google.com/hariduskeskus.ee/tostukid/t%C3%B5stukid Tööohutus tõstukiga töötamisel: https://www.autosert.ee/et/blogi/tostukijuhi-kool-tooohutus-tostukiga-tootamisel/71 Tõstukite hooldus: https://e-ope.khk.ee/oo/tostukite_liigid_ja_ehitus/tstukite_hooldustd.html Tõstukite määratlus ja liigid: https://e-ope.khk.ee/oo/tostukite_liigid_ja_ehitus/tstukite_mratlus_ja_liigid.html Tõstukite tehnilised parameetrid: https://e-ope.khk.ee/oo/tostukite_liigid_ja_ehitus/tstukite_tehnilised_parameetrid.html Ohutus tõstuki kasutamisel: https://e-ope.khk.ee/oo/tostukite_liigid_ja_ehitus/tohutus_tstukiga_ttamisel.html Tõstukite turvaline kasutamine: https://goodsensebaltic.ee/tostukite-turvaline-kasutamine/

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
17	Keel ja kirjandus	14	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane väljendab ennast eesti keeles selgelt ja arusaadavalt nii suuliselt kui ka kirjalikult, kujundab keele ja kirjanduse kaudu rahvuslikku, riiklikku ja iseenda identiteeti, arendab tekstide analüüsimise ja tõlgendamise abil kriitilist ja loomingulist mõtlemist, aktsepteerib kultuuridevahelisi erinevusi.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe
280 tundi	84 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist	Õpilane • vahendab kogemusi ja teadmisi, väljendab arvamusi ja hinnanguid ning kohandab oma keelevalikuid vastavalt suhtlusolukorrale või teksti liigile; • struktureerib nii kirjas kui ka kõnes loogilise ülesehitusega ja sidusat teksti; • argumenteerib selgelt ja veenvalt, kaitseb oma seisukohti nii suuliselt kui kirjalikult; • korrigeerib ja redigeerib oma teksti, kasutab otstarbekalt keeleallikaid ja teabekeskkondi ning teeb teadlikke keelevalikuid; • kuulab, loeb ja annab asjakohast tagasisidet ning kasutab seda tekstiloomes ja suhtlusolukordades, näiteks rühmatöös, täidab eesmärgipäraseid, koostööd soodustavaid ülesandeid; • kasutab ja edastab eri allikaist, sh digi- ja meediakeskkondadest leitud infot, hindab teabe usaldusväärsust; • kasutab nii kirjas kui ka kõnes mitmekesist ja sobilikku sõnavara; • osaleb tekstikesksetes aruteludes;	Eristav hindamine
2. Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle	• väljendab oma seisukohta loetu, kuuldu ja nähtu üle ning valib selleks sobiva keelekasutuse ja teksti liigi; • sünteesib mitmest allikast pärit infot ja	Eristav hindamine

	arutluskäike; • vahendab kogemusi ning osaleb ühisarutelus loetud ja vaadatud teoste üle, tuues asjakohaseid näiteid; • reflekteerib uut infot ja erinevaid vaatenurki ning kujundab oma arvamuse; • leiab tundmatutele sõnadele ja väljenditele tähendusi lähtuvalt kontekstist või kasutades sobivaid andmebaase; • täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes;	
3. Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit	• tõlgendab, analüüsib ja koostab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste; • eristab faktidel põhinevat teavet ja arvamust; • kasutab tekstiloomes erinevaid allikaid ja alustekste (sealhulgas tehisintellekti loodut) ning viitab nendele; • toetub tekstiloomes usaldusväärsetele ja sobivatele allikatele; • võrdleb kahte teksti või teost, käsitledes nende sarnasusi ja erinevusi; • osaleb eesmärgipäraselt veebitoimingutes ja -koostöös; • kasutab tehisintellekti võimalusi teadlikult oma õpiprotsessi toetamiseks; • kasutab pingevabalt ja mitmekülgselt levinumaid digiseadmeid ja - rakendusi ning järgib süstemaatiliselt andmekaitsega seotud juhiseid; • mõistab veebiidentiteedi loomise ja selle kaitsmise põhimõtteid; • täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes;	Eristav hindamine
4. Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist	• seostab keele- ja kirjandusnähtusi ühiskondliku ja kultuurilise kontekstiga; • selgitab keele ja kirjanduse rolli kultuuri kandjana ja avaliku suhtluse vahendajana; • nimetab ja analüüsib eesti kultuurile ja eestlaste	Eristav hindamine

	identiteedile olulisemaid tüvitekste, -teoseid; • seostab teose (sh film ja näidend) või teksti sündmustikku, tegelasi ja konteksti isiklike kogemustega; • koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi ning ettekandeid huvi- ja erialavaldkonna teemadel; • kohaneb mitmesugustes, sh võõrastes suhtlusolukordades ja oskab valida sobivaid strateegiaid; • täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes;	
5. Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga	• loeb õpingute ajal tervikteoseid; • esitab küsimusi ja vastab loetu põhjal küsimustele, mõistes ka teoste allteksti ja kujundlikku keelt; • valib mitmekesist lugemismaterjali vastavalt huvidele, soovidele ja vajadustele; • kasutab eri tekstide puhul erinevat lugemisstrateegiat; • tõlgendab teost kirjandusloolisest kontekstist lähtuvalt; • nimetab kirjanduse põhižanre, nende tunnuseid, ülesehitust ja tõlgendusvõimalusi ning olulisemaid esindajaid; • kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid; • eristab tekstinäidete põhjal žanre ja kujutamisviise, võrdleb teoste sisu, väljenduslaadi ja ülesehitust; • avaldab ja põhjendab oma arvamust loetu kohta, kasutab oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate; • täidab ülesandeid eesmärgipäraselt ja koostööd tehes.	Eristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Ajastute maailmas I	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	Õppesisu: kirjanduse ja kultuuri ajalooline ülevaade; maailmakirjanduse suurteosed; kirjandus ja ajastu kontekst; poeetilised väljendusvahendid; analüüs ja tõlgendamine, võrdlemine ja seosed; kirjanduse põhimõisted; loominguline ja kriitiline kirjutamine Kursus - keskendub maailmakultuuri arengule (antiigist postmodernismini); - tutvustab maailmakirjandust; - arendab oskust mõista kirjandusteost ajastu kontekstis; - kordab poeetilisi väljendusvahendeid; - arendab analüüsi- ja tõlgendamisoskust; - arendab võrdlemisoskust ning seoste loomise oskust (ajastu ja sel ajal sündinud loomingu vahel); - õpetab tekstianalüüsis kasutama kirjanduse põhimõisteid. Mõisted: eepos, mütoloogia, renessanss, barokk, klassitsism, romantism, realism, naturalism, modernism, postmodernism, futurism, eksistentsialism, allegooria, sümbol, iroonia, arhetüüp	Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Praktiline töö	- Projektid: õpilastel on võimalus rakendada oma õppimist praktikas. Projektid võivad olla individuaalsed või rühmatööd. - Esitlused: need aitavad õpilastel harjutada oma mõtete selget ja veenvat esitamist. Esitlused võivad olla suulised või kirjalikud. - Kirjalikud tööd: õpilased saavad harjutada oma kirjutamisoskust. Kirjalikud tööd võivad olla erinevat tüüpi, näiteks esseed, aruanded või blogipostitused. - Simulatsioonid: õpilastel on võimalik harjutada keele kasutamist reaalses elus. Simulatsioonid võivad jäljendada erinevaid suhtlusolukordi, näiteks tööintervjuud või ärikohtumist.	

Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Ajastute maailmas II Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: kirjanduse ja kultuuri ajalooline ülevaade; maailmakirjanduse suurteosed; kirjandus ja ajastu kontekst; poeetilised väljendusvahendid; analüüs ja tõlgendamine, võrdlemine ja seosed; kirjanduse põhimõisted; loominguline ja kriitiline kirjutamine Kursus - keskendub maailmakultuuri arengule (antiigist postmodernismini); - tutvustab maailmakirjandust; - arendab oskust mõista kirjandusteost ajastu kontekstis; - kordab poeetilisi väljendusvahendeid; - arendab analüüsi- ja tõlgendamisoskust; - arendab võrdlemisoskust ning seoste loomise oskust (ajastu ja sel ajal sündinud loomingu vahel); - õpetab tekstianalüüsis kasutama kirjanduse põhimõisteid. Mõisted: eepos, mütoloogia, renessanss, barokk, klassitsism, romantism, realism, naturalism, modernism, postmodernism, futurism, eksistentsialism, allegooria, sümbol, iroonia, arhetüüp	**Seos õpiväljundiga** Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui

		maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Praktiline töö	- Projektid: õpilastel on võimalus rakendada oma õppimist praktikas. Projektid võivad olla individuaalsed või rühmatööd. - Esitlused: need aitavad õpilastel harjutada oma mõtete selget ja veenvat esitamist. Esitlused võivad olla suulised või kirjalikud. - Kirjalikud tööd: õpilased saavad harjutada oma kirjutamisoskust. Kirjalikud tööd võivad olla erinevat tüüpi, näiteks esseed, aruanded või blogipostitused. - Simulatsioonid: õpilastel on võimalik harjutada keele kasutamist reaalses elus. Simulatsioonid võivad jäljendada erinevaid suhtlusolukordi, näiteks tööintervjuud või ärikohtumist.	
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Eneseteadvus ja kirjandus Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: eneseteadvuse ja kirjanduse seosed; eesti kirjanduse tüvitekstid; identiteedi kujunemine erinevatel ajastutel; eestlaste väärtusmaailm; ühiskondlikud teemad, loovkirjutamine, diskussioon Kursus - suunab märkama ja mõistma iseenda kohta kirjanduses; - tutvustab eesti kirjandust, selle tüvitekste; - suunab leidma teostest enda ja kollektiivse identiteediga seotud teemasid; - õpetab analüüsima ja tõlgendama erinevate identiteedivormide kujutamist erinevatel ajastutel; - õpetab märkama väärtusmaailma muutumist; - õpetab arutlema loetud teoste või teosekatkendite üle, märkama neis ühiskondlikke teemasid ja probleeme; - arendab loovat kirjutamisoskust. Mõisted: autobiograafia, kollektiivne identiteet, mina ja teine, identiteedikriis, eneseotsing, mälukirjandus, looduslüürika, minapilt, nihilism Soovitatavaid teoseid ja autoreid: „Kalevipoeg", U. Vadi; M. Mutt; M. Unt; L. Tungal; V. Luik; J. Liiv; M. Under; J.Viiding, K. Ehin; J. Kross; M. Traat; S. Oksanen; E. Toona, M. Raud, J. Kaplinski („Isale"), J. Ashilevi („Kehade mets"), K. Hellerma („Lõokeselumi"), A. Pervik („Miniatuurid mälupõhjast"), M. Saat, A. Hvostov, S. Grigorieva, J. Teller („Mitte midagi"), C.	**Seos õpiväljundiga** Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab

	Travnicek („Ketsid”), J. Gardell („Koomiku lapsepõlv”), J. Green („Kilpkonnad alla välja”), M.Haig („Kesköö raamatukogu”), V. Woolf („Oma tuba”), A. Camus („Võõras”), M. Atwood („Kassisilm”), H. Hesse („Stepihunt”), G. Orwell („1984”), elulooraamatud, Põhjamaade kirjandus	intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Kirjandus pildis ja helis Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: kirjanduse ja teiste meediumite seosed; teatrietendused ja filmid, kuuldemängud; meedia ja kirjandus; loovkirjutamine erinevates žanrites ja meediumites; meediumite mõju kirjandusele ja kultuurile; teksti looming ja kohandused; praktilised loovtöö projektid Kursus - suunab märkama ja mõistma seoseid kirjanduse ja teiste meediumite vahel; - julgustab külastama nii teatrietendusi kui filmiseansse; - tutvustab erinevaid kuuldemänge; - tutvustab meedias avaldatud retsensioone, arvamuslugusid, teose tutvustusi; - õpetab kirjutama arvustust, teose tutvustust; - õpetab loovalt kirjutama tekste ühest žanrist teise (nt uudisest luuletus). Mõisted: meedium, etendus, film, kuuldemäng, meediakriitika, arvustus, stsenaarium, koomiks, narratiivne struktuur, visuaalne lugu, audiovisuaalne keel, dialoog, monoloog, sümbol, metafoor, filmikeel, helikujundus, episood, performatiivsus, stiil	**Seos õpiväljundiga** Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle Kasutab nii suulises kui

	Soovitatavad autoreid, kelle teostest on erinevaid töötlusi: L. Koidula, E. Vilde, A. H. Tammsaare, A. Kitzberg, O. Luts, Fr. Tuglas, J. Liiv, M. Unt, L. Tungal, A. Gailit, J. Kross, P.-E. Rummo, M. Traat, A. Kivirähk, M. Algus, U. Vadi, H. Runnel, B. Alver, J. Tätte, M. Karu, S. Henno, Shakespeare, A. Christie, A. Conan Doyle, B. Stoker („Dracula"), R. Queneau, J. Kaus ja I. Koff („Stiiliharjutused")	kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Praktiline töö	- Projektid: õpilastel on võimalus rakendada oma õppimist praktikas. Projektid võivad olla individuaalsed või rühmatööd. - Esitlused: need aitavad õpilastel harjutada oma mõtete selget ja veenvat esitamist. Esitlused võivad olla suulised või kirjalikud. - Kirjalikud tööd: õpilased saavad harjutada oma kirjutamisoskust. Kirjalikud tööd võivad olla erinevat tüüpi, näiteks esseed, aruanded või blogipostitused. - Simulatsioonid: õpilastel on võimalik harjutada keele kasutamist reaalses elus. Simulatsioonid võivad jäljendada erinevaid suhtlusolukordi, näiteks tööintervjuud või ärikohtumist.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Lugemisest arutlemiseni Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: tekstide mõistmise ja lugemisoskuse arendamine; tekstide kriitiline analüüs; argumenteerimisoskuse arendamine; suulise ja kirjaliku arutlusoskuse arendamine; kriitilise mõtlemise ja argumenteerimise tehnikad; näidistekstide analüüs ja arutelud; argumentide ja väidete selge sõnastamine; refleksioon ja tagasiside	**Seos õpiväljundiga** Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt

	Kursus - keskendub teksti mõistmise arendamisele, aitab õppijal parandada lugemisoskust ja mõista erinevaid tekstitüüpe (ilukirjandus-, akadeemiline või meediatekst); - arendab kriitilist mõtlemist ning oskust hinnata ja analüüsida loetud teksti (teksti v autori seisukohad, eesmärgid, argumendid); - parandab argumenteerimisoskust, oma seisukohtade täpset sõnastamist, näidete leidmist, lõppjärelduse tegemist; - arendab arutlusoskust nii suuliselt kui ka kirjalikult, oma seisukohtade selget põhjendamist, kuulamist ja vastamist küsimustele.	suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Praktiline töö	- Projektid: õpilastel on võimalus rakendada oma õppimist praktikas. Projektid võivad olla individuaalsed või rühmatööd. - Esitlused: need aitavad õpilastel harjutada oma mõtete selget ja veenvat esitamist. Esitlused võivad olla suulised või kirjalikud. - Kirjalikud tööd: õpilased saavad harjutada oma kirjutamisoskust. Kirjalikud tööd võivad olla erinevat tüüpi, näiteks esseed, aruanded või blogipostitused. - Simulatsioonid: õpilastel on võimalik harjutada keele kasutamist reaalses elus. Simulatsioonid võivad jäljendada erinevaid suhtlusolukordi, näiteks tööintervjuud või ärikohtumist.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.	

	“4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Mina ja kirjanduse põhiliigid I Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: kirjanduse põhiliigid (eepika, lüürika, dramaatika); stiili- ja kõnekujundid; romaan ja novell; kirjanduse põhimõisted: aegruum, tegelane, vaatenurk; tõlgendamine ja analüüs; võrdlemine ja süntees, tekstiloome (ka alustektidega); seisukoha kujundamine Kursus - tutvustab kirjanduse kolme põhiliiki ning tähtsamaid žanre; - suunab keele ja kirjanduse põhiliigi seoseid märkama; - tutvustab olulisi poeetilisi väljendusvahendeid (stiili- ja kõnekujundeid); - õpetab analüüsima sügavuti romaani ja novelli; - õpetab kirjanduse mõisteid : aegruum, vaatenurk, tegelane, ülesehitus; - tutvustab nüüdisaegset eesti kirjandust; - arendab tõlgendus- ja analüüsioskust; - arendab võrdlemis- ja sünteesimisoskust; - õpetab kujundama seisukohta, argumenteerimist; - õpetab kasutama tekstiloomes alustekste. Mõisted: eepika, dramaatika, lüürika, värss ja riim, poeetilised väljendusvahendid, romaan, novell, miniatuur, narratiiv, süžee, faabula, aegruum, vaatenurk, tegelane, ülesehitus Soovitatavad autorid: L. Koidula, Fr. Tuglas, E. Vilde, O. Luts, M. Algus, U. Vadi, P.-E. Rummo, T. Õnnepalu, M. Traat, B. Alver, V. Luik, L. Tungal, J. Kaplinski jt eesti kirjanikud, kes on mitmekülgsed žanrivalikus	**Seos õpiväljundiga** Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	

Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Mina ja kirjanduse põhiliigid II Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: kirjanduse põhiliigid (eepika, lüürika, dramaatika); stiili- ja kõnekujundid; romaan ja novell; kirjanduse põhimõisted: aegruum, tegelane, vaatenurk; tõlgendamine ja analüüs; võrdlemine ja süntees, tekstiloome (ka alustektidega); seisukoha kujundamine Kursus - tutvustab kirjanduse kolme põhiliiki ning tähtsamaid žanre; - suunab keele ja kirjanduse põhiliigi seoseid märkama; - tutvustab olulisi poeetilisi väljendusvahendeid (stiili- ja kõnekujundeid); - õpetab analüüsima sügavuti romaani ja novelli; - õpetab kirjanduse mõisteid : aegruum, vaatenurk, tegelane, ülesehitus; - tutvustab nüüdisaegset eesti kirjandust; - arendab tõlgendus- ja analüüsioskust; - arendab võrdlemis- ja sünteesimisoskust; - õpetab kujundama seisukohta, argumenteerimist; - õpetab kasutama tekstiloomes alustekste. Mõisted: eepika, dramaatika, lüürika, värss ja riim, poeetilised väljendusvahendid, romaan, novell, miniatuur, narratiiv, süžee, faabula, aegruum, vaatenurk, tegelane, ülesehitus Soovitatavad autorid: L. Koidula, Fr. Tuglas, E. Vilde, O. Luts, M. Algus, U. Vadi, P.-E. Rummo, T. Õnnepalu, M. Traat, B. Alver, V. Luik, L. Tungal, J. Kaplinski jt eesti kirjanikud, kes on mitmekülgsed žanrivalikus	**Seos õpiväljundiga** Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid

		ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Mina ja maailm minu ümber Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: kirjandus ja ühiskond; kirjanduse mitmekesisus; tekstide kriitiline analüüs; inimese ja ühiskonna seosed; tulevik ja kirjandus; tsensuur Kursus - aitab suhestuda ümbritseva maailmaga, mõtestada ümbritsevat; - käsitleb olulisi teoseid, mille kaudu uuritakse inimeste ja ühiskonna vahelist seost; - õpetab kriitiliselt analüüsima ja tõlgendama tekste ajaloolises, sotsiaalses, poliitilises ja kultuurilises kontekstis; - suunab kirjanduse kaudu arutlema tulevikuühiskonna üle. Mõisted: romaan, essee, kiri, reisikiri, memuaar, allegooria, alltekst, kontekst, grotesk, ideoloogia, pagulus, inimõigus, võrdõiguslikkus, utoopia, realism, naturalism, düstoopia, punkluule, räpp Soovitatavaid teoseid ja autoreid: A. H. Tammsaare, Fr. Tuglas, J. Kross „Keisri hull", A. Viirlaid „Ristideta hauad", V. Luik „Seitsmes rahukevad", J. Liiv, J. Kaus „Hetk", U. Vadi „Kuidas me kõik reas niimoodi läheme", A. Hvostov „Sillamäe passioon", M. Saat „Lasnamäe lunastaja", M. Mutt „Eesti ümberlõikaja", T. Õnnepalu „Paradiis", „Kaplinski ja Õnnepalu kirjad", A. Kõomägi „Lui Vutoon", M. Algus „Kontakt", A. Kivirähk „Ivan Orava mälestused", E. Toona Gottschalk „Pagulusse. Lugu elust, sõjast ja rahust", A. Alliksaar, I. Koff „Asjaõigusest", R. Raud, P. Raud, Mudlum, P. Jaaks, S. Grigorjeva; E. Zola, R. Bardbury, G. Orwell, M. Atwood, J. Teller „Mitte midagi", C. Travnicek „Ketsid", T. Marshall „Geograafia vangid"; S. Larsson „Lohetätoveeringuga tüdruk", J. Saramago „Pimedus", A. Tuomaineni krimiraamatud, I. Turpeinen „Surelikud", jaapani kirjandus (S. Murata „Inimene helendavast klaaskastist", T. Kawaguchi „Enne, kui kohv jahtub", Yoko Ogawa „Kustunud mälestuste saar"), elulooraamatud, reisikirjad	**Seos õpiväljundiga** Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja

		kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Praktiline töö	- Projektid: õpilastel on võimalus rakendada oma õppimist praktikas. Projektid võivad olla individuaalsed või rühmatööd. - Esitlused: need aitavad õpilastel harjutada oma mõtete selget ja veenvat esitamist. Esitlused võivad olla suulised või kirjalikud. - Kirjalikud tööd: õpilased saavad harjutada oma kirjutamisoskust. Kirjalikud tööd võivad olla erinevat tüüpi, näiteks esseed, aruanded või blogipostitused. - Simulatsioonid: õpilastel on võimalik harjutada keele kasutamist reaalses elus. Simulatsioonid võivad jäljendada erinevaid suhtlusolukordi, näiteks tööintervjuud või ärikohtumist.	
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Mina ja meedia Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: infoühiskond ja meedia roll; veebikeel ja eneseväljendus digitaalses maailmas; avaliku ruumi keel; manipuleerimisvõtted; erialane kirjandus meedias; meediatekstide koostamine; ettekanded ja grupiarutelud Kursus - keskendub infoühiskonnast arusaamisele; - suunab analüüsima oma veebikeelt; - õpetab märkama ja analüüsima avaliku ruumi keelt; - tutvustab erinevaid manipuleerimisvõtteid (meediatekstides); - suunab lugema ning analüüsima erialast kirjandust meedias; - õpetab koostama lihtsamaid meediatekste.	**Seos õpiväljundiga**
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: -	

	“4” saamise tingimus: - “5” saamise tingimus: -	
Mina ja pärimus Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: pärimuse ja kultuuripärandi (folkloori) mõistmine; pärimusel põhinev kirjandus; antiikmüüdid, eestlaste mütoloogiline maailmapilt; piiblilood; kultuuriline järjepidevus; mütoloogiline maailm ja selle tõlgendamine; eesti rahvapärimuse uurimine; kultuuri ja pärimuse tähendus tänapäeval Kursus - suunab märkama ja mõistma pärimuslikke juuri; - suunab mõistma kultuurilist järjepidevust ja iseenda seotust sellega; - tutvustab pärimusel põhinevat kirjandust; - tegeleb antiikmüütide ja eestlaste mütoloogilise maailmapildiga; - tutvustab tuntumaid piiblilugusid. Mõisted: arhetüüp, eepos, müüt, pärimus, mütoloogia, folkloor, muistend, muinasjutt, rahvaluule lühivormid, pajatus, usund ja kombestik, rahvalaul, kangelane, antikangelane, tüvitekst	**Seos õpiväljundiga**
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Mina ja väljendusjõud Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: eneseteadlikkus ja identiteet; suuline ja kirjalik eneseväljendus; emotsioonide väljendamine ja kommunikatsioon; argumenteerimine ja veenmisoskus; väljendusviiside mitmekesisus ja loovus; enesekehtestamine, refleksioon ja enesehindamine Kursus - keskendub keele omandamisele ja analüüsimisele; - aitab leida oma kirjutajahäält ehk omanäolist minapilti (identiteeti); - mõtestab keelevahendite rolli suhtluseesmärgi saavutamisel; - tutvustab keele rolli, funktsioone ja tähendust ühiskonnas ning suhtluses; - kinnistab oskust teha kokkuvõtteid ja järeldusi mõttevahetuste ja väitluste põhjal; - kinnistab õpingutele ja tööle kandideerimiseks vajalike dokumentide koostamise oskust; - õpetab mõistma suhtluseesmärke ning kasutama erinevates suhtlusolukordades sobivaid keelelisi vahendeid;	**Seos õpiväljundiga** Väljendub nii suuliselt kui ka kirjalikult selgelt, asjakohaselt ja eesmärgipäraselt sõltuvalt suhtlusolukorrast ja teksti liigist Loeb, kuulab ja vaatab eri liiki ja žanrist tarbe- ja ilukirjandustekste, sh (audio)visuaalseid, seotud ja sidumata jm tekste ning arutleb nende üle

	- kinnistab eesmärgipärast tehisaru kasutamise oskust tekstide koostamisel.	Kasutab nii suulises kui kirjalikus tekstiloomes erinevaid allikaid (ka tehisintellekti), järeldab ja loob seoseid, teadvustab intellektuaalomandit Kujundab keele ja kirjanduse abil enda identiteeti, mis võimaldab enesejuhtimist, eneseanalüüsi ning sügavamat ühiskonna ja kultuuride mõistmist ja nendes osalemist Tõlgendab nii eesti kui maailma kirjanduse teoseid ning suhestab neid erinevate eluvaldkondade ja iseendaga
Praktiline töö	- Projektid: õpilastel on võimalus rakendada oma õppimist praktikas. Projektid võivad olla individuaalsed või rühmatööd. - Esitlused: need aitavad õpilastel harjutada oma mõtete selget ja veenvat esitamist. Esitlused võivad olla suulised või kirjalikud. - Kirjalikud tööd: õpilased saavad harjutada oma kirjutamisoskust. Kirjalikud tööd võivad olla erinevat tüüpi, näiteks esseed, aruanded või blogipostitused. - Simulatsioonid: õpilastel on võimalik harjutada keele kasutamist reaalses elus. Simulatsioonid võivad jäljendada erinevaid suhtlusolukordi, näiteks tööintervjuud või ärikohtumist.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Minu tekstirikkus Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: tekstiloomestrateegiad vastavalt tekstiliigile; tekstide analüüs ja konteksti mõistmine; suhtlusolukorra ja kultuuritavade mõju tekstile; keele- ja tekstiteadlikkuse arendamine; erinevate tekstide grammatika ja sõnavara analüüs; keelevahendite eesmärgipärane kasutamine ja analüüs;	**Seos õpiväljundiga**

	tekstide kirjutamine ja reflekteerimine. Kursus - kohandab tekstiloome ja tekstivastuvõtu strateegiaid vastavalt tekstiliigile; - tutvustab põhilisi töövõtteid, õpetab analüüsima tekstide, k.a erialatekstide konteksti, võtab tekste luues arvesse suhtlusolukorda ja kultuuritavasid; - kujundab keele- ja tekstiteadlikku õppijat, kes mõistab oma keelevalikuid peegeldada, põhjendada ja kriitiliselt analüüsida; - suunab märkama erisuguseid tekste, nende grammatikat, sõnavara; - suunab eesmärgipäraselt kasutama ja analüüsima sobivaid keelevahendeid õpilasele tähenduslikes tekstides.	
Praktiline töö	- Projektid: õpilastel on võimalus rakendada oma õppimist praktikas. Projektid võivad olla individuaalsed või rühmatööd. - Esitlused: need aitavad õpilastel harjutada oma mõtete selget ja veenvat esitamist. Esitlused võivad olla suulised või kirjalikud. - Kirjalikud tööd: õpilased saavad harjutada oma kirjutamisoskust. Kirjalikud tööd võivad olla erinevat tüüpi, näiteks esseed, aruanded või blogipostitused. - Simulatsioonid: õpilastel on võimalik harjutada keele kasutamist reaalses elus. Simulatsioonid võivad jäljendada erinevaid suhtlusolukordi, näiteks tööintervjuud või ärikohtumist.	
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Praktiline keeleoskus I Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: suuline ja kirjalik keeleoskus; suhtlemine eri keskkondades; teadlik ja varieeruv keelekasutus; teabeallikate kasutamine; kirjakeele ja keelekorralduse tundmine; keeleoskus kui erialane oskus; keeleteadmiste ja praktilise suhtlusoskuse lõimimine, kriitiline tagasiside ja refleksioon. Kursus - keskendub nii suulise kui kirjaliku keele- ja väljendusoskuse arendamisele; - kujundab eri keelekeskkondades suhtlejat, kes suunab ja varieerib teadlikult oma keelekasutust; - suunab kasutama eri teabeallikaid, hindama nende usaldusväärsust; - teadvustab korrektse kirjakeele kasutust, sh keelereeglite kasutamist konteksti arvestades; - teadvustab keeleoskust kui eriala üht oskust; - lõimib keeleteadmisi praktilise suhtlusoskusega.	**Seos õpiväljundiga**

Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Praktiline keeleoskus II Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Õppesisu: suuline ja kirjalik keeleoskus; suhtlemine eri keskkondades; teadlik ja varieeruv keelekasutus; teabeallikate kasutamine; kirjakeele ja keelekorralduse tundmine; keeleoskus kui erialane oskus; keeleteadmiste ja praktilise suhtlusoskuse lõimimine, kriitiline tagasiside ja refleksioon. Kursus - keskendub nii suulise kui kirjaliku keele- ja väljendusoskuse arendamisele; - kujundab eri keelekeskkondades suhtlejat, kes suunab ja varieerib teadlikult oma keelekasutust; - suunab kasutama eri teabeallikaid, hindama nende usaldusväärsust; - teadvustab korrektse kirjakeele kasutust, sh keelereeglite kasutamist konteksti arvestades; - teadvustab keeleoskust kui eriala üht oskust; - lõimib keeleteadmisi praktilise suhtlusoskusega.	**Seos õpiväljundiga**
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	

Õppemeetodid	Meetodid, mis aitavad keele ja kirjanduse moodulis üldpädevusi kujundada - Kultuuri- ja väärtuspädevuse ning enesemääratluspädevuse kujundamiseks saab teha refleksiooniülesandeid, grupiarutelusid ja eneseanalüüsi harjutusi, mis julgustavad õppijat analüüsima oma väärtushinnanguid ja käitumist teiste kultuuride kontekstis. - Sotsiaalne ja kodanikupädevus ning suhtluspädevus areneb, kui õpitakse töötama meeskonnas ning jagama vastutust. - Õpipädevus areneb, kasutades erinevaid õpistrateegiaid ning analüüsides oma teadmisi ja oskusi, seades õpieesmärke, otsides aktiivselt infot ja hinnates seda kriitiliselt. Selle saavutamiseks võib kasutada probleemipõhist õpet. - Digipädevus kujuneb, kui luua õppeülesanded, mis nõuavad digitaalsete tööriistade kasutamist, ning toetada õppijaid nt

	digitaalse meedia loomisel ja kriitilisel hindamisel. - Ettevõtlikkuspädevust, mis hõlmab algatusvõimet, loomingulisust ja vastutustundlikkust, arendavad ülesanded, mis annavad õppijatele võimaluse ise ideid genereerida ning neid turvalises keskkonnas proovile panna. - Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalast pädevust saab arendada, õppides lugema infot graafikutelt ja diagrammidelt, seda analüüsima ning tekstiloomes kasutama.
Hindamismeetodid	- Keele ja kirjanduse hindamise eesmärk on toetada õpilaste arengut ennastjuhtiva õppijana, hinnates nende oskusi ja teadmisi ning tuvastades tugevused ja arenguvajadused. Õpilaste õppeedukust hinnatakse vastavalt õppekava nõuetele, rõhutades nii teadmisi kui ka hoiakuid ning andes selle kohta selget ja toetavat tagasisidet. - Õpilasi hinnatakse mitmekülgselt kogu õppeprotsessi vältel, kasutades nii sõnalist kui ka numbrilist tagasisidet. Hindamine toimub õppeprotsessi eri etappides: tundide ajal, teemade ja mooduli lõpus. - Õpilastele esitatakse selge ja üksikasjalik teave eelseisvate hindamiste kohta, sealhulgas täpne kuupäev, hindamise vorm (kirjalik töö, esitlus, test vms) ja konkreetsed kriteeriumid, mille alusel tööd hinnatakse. Õpilased saavad ülevaate hindamiskavast, mis kirjeldab detailselt kõiki hindamisega seotud aspekte. Õpilased osalevad hindamisprotsessis, analüüsivad oma õppetööd ja annavad tagasisidet kaasõpilaste saavutustele. Õpilasi kaasatakse hindamiskriteeriumide väljatöötamisesse. - Erivajadusega õpilaste hindamisel on oluline arvestada nende tugevusi, nõrkusi ja õppimise eripärasid. Hindamiskriteeriumid ja -viisid kohandatakse vastavalt iga õpilase individuaalsele arengukavale. - Keele ja kirjanduse tundides tuleb õpitulemusi hinnata mitmekesiste meetodite ja ülesannetega, mille hulka kuuluvad nii suulised kui ka kirjalikud tegevused, individuaalsed, paari- ja rühmatööd, rakenduslikud testid ja harjutused, ainealased kontrolltööd, analüüsi- ja tõlgendusülesanded, õpimapi koostamine jms. Soovitatav on kasutada erinevaid ülesandeid, mis hõlmavad nii loovat kirjutamist, erinevate žanritega töötamist, arutlevat ja esseistlikku kirjutamist, uurimistööd, esinemist ja multimodaalseid projekte. Loovkirjutamise ülesannete hindamisel võetakse arvesse õpilaste võimet kasutada keelelisi ja stiililisi võtteid oma isikupärase väljenduse kujundamiseks, samuti tekstide sisulist loovust ja originaalsust. Lugemise hindamisel tuleks keskenduda sügavale mõistmisele ja analüüsile, mitte ainult faktiküsimustele. Meediatekstide hindamisel keskendutakse õpilaste võimele kriitiliselt hinnata tekstide usaldusväärsust, tuvastada manipulatsioonivõtteid ning esitada argumente nii suuliselt kui ka kirjalikult. Argumenteerimise ja kriitilise mõtlemise hindamisel keskendutakse õpilase oskusele esitada loogiliselt üles ehitatud argumente, kasutada asjakohaseid näiteid ja hinnata vastandlikke seisukohti. Multimodaalsete projektide hindamisel arvestatakse õpilase võimet ühendada visuaalset ja kirjanduslikku väljendusviisi, töötada meeskonnas ning luua originaalseid ja kaasahaaravaid lahendusi. - Kirjanduse hindamisel on kriteeriumid võrreldes teiste ainetega avatumad. Õpilaste omaloomingulisi töid hinnatakse nende originaalsuse, iseseisvuse ja võime järgi üldistada. Kirjaliku arutluse puhul on oluline arvamuste veenvus, argumentide loogilisus ja teksti ülesehitus.
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb erinevate teemade ja õpiväljundite hinnete alusel. Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse mooduli rakendumisel.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel.

	“4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.
Õppematerjalid	1. Valikuliselt gümnaasiumi õppevara „Viited vabavaralisele õppevarale” https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453992 ja https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453985 2. Valik õpikeskkondi - https://www.opiq.ee/Catalog - https://www.taskutark.ee/ - https://e-koolikott.ee/et - https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/32610-Nutikalt-eesti-keele-riigieksamile 3. Valik õppematerjali aastast 2015 - „Ajastud, voolud ja žanrid kirjanduses” digiõpik Maurus, 2025 - Aino Siirak, Annelii Juhkama „Kõnele ja kirjuta õigesti” Koolibri, 2021 - Anu Tonts „Draama ja kirjandus” Maurus, 2016 - Contra, Ilme Mõttus „Luule on mäng” Atlex, 2021 - Eva Lepik, Edward Kess „Maailm veetilgas. Kirjandusteose analüüs ja tõlgendamine” Maurus, 2015 - Eve Tisler, Alar Tankler „Meedia ja mõjutamine” Maurus, 2024 - Greta Varts „Kirjandus ja film” e-õpik, Maurus - Helin Puksand, Margit Ross „Johannes 1, 2, 3. Gümnaasiumi eesti keele õpik ja töövihik” Koolibri - Jan Kaus „Kirjandus ja ühiskond” Maurus, 2017 - Jan Kaus „Uuem kirjandus” Maurus, 2015 - Jan Kaus „20. sajandi kirjandus” Maurus, 2015 - Katre Talveste „Sõnakunsti kuju” Avita, 2017 - Katre Talveste „Sõnakunsti sammud” Avita, 2019 - Katre Talveste, Kristi Rannaste „Sõnakunsti jäljed” Avita, 2016 - Katrin Kern, Ilona Võik „Korras keel, sobiv stiil, selge sõnum” Maurus, 2021 - „Keelemeel. Eesti keele käsiraamat keeleõppijale” Maurus, 2019 - K. Kolsar, K. Kurema, K. Rannaste, K. Täht „Mida teha kirjandustunnis?” Atlex, 2024 - Maarja Valk „Valmistu eesti keele riigieksamiks” Maurus, 2024 - Märt Väljataga „Kirjanduse ja selle liigid. Gümnaasiumiõpik” Maurus, 2024 - Peeter Espak, Loone Ots „Müüt ja kirjandus” Maurus, 2015 - „Praktiline eesti keel” digimaterjal Maurus, 2024 - Rein Raud „Maailmakirjandus” Maurus, 2021 - Terje Varul „Vaata ette. Mina ja kirjanduse kolm põhiliiki. Tööraamat kutsekooli- ja gümnaasiumiõpilasele” Maurus, 2025 - Triinu Laar, Helis Oidekivi-Kosapoeg, Tiia Vainula „Eesti keele harjutuste kogumik gümnaasiumile” Maurus, 2024

	- https://sites.google.com/view/e6ik/meetodid/teksti-vastuv%C3%B5tt?authuser=0 - https://www.integratsioon.ee/iseseisev-ope-ja-oppematerjalid - https://www.blog.keel.ut.ee/category/eesti-keele-eksam/ 4. Valik õppematerjali enne 2015. aastat - Annika Kilgi, Viivi Maanso „Keeleviit. Kutseõppeasutuse eesti keele õpik ja töövihik" Koolibri, 2004 - Katrin Aava „Veenmiskunst" Avita, 2003 - Katrin Aava, Ülle Salumäe „Meedia ja mõjutamine" Künnimees, 2013 - Katrin Kalamees „Maailmakirjandus XVII-XIX sajand" (õpik ja töövihik) Avita, 2009 - Maaja Hage „Teksti- ja kõneõpetus" Koolibri, 2003 - Mihkel Rebane „Maailmakirjandus (õpik ja töövihik)" Ilo, 2003 - Mihkel Rebane „Eesti kirjandus (õpik ja töövihik)" Ilo, 2003 - Märt Hennoste „Tekstiõpetuse õpik" Avita, 1999 - Märt Hennoste „Eesti kirjandus tekstides I ja II. Lugemik keskkoolile" Avita, 1996 - Tiit Hennoste, Karl Pajusalu „Eesti keele allkeeled" EKSA, 2014 5. Valik audiomaterjale - https://jupiter.err.ee/kuuldemangud - https://jupiter.err.ee/raadioteater - https://tasku.delfi.ee/audiobooks - https://digiread.ee/ - https://keskraamatukogu.ee/meilt-saab-laenata-eestikeelseid-e-audioraamatuid/ - https://www.veebiraamatukogu.ee/ 6. Valik audiovisuaalmaterjale - https://www.youtube.com/playlist?list=PL2CeAqgC-1UTxqjc0KKjsglcuuEYVtiX3 - https://videoops.ee/ - https://videoops.ee/uncategorized/milliseid-oppematerjale-videoopsil-juba-on/ - https://eki.ee/uudised/?kategooria=video - https://arhiiv.err.ee/audio/seeria/keelesauts - https://jupiter.err.ee/1038311/eki-keelekillud - https://www.efis.ee/et/Andmebaas

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
18	Kehakultuur	5.5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane huvitub eesti ja maailma visuaal- ja helikultuurist, väärtustab nende rolli enese ja ühiskonna toimimises ning tunneb rõõmu eneseväljendusest.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
110 tundi		33 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Iseloomustab objektiivselt enda kehalist ja sotsiaalset võimekust ning rakendab tervise edendamiseks erinevaid põhimõtteid ja tegevusi;	• seostab erinevaid liikumisviise enesega ning mõistab nende olulisust enesemääratlemise, sotsiaalsete oskuste ja kodanikupädevuse kujunemisel; • rakendab enda kehalisi ja sotsiaalseid oskusi, lähtudes omandatust, ning seostab neid enda tervisliku seisundiga, tegutsedes ja liikudes nii individuaalselt kui grupis; • osaleb erinevates liikumistegevustes ja mängudes individuaalselt või koos kaaslastega;	Mitteeristav hindamine
2. Arendab vaimset ja füüsilist tasakaalu, on ennastjuhtiv ning omab pädevusi, mis toetavad terviseteadliku, vaimselt ja füüsiliselt aktiivse inimese kujunemist	• kaardistab enda vaimse tervise seisundit, kasutades selleks teaduspõhiseid enesehindamise tööriistu ja tehnikaid; • rakendab igapäevaelus liikumis- või treeningpäevikut, et toetada enda vaimset heaolu; • koostab nädala toitumiskava, lähtudes organismi vajadustest ja toidugruppide mitmekesisusest, jälgides makro- ja mikrotoitainete soovitusi ning arvestades enda tervise eripärasid, toidukordade regulaarsust ning toidu soetamise võimalusi;• iseloomustab enda unerežiimi etteantud näitajate põhjal ning selgitab kvaliteetse une vajadust vaimse ja füüsilise heaolu tagamiseks. Muuhulgas oskab luua seoseid, kuidas virtuaalmaailmas ja ekraanide ees veedetud aeg võib kahjustada und ja vaimset tervist; • kasutab mobiilirakendusi (näiteks Spordivägi	Mitteeristav hindamine

	vms) liikumisharjumuse kujundamiseks ja kehalise aktiivsuse jälgimiseks; • analüüsib oma füüsilist arengut tuginedes mooduli alguses ja lõpus sooritatud Kaitseväe kehaliste võimete testi tulemustele	
3. Rakendab teadlikult erinevaid liikumistegevusi ning näeb liikumist ja tantsu kultuuri osana ning iseennast selle kujundajana	• näeb liikumisharrastust ja sporti eesti kultuuri osana ja rahvusliku identiteedi kujundajana; • lähtub erinevates liikumistegevustes ohutustehnika nõuetest ning hea tava põhimõtetest; • osaleb aktiivselt liikumis- või tervise edenduse ürituse organiseerimise meeskonnas ning tagasisidestab hiljem oma tegevusi ja nende mõju ürituse edule, tuues edaspidi välja parandusvõimalused; • osaleb aktiivselt kogukonna liikumis- või tervise edenduse üritustel, näidates üles isiklikku initsiatiivi ja levitades infot nende kohta, et kaasata uusi osalejaid; • selgitab liikumise olulisust kultuuri, tantsu ja alternatiivsete liikumisviiside kaudu, tuues esile liikumise mõju, sh selle kohta sotsiaalmeedias leiduva info tõepärasuse ning võimalikud ohud tervisele ja heaolule;	Mitteeristav hindamine
4. Iseloomustab ennast sportliku eneseväljenduse abil ning kirjeldab oma rolli tervisliku elukeskkonna loojana sotsiaalsest, kultuurilisest või tervislikust taustast sõltumata	• selgitab tervise tugevdamise, liikumise ja harjutamise võimalusi linnaruumis ja looduses, arvestades erinevate sihtrühmade sotsiaalsete, kultuuriliste, aga ka tervisest ja keskkonnast tulenevate võimalustega; • kaardistab kodukoha ja kooli lähedal paiknevad liikumisrajad, harjutusväljakud ja liikumisvõimalused, analüüsib nende kasutusvõimalusi lähtuvalt kasutaja vanusest, arengust ning tervisest tulenevatest vajadustest ja piirangutest; • seostab erinevaid keskkondi liikumisvõimalustega ning nende regulaarset kasutamist tervise, liikumisrõõmu ja isikliku väärtussüsteemiga;	Mitteeristav hindamine

	• tagasisidestab virtuaalses keskkonnas veedetud tegevuste ja aja mõju vaimsele ja füüsilisele tervisele ning sotsiaalsele käitumisele;	
5. Kavandab enda igapäevast vaimset ja füüsilist töökeskkonda ning tervist toetavat kestlikkuse teed eneseanalüüsi ja eriala valiku toel	• selgitab töö iseloomust tulenevaid terviseriske ning rakendab ennetavaid ja tervist toetavaid teaduspõhiseid praktikaid nii töökeskkonnas kui ka isiklikus elus. • märkab sümptomeid, mis viitavad ületöötamisele või läbipõlemisele, ning teab, kuidas neid leevendada või kuhu vajadusel abi saamiseks pöörduda; • seostab tööalase sotsiaalse suhtluse ja võrgustumise olulisust enesearengu ja vaimse tervise hoidmisega, tuues esile nende positiivse mõju isiklikule ja professionaalsele arengule.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Kehakultuur I Auditoorne õpe 30 Iseseisev õpe 9	**Alateemad** Kehalised võimed, liikumine ja mäng Meeskonnatöö, aus mäng Liikumisaktiivsuse roll tervises Liikumisharjumuste kaardistamine Vaimse tervise seos liikumisega Emotsioonidega toimetulek Uni ja puhkuse tähtsus	**Seos õpiväljundiga** Arendab vaimset ja füüsilist tasakaalu, on ennastjuhtiv ning omab pädevusi, mis toetavad terviseteadliku, vaimselt ja füüsiliselt aktiivse inimese kujunemist Rakendab teadlikult erinevaid liikumistegevusi ning näeb liikumist ja tantsu kultuuri osana ning iseennast selle kujundajana
Hindamisülesanded	Liikumisharjumuste ja võimete kaardistus Õpimapp või liikumislogi Aktiivsuse hindamine tundides Osalemine vähemalt kahel spordivõistlusel Emotsioonipäevik või küsimustik Grupiarutelud ja tagasiside	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	

sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Arvestatud/mittearvestatud Hinnatakse õpilase aktiivsust ja kaasatöötamist tunnis, tegevuse/harjutuse omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekava eesmärkidele ning õpiväljunditele. Hindamise eesmärgiks on õpilase arengu toetamine, tagasiside andmine, õpilase harjutama innustamine ja suunamine. Motiveeriva õpikeskkonna kujundamisel on oluline kasutada nii kujundava kui ka kokkuvõtva hindamise põhimõtteid, et see annaks arengut toetavat ja edasiviivat tagasisidet. Õpiväljundi arvestatud taseme saavutamiseks peab õpilane aktiivselt osalema õppeprotsessides ja tegevustes 80% tundidest.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hinde „arvestatud" saamiseks tuleb sooritada hinnatavad ülesanded lävendi tasemel.	
Kehakultuur II Auditoorne õpe 30 Iseseisev õpe 9	**Alateemad** Isiklike eesmärkide seadmine ja hindamine Toitumise seos tervisega, toitumiskava koostamine Virtuaalmaailma ja sotsiaalmeedia mõju Liikumine kui kultuuri osa Head tavad ja aus mäng spordis Info usaldusväärsuse hindamine	**Seos õpiväljundiga** Iseloomustab objektiivselt enda kehalist ja sotsiaalset võimekust ning rakendab tervise edendamiseks erinevaid põhimõtteid ja tegevusi; Rakendab teadlikult erinevaid liikumistegevusi ning näeb liikumist ja tantsu kultuuri osana ning iseennast selle kujundajana Iseloomustab ennast sportliku eneseväljenduse abil ning kirjeldab oma rolli tervisliku elukeskkonna loojana sotsiaalsest, kultuurilisest või tervislikust taustast sõltumata
Hindamisülesanded	Eesmärgipüstitus ja refleksioon Toitumispäevik ja analüüs Kriitilise meediaanalüüsi töö või esitlus Aktiivsus kultuuriliikumistes Aruteludes osalemine	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Arvestatud/mittearvestatud Hinnatakse õpilase aktiivsust ja kaasatöötamist tunnis, tegevuse/harjutuse omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust eesmärkidele ning õpiväljunditele. Hindamise eesmärgiks on õpilase arengu	

	toetamine, tagasiside andmine, õpilase harjutama innustamine ja suunamine.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hinde „arvestatud" saamiseks tuleb sooritada hinnatavad ülesanded lävendi tasemel.	
Kehakultuur III Auditoorne õpe 30 Iseseisev õpe 9	**Alateemad** Liikumistaristu ja looduslike radade kaardistamine Erinevate sihtrühmade vajadused liikumisel Ohutustehnika ja riskide hindamine Virtuaalkeskkonna mõju reaalsele liikumisele Liikumise seos kestliku arenguga	**Seos õpiväljundiga** Arendab vaimset ja füüsilist tasakaalu, on ennastjuhtiv ning omab pädevusi, mis toetavad terviseteadliku, vaimselt ja füüsiliselt aktiivse inimese kujunemist Kavandab enda igapäevast vaimset ja füüsilist töökeskkonda ning tervist toetavat kestlikkuse teed eneseanalüüsi ja eriala valiku toel
Hindamisülesanded	Välitegevuste logi ja keskkonnaanalüüs Rühmatöö: sihtrühmade liikumisvõimalused Ohutusanalüüs (test või praktika) Reflektiivne arutelu kultuuri teemal Loovprojekt (plakat, video, esitlus)	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Arvestatud/mittearvestatud Hinnatakse õpilase aktiivsust ja kaasatöötamist tunnis, tegevuse/harjutuse omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust eesmärkidele ning õpiväljunditele. Hindamise eesmärgiks on õpilase arengu toetamine, tagasiside andmine, õpilase harjutama innustamine ja suunamine.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hinde „arvestatud" saamiseks tuleb sooritada hinnatavad ülesanded lävendi tasemel.	
Kehakultuur IV Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Ergonoomika mõiste ja rakendamine erialaselt Tööalane läbipõlemine ja selle ennetus Vaimne tervis töökeskkonnas Teaduspõhised tehnikad tervise säilitamiseks Ergonoomiline elukeskkond ja selle kujundamine	**Seos õpiväljundiga**
Hindamisülesanded	Töövõtete ja tööasendi praktiline hindamine Rühmatöö: töökeskkonna analüüs Reflektiivne enesehindamine Arutelud läbipõlemise teemadel	

	Esitlus või loovprojekt ergonoomikast
Hindamine	Mitteeristav hindamine
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Arvestatud/mittearvestatud Hinnatakse õpilase aktiivsust ja kaasatöötamist tunnis, tegevuse/harjutuse omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust eesmärkidele ning õpiväljunditele. Hindamise eesmärgiks on õpilase arengu toetamine, tagasiside andmine, õpilase harjutama innustamine ja suunamine.
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hinde „arvestatud" saamiseks tuleb sooritada hinnatavad ülesanded lävendi tasemel.

Õppemeetodid	Aktiivõppemeetodid: liikumismängud, grupiharjutused ja võistlused, et arendada kehalisi oskusi, soodustada suhtlust ja koostööd ning liikumisrõõmu tekkimist. Praktilised tegevused: iseseisvad ja rühmapõhised harjutused, mis toetavad liikumise ja mängu kaudu tervise edendamist ja võimaluste paljususes enesele meeldiva aktiivsust ja tervist toetava liikumistegevuse leidmist Reflektiivne enesehindamine: õppijad analüüsivad oma vaimse ja füüsilise heaolu seoseid, kasutades enesehindamise tööriistu ja praktilisi harjutusi. Tervise toetamine: arutelud kvaliteetse une saavutamise põhimõtetest, tervisliku toitumise ja liikumise tähtsusest. Kultuurilised projektid: õppijad uurivad ja analüüsivad , kuidas liikumisharjumused ja erinevad spordialad on seotud kohaliku kultuuri ja rahvusliku identiteedi kujunemisega. Rollimängud ja simulatsioonid: osalemine liikumistes ja tantsudes, et mõista nende sotsiaalset ja kultuurilist konteksti. Välitegevused: looduses toimuvad praktilised tegevused ja matkamine, et õppida tundma ja näha võimalusi erinevates keskkondades liikumise ja tervise toetamiseks. Keskkonnaanalüüs: kaardistamine ja analüüs, kuidas erinevad keskkonnad, sealhulgas linnaruumi ja loodus, toetavad liikumisvõimalusi. Praktilised harjutused: ergonoomiliste põhimõtete rakendamine igapäevaelus ja erialast lähtuvalt, sealhulgas istumisasendite ja liikumistehnika harjutamine. Töökeskkonna analüüs: rühmatööd, kus uuritakse töökeskkonna ergonoomilisi aspekte ja tehakse ettepanekuid töökohtade mugavuse ja tervise toetamiseks, võttes aluseks tervise, kui kestliku alusväärtuse tööturul. Kriitiline meediaanalüüs: õppija analüüsib sotsiaalmeediast pärit tervise- ja liikumisalast sisu, hinnates selle usaldusväärsust ja mõju tõenduspõhiste teaduslike allikatega. Rühmaarutelud: diskusioon sotsiaalmeedia ja virtuaalmaailma mõju liikumisharjumustele ja tervisele, tuues näiteid isiklikest kogemustest.
Hindamismeetodid	Õppeperioodi alguses on õppijatel hindamiskriteeriumid teada. - Hindamise eesmärk on toetada õppija arengut. - Õpitulemusi hinnatakse õppijat individuaalsest arengust ja edasiminekust lähtuvalt. - Hindamine toimub hindamismeetodite kaudu (näit. demonstreerimine, esitlus, treeningkava, mäng, analüüs jne.) - Kehaliste võimete testide tulemusi ei seostata hindega. - Hindamine on kas kujundav ja kokkuvõttev. - Kujundava hindamise eesmärgiks on anda tagasisidet, et õpilane seostab sooritatavaid tegevusi oma arenguga ja

	edasiminekuga. - Kokkuvõtva hindamise aluseks on aktiivne osalus protsessis - Kokkuvõttev hinnang koosneb mitmest komponendist – teadmine, rakendamine ja analüüs. - Õpilasi hinnatakse mitteeristavalt. Hinde „arvestatud“ saamiseks tuleb sooritada hinnatav ülesanne lävendi tasemel. Tervisest tingitud erivajadustega õppijate hindamisel arvestatakse nende osavõttu tundidest vastavalt raviarsti määratud nõuetele. Praktiliste tegevuste hindamisel lähtutakse konkreetse õpilase tervislikust seisundist. Õppija arengu hindamiseks sooritavad õppijad harjutusi või teste, milles tähelepanu pööratakse arengule algtaseme suhtes. Hinne kujuneb vastavalt õpiväljundite saavutamisele ja õpetaja poolt seatud hindekriteeriumite alusel.
Lõimitud teemad	Loodusained Toitumine (organismi energiavajadus) Vastupidavus ja taastumine (tasakaal kehas) Keskkonda säästev sportimine. Aeroobsus ja organite töö (metabolism) Erinevates klimaatilistes tingimustes toimetulek Bioloogilised ja füüsikalised muutused organismis Südame ja veresoonkonna haiguste tekkepõhjused Sotsiaalained Tervislikuks eluviisiks vajalike teadmiste, oskuste ja hoiakute kujundamine(inimese areng, perekonnaelu, eluviisi analüüs) Meeskonnatöö (mängutaktika planeerimine arvestades igaühe individuaalsust) Eetika nõuete järgimine (aus mäng ja väärtused spordis) Tervisliku seisundi jälgimine (vaimse ja füüsilise tervise tasakaal) Koostöö sarnaste huvidega kaaslastega (tiimitöö,suhtlus) Algatusvõime ja ettevõtlikkus (loovus, konkurentsivõime) Probleemide nägemine ja lahendamine, ürituste ja võistluste korraldamine ning vastutus. Sotsiaalmeedia mõju analüüs meie käitumisele ja tervisele. Matemaatika Keskmiste tulemuste ja tervisenäitajate arvutamine, võrdlemine, analüüs, statistika Mõõtmine, pikkus- ja ajaühikud Visete, heidete ja hüpete trajektoorid Eesti keel Liikumis-ja spordialase teksti,oskussõnade ning terminite mõistmine ja kasutamine eneseväljendamiseks Kunstiained Muusika ja liikumise seostamine (happening, performance) Loov eneseväljendus erinevate ülesannete lahendamisel esteetika ja ilu märkamine arendamine ja hoidmine. Võõrkeeled

	Võõrkeelsetest teabeallikatest vajaliku info leidmine, mõistmine ja kasutamine õiges kontekstis Suhtlemisoskus võõrkeeles Riigikaitseõpetus Kehalise võimekuse arendamine Toimetulek looduses
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinde kujunemiseks peavad olema kõik väljundid saavutatud lävendi tasemel. Mooduli hinne kujuneb kõigi mooduli teemade põhjal, kuhu on lõimitud õpiväljundite saavutamisega seonduvad ülesanded ja kriteeriumid.
sh lävend	"A" saamise tingimus: Mooduli õpiprotsessi hinnatakse mitteeristavalt. Mooduli hinde saamiseks on vajalik kõigi õpiväljundite all kirjeldatud õpiülesannete sooritamine lävendi tasemel.
Õppematerjalid	https://www.liikumakutsuvkool.ee/ https://peaasi.ee/ https://toitumine.ee/ https://www.tooelu.ee/et/100/ergonoomika https://www.ekksl.ee Soovituslik kirjandus: "Tugev Aju" Kuidas liikumine ja treening sinu aju tugevdavad(Anders Hansen). "EkraaniAju" Kuidas digisõltuvus meie tervist ja heaolu mõjutab(Anders Hansen). "Depressiivne aju" Miks me end nii halvasti tunneme, kui meil nii hästi läheb(Anders Hansen).

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
19	Loodusained	18	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilasest kujuneb vastutustundlik, ennastjuhtiv ja kriitiliselt mõtlev indiviid, kes huvitub teda ümbritsevast keskkonnast, võtab igapäevaelus vastu teaduspõhiseid otsuseid, mõistab jätkusuutliku tehnoloogia ja tootmise olulisust ning väärtustab elurikkust. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava loodusaine valdkonna ainetega: bioloogia, geograafia, keemia, füüsika.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe
360 tundi	108 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide ja nähtuste ning nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks	Õpilane: • kasutab looduses toimuvate protsesside selgitamiseks bioloogia, keemia, füüsika ja geograafia põhimõisteid ja seaduspärasusi; • kasutab korrektset bioloogia-, keemia-, füüsika- ja geograafiaalast sõnavara nii suulisel ettekandel kui ka kirjalikult; • selgitab bioloogia, keemia, füüsika ja geograafia omavahelisi seoseid ja erinevusi ning tähtsust teaduse ja tehnoloogia, sh inseneeria valdkonnas, rõhutades loovuse ja innovatsiooni rolli; • kasutab erinevaid mudeleid (sh arvutisimulatsioone ja matemaatilisi mudeleid) loodusobjektide ja nähtuste uurimisel; • koostab teaduslikke meetodeid kasutades loodusnähtuste või protsesside mudeleid; • koostab mõistekaarte, diagramme, graafikuid ja andmetabeleid projektides või uurimuslikes ülesannetes olevate andmete visualiseerimiseks; • lahendab matemaatiliste võtete ja valemite abil elulisi ja loodusteaduslikke ülesandeid;	Eristav hindamine
2. Sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteaduslikke	• sõnastab loodusteaduslike mudelite leidmiseks või kontrollimiseks hüpoteese või	Eristav hindamine

uuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi	uurimisküsimusi; • kavandab ja viib läbi ohutul viisil loodusteaduslikke uuringuid, kasutades sobivaid katsevahendeid või simulatsioone looduse seaduspärasuste tundma õppimiseks; • kasutab sobivaid mõõtevahendeid ja andmeanalüüsi tööriistu, et koguda täpseid ja usaldusväärseid andmeid; • teeb kogutud andmete põhjal põhjendatud teaduspõhiseid järeldusi; • esitab saadud tulemused suuliselt või kirjalikult, kasutades vajadusel digivahendeid; • kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi eluliste probleemide lahendamiseks, rakendades loovat ja kriitilist mõtlemist, digitaalseid tööriistu ja meeskonnatööoskusi;	
3. Leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel	• kasutab erinevaid infoallikaid, juhendatult analüüsib ja hindab kriitiliselt nende teabe usaldusväärsust, eristab teaduspõhiseid fakte pseudoteaduslikest väidetest ning rakendab fakte loodusprotsesside selgitamisel ja probleemide lahendamisel; • analüüsib erinevaid seisukohti elu päritolu kohta ning selgitab oma arusaamu; • kasutab loodusteaduslike uuringute läbiviimiseks andmeportaale ja digitaalseid teabeallikaid; • kasutab loodusteaduslike ülesannete lahendamiseks ning koostööks meedia- ja tehnoloogiavahendeid;	Eristav hindamine
4. Rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi probleemide lahendamiseks ja otsuste tegemiseks	• selgitab kliimamuutuste teket ja rohetehnoloogia mõju ning pakub lahendusi keskkonnasäästliku kliimapoliitika rakendamiseks; • märkab ja lahendab igapäevaelu probleeme ning langetab argumenteeritud otsuseid, kasutades loovat mõtlemist; • kasutab mehhaanika, dünaamika,	Eristav hindamine

	termodünaamika ja elektroenergeetika seaduseid tehnoloogiliste probleemide lahendamisel;	
5. Saab aru teaduse olemusest, seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat	• analüüsib teaduse olemust ning seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat, rakendades teadmisi praktilistes olukordades ja luues uuenduslikke lahendusi; • toob näiteid pindpinevuse, kapillaarsuse ja märgamise esinemisest looduses ja tehnikas; • kirjeldab valguse ja heli omadusi ning nende rolli looduses ja tehnoloogias, rakendades laineõpetuse põhimõtteid ja tuues näiteid igapäevastest tehnoloogilistest lahendustest; • selgitab aine olekuid ja faasisiirdeid, rakendades termodünaamika põhimõtteid. • toob esile teabeallikate alusel toidutootmise ja põllumajanduse mõju looduskeskkonnale, pakkudes välja lahendusi kaasaegse tehnoloogia abil;	Eristav hindamine
6. Selgitab kliimamuutuste ja rohetehnoloogia mõju keskkonnale	• selgitab süsinikuringe ja energiasäästu tähtsust kliimamuutuste kontekstis, ning nende mõju globaalsele soojenemisele; • toob näiteid peamistest kliimamuutusi põhjustavatest teguritest ning kliimamuutuse võimalikud tagajärjed loodusele ja ühiskonnale ning hindab kohanemise võimalusi, arvestades piirkondlikke ja globaalseid näiteid; • arutleb roheoskuste vajalikkuse ja nende mõju üle elukeskkonnale, kasutades loodusteaduslikku terminoloogiat; • hindab kliimamuutuste mõju veekeskkonnale ja analüüsib juhendamisel vesiviljeluse mõju ökosüsteemidele; • selgitab meetodeid metallide korrosiooni vähendamisel ning arutleb rohetehnoloogia rakendamise võimaluste üle keemiatööstuses;	Eristav hindamine
7. Selgitab elurikkuse ja jätkusuutliku arengu olulisust ning kasutab neid põhimõtteid	• iseloomustab teabeallikate põhjal jätkusuutliku arengu põhimõtteid ning nende rakendamise	Eristav hindamine

igapäevaelus	võimalusi erinevates kontekstides; • selgitab teabeallikate põhjal elurikkuse olulisust ning selle säilitamise võimalusi; • selgitab hoiakuid ja käitumist, mis näitavad vastutustundlikkust elurikkuse ja jätkusuutliku arengu säilitamisel; • järgib tervislikke eluviise arvestades tervisliku toitumise ja nakkushaigustest hoidumise põhimõtteid • selgitab tööstuse ja tehnoloogia arengu mõju keskkonnale ja globaalsele elurikkusele, kasutades teaduslikele uuringutele põhinevaid andmeid; • hindab kemikaalide kasutamist argielus ja nende mõju keskkonnale ja tervisele; • arutleb üleilmastumise mõju üle eri eluvaldkondadele tuues välja selle mõju kestlikule arengule;	
8. Selgitab oma eriala seoseid loodusteaduste ja tehnoloogiaga elukestva õppe kontekstis	• selgitab loodusteaduste ja tehnoloogiaga seotud elukutsete tähtsust 21.sajandi majanduses; • kirjeldab loodusteaduste arengusuundi ja analüüsib, kuidas omandatud teadmisi ja oskusi rakendada karjäärivalikul; • seostab loodusteadusi õpitava erialaga; • rakendab loodusteaduslikke teadmisi ja oskusi erialases õppes ja tegevuses; • kirjeldab õpitava eriala arengut loodusteaduslikust vaatepunktist; • selgitab, milliseid loodusseadusi ja ohutusaspekte tuleks valitud erialal arvesse võtta; • teeb erialaõppes loodusteaduslikele teadmistele tuginevaid otsuseid ning prognoosib nende tagajärgi, tuginedes sotsiaalsetele, majanduslikele, kõlbelistele ja õigusalastele seisukohtadele.	Eristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Elekter ja magnetism Auditoorne õpe 40	**Alateemad** Aine, elektri- ja magnetväli, välja jõujooned: Laengu jäävuse, Coulomb’i ja Ampere’ seadus.	**Seos õpiväljundiga**

Iseseisev õpe 12	Pinge. Magnetinduktsioon, elektromotoorjõud, elektri- ja magnetvälja energia ja selle salvestamine. Elektromagnetlained, lainete interferents, difraktsioon, polariseeritud valgus. Valguse murdumine, spektrid, valguse dualism. Elektrivool metallides, vedelikes ja gaasides; Ohmi seadus segaühendustes, vooluallika elektromotoorjõud ja sisetakistus; pooljuhid. Vahelduv- ja alalisvool, trafo ja generaator. Elektriohutus. Vahelduvvoolu võimsus aktiivtakistusel. Voolutugevuse ja pinge efektiivväärtused.	
Praktiline töö	Elektrostaatika, katsed laetud kehadega. Murdumisnäitaja määramine. Valguse spektri uurimine (erinevad valgusallikad).	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Energia Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Ideaalse ja reaalse gaasi mudeli tunnuseid, mikro- ja makroparameetreid ja olekuvõrrand. Isoprotsessid, termodünaamika seadused, soojuspumbad, soojusmasin ja selle kasutegur. Küllastunud veeaur, absoluutne ja suhteline niiskus, kastepunkt. Pindpinevus, märgamine, kapillaarsus; aine olekud, faasisiire, faasidiagrammid. Sise- ja välisfotoefekt, Einsteini võrrand.	**Seos õpiväljundiga**
Praktiline töö	Voolutugevuse, pinge ja takistuse mõõtmine multimeetriga. Vooluallikate uurimine. Tutvumine pooljuhtelektroonikaga (diood, valgusdiood, fotorakk vm). Vahelduvvooluseadmete võimuse mõõtmine. Materjalide soojusjuhtivuse võrdlemine.	
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Inimene ja keskkond Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Inimese talitluse regulatsioon: Inimese närvisüsteemi osad ja nende talitlus. Eri tegurite mõju närviimpulsi tekkes ja levikus. Närvisüsteemiga seotud levinumad puuded ja haigused. Sisesekretsiooninäärmete ja nende eritatavate hormoonide roll inimese talitlustregulatsioonis ning nende seos neuraalse regulatsiooniga. Inimorganismi kaitsesüsteemid ja vaktsineerimise tähtsust.	**Seos õpiväljundiga** Kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide ja nähtuste ning

	Vähkkasvaja teke, selle letaalsus, võimalused vähist hoidumiseks ja raviks. Vere püsiva koostise tagamise mehhanismid. Inimese energiavajadus ning termoregulatsiooni mehhanismid. Tervisliku toitumise põhimõtted, rakendusbioloogia kasutamine toidutootmisel (taimne liha ja kala, putukad, seened liha asendajana). Ökoloogia: Abiootilised ja biootilised keskkonnategurid. Toitumissuhted ökosüsteemis. Iseregulatsiooni kujunemine ökosüsteemis ja seda ohustavaid tegureid. Organismide kooseluvormid ja nende toimimine. Ökosüsteemi (nt biosfääri jt) läbiv energiavoog ja ökopüramiid. Säästlik areng: Inimtegevuse mõju liikide hävimises. Elurikkuse kaitse olulisus. Looduse, tehnoloogia ja ühiskonna vastastikused seosed. Kestliku arengu tähtsus isiklikul, kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil. Rohepöörde ja roheoskuste olulisus ja vajalikkus.	nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks Sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteaduslikke uuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi Leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel Rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi probleemide lahendamiseks ja otsuste tegemiseks Saab aru teaduse olemusest, seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat Selgitab kliimamuutuste ja rohetehnoloogia mõju keskkonnale Selgitab elurikkuse ja jätkusuutliku arengu olulisust ning kasutab neid põhimõtteid igapäevaelus Selgitab oma eriala seoseid loodusteaduste ja tehnoloogiaga elukestva õppe kontekstis

Praktiline töö	Väikesemahuline uuring säästva arengu strateegia rakendamisest kohalikul tasandil; isikliku igapäevase tegevuse analüüs seoses vastutustundliku ja säästva eluviisiga.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Keemia alused ja anorgaanilised ained Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Keemia kui teaduse kujunemine. Füüsikalised ja keemilised uurimismeetodid keemias. Keemiliste elementide perioodilisustabel, lahustuvustabel, metallide pingerida, keemilise sideme liigid (kovalentne, iooniline, metalliline, vesinikside); Keemilise reaktsiooni soojusefekt. Reaktsiooni kiirus ja seda mõjutavad tegurid. Keemiline tasakaal ja selle nihutamise võimalused. Lahuste teke, elektrolüüdid ja mitteelektrolüüdid Molaarne kontsentratsioon. Ioonidevahelised reaktsioonid lahustes. Metallide iseloomulikest füüsikalistest ja keemilistest omadustest. Metallide keemilise aktiivsuse võrdlus; metallide pingerida. Metallid ja nende ühendid igapäevaelus ning looduses. Metallidega seotud redoksprotsessid: metallide saamine maagist, elektrolüüs, korrosioon, keemilised vooluallikad (reaktsioonivõrrandeid nõudmata). Saagise ja lisandite arvestamine moolarvutustes reaktsioonivõrrandi järgi. Mittemetallid ja nende ühendite iseloomulikud omadused.	**Seos õpiväljundiga**
Praktiline töö	Keemilise reaktsiooni kiirust mõjutavate tegurite toime uurimine; keemilise reaktsiooni soojusefekti uurimine; keemilise tasakaalu nihkumise uurimine; lahustumise soojusefektide uurimine; kindla molaarse kontsentratsiooniga lahuse valmistamine, lahuse molaarse kontsentratsiooni määramine. Metallide füüsikaliste omaduste ja keemilise aktiivsuse võrdlemine; metallide korrosiooni mõjutavate tegurite ning korrosioonitõrje võimaluste uurimine ja võrdlemine; mittemetallide ja/või nende iseloomulike ühendite saamine, omaduste uurimine ning võrdlemine.	
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	

Liikumised ja jõud Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Mõõtmine, mõõtühikud ja nende teisendamine, skalaarsed ja vektoriaalsed suurused, mõõtemääramatus. Kiirus, kiirendus, teepikkus ja nihe; ühtlane ja ühtlaselt muutuv sirgjooneline liikumine. Pöörlev liikumine, pöördenurk, periood, sagedus, nurk- ja joonkiirus, kesktõmbekiirendus. Newtoni seadused, impulsi jäävuse seadus, gravitatsiooniseadus; raskusjõud, keha kaal, toereaktsioon. Vedru jäikus, hõõrdetegur. Mehaaniline töö ja võimsus, kasutegur, energia jäävuse seadus. Võnkumised ja lained ning neid kirjeldavad suurused (lainepikkus, laine levimiskiirus, hälve, amplituud, periood, sagedus; faas; lainete peegeldumine, interferents ja difraktsioon; resonants). Kineetiline ja potentsiaalne energia, nende omavaheline muundumine.	**Seos õpiväljundiga**
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Loodusteaduste metodoloogia Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Loodusteaduste omavahelised seosed, areng ja kaasaegsed uurimissuunad. Loodusteaduslik uurimismeetod, vaatlus, katse, mudel. Asukoha määramise meetodid ja nende rakendused. Andmebaasid, geoinfosüsteemid ja kohateabe analüüs.	**Seos õpiväljundiga**
Praktiline töö	Probleemülesannete lahendamine maa-ameti geoportaali ja teiste kaardirakenduste abil.	
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Loodusvarade majandamine ja keskkonnaprobleemid Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Põllumajandus ja toidutootmine ning keskkonnaprobleemid: Maailma toiduprobleemid. Põllumajanduse arengut mõjutavad looduslikud ja majanduslikud tegurid. Põllumajandusliku tootmise tüübid. Põllumajanduslik tootmine eri loodusolude ja arengutasemega riikides. Põllumajanduse mõju keskkonnale. Maailma kalandus ja vesiviljelus ja selle mõju keskkonnale. Maailmamere reostumine ning kalavarude vähenemine.	**Seos õpiväljundiga**

	Metsamajandus ja – tööstus ning keskkonnaprobleemid: Metsamajanduse olemus ja selle olulisus, metsamajanduse ja – tööstusega seotud keskkonnaprobleemid. Metsade säästlik majandamine ja kaitse. Metsatüübid ja maailma metsarikkamaid piirkonnad ning seos metsa kasutamise võimalustega. Metsamajandus ja – tööstust eri riikides. Metsa ja puidu roll süsinikuringes. Energiamajandus ja keskkonnaprobleemid: Maailma energiamajanduse muutused. Energiaallikate paiknemine maailmas. Riikide energiamajandus ning sellega seotud majandus- , sotsiaal- ja keskkonnaprobleemid. Energiamajanduse jätkusuutlikkus.	
Praktiline töö	Koostab tootmisahela või ringmajandusmudeli (soovitav koostada konkreetsete alateemade käsitlemisel). Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine ühe valitud riigi põllumajandusest või vesiviljelusest või mitme riigi võrdlev analüüs. Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine ühe valitud riigi metsamajandusest ja -tööstusest või riikide metsamajanduse võrdlus. Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine mõne riigi või piirkonna energiamajandusest või riikide energiamajanduse võrdlus.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: - “5” saamise tingimus: -	
Maa kui süsteem Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Maa kui süsteem. Maa teke ja areng. Geoloogiline ajaarvamine. Maa siseehitus ja litosfääri koostis. Kivimite liigitus tekke alusel. Laamtektoonika, laamade liikumisega seotud protsessid. Vulkanism. Maavärinad. Atmosfääri tähtsus, koostis ja ehitus. Päikesekiirguse jaotumine Maal, kiirgusbilanss. Kasvuhooneefekt ja selle tähtsus. Kliimat kujundavad tegurid. Üldine õhuringlus. Temperatuuri ja sademete territoriaalsed erinevused. Õhumassid, tsüklonid ning antitsüklonid. Kliimamuutused. Vee jaotumine Maal ja veeringe. Maailmamere tähtsus ning roll kliima kujunemises. Veetemperatuur, soolsus, hoovused ja looded maailmameres. Rannaprotsessid ning erinevate rannikute kujunemine. Liustikud, nende teke, levik ja tähtsus. Põhjavee kasutamisega kaasnevaid keskkonnaprobleeme eri piirkondades. Kliima, taimestiku ja mullastiku vahelised seosed. Kivimite murenemine. Mulla koostis ja ehitus; mulla omadused. Mullatekke tegurid ja mullaprotsessid. Bioomid.	**Seos õpiväljundiga**
Praktiline töö	Teabeallikate põhjal ülevaate koostamine mõnest seismiliselt aktiivsest piirkonnast. Võrdleb ilmakaartide põhjal ilma maailma erinevates kohtades, seostades ilmanäitajad rõhualade ja frontidega. Võrdleb kliimadiagrammide ja kliimakaartide põhjal maailma erinevate kohtade kliimat, seostades selle kliimat kujundavate tegurite ja kliimavöötmega.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite	

	eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Mikro- ja megamaailma füüsika Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Elektronide difraktsiooni, leiulaine. Nanotehnoloogia. Eriseoseenergia ja massiarv, tuumaenergia vabanemine tuumade lõhustumis- ja sünteesireaktsioonide käigus, tuumareaktorid. Ioniseeriva kiirguse liigid ja mõju elusorganismidele. Meie Päikesesüsteemi ehitus ja liikumine.	**Seos õpiväljundiga** Kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide ja nähtuste ning nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks Sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteaduslikke uuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi Leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel Rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi probleemide lahendamiseks ja otsuste tegemiseks Saab aru teaduse olemusest, seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat Selgitab kliimamuutuste ja rohetehnoloogia mõju keskkonnale

		Selgitab elurikkuse ja jätkusuutliku arengu olulisust ning kasutab neid põhimõtteid igapäevaelus Selgitab oma eriala seoseid loodusteaduste ja tehnoloogiaga elukestva õppe kontekstis
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Molekulaarsed protsessid Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Organismide energiavajadus: Energiavajadus ja energia saamine autotroofidel ja heterotroofidel. Fotosünteesi eesmärgid, tulemus ja tähtsus taimedele, protsessi olulisus teistele organismidele ning kogu biosfäärile. Keskkonnategurite osa hingamisetappide toimumises ning energia salvestamises. Käärimise rakendusbioloogilised näited. Molekulaargeneetilised põhiprotsessid: Pärilikkuse ja keskkonnategurite osa organismi tunnuste kujunemisel DNA, RNA ja valkude osa päriliku info avaldumises. Geneetilise koodi omadused ning nende avaldumine valgusünteesis. Geeniregulatsiooni osa inimese ontogeneesi eri etappidel, elukeskkonna mõju geeniregulatsioonile. Inimese haigused, mis seostuvad geeniregulatsiooni häiretega. Viiruste levik ja paljunemine ning nende organismisisene toime: Bakteriraku ehitus ja talitlus. Inimese levinumad viirus- ja bakterhaigused, nende vältimise võimalused, tervislike eluviiside ja vaktsineerimise tähtsus. Geenitehnoloogiliste rakenduste dilemmaprobleemid. Bakterite ja viiruste geenitehnoloogilised kasutusvõimalused, nendega seotud teadusharud ning elukutsed. Antibiootikumide kasutamine loomakasvatuses ja inimeste ravis. Mikroorganismide kasutamine keskkonnakaitses, reostuse likvideerimisel, biopuhastites. Mikroorganismide osa biokütuste valmistamisel. Biomaterjalide tootmine ja nende jäätmekäitlus (sh bioplast).	**Seos õpiväljundiga** Kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide ja nähtuste ning nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks Sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteaduslikke uuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi Leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete

		lahendamisel Rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi probleemide lahendamiseks ja otsuste tegemiseks Saab aru teaduse olemusest, seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat Selgitab kliimamuutuste ja rohetehnoloogia mõju keskkonnale Selgitab elurikkuse ja jätkusuutliku arengu olulisust ning kasutab neid põhimõtteid igapäevaelus Selgitab oma eriala seoseid loodusteaduste ja tehnoloogiaga elukestva õppe kontekstis
Praktiline töö	Fotosünteesi mõjutavate tegurite uurimine, sh arvutimudeli abil; hingamise tulemuslikkust mõjutavate tegurite uurimine, sh arvutimudeli abilmolekulaargeneetiliste põhiprotsesside uurimine, sh arvutimudeli abil; geneetilise koodi omaduste uurimine, sh arvutimudeli abil;	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Orgaanilised ained Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Süsinikuühendite struktuur ja selle kujutamise viisid. Alkaanid, nomenklatuuri põhimõtted. Asendatud alkaanide (halogeeniühendite, alkoholide, primaarsete amiinide) omadused. Küllastumata ja aromaatsete süsivesinikude omadused. Aldehüüdi, karboksüülhappe, karboksüülhappe soola, asendatud karboksüülhappe, estri ja amiidi aineklasside omadused	**Seos õpiväljundiga**

	Rasvhapete, rasvade, sahhariidide, aminohapete ja valkude omadused.	
Praktiline töö	Süsivesinike ja nende derivaatide molekulimudelite ja struktuurivalemite koostamine ja uurimine, sh digitaalses keskkonnas. Molekulidevaheliste jõudude tugevuse uurimine aurustumissoojuse võrdlemise teel; hüdrofiilsete ja hüdrofoobsete ainete vastastiktoime veega uurimine. Alkoholi ja aldehüüdi oksüdeeruvuse uurimine ning võrdlemine; karboksüülhapete omaduste uurimine ja võrdlemine teiste hapetega; estri süntees.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Pärilikkus ja muutlikkus Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Pärilikkuse ja muutlikkuse avaldumine eri organismirühmadel. Mutatsioonilise ja kombinatiivse muutlikkuse tekkepõhjused ning tulemused. Modifikatsioonilise muutlikkus. Mendeli katsetes ilmnenud fenotüübilisi suhted genotüüpide rekombineerumisel, geneetikaülesanded Mendeli seadustest, AB0- ja reesussüsteemi vererühmadest ning suguliitelisest pärandumisest. Keskkonnategurite roll inimese puuete ja haiguste tekkes. Vähitekke riski seos pärilikkusega. GMO, geenikäärid (CRISPR), kloonimine. Darwini evolutsiooni käsitlus. Erinevaid seisukohad elu päritolu kohta Maal. Loodusliku valiku vormid, nende toimumise tingimused ja tulemused. Eri tegurite osa uute liikide tekkes. Evolutsiooniline mitmekesistumise, täiustumise ja väljasuremise tekkemehhanismid ning avaldumisvormid.	**Seos õpiväljundiga** Kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide ja nähtuste ning nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks Sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteaduslikke uuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi Leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel Rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja

		oskusi probleemide lahendamiseks ja otsuste tegemiseks Saab aru teaduse olemusest, seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat Selgitab kliimamuutuste ja rohetehnoloogia mõju keskkonnale Selgitab elurikkuse ja jätkusuutliku arengu olulisust ning kasutab neid põhimõtteid igapäevaelus Selgitab oma eriala seoseid loodusteaduste ja tehnoloogiaga elukestva õppe kontekstis
Praktiline töö	Praktiline töö keskkonnategurite mõjust reaktsiooninormi avaldumisele; päriliku muutlikkuse tekkemehhanismide ja avaldumise uurimine, sh arvutimudeliga; olelusvõitluse tulemuste uurimine arvutimudeliga.	
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Rahvastik ja majandus Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Maailma rahvastik, rahvaarv ja selle muutumine. Sündimust ja suremust mõjutavad tegurid. Demograafiline üleminek. Rahvastiku struktuur ja selle mõju riigi arengule. Rände, nende põhjused ning liigitamine Rände tagajärjed. Rändega seotud probleemid. Rahvastikupoliitika. Rahvastiku paiknemine ja tihedus maailmas. Linnastumine. Majanduse ja ühiskonna areng ning ruumiline korraldus. Infoühiskonna majanduse toimimine globaalse tööjaotuse tingimustes. Rahvusvahelised ettevõtted, nende roll maailmamajanduses. Globaliseerumine. Turismimajanduse areng, selle seos teiste majandusharudega ning mõju	**Seos õpiväljundiga**

	keskkonnale ja kultuuriruumile. Transpordi areng, selle seos teiste majandusharudega ja mõju keskkonnale.	
Praktiline töö	Teabeallikate põhjal ühe valitud riigi demograafilisest situatsioonist ülevaate koostamine või riikide võrdlemine. Teabeallikate põhjal rahvastiku paiknemiste analüüs mõnes regioonis või riigis. Mõne riigi asustuse analüüs või mõne linna sisestruktuuri analüüs teabeallikate (nt Google kaardi) põhjal. Teabeallikate põhjal ühe valitud riigi transpordigeograafilise asendi või turismimajanduse analüüs. Teabeallikate põhjal ühe valitud riigi arengutaseme analüüs või riikide võrdlus arengutaseme näitajate põhjal ja seostamine kestliku arengu eesmärkidega.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Rakud ja organismid Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Bioloogia uurimisvaldkonnad (elusloouse organiseerituse tasemed, seos elu tunnustega, neid uurivad bioloogia teadused ja elukutsed), Vee omaduste seos organismide talitlusega, Peamiste katioonide ja anioonide tähtsus organismide ehituses ning talitluses - Süsivesikute, lipiidide ja valkude ehituse seos nende ülesannetega - DNA ja RNA ehitus ning ülesanded Eukarüootsed rakud: Inimese epiteel-, lihas-, side- ja närvikoe rakkude ehitus ja talitluse, erinevad koed mikropreparaatidel, mikrofotodel ja joonistel.Ainete aktiivne ja passiivne transport läbi rakumembraani. Loomaraku peamised koostisosad mikrofotodel ja joonistel, loomaraku osade ülesanded raku bioloogilistes protsessides. Looma-, taime- ja seeneraku ehitus. Organismide areng: Mittesugulise paljunemise vormid eri organismirühmadel. Mitoosi- ja meioosi faasides toimuvad muutused. Inimese spermatogenees ja ovogenees. Otsene ja moondeline areng eri organismirühmadel. Olulisemad etapid inimese embrüogeneesis. Inimese vananemisega kaasnevad muutused raku ja organismi tasandil, pärilikkuse ja keskkonnategurite mõju elueale.	**Seos õpiväljundiga** Kasutab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi keskkonna objektide ja nähtuste ning nendevaheliste põhjuse-tagajärje seoste selgitamiseks Sõnastab uurimisküsimusi ja hüpoteese, kavandab ja korraldab loodusteaduslikke uuringuid, analüüsib ja tõlgendab tulemusi ning teeb kehtivaid järeldusi ja ennustusi Leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel

		Rakendab loodusainetes omandatud teadmisi ja oskusi probleemide lahendamiseks ja otsuste tegemiseks Saab aru teaduse olemusest, seostab loodusteadusi ja tehnoloogiat Selgitab kliimamuutuste ja rohetehnoloogia mõju keskkonnale Selgitab elurikkuse ja jätkusuutliku arengu olulisust ning kasutab neid põhimõtteid igapäevaelus Selgitab oma eriala seoseid loodusteaduste ja tehnoloogiaga elukestva õppe kontekstis
Praktiline töö	Eri organismide keemilise koostise võrdlemine, kasutades infoallikana internetimaterjale; loomaraku osade ehituse ja talitluse seoste uurimine, sh arvutimudeli abil; epiteel-, lihas-, side- ja närvikoe rakkude eristamine mikroskoobis ning nendel esinevate peamiste rakuosiste kirjeldamine; plastiidide mitmekesisuse kirjeldamine valgusmikroskoobiga vaatluse tulemusena.	
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	

Õppemeetodid	Õpiväljundite saavutamiseks kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid, mis soodustavad õpilaste aktiivset osalust ja elukestva õppija kujunemist. Õppeprotsessi oluliseks osaks on probleemipõhine ja uurimuslik lähenemine, koostöine õppimine ja nüüdisaegsete õppekeskkondade ja vahendite kasutamine. Kasutatavad õppemeetodid hõlmavad:

	- Arutelud ja interaktiivsed loengud - Uurimuslikud ja praktilised tööd - Esitlused ja loodusteaduslike mudelite uurimine ning koostamine - Vastastikune õpetamine - Probleemülesannete lahendamine - Väitlused ja rollimängud - Projektõpe ja uurimistööd - Õppekäigud - Rühma- ja paaristöö - Digikeskkondade ja -vahendite kasutamine Õppetöö läbiviimiseks on vajalik katsevahendite ja laborisisustuse olemasolu, milleta ei saa viia läbi uurimuslikule õppele tuginevat õpet. Õpilastel peab olema võimalik kasutada digivahendeid ning arvutiprogramme jooniste ja graafikute koostamiseks. Õpitava eriala ja tegeliku eluga seostamiseks kuuluvad õpingute juurde erinevad õppekäigud.
Hindamismeetodid	
Lõimitud teemad	Loodusained on tihedalt seotud teiste moodulitega, soodustades interdistsiplinaarset mõtlemist ja praktiliste probleemide lahendamist: - Matemaatika: loodusainetes on olulisel kohal andmete analüüsimine, mõõtmistulemuste töötlemine ning graafikute ja tabelite koostamine. Matemaatilised mudelid aitavad näiteks hinnata populatsioonide dünaamikat bioloogias või analüüsida ilmastiku trende geograafias. Matemaatiline tõenäosus väljendub ka geneetikaülesannete lahendamisel, käsitledes geno- ja fenotüübi päritavust. - Kehakultuur: teadmised, kuidas tervislik toitumine ja õige toitainete tasakaal mõjutab füüsilist võimekust ja taastumist toetavad kehalise aktiivsuse ja tervisliku eluviisi väärtustamist.. - Võõrkeel: võõrkeelse teabekirjanduse lugemine ja veebikeskkondade kasutamine arendab terminoloogia tundmist ning aitab laiendada kultuurilist mõistmist. - Keel ja kirjandus: arendatakse õpilaste teksti mõistmise ja analüüsimise oskust. Erinevaid tekste (nt referaate, esitlusi jm) luues kujundatakse oskust end selgelt ja asjakohaselt väljendada nii suuliselt kui ka kirjalikult. Arendatakse oskust hankida teavet eri allikaist ja seda kriitiliselt hinnata. - Sotsiaalained: loodusainete õppimine aitab mõista inimese ja ühiskonna toimimist, kujundab oskust näha ühiskonna arengu seoseid keskkonnaga sh teaduse ja tehnoloogia mõju majandusele ning ettevõtlusele, oskust teha teadlikke valikuid , - Visuaal- ja helikultuur: võnkumised ja lained, resonants, kuulmine; kunstipädevuse kujunemist toetavad uurimistulemuste vormistamine, esitluste tegemine, näitustel käimine, looduse ilu väärtustamine õppekäikudel jms Lõiming kutseõppega lähtub eriala vajadustest ja spetsiifikast. Nii näiteks iluteenuste õppekava vajab suuremaid teadmisi inimese bioloogiast ning keemiliste ainete mõjust elusorganismidele. Ehituserialade õppijad peavad teadma materjalide keemilisi ja füüsikalisi omadusi. Aianduse eriala õppurid peavad saama ülevaate taimede arengust, sh teadma geograafiliste ja klimaatiliste tegurite mõju taimekasvatusele.

Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb erinevate teemade ja õpiväljundite hinnete alusel. Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse mooduli rakendumisel.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.
Õppematerjalid	Gümnaasiumi riiklikule õppekavale vastavad loodusvaldkonna õpikud, töövihikud, digiõpikud, tööraamatud. Lehel www.opik.fyysika.ee paiknevad digiõpikud ja nende paberversioonid. https://orgaanilinekeemia.ee/ Huvitav keemia Videoõpsi materjalid E-koolikoti digitaalsed õppematerjalid https://toitumine.ee/ Maailmakooli dokumentaalfilmikogu Geoloogia moodulid koostanud Kare Kullerud Mineraalid, kivimid, maavarad andmekogu piltidega eesti, inglise, vene keeles Simulatsioonid: https://phet.colorado.edu/ Maa-ameti geoportaal Google Earth allalaaditav ja veebirakendus The World Factbook riikide üld- ja rahvastiku andmed Veebipõhised viktoriinid, interaktiivsed kaardid, Doolar Street rakendus (inglise keeles) Globaliseeruv maailm. Valikaine kursuse materjalid (tasuta kasutamiseks). Rohemeeter – maastike elurikkuse hindaja Keskkonnaportaali loodusveeb Triin Marandi õppematerjalid gümnaasiumi bioloogiale. Bioloogia kursus põhikooliõpilastele Õppematerjalid projektist KLIIMATEADLIK Richard Villemsi Evolutsioonilise bioloogia loengute konspektHeinaru, A. Geneetikaõpik kõrgkoolile https://arhiivi-tiiger.edu.ee/arhiiv/havike/biodigi/

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
20	Matemaatika	12	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab matemaatikapädevused ja probleemilahendusoskuse tasemel, mis toetab mitmekülgset haridusteed elukestvas õppes ning valmistab ette tööturule sisenemiseks.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
240 tundi		72 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Rakendab matemaatika ja eluliste probleemülesannete lahendamisel ning tulemuste kontrollimisel sobivaid meetodeid ja digivahendeid	• lahendab matemaatilisi ja elulisi probleemülesandeid, eristades erinevaid arvuhulki ning kasutades sobivaid matemaatilisi tehteid (liitmine, lahutamine, korrutamine, jagamine, astendamine, juurimine) ja protsentarvutust, sh bruto- ja netopalga, hinna kujunemise, maksude ja laenudega seotud arvutusi; • teisendab avaldisi, rakendades tehteid astmete ja juurtega; • lahendab reaalelulise kontekstiga probleemülesandeid võrrandite, võrratuste ning nende süsteemide abil, võttes arvesse hulgateooria seoseid; • kasutab matemaatiliste ja eluliste probleemülesannete lahendamisel ja tulemuste kontrollimisel sobivaid, sh digitaalseid tööriistu; • kasutab õpitut bruto- ja netopalga, toodete ja teenuste hinna kujunemisega seotud arvutuste tegemisel;	Eristav hindamine
2. Kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi erinevate valdkondade probleemülesannete lahendamisel, hinnates kriitiliselt nende sobivust ja piiranguid	• arvutab tasandiliste kujundite ümbermõõdu ja pindala, rakendades vajalikke valemeid, sh trigonomeetrilisi seoseid, siinus- ja koosinusteoreemi, et lahendada reaalelulisi probleemülesandeid; • võrdleb ja arvutab tahk- ja pöördkehade pindala ja ruumala, avaldab valemitest vajalikke suurusi; • kasutab vektoreid ja joone võrrandeid	Eristav hindamine

	geomeetriaprobleemülesannete lahendamisel, kontrollides, saadud tulemuste õigsust, mh kasutades tarkvaralisi lahendusi; • visualiseerib punkti asukohta, sirgete ja tasandite asendit ruumis, selgitades kahe sirge, sirge ja tasandi ning kahe tasandi vahelise nurga mõistet reaalses mudelis;	
3. Selgitab erineval kujul (teksti, tabeli, graafiku, valemitena vms) esitatud matemaatilist infot, kasutades vajaduse korral erinevaid teabeallikaid	• selgitab funktsiooni mõistet ja üldtähist ning funktsiooni uurimisega seotud mõisteid, leides valemiga esitatud funktsiooni määramispiirkonna, nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonna; • joonestab ja tõlgendab funktsioonide graafikuid ja nende vastastikust asendit, kirjeldades graafiliselt esitatud funktsiooni omadusi joonise põhjal ning seostades joone kuju ja asendit koordinaatteljestikus selle valemiga; • lahendab logaritm-, eksponent- ja trigonomeetrilisi võrrandeid nii analüütiliselt kui ka graafiliselt;	Eristav hindamine
4. Analüüsib erineval moel esitatud matemaatilisi, sh statistilisi andmeid, hinnates nende usaldusväärsust	• hindab sündmuse tõenäosust, sõnastades liitsündmuse elementaarsündmuste kombinatsioonina ning kasutades kombinatoorikat ja sündmuse tõenäosuse määramise meetodeid; • lahendab reaalelulisi probleemülesandeid, kogudes ja töödeldes andmeid, sh kasutades tabelarvutusprogramme ning kirjeldades juhuslikku suurust arvkarakteristikute ja diagrammide abil, samuti illustreerides IKT vahendite abil ning tehes järeldusi uuritava nähtuse kohta;	Eristav hindamine
5. Annab hinnangu lahendusprotsessile ja saadud tulemuste tõepärasusele, tehes vajaduse korral parandusi ning esitledes tulemusi loogiliselt ja veenvalt	• lahendab reaalelulisi probleemülesandeid, kasutades aritmeetilise ja geomeetrilise jada omadusi ning liitprotsendilise kasvamise ja kahanemise mudeleid; • kasutab liitprotsendilise kasvamise ja kahanemise eeskirju maksude ja laenudega seotud arvutuste tegemisel sh laenu intressimäära ja	Eristav hindamine

	krediidikulukusemäära arvutamisel • kirjeldab funktsiooni tuletise omadusi ja lahendab ekstreemumülesandeid, kasutades funktsiooni tuletise mõistet ja geomeetrilist tähendust; • arvutab tasandilise kujundi pindala, kasutades algfunktsiooni mõistet ja määratud integraali; • kontrollib saadud tulemuste õigsust süstemaatilise kontrollimise ja võrdlemise abil; • esitab matemaatilist teksti, kasutades korrektseid matemaatilisi termineid ja sümboleid.	

Mooduli jagunemine		
Matemaatika I Auditoorne õpe 80 Iseseisev õpe 24	**Alateemad** Protsentarvutus, Arvuhulgad. Avaldised. Võrrandid ja võrratused, süsteemid. Täisnurkse kolmnurga trigonomeetria. Kraadi- ja radiaanmõõt. Seosed täisnurkse kolmnurga nurkade ning külgede suhete vahel. Ringjoone kaare pikkus ja ringi sektori pindala. Jooniste lugemine. Mõõtühikud. Tasandilised kujundid. Kolmnurgad, nende liigid, võrdsus ja sarnasus. Kolmnurga kõrgus, nurgapoolitaja, mediaan ja külje keskristsirge . Kolmnurga pindala. Rööpkülik, romb, ruut, ristkülik, trapets, korrapärane hulknurk. ning nende olulisemad omadused ja pindala. Ringjoon ja ring, kesk- ja piirdenurk, ringjoone lõikajad ja puutujad. Prisma. Püstprisma täispindala ja ruumala. Püramiid. Korrapärase püramiidi täispindala ja ruumala. Silinder. Silindri täispindala ja ruumala. Koonus. Koonuse täispindala ja ruumala	**Seos õpiväljundiga** Rakendab matemaatika ja eluliste probleemülesannete lahendamisel ning tulemuste kontrollimisel sobivaid meetodeid ja digivahendeid Kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi erinevate valdkondade probleemülesannete lahendamisel, hinnates kriitiliselt nende sobivust ja piiranguid Selgitab erineval kujul (teksti, tabeli, graafiku, valemitena vms) esitatud matemaatilist infot, kasutades vajaduse korral erinevaid teabeallikaid Analüüsib erineval moel esitatud matemaatilisi, sh statistilisi andmeid,

		hinnates nende usaldusväärsust Annab hinnangu lahendusprotsessile ja saadud tulemuste tõepärasusele, tehes vajaduse korral parandusi ning esitledes tulemusi loogiliselt ja veenvalt
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Matemaatika II Auditoorne õpe 80 Iseseisev õpe 24	**Alateemad** Mis tahes trigonomeetrilised funktsioonid. Kolmnurga pindala valemid. Siinus- ja koosinusteoreem. Trigonomeetrilised võrrandid Vektor tasandil. Joone võrrand. Lineaar-, ruutfunktsioon, lihtsam astmefunktsioon (sh graafiliselt). Eksponent – ja logaritmfunktsioon. Eksponent – ja logaritmvõrrandid. Jadad.	**Seos õpiväljundiga** Rakendab matemaatika ja eluliste probleemülesannete lahendamisel ning tulemuste kontrollimisel sobivaid meetodeid ja digivahendeid Kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi erinevate valdkondade probleemülesannete lahendamisel, hinnates kriitiliselt nende sobivust ja piiranguid Selgitab erineval kujul (teksti, tabeli, graafiku, valemitena vms) esitatud

		matemaatilist infot, kasutades vajaduse korral erinevaid teabeallikaid Analüüsib erineval moel esitatud matemaatilisi, sh statistilisi andmeid, hinnates nende usaldusväärsust Annab hinnangu lahendusprotsessile ja saadud tulemuste tõepärasusele, tehes vajaduse korral parandusi ning esitledes tulemusi loogiliselt ja veenvalt
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Matemaatika III Auditoorne õpe 80 Iseseisev õpe 24	**Alateemad** Tõenäosus ja statistika, tuletis ja integraal. Funktsiooni uurimine. Kõvertatrapetsi pindala arvutamine. Ristkoordinaadid tasandil. Koordinaatteljestik ruumis. Sirged ja tasandid ruumis. Hulktahukad ja pöördkehad. Ruumala leidmine tükeldamise abil.	**Seos õpiväljundiga** Rakendab matemaatika ja eluliste probleemülesannete lahendamisel ning tulemuste kontrollimisel sobivaid meetodeid ja digivahendeid Kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja -oskusi erinevate valdkondade probleemülesannete

		lahendamisel, hinnates kriitiliselt nende sobivust ja piiranguid Selgitab erineval kujul (teksti, tabeli, graafiku, valemitena vms) esitatud matemaatilist infot, kasutades vajaduse korral erinevaid teabeallikaid Analüüsib erineval moel esitatud matemaatilisi, sh statistilisi andmeid, hinnates nende usaldusväärsust Annab hinnangu lahendusprotsessile ja saadud tulemuste tõepärasusele, tehes vajaduse korral parandusi ning esitledes tulemusi loogiliselt ja veenvalt
Hindamisülesanded	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse teema rakendumisel.	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	

Õppemeetodid	- töövihiku või töölehtede täitmine - ülesannete lahendamine - miniloengud - probleemülesannete lahendamine, sh meeskonnatööna - praktilised ülesanded, sh digitööriistu kasutades - uurimisülesanded

	- eriala või mõne muu ainega seotud õppekäigud, kus saab rakendada matemaatikateadmisi ja -oskusi - probleemsituatsioonide lahendamine - iseseisev töö õppematerjalidega (sh õpikutekstiga) - interaktiivsed testid - näitlikustamine (näitlikke skeeme koostavad ka õpilased ise) - kodune kontrolltöö (vilumuse tagamiseks ja tööharjumuse kujundamiseks ja õppimisoskuse arendamiseks) - ajurünnak - uurimistöö - õpimapi koostamine
Hindamismeetodid	Mooduli õpiväljundite saavutatust hinnatakse eristavalt. Iga õpiväljundi kohta probleemist lähtuv kompleksne hindamisülesanne. Mooduli kokkuvõtva hinde saamiseks peab õpilane olema saavutanud vähemalt rahuldava tulemuse kõikide hindamisülesannetes. Kui kasvõi ühe õpiväljundi puhul on tulemus on hinnatud mitterahuldavaks, on ka mooduli hinne mitterahuldav. Soovituslikud hindamismeetodid - Protsessihindamine ja tagasiside: andke regulaarselt tagasisidet, et õpilased märkaksid nii oma edenemist ja saaksid seeläbi eduelamusi, kui ka õpilünki ning saaksid puuduvaid teadmisi omandada. - Erinevad hindamismudelid: valik erinevaid hindamismudeleid https://opetaja.edu.ee/hindamismudelid/index.php - Mitmekesised hindamisvahendid: kasutage nii formaalseid (testid, kontrolltööd) kui ka mitteformaalseid (õpilasprojektid, esitlused, arutelud) hindamismeetodeid, mis katavad kõiki võtmepädevusi. - Enesehindamine: julgustage õpilasi seadma endale õpieesmärke, jälgima nende täitmist ja vajadusel korrigeerima oma õppimist. Kiired kontrollküsimused ja viktoriinid: kiire ja lihtne viis kontrollida, kas õpilased on mõistetest aru saanud. Viktoriinid võivad olla nii suulised kui ka kirjalikud. Töövihiku või töölehtede ülesanded: ülesannete lahendamine, mis võimaldab õpetajal näha, kuidas õpilased rakendavad õpitud teadmisi. Jooksev hindamine: õpilaste tööde ja arutelude jälgimine, nende vastuste ja lahenduskäikude hindamine tundide ajal. Enesehindamine ja kaasõpilaste hindamine: õpilased hindavad etteantud hindamiskriteeriumite alusel enda või kaasõpilaste töid, mis aitab neil kriitiliselt mõelda ja saada aru, kuidas nad saavad vajadusel tehtud tööd korrigeerida. Rühmatöö ja projektipõhine hindamine: hindamine tugineb rühmatööde ja projektide tulemustele, kus hinnatakse nii protsessi kui ka tulemust, sealhulgas matemaatiliste kontseptsioonide ja oskuste rakendamist praktilistes ülesannetes. Arutelud ja suulised vastused: suuliste vastuste ja arutelude kaudu saab õpetaja hinnata õpilaste sügavamat arusaamist ja argumenteerimisoskust. Kokkuvõttev hindamine: kontrolltööd või arvestused. Õpetaja kehtestab töödele hindekriteeriumid.

Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb erinevate teemade ja õpiväljundite hinnete alusel. Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse mooduli rakendumisel.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.
Õppematerjalid	Avita kirjastuse gümnaasiumi laia matemaatika õpikud I–VI osa, Tõenäosus ja statistika Avita kirjastuse gümnaasiumi kitsa matemaatika õpikud ja töövihikud I – VIII osa Allar Veelmaa Matemaatika tööraamat X klassile Tallinn: Maurus, 2021 Allar Veelmaa Matemaatika tööraamat XI klassile Tallinn: Maurus, 2022 Allar Veelmaa Matemaatika tööraamat XII klassile Tallinn: Maurus, 2023 Mauruse kirjastuse tööraamatud - https://kirjastusmaurus.ee/oppeaine/matemaatika/gumnaasium-matemaatika/ Õpetaja koostatud e-õppematerjalid Matemaatika õhtuõpik Matemaatika digiõppevaramu materjalid - https://ekoolikott.ee/et/oppematerjal/20179#231751-Digioppevaramu-matemaatika-materjalid Matemaatika riigieksami ülesanded GRÕK-i matemaatika ainevaldkonna juhendmaterjalid - https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/1080/3202/3006/18m_gym_lisa5.pdf#

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
21	Riigikaitseõpetus	1.5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab Eesti riigikaitse korraldust ja selle laia käsitust ning oma võimalusi ja kohustusi riigikaitsega seonduvalt.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
30 tundi		9 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Mõistab maailma ja Euroopa sõjaajaloo olulisemate sündmuste vahelisi seoseid, sh seoseid relvastuse arenguga, ning nende sündmuste tagajärgi ja mõju Eesti riigile, ühiskonnale ja inimeste saatusele	• selgitab maailma ja Euroopa sõjaajaloo olulisemaid sündmusi, kasutades mõisteid sõjalised koormised, rüütlivägi, palgaarmee, nekrutikohustus, massiarmee, tankiarmee, sõjaväekohustus, positsioonisõda, maailmasõda; • analüüsib maailma ja Euroopa sõjaajaloo olulisemate sündmuste (sh sõdade) tagajärgi ja mõju Eesti riigile, ühiskonnale ja inimeste saatusele (oma perekonna näitel); • selgitab näidete varal relvastuse arengut ja sellega kaasnenud olulisemaid muutusi sõjapidamise viisides läbi ajaloo;	Mitteeristav hindamine
2. Selgitab külma sõja aegsete ning tänapäevaste sõjaliste kriiside ja relvakonfliktide erinevusi ning mõju rahvusvahelisele julgeolekule	• võrdleb rahvusvahelist julgeolekukeskkonda külma sõja ajal ja tänapäeval, kasutades mõisteid sõda, sõjaline kriis, relvakonflikt, terrorism, infosõda ja hübriidsõda, traditsiooniline ja asümmeetriline oht, küberturvalisus, massihävitusrelv, heidutus; • nimetab julgeoleku riske ja ohte, sh ohud Eesti julgeolekule tänapäeval, ning toob esile nende ennetamise võimalusi, lähtudes psühholoogilise kaitse viiest toimealast; • iseloomustab võrdlevalt olulisemaid rahvusvahelisi sõjalisi kriise ja relvakonflikte nii külma sõja ajal kui tänapäeval; • analüüsib juhendamisel olulisemate rahvusvaheliste sõjaliste kriiside ja relvakonfliktidega seotud arenguid ning kirjeldab	Mitteeristav hindamine

	nende reguleerimiseks ja ohjamiseks kasutatavaid meetmeid; • toob teabeallikate põhjal näiteid NATO, Euroopa Liidu ja ÜRO rahvusvahelistest missioonidest ja rahuvalveoperatsioonidest, kus Eesti kaitsejõud on osalenud rahvusvaheliste konfliktide ennetamises ja ohjamises ning konfliktijärgses rahu tagamises • iseloomustab peamisi julgeolekuga tegelevaid rahvusvahelisi organisatsioone, nagu ÜRO, OSCE, NATO, Euroopa Liit, tuues esile nende olulisemad ülesanded sõjaliste kriiside ja relvakonfliktide lahendamisel ja kasutegurid Eestile; • selgitab sõjasündmuste põhjal massihävitusrelvade põhitüüpe, nende kasutamise eesmärke ja tagajärgi;	
3. Selgitab Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika eesmärke maailma ja Euroopa julgeoleku kontekstis	• nimetab Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika eesmärke rahvusvahelise julgeolekukeskkonna kontekstis, lähtudes riigikaitse alusdokumentidest ja õigusaktidest; • arutleb Eesti rolli üle NATO-s, selgitades organisatsiooni mõju Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitikale; • selgitab Eesti riigikaitse laia käsituse põhimõtteid, eesmärki ja korraldust, kasutades riigikaitse alusdokumente ja õigusakte; • kirjeldab Eesti riigikaitse juhtimist, tuues esile erinevate osapoolte ülesanded; • võrdleb Kaitseväe ja Kaitseliidu põhiülesandeid, struktuuri ja juhtimist õigusaktide alusel; • eristab näitliku materjali alusel Kaitseväe ja Kaitseliidu sümboolikat; • eristab ja järjestab näitlike materjalide alusel väeliikide (maa-, mere- ja õhuväe) auastmeid; • selgitab õppematerjalide alusel kaitseväelase vormiriietuse kandmise reegleid;	Mitteeristav hindamine
4. Selgitab Eesti riigikaitse eesmärke, ülesandeid ja korraldust ning nende seotust teiste ühiskonnaelu	• nimetab Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika eesmärke rahvusvahelise julgeolekukeskkonna	Mitteeristav hindamine

valdkondadega, lähtudes Eesti riigikaitse laiast käsitusest	kontekstis, lähtudes riigikaitse alusdokumentidest ja õigusaktidest; • arutleb Eesti rolli üle NATO-s, selgitades organisatsiooni mõju Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitikale; • selgitab Eesti riigikaitse laia käsituse põhimõtteid, eesmärki ja korraldust, kasutades riigikaitse alusdokumente ja õigusakte; • kirjeldab Eesti riigikaitse juhtimist, tuues esile erinevate osapoolte ülesanded; • võrdleb Kaitseväe ja Kaitseliidu põhiülesandeid, struktuuri ja juhtimist õigusaktide alusel; • eristab näitliku materjali alusel Kaitseväe ja Kaitseliidu sümboolikat; • eristab ja järjestab näitlike materjalide alusel väeliikide (maa-, mere- ja õhuväe) auastmeid; • selgitab õppematerjalide alusel kaitseväelase vormiriietuse kandmise reegleid;	
5. Tunneb Eesti Vabariigi kaitseväeteenistuse olemust, tähtsust ja selles osalemise võimalusi ning üksikisiku kohustusi, tuginedes vastavatele regulatsioonidele	• iseloomustab kaitseväeteenistuse olemust, tuginedes õigusaktidele ja kasutades mõisteid kaitseväekohustus, kaitseväekohustuslane, kaitseväeteenistuskohustus, kutsealune, ajateenija, ajateenistus, tegevteenistus, reservteenistus, reservis olev isik ja õppekogunemine; • võrdleb aja-, asendus-, reserv- ja tegevteenistuse eesmärke ja korraldust, tuginedes õigusaktidele; • kirjeldab enda võimalusi ja kohustusi riigikaitses osalemisel, lähtudes õigusaktidest; • iseloomustab kaitseväelase elukutset ja tähtsust Eesti Vabariigis, tuues esile ohvitseriks ja allohvitseriks õppimise võimalusi;	Mitteeristav hindamine
6. Omab ülevaadet rivilise liikumise kujunemisloost, rivikorra tähtsusest ja rivikäsklustest Kaitseväes	• kirjeldab näidete abil rivikorra kujunemise ajalugu, kasutamise vajadust ja tähtsust Kaitseväes; • selgitab rivikorra tähtsust tänapäeval meeskonnatunnetuse ja ühtekuuluvuse ning distsipliini alusena;	Mitteeristav hindamine

7. Selgitab õigusaktidele tuginedes relva ja laskemoona ohutu käsitsemise põhimõtteid, relva kandmise kultuuri ning relva kasutaja vastutust	• iseloomustab teabeallikate alusel erinevaid relva- ja laskemoona liike, nende ohutu käsitsemise põhimõtteid ja kasutamisega kaasnevat vastutust; • kirjeldab Kaitseväes ja Kaitseliidus kasutatavaid relvi ja relvasüsteeme, tuues esile nende kasutamise eesmärgid • kirjeldab etapiviisiliselt relva ja padruni tööpõhimõtteid; • kirjeldab kuuli lennujoont ja seda mõjutavaid tegureid;	Mitteeristav hindamine
8. Oskab kasutada topograafilist kaarti ja kompassi etteantud sihtpunkti jõudmiseks	• nimetab Eesti kaitseväes kasutatavaid topograafilisi kaarte, arvestades nende kasutamise eesmärke; • määrab paberkaardil kasutatava mõõtkava, teisendades seda maastikul sammupaaridesse; • iseloomustab etteantud topograafilisel kaardil olevaid objekte ning nende vahelisi ruumilisi seoseid, arvestades kasutatavaid leppemärke ja tähistusi; • määrab kaardil malliga direktsiooninurga ja looduses maastikul kompassi järgi asimuudi, arvestades direktsiooninurga ja asimuudi erinevusi ning põhjuseid; • läbib meeskonnatööna kaardi ja kompassi abil etteantud teekonna;	Mitteeristav hindamine
9. On omandanud esmased esmaabivõtted ja oskab tegutseda õnnetusjuhtumi korral	• selgitab, kuidas tegutseda õnnetusjuhtumi korral, st millal ja kuidas abi kutsuda, esmaabi anda ja kannatanut transportida; • selgitab kuidas kaitsta ennast ja abivajajat võimalike ohtude eest, mis võivad õnnetuskohal esineda; • demonstreerib esmaseid esmaabi andmise võtteid lähtuvalt õnnetusjuhtumist; • kirjeldab erinevate ohtude tekkimise võimalusi välitingimustes ja selgitab nende ennetamise ja lahendamise võimalusi, kaitstes ennast ja kaaslasi ohtude eest;	Mitteeristav hindamine

10. Kirjeldab Eestis toimuda võivaid hädaolukordi ja ohte siseturvalisusele elanikkonnakaitse kontekstis ning nendes tegutsemise põhimõtteid indiviidi ja riigi tasandil	• kirjeldab Eestis toimuda võivaid hädaolukordi ja võimalikku tegutsemist nende korral, tuginedes siseturvalisuse alusdokumentidele ja õigusaktidele; • teeb kokkuvõtte erinevate osapoolte (sh ametkondade) ülesannetest hädaolukordade lahendamisel ja siseturvalisuse tagamisel, kasutades alusdokumente ja õigusakte; • selgitab elanikkonnakaitse olemust ning selle korraldust riigis ja oma kodukohas; • selgitab enda ja oma pere võimalikku ettevalmistust elutähtsate teenuste katkemise korral; • kirjeldab enda käitumist ja teiste abistamist erinevate hädaolukordade puhul; • leiab iseseisvalt teavet reisimisega kaasnevatest ohtudest nii kodumaal kui välisriiki reisides.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Riigikaitseõpetus Auditoorne õpe 30 Iseseisev õpe 9	**Alateemad** Eesti sõjaajalugu Tänapäeva sõjalised kriisid, sõjad ja relvakonfliktid Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika ning riigikaitse juhtimine Kaitseväeteenistus Relvaõpe ja ohutus Topograafia ja orienteerumine Esmaabi Siseturvalisus ja elanikkonnakaitse	**Seos õpiväljundiga** Mõistab maailma ja Euroopa sõjaajaloo olulisemate sündmuste vahelisi seoseid, sh seoseid relvastuse arenguga, ning nende sündmuste tagajärgi ja mõju Eesti riigile, ühiskonnale ja inimeste saatusele Selgitab külma sõja aegsete ning tänapäevaste sõjaliste kriiside ja relvakonfliktide erinevusi ning mõju rahvusvahelisele julgeolekule Selgitab Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitika eesmärke maailma ja Euroopa

		julgeoleku kontekstis Selgitab Eesti riigikaitse eesmärke, ülesandeid ja korraldust ning nende seotust teiste ühiskonnaelu valdkondadega, lähtudes Eesti riigikaitse laiast käsitusest Tunneb Eesti Vabariigi kaitseväeteenistuse olemust, tähtsust ja selles osalemise võimalusi ning üksikisiku kohustusi, tuginedes vastavatele regulatsioonidele Omab ülevaadet rivilise liikumise kujunemisloost, rivikorra tähtsusest ja rivikäsklustest Kaitseväes Oskab kasutada topograafilist kaarti ja kompassi etteantud sihtpunkti jõudmiseks On omandanud esmased esmaabivõtted ja oskab tegutseda õnnetusjuhtumi korral
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Arvestatud/mittearvestatud Hinnatakse õpilase aktiivsust ja kaasatöötamist tunnis, tegevuse/harjutuse omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust eesmärkidele ning õpiväljunditele. Hindamise eesmärgiks on õpilase arengu toetamine, tagasiside andmine, õpilase harjutama innustamine ja suunamine.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Hinde “arvestatud” saamiseks peavad kõik ülesanded olema sooritatud lävendii tasemel.	

Õppemeetodid	Loeng Praktiline harjutus Töölehtede täitmine

	Arutelud Probleemülesande lahendamine Õppekäik Õppefilmide vaatamine, analüüs
Hindamismeetodid	Kokkuvõttev hinne kujuneb kõikide hinnete kaalutud keskmise põhja.l Tööde, iseseisvate tööde ja kontrolltööde sooritamine vähemalt lävendi tasemel.
Lõimitud teemad	Riigikaitseõpetuse kaudu toetatakse üldpädevuste arengut, käsitletakse läbivaid teemasid ning kasutatakse valdkonnaülese lõimingu võimalusi vastavalt kooli eripärale ja kooli õppekavas sätestatule. Riigikaitseõpetus annab võimaluse lõimida teemasid erinevate õppeainetega: Ajalugu – Eesti sõjaajalugu, erinevad kriisid läbi ajaloo; Ühiskonnaõpetus – kuidas mõjutavad kriisid poliitilist maastikku, üldine riigikaitsekorraldus ning sise- ja välisriiklikud organisatsioonid; Füüsika – ballistika ja massihävitusrelvad, elanikkonnakaitse; Geograafia – topograafia ning praktilise väljundina maastikul liikumine ning varjumine; Kehakultuur – topograafia ja orienteerumine, füüsiline ettevalmistus ning rivilised liikumised, kaitseväe füüsilise võimekuse kontrolltesti sooritamine; Võõrkeeled – rahvusvaheline NATO terminoloogia, liitlasvägesid puudutav informatsioon; Muusika – rivilaulud ja sellega seotud ajalugu; Bioloogia – bioloogilised relvad, reostus
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinde kujunemiseks peavad olema kõik väljundid saavutatud lävendi tasemel. Mooduli hinne kujuneb kõigi mooduli teemade põhjal, kuhu on lõimitud õpiväljundite saavutamisega seonduvad ülesanded ja kriteeriumid.
sh lävend	“A” saamise tingimus: Mooduli õpiprotsessi hinnatakse mitteeristavalt. Mooduli hinde saamiseks on vajalik kõigi õpiväljundite all kirjeldatud õpiülesannete sooritamine lävendi tasemel.
Õppematerjalid	Riigikaitseõpetuse õpik ja riigikaitseõpetuse e-kursus

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
22	Sotsiaalained	13	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime muutuvas maailmas iseenda ja oma lähikonnaga, lähtudes üldinimlikest ja demokraatlikest väärtustest, mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid ning enda rolli vastutustundliku ja keskkonnateadliku ühiskonnaliikmena.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
260 tundi		78 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Iseloomustab kaasaegse maailma kujunemist ning Eesti ja maailma ajaloo vahelisi seoseid	• selgitab ajaloolisi ja tänapäeval toimuvaid ühiskondlikke protsesse ning nende põhjuseid ja tagajärgi; • eristab ajalooperioode vastavalt nende iseloomulikele tunnustele ning selgitab ajastute vahetumise põhjuseid; • selgitab üksikisiku valikute ja otsuste mõju Eesti ja maailma ajaloole; • nimetab Eesti ja maailma ajaloo pöördelisi sündmusi ja protsesse, selgitab nende tähtsust ja mõju ühiskonna arengule; • kirjeldab minevikus elanud inimeste elu ajaloolises kontekstis; • võrdleb vähemalt kahte ajaloolist sündmust erinevatest vaatenurkadest ning seob need tänapäeva ühiskonna konkreetsete sündmuste või arengutega;	Eristav hindamine
2. Mõistab kultuurilise mitmekesisuse väärtust ning kultuuride ja rahvaste rolli selles	• toob näiteid, kuidas erinevate kultuuride ja rahvaste pärand on mõjutanud tänapäevase maailma kujunemist; • uurib eesti ja maailmakultuuri pärandit ja selgitab selle tähendust kultuurilise mitmekesisuse säilitamisel ja kaitsmisel; • selgitab peamiste religioonide ja ideoloogiliste õpetuste tekkelugu, leviku põhjusi ning mõju ühiskonna arengule minevikus ja tänapäeval;	Eristav hindamine

	• analüüsib ühiskondlike ja tehnoloogiliste arengute mõju kultuurilisele mitmekesisusele maailmas ja Eestis	
3. Eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid teabevahendeid	• hindab kriitiliselt leitud infot, eristab olulist ebaolulisest ning teeb vahet tõenduspõhistel allikatel ja valeuudistel; • selgitab tehisaru rolli informatsiooni levitamisel ja tõlgendamisel, kasutades tehisaru eetiliselt ja eesmärgipäraselt; • otsib infot oma kodukoha ja eriala kohta ning esitab seda põhjendatud meediumi vahendusel; • valib kriitiliselt erinevaid teabeallikaid, viidates korrektselt kasutatud allikatele, järgides autoriõiguse ja intellektuaalse omandi nõudeid; • tõlgendab leitud andmeid, kasutades erinevaid teabevahendeid allikakriitiliselt;	Eristav hindamine
4. Selgitab ühiskonnaliikme aktiivset rolli ja vastutust, lähtudes kodanikuaktiivsuse, keskkonnahoiu ning inim- ja kodanikuõiguste olulisusest demokraatlikus ühiskonnas	• tõlgendab leitud andmeid, kasutades erinevaid teabevahendeid allikakriitiliselt; • selgitab ühiskonnaliikme rolli ja vastutust tööturul, majanduses ja demokraatliku ühiskonna toimimises; • toob näiteid säästva majanduse, sotsiaalse ettevõtluse, kestlikkuse ja õiglase kaubanduse põhimõtetest ning selgitab nende seost ühiskonnaliikmete vastutusega; • kirjeldab majanduse toimimise põhialuseid ning riigi, tarbija ja ettevõtja rolli, huve, õigusi ja vastutust demokraatlikus ühiskonnas; • analüüsib demokraatia põhimõtteid, inim- ja kodanikuõigusi; • selgitab enda õigusi ja kohustusi Eesti riigi suhtes ning toob konkreetseid näiteid, kuidas neid õigusi ja kohustusi praktikas rakendada; • nimetab aktuaalseid rahvusvahelisi sündmusi, sh kriisiolukordi ning oskab kirjeldada nende mõju kodanikele ja ühiskonnale laiemalt; • selgitab tähtsamate rahvusvaheliste	Eristav hindamine

	organisatsioonide (ÜRO, EL, NATO) toimimist ning enda võimalusi ja vastutust seoses nendega demokraatliku ühiskonna kontekstis;	
5. Analüüsib enda isiksust, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas	• toob näiteid põhilistest teguritest, mis mõjutavad inimkäitumist ja emotsioone; • kasutab erinevaid enesehindamise vahendeid enda isiksuse ja vaimse tervis analüüsiks; • kirjeldab tervislikke eluviise, mis toetavad inimese füüsilist ja vaimset heaolu; • kirjeldab peamisi vaimse tervise häireid, nimetab abi saamise võimalusi vaimse tervise häirete ja kriisi olukorras; • kirjeldab peamisi kriisi-, trauma- ja leinareaktsioone ning nende mõju igapäevaelule; • toob näiteid psühhoaktiivsete ainete mõjust inimese vaimsele ja füüsilisele tervisele; • nimetab erinevaid lähisuhtekonfliktide ja -vägivalla märkamise, ennetamise ning abi saamise viise; • kirjeldab seksuaalsuse erinevaid dimensioone ja individuaalsust ning turvalise seksuaalelu ja -tervise tegureid, sh seksuaalse nõusoleku põhimõtet ja stereotüüpide mõju inimese seksuaalkäitumisele; • analüüsib ühiskonna ja kultuuri mõju läbi ajaloo kooseluvormidele ja seksuaalsusele ning pereliikmete rollidele; • analüüsib näidete alusel soostereotüüpide põhjusi, nende piiravat mõju inimese minapildile, käitumisele, suhetele ja valikutele;	Eristav hindamine
6. Mõistab ühiskonnas toimuvate protsesside mõju üksikisikule ning paarisuhete ja peremudelite mitmekesisusele	• iseloomustab ühiskonnas toimuvate muutuste ja arengute mõju paarisuhete ja peremudelite mitmekesisusele, pereväärtustele ning perekonna rollile inimese elus; • kirjeldab tervislike ja toetavate suhete algatamise ja hoidmise kujunemist ning analüüsib paarisuhte erinevaid etappe;	Eristav hindamine

	• analüüsib lahkumineku ja lahutuse põhjusi ning mõju pereliikmetele; • kirjeldab vanemluse erinevaid aspekte ja kasvatusstiile ning analüüsib päritolupere mõju inimese arengus; • kirjeldab pereplaneerimise valikuid ja seda mõjutavaid tegureid, iseloomustab raseduse kulgu läbi trimestrite ning peredünaamika muutusi pärast lapse sündi; • toob näiteid pereelu, sh abielu ja laste elu, reguleerivatest õigusaktidest ja analüüsib, kuidas need sätestavad perekonnaliikmete õigusi ja kohustusi; • koostab perekonna eelarve pereliikmete vajadusi, pere majanduslikku olukorda ja võimalusi arvestades.	

Mooduli jagunemine		
20.sajand - lähiajalugu Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Olukord maailmas 20. saj algul. Imperialismi ajastu. I Maailmasõja põhjused, osalejad, põhisündmused, tagajärjed. USA. Suur ülemaailmne majanduskriis. Saksamaa. Nõukogude Venemaa (NSVL) Rahvusvahelised suhted. II Maailmasõja põhjused, osalejad, murdelahingud, liitlaste koostöö, tagajärjed Külma sõja põhjused, kriisid, pingelõdvendus. Lääneriigid ja- USA ja üks Euroopa riik (Saksa LV, Prantsusmaa, Suurbritannia), NSVL ja Idabloki lagunemine, Rahvusvahelised suhted 20. saj lõpul/21. saj algul.	**Seos õpiväljundiga** Iseloomustab kaasaegse maailma kujunemist ning Eesti ja maailma ajaloo vahelisi seoseid Mõistab kultuurilise mitmekesisuse väärtust ning kultuuride ja rahvaste rolli selles Eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid teabevahendeid Selgitab ühiskonnaliikme aktiivset rolli ja vastutust, lähtudes kodanikuaktiivsuse, keskkonnahoiu ning inim-

		ja kodanikuõiguste olulisusest demokraatlikus ühiskonnas Analüüsib enda isiksust, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas Mõistab ühiskonnas toimuvate protsesside mõju üksikisikule ning paarisuhete ja peremudelite mitmekesisusele
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Eesti ajalugu Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Vanim asustus Eesti alal. Muinasaja põhiperioodid - muutused tööriistades, tegevusalades, ühiskonnas, muististes. Muinasaja lõpp- elatusalad, , asustus, ühiskond, suhted naabritega. Muistse vabadusvõitluse aeg, põhjused, põhisündmused ja tulemused. Riigid feodaalne killustatus. Feodaalkorra kehtestamine, linnused, mõis. Linnad. Käsitöö. Kaubandus. Muutused vaimuelus-kirik. Jüriöö ülestõus. Liivi sõda. Valitsemine ja talurahva olukord Rootsi ajal. Reduktsioon. Haridus. Põhjasõda. Balti erikord. Talurahvaseadused ja – rahutused. Rahvuslik ärkamisaeg. Venestamisaeg. Tööstuse ja raudteede areng.1905. aasta. 1917. a revolutsioonid Venemaal ja Eestis Haridus ja kultuur 18. saj – 20. saj algul. Kirjasõna. Arhitektuur. Eesti iseseisvuse sünd. Vabadussõda. I põhiseadus, maareform. Demokraatlik vabariik. Riigipööre 1934. Vaikiv ajastu. Pöördelised aastad- 1939- 1940, II maailmasõda , ENSV, Erinevad ajastud. Majanduse areng. Vastupanu, repressioonid. Kultuur. Eesti taasiseseisvumine- peamised sündmused. Algusaastate reformid. Euroopa Liit ja NATO.	**Seos õpiväljundiga** Iseloomustab kaasaegse maailma kujunemist ning Eesti ja maailma ajaloo vahelisi seoseid Mõistab kultuurilise mitmekesisuse väärtust ning kultuuride ja rahvaste rolli selles Eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid teabevahendeid
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	

sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Inimeseõpetus I Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Mina ise: Minapildi kujunemine, sh teiste/ lähedaste mõju. Enesepilt ja identiteet. Enda tundma õppimine. Enesereng, sh vaimne ja füüsiline. Enda tuleviku planeerimine	**Seos õpiväljundiga** Analüüsib enda isiksust, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Inimeseõpetus III Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Inimese seksuaalsus: Seksuaalsuse mitmekesisus. Turvaline seksuaalkäitumine. Nõusolek ja vastutus suhetes. Soostereotüübid, meedia ja ühiskond Perekond: Paarisuhte faasid, sh armumine, armastus, paarIsuhtes olek, lahkuminek. Perekonna traditsioonid, ajalookäsitlus, roll üksikindiviidi ja ühiskonna jaoks. Peremudelite mitmekesisus. Peresuhete areng ja vormid, sh õigused, kohustused, valikud ja normid. Pereelu sätestav seadusandlus, majanduslik toimetulek. Perevägivald, sh äratundmine, ennetus, toimetulek, kaitse ja abi. Pere planeerimine Vanemlus: Rasedus. Lapse sünd ja areng. Lapse sünniga kaasnevad perekonnaliikmete rollide muutused. Vanemluse erinevad aspektid ja kasvatusstiilid. Vanemlusega seotud õigused, kohustused, valikud ja vabadused ühiskondlikul ja perekondlikul tasandil.	**Seos õpiväljundiga** Eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid teabevahendeid Analüüsib enda isiksust, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas Mõistab ühiskonnas toimuvate protsesside mõju üksikisikule ning paarisuhete ja peremudelite mitmekesisusele
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõtva hinde kujunemiseks peavad olema kõik väljundid saavutatud lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Hinde „arvestatud“ saamiseks tuleb sooritada hinnatavad ülesanded lävendi tasemel.	

Inimesõpetus II Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Vaimne tervis: Eluga rahulolu ja seda mõjutavad faktorid. Toimetulek stressiga. Konfliktide ennetus ja lahendamine. Vaimse tervise eest hoolitsemine, sh abisaamise võimalused. Vaimse tervise olulisus ühiskonnas. Traumad ja lein. Vaimse tervise häired (meeleoluhäired, ärevushäired, söömishäired, sõltuvushäired). Vägivald (füüsiline, vaimne, majanduslik, seksuaalne, lähisuhte). Enesevigastamine, suitsiid. Psühhoaktiivsed ained	**Seos õpiväljundiga** Eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid teabevahendeid Analüüsib enda isiksust, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Kodulugu Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 6	**Alateemad** Kodulugu. Kodukoha, kodumaakonna/linna, suguvõsa lugu. Ajalooallikad ja andmebaasid. Kooli ajalugu.	**Seos õpiväljundiga** Mõistab kultuurilise mitmekesisuse väärtust ning kultuuride ja rahvaste rolli selles
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Ühiskonnaõpetus Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Rik ja ühiskond: Ühiskonnaelu valdkonnad. Ühiskonna liikmed. Sotsiaalne kihistumine. Pluralism. Ühiskondade areng ja eri tüübid. Ebavõrdsus maailmas ja ühiskonnas. Mitmekultuurilisus. Riigivalitsemise vormid. Riigi ülesanded. Heaoluriik. Ühishüved. Õigusriik. Kohtusüsteem Demokraatlik valitsemine: Demokraatia tunnused. Valimised. Ideoloogiad. Erakonnad. Põhiseadus. Põhiseaduslikud institutsioonid. Poliitika. Seadusandlus. Rahva osalus poliitikas.	**Seos õpiväljundiga** Iseloomustab kaasaegse maailma kujunemist ning Eesti ja maailma ajaloo vahelisi seoseid Mõistab kultuurilise

	Inimõigused. Kodakondsus. Kodanikuõigused. Majandus: Majanduse põhinäitajad. Riigieelarve. Maksud. Euroopa Liit. Tarbimine, laenamine. Ettevõtlus. Tööturg. Toimetulek. Rahvusvaheline suhtlus: Globaalprobleemid. Diplomaatia. Rahvusvahelised organisatsioonid. Euroopa Liit. Rahvusvahelised kriisid. Kaasaja sõjad. Kommunikatsioon: Meedia. Sotsiaalmeedia. Demagoogia. Infosõda. E- riik. Interneti ohud ja võimalused.	mitmekesisuse väärtust ning kultuuride ja rahvaste rolli selles Eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid teabevahendeid Selgitab ühiskonnaliikme aktiivset rolli ja vastutust, lähtudes kodanikuaktiivsuse, keskkonnahoiu ning inim- ja kodanikuõiguste olulisusest demokraatlikus ühiskonnas Analüüsib enda isiksust, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustustest ühiskonnas Mõistab ühiskonnas toimuvate protsesside mõju üksikisikule ning paarisuhete ja peremudelite mitmekesisusele
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Üldajalugu Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	**Alateemad** Üldajalugu: Kreeta – Mükeene kultuur. Kreeka linnriigid ja ühiskond. Riigikord Ateenas ja Spartas. Kreeka kultuur- teater, olümpiamängud, Homeros, teaduste algus. Hellenismi ajajärk Rooma linna ja riigi tekkelugu. Vabariik. Kodusõjad. Keisririik. Valitsemine. Ühiskond. Kultuur.	**Seos õpiväljundiga** Iseloomustab kaasaegse maailma kujunemist ning Eesti ja maailma ajaloo

	Lääne- Rooma langemine. Feodaalkorra kujunemine. Poliitiline kaart, olulisemad riigid ja sündmused. Katoliku kirik, ristisõjad. Talurahva ja feodaalide elu. Linnade areng. Käsitöö. Kaubandus. Viikingid, Vana- Vene riik, Bütsants- valik. Vaimuelu. Haridus. Arhitektuur. Renessanss. Suured maadeavastused. Reformatsioon ja vastureformatsioon. Prantsuse absolutism ja Inglise parlamentarism. Valgustus. Valgustatud valitsejad. Ameerika Ühendriikide sünd. Suur Prantsuse revolutsioon. Napoleoni sõjad Tööstusrevolutsioon. Saksamaa ühendamine. Venemaa 19.saj. USA kodusõda.	vahelisi seoseid Mõistab kultuurilise mitmekesisuse väärtust ning kultuuride ja rahvaste rolli selles Eristab olulist infot ebaolulisest ning tõlgendab andmeid, kasutades allikakriitiliselt erinevaid teabevahendeid
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	

Õppemeetodid	ajatelje koostamine filmi/etenduse vaatamine ja analüüs intervjuu tegemine mõne isikuga või mälestuste lugemine ja kokkuvõtte tegemine praktiline töö arhiiviallikatega õppekäik ja selle analüüs muuseumitund arhiivitund sotsiaalreklaami plakati koostamine ajaränd arutluse koostamine probleemülesannete lahendamine seoste loomine maailma ajalooga läbi etteantud sündmuste teadusliku või populaarteadusliku artikli lugemine rühmatöö maailmakohviku meetodil külalisesineja grupikaaslaste töö tagasisidestamine rollimängud erinevate sotsiaalsete situatsioonide simuleerimiseks
Hindamismeetodid	Hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi ning nende seostamise oskust tähtsamate ajaloosündmuste ja -nähtuste analüüsi nõudvate

	ülesannete kaudu. Allikaanalüüsi puhul hinnatakse allikast olulise info leidmist, selle tõlgendamist ja võrdlemist, kommenteerimist ning usaldusväärsuse üle otsustamist. Õpilase hoiakuid ja väärtushinnanguid mõõdetakse ja tagasisidestatakse vaatluse, õpilase antud hinnangute ja otsustuste ning juhtumianalüüsi alusel. Hinnatakse õpilase arutlemisoskust, erinevate allikate, sh õigustekstide tõlgendamist ja analüüsi, ühiskondlike probleemide analüüsi ja oma seisukoha kujundamise ning selle põhjendamisoskust; aga ka kodanikuvalmidust ja -vastutust ühistegevuses osalemise, ühiskonnaliikmele kohustuslike toimingute, sh vajalike dokumentide täitmise oskuse jt ülesannete kaudu.
Lõimitud teemad	Ajalugu ja ühiskonnaõpetus on lõimitud mitmete teemadega- demokraatia sünd ja areng, riikide teke, erinevad riikluse vormid, võitlus inimõiguste eest, rahvaste enesemääramise õiguse teostamine , rahvusvahelised suhted minevikus ja kaasajal, religiooni teke ja areng. Ühiskonna- ja perekonnaõpetus on lõimitud mitmete teemade kaudu nii mooduli-siseselt kui teiste moodulite ainetega. Lõiming teiste ainetega: - Ajalugu – ühiskonnavormide kujunemine ja seos perekonnaga, perekonnamudelite tutvustamine, perekonna funktsioon läbi ajaloo - Loodusained – vaimse tervise seos füüsilise tervisega, vaimse tervise uurimise ajalugu ja seos heaoluga, ajukeemia ja inimese heaolu - Keeled – oma vaimse seisundi kirjeldamisel kasutatav keel, keelekasutuse mõju meie seisundile, võõrkeele kasutamine materjalide otsimisel - Kunsti valdkonna ained – kunstivõtete kasutamine visualiseerimisel (mõistekaardid, skeemid, seosed jms) Lõiming teiste moodulitega - Keel ja kirjandus – antiikkultuur, erinevate ajastute kirjandus; ajaloosündmuste ja ajalooliste isikute kajastamine ilukirjanduses või filmis. (näiteks “Läänerindel muutuseta “ , “Oppenheimer “ jt) - Loodusained – maailma poliitiline kaart, ühiskonna areng, riikide arengu võrdlus, majandus- ja keskkonnateemad. - Võõrkeel – võõrkeelsed allikad uurimuslikes ülesannetes ja infootsingus - Matemaatika ja ühiskonnaõpetus- statistiliste andmete ja graafikute analüüs - Visuaal- ja helikultuur- kunstistiilid läbi aja, ehitised
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb erinevate teemade ja õpiväljundite hinnete alusel. Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse mooduli rakendumisel.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.
Õppematerjalid	Gümnaasiumi õpikud (valikuliselt kasutamiseks) : Ajaloo õpik gümnaasiumile. Üldajalugu. Avita.

	Eesti ajaloo õpik gümnaasiumile I ja II, Avita. Lähiajalugu I- III – Avita. Ühiskonnaõpetuse õpik gümnaasiumile I ja II. Avita Ühiskonnaõpetuse õpik, Koolibri Õpikud opiq. ee keskkonnas. Keskkond: https://mondo.org.ee/ https://maailmakool.ee/ Taskutark- https://www.taskutark.ee/ E- koolikott – https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/20196-Digioppevaramu-sotsiaalvaldkonna-materjalid peaasi.ee seksuaaltervis.ee tarkvanem.ee Peaasi töövihikud “Terved ja turvalised suhted. Noorte kohtinguvägivalla ennetamine” “Sekspositiivseks” “Toimetulek leinaga” Soovituslik juhendmaterjal üldkeskhariduse ainevaldkonna Sotsiaalained rakendamiseks https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211454788

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
23	Visuaal- ja helikultuur	4	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane huvitub eesti ja maailma visuaal- ja helikultuurist, väärtustab nende rolli enese ja ühiskonna toimimises ning tunneb rõõmu eneseväljendusest.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe
80 tundi	24 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Mõistab kunsti ja muusika rolli ja olulisust enese, kogukonna ja ühiskonna toimimises	• jäädvustab endavalitud vahendiga enese igapäevaelu ja ümbritseva keskkonna looduslikku ning inimloodud visuaal- ja helikultuuri; • arutleb loodusliku ning inimloodud visuaal- ja helikultuuri rolli ja olulisuse üle enese, kogukonna ja ühiskonna toimimises;	Mitteeristav hindamine
2. Mõtestab visuaal- ja helikultuuri mitmekesisust Eestis ja maailmas, seostades seda ühiskonna ja tehnoloogia muutumisega ajas	• selgitab heli- ja visuaalkultuuri mitmekesisust eesti ja maailma tähtteoste najal kui ajaloolist ja tänapäevast eneseväljendust, kasutades asjakohast põhisõnavara; • arutleb visuaal- ja helikultuuri muutumise üle ühiskonna ja tehnoloogia muutumise mõjul;	Mitteeristav hindamine
3. Väljendab end visuaali või heli kaudu loovprojektis, kasutades erinevaid väljendusvahendeid, -tehnikaid ja -vorme	• rakendab erinevaid vahendeid, tehnikaid ja vorme tunnete, mõtete ja kogemuste väljendamiseks loovprojektis; • esitab ja põhjendab loova eneseväljenduse ideed, protsessi ja tulemust üksi või grupis; • arutleb loova eneseväljenduse olulisuse üle isikliku arengu seisukohast.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
	Alateemad	**Seos õpiväljundiga**
Visuaal- ja helikultuur I Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	Visuaal- ja helikultuuri mõistmine ja analüüs Kunsti, muusika ja visuaalkultuuri ajalugu ja kontekst Kunsti ja muusika mitmetähenduslikkus ja tähenduse loomine Kunst ja muusika kui kultuuri- ja identiteedikandjad	Mõistab kunsti ja muusika rolli ja olulisust enese, kogukonna ja ühiskonna toimimises

		Mõtestab visuaal- ja helikultuuri mitmekesisust Eestis ja maailmas, seostades seda ühiskonna ja tehnoloogia muutumisega ajas Väljendab end visuaali või heli kaudu loovprojektis, kasutades erinevaid väljendusvahendeid, -tehnikaid ja -vorme
Praktiline töö	1) enesetutvustus visuaal- ja heliväljundite eelistuse kaudu (õpilane koostab oma top 10 muusikast, kunstist, disainist või kultuurisündmustest) 2) üheskoos kohaliku maamärgi, kultuuriasutuse või -sündmuse külastamine (näitus, kontsert, filmi vaatamine), hiljem selle arutelu: mida tundsin, miks see tehti, miks see oluline on 3) näituse ühiskülastus, soovitavalt kuraatorituuril, pärast koos arutlemine, kunstis ühiskondlike sõnumite kandmine, laiemalt arutelu teemaks kunsti ülesanne kultuuri ja inimkonna ajaloos 4) koos metsa või matkale minek, loodushäälte kuulamine ja jäädvustamine, taimede ja puude märkamine, jäädvustamine 5) oma kooliteekonna jäädvustamine heliliselt ja pildiliselt, mida märkan? 6) millist helitausta tarbin? miks? on see omavalitud või pealesunnitud helitaust? 7) milliseid ilusaid/koledaid kohti märkan? on need inimloodud, isetekkelised või looduslikud? 8)ajaloo- või kirjandustundides õpitavate sündmuste juurde vastavate ajastute filmide, raamatute, kunsti- ja heliteoste otsimine õpilaste poolt, koos nende vaatamine- kuulamine ja arutlemine 9) koos (kunsti)ajaloo muuseumite virtuaaltuuride vaatamine ja arutlemine 10) ümberpööratud klassiruum – ise otsid ja selgitad teistele (õppijatele on antud valida või loositakse erinevad ajaetapid), võimalikud on ka edasiarendused: mõne kunstiteose taaslavastus jms. 11) kunsti- ja muusikaliikide uurimine tänapäevast tagasi, pop-kunsti vihjed varasematele tähtteostele 12) kunstiteose helindamine ajastupõhise muusikaga. 13) oma õpitava eriala jälgede ajamine ajaloos, kuidas seda on kujutatud kunstis või muusikas	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Arvestatud/mittearvestatud Hinnatakse õpilase aktiivsust ja kaasatöötamist tunnis, tegevuse/ülesande omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust eesmärkidele ning õpiväljunditele. Hindamise eesmärgiks on õpilase arengu toetamine, tagasiside andmine, õpilase innustamine ja suunamine.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hinde "arvestatud" saamiseks on vajalik kõigi õpiväljundite all kirjeldatud õpiülesannete sooritamine lävendi tasemel.	
Visuaal- ja helikultuur II	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

Auditoorne õpe 40 Iseseisev õpe 12	Loovus ja eneseväljendus kunsti ja muusika kaudu Kaasaegne kunst ja muusika ning eksperimentaalsus Kunsti/muusika protsess ja refleksioon Kunsti ja muusika seosed teiste valdkondadega (nt disain, tehnoloogia, ühiskond)	Mõistab kunsti ja muusika rolli ja olulisust enese, kogukonna ja ühiskonna toimimises Mõtestab visuaal- ja helikultuuri mitmekesisust Eestis ja maailmas, seostades seda ühiskonna ja tehnoloogia muutumisega ajas Väljendab end visuaali või heli kaudu loovprojektis, kasutades erinevaid väljendusvahendeid, -tehnikaid ja -vorme
Praktiline töö	1) Oma erialal loodava teenuse või toote visualiseerimine, multimeedia vahenditega esitluse loomine 2) Videote salvestamine ja töötlemine 3) Oma erialaga seotud perfomance, näitekunst, heli- ja visuaalkunst 4) Kunstiteose taaslavastus 5) Õpilaste endi kokkupandud töötuba mõnest loovoskusest oma kaaslastele 6) Videolõikude helindamine sobiva muusikaga + selgitused valiku kohta (miks sobib, mida edasi annab) 7) Ülesandeid, millest arendada loovprojekte: https://saaremaavald.github.io/saarlus/teod	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Arvestatud/mittearvestatud Hinnatakse õpilase aktiivsust ja kaasatöötamist tunnis, tegevuse/ülesande omandamiseks tehtud pingutust ning püüdlikkust, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust eesmärkidele ning õpiväljunditele. Hindamise eesmärgiks on õpilase arengu toetamine, tagasiside andmine, õpilase innustamine ja suunamine.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hinde "arvestatud" saamiseks on vajalik kõigi õpiväljundite all kirjeldatud õpiülesannete sooritamine lävendi tasemel.	

Õppemeetodid	Õppetöö vormidena sobivad nii grupi- kui individuaaltööd, seminarid, praktikumid ja arutelud. Õppemeetoditena kasutada arutelu grupis, ajurünnakuid, ümberpööratud klassiruumi, mõttemänge jne.
Hindamismeetodid	Hindamismeetoditena soovitav kasutada kujundavat hindamist ja enesehindamist. Ennastjuhtiva õppija arendamiseks sobib hästi coachiv lähenemisviis, kus võimalikult palju lastakse õppijatel endil määrata ja valida, mida ja kui palju ta õpib, mil viisil ja kuidas seda ise esitleb ja mõõdab.
Lõimitud teemad	Keel ja kirjandus – eneseväljendus läbi keelte: sõnastus, ortograafia, grammatika, murde- ja slängikeele kasutus, tehisaru kasutamiseks promtide sõnastus; Kirjandusteoste alusel loodud filmide ühisvaatamine, sama perioodi kirjanduse, kunsti ja

	muusika ühiskäsitlus Sotsiaalained – ajaloo ja ühiskonna areng koos kunsti- ja muusikaajalooga. Soovitame käsitleda ajaloolisi etappe nende kahe mooduli koostöös, rikastades ajalookäsitlusi vastava ajastu heli- ja visuaalkultuuri tähtteoste käsitlemisega. Ajaloosündmusi kajastavate filmide ühisvaatamine ja arutelu. Ühiselt Eesti ja oma kodukoha kultuuriväärtuste külastamine, arutelu. Loodusained – kunsti seotus keemiaga, värvuste keemilised omadused, muusika ja arvutikunsti seotus füüsikaga, helivõnked, valgus jne. Kehakultuur – matkad ja retked kodukoha kultuuriasutustesse või maamärkide juurde, aktiivne tegevus loovprojektide läbiviimisel. Lõimig kutseõppega – erialast lähtuvad loovprojektid, nt erialaprojektide visuaalsed-helilised vormistused, tööprotsessi, toote v teenuse visualiseerimine, animeerimine, multimeedia vahenditega esitlemine.
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb erinevate teemade ja õpiväljundite hinnete alusel. Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse mooduli rakendumisel.
sh lävend	“A” saamise tingimus: Mooduli õpiprotsessi hinnatakse mitteeristavalt. Mooduli hinde saamiseks on vajalik kõigi õpiväljundite all kirjeldatud õpiülesannete sooritamine lävendi tasemel.
Õppematerjalid	Õppematerjalid: e-koolikott, kunstiabi.weebly.com Õpikud keskkonnas opiq.ee: Kangilaski, J. Kunstikultuuri ajalugu 10-12.klassile Lord, M.,Snelson, J. (2009) Muusika ajalugu antiikajast tänapäevani, Koolibri Siitan, T., Sepp, A. (2016) Muusikaõpik gümnaasiumile I, Avita Garšnek, I., Särg, T., Sepp, A. (2022) Muusikaõpik gümnaasiumile II. 19. sajandi muusika. Eesti muusika kujunemine Avita Garšnek, I., Sang, J., Nestor, S., Lükk-Raudsepp, K. (2016) Muusikaõpik gümnaasiumile III. 20. sajandi muusika ja Eesti nüüdislooming, Avita Muuseumite virtuaaltuurid erinevate ajastute või kultuuride omandamiseks: https://upgradedpoints.com/travel/best-virtual-museum-tours/ Google art https://artsandculture.google.com/

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
24	Võõrkeel keeleoskustasemel B1	4.5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles nii kõnes kui kirjas erinevates ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides motiveeritult ning kriitiliselt mõtleva, iseseisva keelekasutajana.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
90 tundi		27 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Suhtleb õpitavas võõrkeeles, väljendades arvamusi ja kirjeldades kogemusi, kasutades mitmekesist sõnavara ja keelestruktuure peamiselt mitteametlikes olukordades	• suhtleb selgelt ja arusaadavalt nii kõnes kui kirjas erinevates olukordades, väljendades suhtlemise eesmärgi mõistmist ja saavutades soovitud tulemuse; • väljendab arvamusi ja kirjeldab kogemusi loomulikult ja veenvalt, kasutades tasemele sobivaid keelestruktuure ning väljendab oma mõtteid arusaadavalt ja täpselt; • rakendab mitmesuguseid keelestruktuure, sealhulgas erinevaid grammatilisi konstruktsioone ja sõnavara suhtluse rikastamiseks; • kasutab peamiselt mitteametlikes suhtlussituatsioonides sobivat igapäevast ja erialast sõnavara, mis võimaldab sujuvat suhtlust erinevates olukordades ja teemadel;	Eristav hindamine
2. Käitub erinevates suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt	• tutvustab kirjalikult ja suuliselt enda ja teiste rahvaste kultuure, sh elukeskkonda, traditsioone ja kultuurinorme, kasutades endale tuttavat sõnavara; • võrdleb teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi omavahel ja enda kultuuriga, kasutades vajadusel digitehnoloogilisi vahendeid; • suhtleb võõrkeeles päevakajalistel teemadel, arvestades vestluspartneri kultuurilise eripäraga;	Eristav hindamine
3. Kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab need vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele	• rakendab õppimise toetamiseks erinevaid võõrkeelseid infoallikaid koos juhendmaterjalidega; • iseloomustab enda võõrkeeleoskust ja kasutab	Eristav hindamine

	erinevaid õpistrateegiaid; • loeb ja kasutab erinevaid võõrkeelseid tekste ja/või teoseid, kasutades mitmesuguseid asjakohaseid allikaid; • kasutab eetiliselt ja peamiselt iseseisvalt erinevaid infotehnoloogilisi vahendeid;	
4. Võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks	• tutvustab üldsõnaliselt oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi; • esitleb suuliselt ja kirjalikult enda erialaseid teadmisi ja oskusi peamiselt iseseisvalt, kasutades vajadusel erinevaid digitehnoloogilisi vahendeid; • kirjeldab üldsõnaliselt oma praktika- ja/või töökogemust;	Eristav hindamine
5. Väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni	• osaleb aktiivselt auditoorses töös ja/või sooritab iseseisvaid ülesandeid, läheneb õppeprotsessile uurivalt; • tutvustab ennast ja/või enda erialast tegevust, väljendades end üldsõnaliselt; • osaleb erinevate võõrkeelte ja kultuuridega seotud tegevuses ja näitab üles meeskondlikkust; • kirjeldab endale olulisi (õpi)probleeme ja/või (õpi)saavutusi ning pakub välja lahendusi, väljendades mõtteid lihtsate lausetega.	Eristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Võõrkeel (soome/saksa keel) tasemel B1 Auditoorne õpe 90 Iseseisev õpe 27	**Alateemad** 1. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine - teemavaldkonnad „Haridus ja töömaailm”, „Inimene ja ühiskond“, „Kogemused ja eneseareng”, „Karjääri valikud ja oskuste arendamine”; 2. Keskkond ja jätkusuutlik areng - teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia”, „Inimene ja ühiskond“, „Roheline tehnoloogia ja säästlik areng”, „Mina ja jätkusuutlikkus”; 3. Kultuuriline identiteet - teemavaldkonnad „Traditsioonid ja tavad”, „Globaliseerumine”, „Keel ja kultuur”, „Sotsiaalne õiglus ja mitmekesisus”, „Kunst ja kirjandus”, „Muusika ja film”, „Toit ja toidukultuur”; 4. Teabekeskkond - teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“, „Infotehnoloogia ja digitaalsed keskkonnad”, „Uuriv ja kriitiline mõtlemine”, „Teabehaldus ja organiseerimine”; 5. Tervis ja ohutus - teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia“, „Inimene ja ühiskond“,	**Seos õpiväljundiga** Suhtleb õpitavas võõrkeeles, väljendades arvamusi ja kirjeldades kogemusi, kasutades mitmekesist sõnavara ja keelestruktuure peamiselt mitteametlikes olukordades Käitub erinevates suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt

	„Füüsiline ja vaimne tervis, tervislik eluviis”, „Stressi- ja ajajuhtimine”, „Meeskonnatöö ja suhtlemine”, „Turvaline käitumine töö- ja igapäevakeskkonnas”; 6. Väärtused ja kõlblus - teemavaldkonnad „Eetika ja tööalane käitumine”, „Mitmekesisus ja kaasamine”, „Konfliktide lahendamine ja läbirääkimisoskus”, „Isiklikud väärtused ja eneseteadlikkus”.	Kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab need vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele Võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks Väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja saavutanud õpiväljundi toetatud õpetaja abi ja suunistega. “4” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja lävendit ületaval tasemel, tema tööd iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine õpetaja suunamisel. “5” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja tema tööd iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	

Õppemeetodid	
Hindamismeetodid	
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb erinevate teemade ja õpiväljundite hinnete alusel. Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse mooduli rakendumisel.
sh lävend	“3” saamise tingimus: Hinde “3” korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. “4” saamise tingimus: Hinde “4” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. “5” saamise tingimus: Hinde “5” korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.
Õppematerjalid	Õppematerjalide valiku põhimõtted: need peavad olema sobilikud õpiväljundite saavutamiseks, vastama õpetatavale tasemele

	(nt B1 tasemel õppijate puhul B1 tasemel materjalid ja B2 tasemel õppijate puhul B2 tasemel materjalid), olema autentsed ning mitmekesised, toetades erinevaid õppimisstiile ja -tasemeid, sealhulgas digitaalseid õppematerjale.

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
25	Võõrkeel keeleoskustasemel B2	7.5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	-		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles nii kõnes kui kirjas erinevates ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides motiveeritult ning kriitiliselt mõtleva iseseisva keelekasutajana.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
150 tundi		45 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Suhtleb õpitavas võõrkeeles edasijõudnud keelekasutajana ladusalt nii kõnes, kirjas kui ka veebisuhtluses eesmärgipäraselt, väljendades erinevaid seisukohti ja arvamusi;	• suhtleb selgelt ja arusaadavalt nii kõnes kui kirjas erinevates olukordades, väljendades suhtlemise eesmärgi mõistmist ja saavutades soovitud tulemuse; • väljendab arvamusi ja kirjeldab kogemusi loomulikult ja veenvalt, kasutades tasemele sobivaid keelestruktuure, ning väljendab enda mõtteid arusaadavalt ja täpselt; • kasutab mitmekesiseid keelestruktuure, sealhulgas keerulisemaid grammatilisi konstruktsioone, et täpselt, selgelt ja mitmekülgselt väljendada oma mõtteid ja seisukohti; • kasutab laialdast igapäevast ja erialast sõnavara, mis on sobilik nii ametlikes kui mitteametlikes suhtlussituatsioonides, demonstreerides keeleoskust erinevates kontekstides;	Eristav hindamine
2. Käitub erinevates suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt;	• tutvustab kirjalikult ja suuliselt enda ja teiste rahvaste kultuure, sh elukeskkonda, traditsioone ja kultuurinorme, kasutades temaatilist sõnavara; • analüüsib teiste kultuuride sarnasusi ning erinevusi omavahel ja enda kultuuriga, kasutades vajadusel digitehnoloogilisi vahendeid; • suhtleb võõrkeeles ladusalt ühiskondlikult olulistel teemadel, arvestades vestluspartneri kultuurilise eripäraga;	Eristav hindamine
3. Kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid	• rakendab õppimise toetamiseks erinevaid	Eristav hindamine

allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab neid vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele;	võõrkeelseid infoallikaid iseseisvalt; • iseloomustab enda võõrkeeleoskust ja kasutab erinevaid õpistrateegiaid; • loeb ja kasutab erinevaid võõrkeelseid tekste ja/või teoseid, kasutades mitmesuguseid asjakohaseid allikaid; • kasutab eetiliselt ja iseseisvalt erinevaid infotehnoloogilisi vahendeid;	
4. Võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks;	• tutvustab suuliselt ja kirjalikult oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi; • esitleb suuliselt ja kirjalikult enda erialaseid teadmisi ja oskusi iseseisvalt, kasutades vajadusel erinevaid digitehnoloogilisi vahendeid; • kirjeldab üksikasjalikult oma praktika- ja/või töökogemust;	Eristav hindamine
5. Väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni.	• osaleb aktiivselt auditoorses töös ja/või sooritab iseseisvaid ülesandeid, läheneb õppeprotsessile uurivalt; • tutvustab ennast ja/või enda erialast tegevust, väljendades end üksikasjalikult; • osaleb võõrkeelte ja erinevate kultuuridega seotud tegevuses ja näitab üles meeskondlikkust; • kirjeldab endale olulisi (õpi)probleeme ja/või (õpi)saavutusi ning pakub välja lahendusi, põhjendades ja laiendades enda mõttekäike.	Eristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Võõrkeel (inglise keel) tasemel B2 II Auditoorne õpe 60 Iseseisev õpe 18	**Alateemad** 2. MINA JA MAAILM 2.1. Suhete loomine. Tervitamine. Viisakus. Pöördumine kõnes ja kirjas 2.2. Igapäevane suhtlemine. Rutiin. Olme. Vaba aeg ja hobid. Meeskonnatöö ja suhtlemine. 2.3. Reisimine. Tee küsimine ja juhatamine. Reisi korraldamine. Majutus. Transport. Vaatamisväärsused. Väljas söömine. 2.4. Keskkond ja ilm. Maa ja linn. Geograafia. Taime- ja loomaliigid. Ilmanähtused ja -ennustamine 2.5. Loodushoid ja keskkonnaprobleemid. Lokaalsed ja globaalsed keskkonnaprobleemid.	**Seos õpiväljundiga** Suhtleb õpitavas võõrkeeles edasijõudnud keelekasutajana ladusalt nii kõnes, kirjas kui ka veebisuhtluses eesmärgipäraselt, väljendades erinevaid seisukohti ja arvamusi;

	Saastamine. Kaitsealused liigid. 2.6. Eneseväljendus. Seisukohtade esitamine. Argumenteerimine ja väitlemine. Nõustumine/mittenõustumine. 2.7. Tervis ja ohutus. Füüsiline ja vaimne tervis, tervislik eluviis. Stressi- ja ajajuhtimine. Turvaline käitumine töö- ja igapäevakeskkonnas. 2.8. Kultuuriline identiteet. Traditsioonid ja tavad. Globaliseerumine. Keel ja kultuur. Sotsiaalne õiglus ja mitmekesisus. Kunst ja kirjandus. Muusika ja film. Toit ja toidukultuur. 3. HARIDUS JA TÖÖ 3.1. Võõrkeeleoskus ja Euroopa keeledokumendid. 3.2. Õppimine. Erinevad haridussüsteemid ja õppimine välismaal. Elukestev õpe. 3.3. Teabeallikad ja töö nendega. 3.4. Suhtluskeskkonnad. Turvalisus. Kirjakeel ja kõnekeel. Suhete loomine.	Käitub erinevates suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt; Kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab neid vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele; Võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks; Väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni.
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja saavutanud õpiväljundi toetatud õpetaja abi ja suunistega. “4” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja lävendit ületaval tasemel, tema tööd iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine õpetaja suunamisel. “5” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja tema tööd iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Võõrkeel (inglise keel) tasemel B2 I Auditoorne õpe 30 Iseseisev õpe 9	**Alateemad** 1. MINA JA MAAILM 1.1. Mina ja eakaaslased - kutseõppurid. Enesetutvustus, elulugu. Sõbra/kaaslase tutvustus. Kogemused ja tulevikuplaanid. Viisakusreeglid. 1.2. Vaba aeg ja hobid. 1.3. Minu kool. Haridussüsteem. Kutseharidus. Õppeained. Erialad. 1.4. Minu eriala. Isikuomadused. Teadmised ja oskused. 1.5. Grammatika (ajavormid, eessõnade ja artiklite kasutamine).	**Seos õpiväljundiga** Suhtleb õpitavas võõrkeeles edasijõudnud keelekasutajana ladusalt nii kõnes, kirjas kui ka veebisuhtluses eesmärgipäraselt, väljendades erinevaid seisukohti ja arvamusi; Käitub erinevates

		suhtlusolukordades vastava kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt; Kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab neid vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele; Võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks; Väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni.
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja saavutanud õpiväljundi toetatud õpetaja abi ja suunistega. "4" saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja lävendit ületaval tasemel, tema tööd iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine õpetaja suunamisel. "5" saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja tema tööd iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	
Võõrkeel (inglise keel) tasemel B2 lII Auditoorne õpe 60 Iseseisev õpe 18	**Alateemad** 4. INFOÜHISKOND, KESKKOND JA TEHNOLOOGIA 4.1. Inimene ja ühiskond 4.2. Infotehnoloogia ja digitaalsed keskkonnad 4.3. Uuriv ja kriitiline mõtlemine 4.4. Teabehaldus ja organiseerimine 4.5. Roheline tehnoloogia ja säästlik areng 4.6 Mina ja jätkusuutlikkus 5. HARIDUS JA TÖÖ 5.1.Tööpraktika.	**Seos õpiväljundiga** Suhtleb õpitavas võõrkeeles edasijõudnud keelekasutajana ladusalt nii kõnes, kirjas kui ka veebisuhtluses eesmärgipäraselt, väljendades erinevaid seisukohti ja arvamusi; Käitub erinevates suhtlusolukordades vastava

	5.2. Tööturg. Töö otsimine .Töötus. 5.3. Elukestev õpe. Erinevad õppimisvõimalused (kõrg- ja kutsekoolid, kursused, õpiränne). Õppimine välismaal. 5.4. Tööle kandideerimine. Töökuulutus. Sooviavaldus ja kaaskiri (motivatsioonikiri). CV. Europassi dokumendid. 5.5. Tööintervjuu. 5.6. Ametialane kirjalik ja suuline suhtlemine. 6. MINA JA VÄÄRTUSKESKKOND 6.1 Väärtused ja kõlblus 6.2 Eetika ja tööalane käitumine 6.3 Mitmekesisus ja kaasamine 6.4 Konfliktide lahendamine ja läbirääkimisoskus 6.5 Isiklikud väärtused ja eneseteadlikkus	kultuuri suhtlus-, keele- ja kultuurinorme arvestavalt; Kasutab õppimiseks erinevaid võõrkeelseid allikaid ja õpistrateegiaid ning kohandab neid vastavalt enda vajadustele ja keeletasemele; Võrdleb nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi võimalusi edasiõppimiseks ja tööturul toimetulekuks; Väärtustab ennastjuhtiva õppijana võõrkeelte oskust, loob ja säilitab õpimotivatsiooni.
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	-	
sh hindekriteeriumid	“3” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja saavutanud õpiväljundi toetatud õpetaja abi ja suunistega. “4” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja lävendit ületaval tasemel, tema tööd iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine õpetaja suunamisel. “5” saamise tingimus: Õpilane on täitnud kõik nõutud ülesanded vastavalt juhendile ja tema tööd iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.	

Õppemeetodid	esitlus arutelu vestlus lugemis- ja kuulamisülesande täitmine töölehtede täitmine kuulamis ja/või lugemisülesannete põhjal rühmatöö ristsõnade koostamine rollimäng intervjuu/dialoog probleemsituatsioon reflektsioon

	info otsimine ja tõlgendamine
Hindamismeetodid	Esitlus (oma kodukoha tutvustamine välismaalasele), õpitava võõrkeele kultuuriruumi võrdlus Eesti kultuuriga (rühmatöö) Mõttevahetus/väitlus rühmas. Intervjuu/rollimängud, mis põhinevad tuttavatel argiolukordadel Enesetutvustuse koostamine ja esitlemine, kooli tutvustamine Töölehe täitmine teabeallikat kasutades. Eneseanalüüs essee vormis. Näidistööintervjuu ja CV, mis põhinevad iseseisvas töös kasutatud töökuulutusel
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb erinevate teemade ja õpiväljundite hinnete alusel. Hindamisülesanded ja vastavad hindekriteeriumid esitatakse mooduli rakendumisel.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Hinde "3" korral on õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel. "4" saamise tingimus: Hinde "4" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite eesmärgipärane kasutamine. "5" saamise tingimus: Hinde "5" korral on õpilane saavutanud õpiväljundid lävendit ületaval tasemel, iseloomustab väljundite iseseisev, loov ja eesmärgipärane kasutamine ning järelduste tegemise oskus.
Õppematerjalid	Õppematerjalide valiku põhimõtted: need peavad olema sobilikud õpiväljundite saavutamiseks, vastama õpetatavale tasemele (nt B1 tasemel õppijate puhul B1 tasemel materjalid ja B2 tasemel õppijate puhul B2 tasemel materjalid), olema autentsed ning mitmekesised, toetades erinevaid õppimisstiile ja -tasemeid, sealhulgas digitaalseid õppematerjale.

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
26	Ergonoomika lao- ja kontoritöös	2	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab ergonoomika tähtsust, mõju tervisele ja üldisele heaolule.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
20 tundi	12 tundi	20 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Selgitab ergonoomika mõistet, tähtsust ja mõju tervisele ning üldisele heaolule, tuues näiteid tööolukordadest.	1.1 selgitab ergonoomika põhimõtteid, tuues näiteid tööelust ja kasutades korrektseid mõisteid. 1.2 kirjeldab valede tööasendite ja töövõtete mõju tervisele, seostades need konkreetsete tööolukordadega. 1.3 toob näiteid ergonoomiliste töövõtete mõjust heaolule ja töö efektiivsusele, tuginedes etteantud olukordadele.	Mitteeristav hindamine
2. Kasutab vastavalt tööiseloomule ergonoomilisi töövõtteid ja töövahendeid, järgides ergonoomika põhimõtteid.	2.1 rakendab tööülesande sooritamisel ergonoomilisi töövõtteid, järgides õiget tööasendit ja liigutusi. 2.2 kohandab töökoha ja töövahendid ergonoomiliseks, lähtudes etteantud juhistest. 2.3 valib tööülesande täitmiseks sobivad töövõtted ja töövahendid, arvestades ergonoomika põhimõtteid.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Ergonoomika lao- ja kontoritöös Auditoorne õpe 20 Iseseisev õpe 12 Praktiline töö 20	**Alateemad** Ergonoomia mõiste Töökeskkond Töötamine arvutiga Sundasendid, istuv, seisev Raskustega töötamine Ergonoomilised töö-ja abivahendid Erinevad harjutused	**Seos õpiväljundiga** Selgitab ergonoomika mõistet, tähtsust ja mõju tervisele ning üldisele heaolule, tuues näiteid tööolukordadest. Kasutab vastavalt tööiseloomule ergonoomilisi töövõtteid ja

		töövahendeid, järgides ergonoomika põhimõtteid.
Iseseisev töö	Õppematerjali läbi töötamine ja lähtuvalt oma eriala kutsetöö spetsiifikast sobilikke rühi- koordinatsiooni- ja võimlemisharjutuste kava loomine.	
Praktiline töö	Sooritab oma eriala kutsetöö spetsiifikast lähtuvaid sobilikke rühi- koordinatsiooni- ja võimlemisharjutusi	
Hindamisülesanded	1. Rühmatööna koostada plakat „Õiged töövõtted arvutiga töötamisel“ 2. Ergonoomika testülesanne 3. Sooritab oma eriala kutsetöö spetsiifikast lähtuvaid sobilikke rühi- koordinatsiooni- ja võimlemisharjutusi	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kõik hindamisülesanded on sooritatud lävendi tasemel	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: 1.1 selgitab ergonoomika põhimõtteid, tuues näiteid tööelust ja kasutades korrektseid mõisteid. 1.2 kirjeldab valede tööasendite ja töövõtete mõju tervisele, seostades need konkreetsete tööolukordadega. 1.3 toob näiteid ergonoomiliste töövõtete mõjust heaolule ja töö efektiivsusele, tuginedes etteantud olukordadele., 2.1 rakendab tööülesande sooritamisel ergonoomilisi töövõtteid, järgides õiget tööasendit ja liigutusi. 2.2 kohandab töökoha ja töövahendid ergonoomiliseks, lähtudes etteantud juhistest. 2.3 valib tööülesande täitmiseks sobivad töövõtted ja töövahendid, arvestades ergonoomika põhimõtteid. 1. Rühmatööna koostada plakat „Õiged töövõtted arvutiga töötamisel“ - Töö on arvestatud kui õpilane on osalenud aktiivse meeskonnaliikmena plakati koostamisel 2. Ergonoomika test - Test on sooritatud kui 75 % on õigeid vastuseid 3. Sooritab oma eriala kutsetöö spetsiifikast lähtuvaid sobilikke rühi- koordinatsiooni- ja võimlemisharjutusi - Ülesanne on arvestatud kui õpilane on võimlemisharjutused sooritanud	

Õppemeetodid	Loeng, arutelu, analüüs, esitlus, test, võimlemisharjutused, rühmatöö, plakat.
Hindamismeetodid	Rühmatöö, plakat, võimlemisharjutused
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodul on arvestatud, kui õpiväljundid on saavutatud vähemalt lävendi tasemel
sh lävend	“A” saamise tingimus: “A” saamise tingimus: Hindamisülesanded on sooritatud vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele
Õppematerjalid	Töökeskkond: https://www.tooelu.ee/et/224/mida-ma-pean-teadma-tookeskkonnast Ergonoomika: https://www.tooelu.ee/et/100/ergonoomika#ergonoomi-tooulesanded Arvutiga töötamine: https://www.tooelu.ee/et/104/arvuti Ohutu ja tervist hoidev raskuste käsitsi teisaldamine: https://www.youtube.com/watch?v=h62jYJhBDPg Töö istuvas asendis: https://www.youtube.com/watch?v=jTpuBjgqZZU

	Töö seisvas asendis: https://www.youtube.com/watch?v=fDANL_iw2jE

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
27	Ettevalmistus eesti keele riigieksamiks	5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Vähemalt kutsekeskahariduse mooduli Keel ja kirjandus sooritamine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane arendab erinevate tekstide koostamise, analüüsimise ja tõlgendamise kaudu suulist ja kirjalikku väljendusoskust ning kriitilist ja loovat mõtlemist.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
100 tundi		30 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. 1. väljendub ladusalt ja normipäraselt nii suulises kui kirjalikus suhtluses, koostades sidusaid tekste ning kirjutades akadeemilisi tekste (nt ettekanne, essee, arutlev artikkel) vastavalt eesti keele normidele	• koostab hästi struktureeritud teksti või esitluse, valides tekstitüübist ja suhtluseesmärgist lähtuva ülesehituse; • kasutab tekstide ja esitluste koostamisel sobivaid digitehnoloogilisi vahendeid; • Väljendub nii suulises kui kirjalikus suhtluses selgelt, eesmärgipäraselt ja kirjakeele normidele vastavalt; • edastab eri allikatest saadud infot ja arutluskäike, sidudes neid oma seisukohtadega. • kasutab suhtlussituatsioonis sobivat registrit (argi- või kirjakeel; teadus- või ilukirjanduskeel jms);	Mitteeristav hindamine
2. 2. analüüsib ja tõlgendab tekste (sh auditiivseid, visuaalseid ja multimodaalseid), teeb üldistusi ja järeldusi	• toob välja teksti eesmärgi ja põhiteesid, esitab põhjendatud isikliku tõlgenduse, võttes aluseks nii teksti kui konteksti; • teeb esitluste põhjal kokkuvõtlikke märkmeid (loeng, ettekanne, teadusartikkel jms), sõnastab loogilisi üldistusi, lähtudes tekstist; • eristab ja kirjeldab tekstide väljendusvahendeid, lähtudes keelest, sõnavarast, kujunditest, (audio)visuaalsetest elementidest; • hindab teksti usaldusväärsust, kontrollib allikate päritolu ja eristab arvamust faktist; • märkab kultuurilisi ja ühiskondlikke viiteid, oskab selgitada, kuidas need teksti tähendust mõjutavad;	Mitteeristav hindamine

	• seostab teksti konteksti (autori, aja, kultuuri, ühiskondlike oludega;	
3. 3. kasutab tekstide loomisel asjakohaseid allikaid, tunneb viitamise põhimõtteid	• seob eri allikatest saadud infot oma seisukohtadega; • refereerib ja tsiteerib tekste nõuetekohaselt, kasutades korrektset viitamist;	Mitteeristav hindamine
4. 4. osaleb aruteludes, põhjendab seisukohti ja teeb koostööd	• väljendub aruteludes arusaadavalt, kasutades suhtlussituatsiooniga sobivat keelt; • esitab aruteludes asjakohaseid argumente ja reageerib kaaslaste omadele asjakohaselt; • panustab koostöösse, kohandades oma keelekasutust vastavalt suhtlusolukorrale ja sihtgrupile.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
	Alateemad 1. Teksti vastuvõtt - funktsionaalne lugemine ja kuulamine Õppesisu: tekstide lugemine ja kuulamine, neist arusaamine; olulise info leidmine; teabeallikate kasutamine; tõlgendamisoskus; loetu ja kuuldu põhjal järelduste tegemine, peamise mõtte eristamine; loetud tekstide võrdlemine ja hindamine; erinevate vaatenurkade analüüs; allikateusaldusväärsuse hindamine; suuline ja kirjalik keeleoskus; teadlik ja varieeruv keelekasutus; teadlik eneseanalüüs Moodul - keskendub õppija enesehinnangule, tema teadlikkuse suurendamisele endast kui õppijast; - arendab oskust mõista erinevaid tekste sisuliselt ja struktuurselt; - arendab oskust hinnata tekstimõistmise ülesandeid, mis on erineva raskusastmega; - keskendub teabe selekteerimisele, mille kaudu areneb infotöötlusoskus; - õpetab loetust tähendusi looma, nägema seoseid ning mõistma konteksti; - õpetab tekste analüüsima ja võrdlema, millega arendatakse kriitilist mõtlemist; - õpetab leidma tekstidest näiteid, neid korrektselt tsiteerima, refereerima; - õpetab kasutama eri allikaid, hindama nende usaldusväärsust; - keskendub teadlikult nii suulise kui kirjaliku keele- ja väljendusoskuse arendamisele; - teadvustab korrektse kirjakeele kasutust, sh keelereeglite kasutamist konteksti arvestades; - õpetab küsimuste vastuseid vormistama loogiliselt ja arusaadavalt seotud tekstina. Mõisted: alustekst, ilukirjandustekst, populaarteaduslik tekst, aimekirjandus, intervjuu,vaatenurk, seisukoht, analüüs, argument, argumenteerimine, definitsioon, fakt, hinnang, juhtmõte (idee), väide, selgitus, näide, järeldus, üldistus, kirjeldus, probleem, põhjendus, põhjus-tagajärg seos,	**Seos õpiväljundiga** 1. väljendub ladusalt ja normipäraselt nii suulises kui kirjalikus suhtluses, koostades sidusaid tekste ning kirjutades akadeemilisi tekste (nt ettekanne, essee, arutlev artikkel) vastavalt eesti keele normidele 2. analüüsib ja tõlgendab tekste (sh auditiivseid, visuaalseid ja multimodaalseid), teeb üldistusi ja järeldusi 3. kasutab tekstide loomisel asjakohaseid allikaid, tunneb viitamise põhimõtteid 4. osaleb aruteludes, põhjendab seisukohti ja teeb koostööd
Ettevalmistus eesti keele riigieksamiks Auditoorne õpe 100 Iseseisev õpe 30		

	selgitus, võrdlemine, tõlgendamine, iseloomustamine, viitamine, tsiteerimine, refereerimine, ümbersõnastus, liigendus vms 2. Kirjutamisest arutleva tekstini Õppesisu: probleemikäsitlus (probleemide püstitamine); poolt- ja vastuargumentide esitamine; põhjenduste illustreerimine sobivate näidetega, tsitaatidega; üldistusjõulisus; argumenteerimisoskuse arendamine; arutlusoskuse arendamine (suuliselt ja kirjalikult); kriitilise mõtlemise ja argumenteerimise tehnikad; näidistekstide analüüs ja arutelud; argumentide ja väidete selge sõnastamine; reflektsioon ja tagasiside; sidusa teksti koostamine Moodul - arendab oskust tuvastada ja mõista probleeme; - arendab oskust probleeme sõnastada, mõista põhjus- ja tagajärgsuhteid; - arendab tugevate ja veenvate argumentide esitamisoskust ning neile sobivate näidete ja tsitaatide leidmist; - arendab argumentide põhjal üldistamisoskust; - arendab nii suulist kui kirjalikku argumenteerimisoskust; - käsitleb argumentide ja väidete selget sõnastamist; - õpetab kriitiliselt hindama erinevaid väiteid, argumente ja tõendeid; - suunab kasutama erinevaid mõtlemisstrateegiaid ja nende tehnikaid kasutama argumentide tugevdamiseks; - õpetab näidistekstide põhjal arutlema, analüüsima ja kirjutama; - suunab mõtteid koguma, koondama enne kirjutamist (mõttekaart jms); - suunab rakendama erinevaid argumenteerimis- ja arutlusstrateegiaid; - õpetab tagasisidestama, reflekteerima oma ja kaaslaste töid; - suunab koostama selget, loogilist ja korrektselt ülesehitatud teksti, mis seob kõik esitatud argumendid ja väited ühtseks tervikuks; - mõistab mustandi olulisust, eelteksti koostamise vajadust; - toetab teadlikku ja sihipärast koostööd tehisintellektiga, hõlmates ideede genereerimist, tekstide keelelist ja sisulist täpsustamist ning asjakohaste näidete leidmist. Mõisted: probleemipüstitus; peamõte; väide, selgitus, tõestus, näide, järeldus, üldistus; argumentatsioon; teemalõik, ideelause (tuumlause); sissejuhatus, teemaarendus, lõppsõna, pealkiri; kaastekst; mõttekaart, nimekiri, teeskaart, loetelu; põhjus-tagajärg; võrdlemine; register, stiil vms 3. Teadmised ja praktilised oskused Õppesisu: teadmiste ja info kasutamine praktikas; praktiline argumenteerimine ja arutlemine; keele funktsionaalne kasutamine erinevates kontekstides; süvendatud eneseväljendusoskus; reflektsioon ja eneseanalüüs praktikas Moodul - keskendub tekstide analüüsile;	

	- keskendub allikate võrdlevale analüüsile; - õpetab tekstides eristama fakte ja arvamusi; - õpetab looma argumenteerivat teksti; - arendab suulist väljendusoskust (väitlused, arutelud, esitlused vm); - arendab struktuuride (nt arutluse ülesehitus) süvendatud rakendamist; - õpetab lugema, analüüsima eri tekstiliike; mõistma konteksti; - arendab eneseväljendusoskust nii suuliselt kui kirjalikult; - arendab nii suulist kui kirjalikku tekstiloomet; - arendab reflekteerimisoskust, eneseanalüüsi. Mõisted: alustekst, ilukirjandustekst, populaarteaduslik tekst, aimekirjandus, intervjuu, vaatenurk, seisukoht, analüüs, argument, argumenteerimine, definitsioon, fakt, hinnang, juhtmõte (idee), väide, selgitus, argument, näide, järeldus, üldistus, kirjeldus, probleem, põhjendus, põhjus-tagajärg seos, selgitus, võrdlemine, tõlgendamine, iseloomustamine, viitamine, tsiteerimine, refereerimine, ümbersõnastus, liigendus; probleemipüstitus; peamõte; teemalõik, sissejuhatus, teemaarendus, lõppsõna, pealkiri; kaastekst; mõttekaart, nimekiri, teeskaart, loetelu; register, stiil vms	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilasi hinnatakse kogu õppeprotsessi vältel mitteeristavalt (arvestatud/mittearvestatud). Hindamine toimub õppeprotsessi eri etappides: tundide ajal, teemade ja mooduli lõpus. Õpilastele esitatakse teave eelseisvate hindamiste kohta, sealhulgas ajagraafik, hindamise vorm (kirjalik töö, esitlus, test vms) ja konkreetsed kriteeriumid, mille alusel tööd hinnatakse. Õpilased saavad ülevaate hindamiskavast, mis kirjeldab kõiki hindamisega seotud aspekte. Õpilased osalevad hindamisprotsessis, analüüsivad nii ise kui ka tehisintellektiga oma töid ja annavad juhendi abil tagasisidet kaasõpilaste tekstidele. Õpilasi kaasatakse hindamiskriteeriumide väljatöötamisesse.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Hinne kujuneb vastavalt õpiväljundite saavutatusele õpetaja poolt seatud hindekriteeriumite alusel.	

Õppemeetodid	● Rühmapõhised meetodid: rühmatöö, õpiring, ajurünnak, arutelud, diskussioon, debatt, kirjanduslik kohus, ümberpööratud klassiruum. ● Individuaalse töö meetodid: iseseisev lugemine, kodutööd, uurimistöö, essee, referaat,projekt. ● Integreeritud meetodid: probleemõpe, projektõpe, harjutused, mängud, õppekäigud, kirjandusteose analüüs. ● Õpetajakesksed meetodid: loeng, selgitus, demonstratsioon, suunatud diskussioon, hindamine ja tagasiside.
Hindamismeetodid	● Suuline ja kirjalik keeleoskus: ettekanded, arutelud, rollimängud, kirjalikud tööd eri žanrites. ● Stiiliteadlik ja kontekstipõhine keelekasutus: tekstikeskne keeleanalüüs, sõnavara- ja stiiliharjutused. ● Allikate kasutamine ja kriitiline hindamine: teabeotsing, viitamine, allikate analüüs. ● Keelekorraldus ja õigekiri: grammatikaharjutused, stiiliharjutused. ● Refleksioon ja enesehindamine: enesehindamise küsimustikud, kaasõpilaste tagasiside. Ülesandetüübid ● Teema süvendamiseks mõistekaardid, küsimuste koostamine, pööratud klassiruum, debatid vms.

	● Praktiliseks rakendamiseks projektid, esitlused vms. ● Refleksiooniks enesehindamine, kaasõpilaste tagasiside.
Lõimitud teemad	Keeleõppe tegevus- ja tekstipõhise ainekäsitluse rakendamine annab võimaluse erinevateks lõimingu tasanditeks nii mooduli sees, üldharidusõpingute kui erialaõpingutega, samuti läbivate teemade ja üldpädevustega, tagades ühtlasi õppe elulisuse. Samas on iga õpetaja vaba õppijat õpiväljunditeni juhtima just talle omase lähenemisega. Moodulisisene lõiming Lugemisosa alustekstid sisaldavad ilukirjandust, publitsistikat ja (populaar)teadust. Mooduli üks printsiipe on keele ja kirjanduse teemasid üksteisest mitte liiga jäigalt eristada. Kirjandustekstide sisu õppimisega arendatakse samal ajal eesti keele oskust nii kõnes kui ka kirjas. Võtmeks on tekstikeskne lähenemine. Erinevate tekstide puhul on aktuaalsed erinevad keeleteadmised. Keeleteadmiste omandamine lähtuvalt teksti spetsiifikast võimaldab keeleteadmised efektiivsemalt siduda praktiliste oskustega. Lõiming eesti keele kui teise keele õppega Keele ja kirjanduse mooduli koostamisel on lähtutud Euroopa keeleõppe raamdokumendis ja selle sõsarväljaandes välja toodud suhtlustoimingute kategooriatest (teksti vastuvõtt, tekstiloome, suhtlus, vahendamine), mis võimaldavad eesti keelt teise keelena õppijatel keele ja kirjanduse moodulist õpingutesse lisada vajalikus mahus teemasid. Lõiming üldharidusõpingutega Tekstide vastuvõtt ja tekstiloome on õpiprotsessi põhielemendid. Mitmesugused keeleõppega seotud toimingud, nagu nimetamine, defineerimine, kirjutamine, võrdlemine, jutustamine, selgitamine, näitamine, näitlikustamine, oletamine, väärtustamine, hindamine, argumenteerimine, analüüsimine, järeldamine, ümberlükkamine, mõõtmine jms on aineõpetuse loomulik osa. Nende sidumine valikainega on loomulik ning mõlema aine tulemus kajastub kahes õppeaines korraga. Näiteks saab ainetunni teemast lähtuva kokkuvõtte, ettekande, arutluse, arvamusloo, referaadi, lühiuurimuse, arvustuse vms koostamisse ja tagasisidestamisse kaasata lisaks aineõpetajale ka eesti keele õpetaja. Üldharidusõpinguid saab lõimida erinevate koostöövormide, õppemeetodite ja -keskkondade abil, kasutades ka digivahendeid ning veebi- ja e-õppe platvorme. Oluline on integreerida keeleõpet erinevatesse õppekavadesse ning käsitleda seda ka üldpädevuste, eluliste probleemide lahendamise ja õpetamismeetodite mitmekesisuse kontekstis. Lõiming erialaõpingutega Kutseõppes on rakenduslikkus õppeprotsessi lahutamatu osa, mis keeleõppe puhul tähendab tekstiga seotud tegevuste mitmekülgsust – funktsionaalset lugemist, keeleliste ja stiililiste vahendite analüüsi ja rakendamist ning digitaalsete ressursside kasutamist. Ülaltoodut saab rakendada erialaõppe ja emakeeleõppe lõimingus. Tarbetekstide keelekasutust on võimalik muuta õpiotstarbeliseks, sest sisu vahendamise kõrval annavad need edasi ka valdkondlikku

	suhtluspraktikat ja diskursusi. Eksami või praktika kaitsmise valmistumine, aruande koostamine, praktikadokumentide vormistamine, ent ka erialatekstide lugemiseks erinevate strateegiate õpetamine – kõikide eelpool nimetatud tegevustesse saab kaasata ka eesti keele õpetaja. Õppemeetodite mitmekesisus, sealhulgas projekt- ja probleemõpe, uurimis- ja loovtegevused toetavad erinevate tekstide mõistmist.
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilasi hinnatakse kogu õppeprotsessi vältel mitteeristavalt (arvestatud/mittearvestatud). Hindamine toimub õppeprotsessi eri etappides: tundide ajal, teemade ja mooduli lõpus. Õpilastele esitatakse teave eelseisvate hindamiste kohta, sealhulgas ajagraafik, hindamise vorm (kirjalik töö, esitlus, test vms) ja konkreetsed kriteeriumid, mille alusel tööd hinnatakse. Õpilased saavad ülevaate hindamiskavast, mis kirjeldab kõiki hindamisega seotud aspekte. Õpilased osalevad hindamisprotsessis, analüüsivad nii ise kui ka tehisintellektiga oma töid ja annavad juhendi abil tagasisidet kaasõpilaste tekstidele. Õpilasi kaasatakse hindamiskriteeriumide väljatöötamisesse.
sh lävend	"A" saamise tingimus: Hinne kujuneb vastavalt õpiväljundite saavutatusele õpetaja poolt seatud hindekriteeriumite alusel.
Õppematerjalid	1. Valikuliselt gümnaasiumi õppevara „Viited vabavaralisele õppevarale" https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453992 ja https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211453985 https://projektid.edu.ee/display/OKMV/G+Eesti+keel+teise+keelena 2. Eesti keele riigieksamite materjalid https://innovesa.sharepoint.com/sites/SA_Innove_testide_keskus/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2FSA%5FInnove%5Ftestide%5Fkeskus%2FShared%20Documents%2FRiigieksam%2FEesti%20keel&p=true&ga=1 3. Eesti keele teise keelena riigieksamite materjalid https://innovesa.sharepoint.com/sites/SA_Innove_testide_keskus/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2FSA%5FInnove%5Ftestide%5Fkeskus%2FShared%20Documents%2FRiigieksam%2FEesti%20keel%20teise%20keelena&p=true&ga=1 4. Valik õpikeskkondi - https://www.opiq.ee/Catalog - https://www.taskutark.ee/ - https://e-koolikott.ee/et - https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/32610-Nutikalt-eesti-keele-riigieksamile - https://www.tlu.ee/meediavarav/videod/uhe-minuti-loengud 5. Valik õppematerjali alates aastast 2015 kuni 2025 - Aino Siirak, Annelii Juhkama „Kõnele ja kirjuta õigesti" Koolibri, 2021 - Eva Lepik, Edward Kess „Maailm veetilgas. Kirjandusteose analüüs ja tõlgendamine" Maurus, 2015 - Eve Tisler, Alar Tankler „Meedia ja mõjutamine" Maurus, 2024 - Helin Puksand, Margit Ross „Johannes 1, 2, 3. Gümnaasiumi eesti keele õpik ja töövihik" Koolibri

	- Jan Kaus „Kirjandus ja ühiskond” Maurus, 2017 - Katrin Kern, Ilona Võik „Korras keel, sobiv stiil, selge sõnum” Maurus, 2021 - „Keelemeel. Eesti keele käsiraamat keeleõppijale” Maurus, 2019 - Maarja Valk „Valmistu eesti keele riigieksamiks” Maurus, 2024 - „Praktiline eesti keel” digimaterjal Maurus, 2024 - Pille Reins “Vaata ette. Lugemisest arutlemiseni. Tööraamat kutsekooli- ja gümnaasiumiõpilasele” Maurus, 2025 - Triinu Laar, Helis Oidekivi-Kosapoeg, Tiia Vainula „Eesti keele harjutuste kogumik gümnaasiumile” Maurus, 2024 - https://sites.google.com/view/e6ik/meetodid/teksti-vastuv%C3%B5tt?authuser=0 - https://www.integratsioon.ee/iseseisev-ope-ja-oppematerjalid - https://www.blog.keel.ut.ee/category/eesti-keele-eksam/ 6. Valik õppematerjali enne 2015. aastat - Annika Kilgi, Viivi Maanso „Keeleviit. Kutseõppeasutuse eesti keele õpik ja töövihik” Koolibri, 2004 - Katrin Aava „Veenmiskunst” Avita, 2003 - Katrin Aava, Ülle Salumäe „Meedia ja mõjutamine” Künnimees, 2013 - Maaja Hage „Teksti- ja kõneõpetus” Koolibri, 2003 - Märt Hennoste „Tekstiõpetuse õpik” Avita, 1999 7. Valik audiomaterjale - https://jupiter.err.ee/kuuldemangud - https://jupiter.err.ee/raadioteater - https://tasku.delfi.ee/audiobooks - https://digiread.ee/ - https://keskraamatukogu.ee/meilt-saab-laenata-eestikeelseid-e-audioraamatuid/ - https://www.veebiraamatukogu.ee/ 8. Valik audiovisuaalmaterjale - https://www.youtube.com/playlist?list=PL2CeAqgC-1UTxqjc0KKjsglcuuEYVtiX3 - https://videoops.ee/ - https://videoops.ee/uncategorized/milliseid-oppematerjale-videoopsil-juba-on/ - https://eki.ee/uudised/?kategooria=video - https://arhiiv.err.ee/audio/seeria/keelesauts - https://jupiter.err.ee/1038311/eki-keelekillud - https://www.efis.ee/et/Andmebaas

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
28	Ettevalmistus inglise keele riigieksamiks	10	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Vähemalt kutsekeskhariduse mooduli Võõrkeel tasemel B2 läbimine		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija arendab oma võõrkeeleoskuse tasemeni B2, et tulla iseseisva keelekasutajana toime igapäevastes suhtlusolukordades ning jätkata õpinguid järgmisel haridustasemel.		

Auditoorne õpe	**Iseseisev õpe**
200 tundi	60 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. 1. mõistab eri tüüpi kuulamis- ja lugemistekstide tähendust ja konteksti nii tuttavatel kui vähem tuttavatel teemadel	● loob erinevaid suulisi ja kirjalikke tekste, arvestades nende suhtluseesmärki, stiili ja ülesehitust ● teeb kokkuvõtte keeruka ja sisuka teema põhisisust arvestades konteksti ● eristab olulised detailid üldisest infost, keskendudes teksti eesmärgile ja ülesande sisule; ● kasutab tekstis esinevaid vihjeid ja loogilisi seoseid autori hoiakute ja seisukohtade tõlgendamiseks.	Mitteeristav hindamine
2. 2. loob eri liiki kirjalikke ja suulisi tekste arvestades nende eesmärki ja vorminõudeid	● koostab loogilise ülesehitusega teksti või suulise esitluse, järgides konkreetse tekstitüübi struktuuri ja eesmärki ning sobivaid digitehnoloogilisi vahendeid; ● esitab mõtteid selgelt ja sidusalt, kasutades teemakohaseid näiteid, põhjendusi või kirjeldusi ning toetudes oma huvivaldkonna teadmistele; ● seob tekstiosad loogiliselt ja sujuvalt, kasutades sobivaid sidesõnu ning järgides ülesande formaalseid nõudeid; ● kohandab keelekasutust sihtgrupile ja olukorrale vastavalt, kasutades sobivat stiili, tooni ja registreid; ● kasutab mitmekesist sõnavara ja B2 tasemele vastavaid grammatilisi struktuure, tagades teksti selguse ja arusaadavuse.	Mitteeristav hindamine
3. 3. suhtleb iseseisva keelekasutajana erinevates	● vahendab infot vestlustes ja aruteludes aktiivselt	Mitteeristav hindamine

suhtlussituatsioonides, vahendades infot enesekindlalt ja struktureeritult nii kõnes kui kirjas	ja asjakohaselt, väljendades oma arvamust ning põhjendades oma seisukohti igapäevastes, õpi- ja tööelulistes olukordades selgelt ja keeleliselt korrektselt; ● kirjeldab ja võrdleb visuaalseid materjale tuues välja olulised sarnasused ja erinevused, kasutades asjakohast sõnavara; ● kohandab oma keelekasutust vastavalt suhtlussituatsioonile ja sihtgrupile (sh veebisuhtluses), järgides sobivat stiili ja suhtlusregistrit.	
4. 4. loob toetava ja kaasava suhtluskeskkonna nii kirjalikus kui suulises suhtluses, kohandades keelekasutust olukorra ja sihtgrupi järgi.	● suhtleb erineva kultuuritaustaga inimestega taktitundeliselt ja sobivas stiilis, kohandades keelekasutust suhtlusolukorrale ja sihtgrupile; ● kohandab väljendust veebisuhtluses ja tavaolukordades vastavalt formaalsuse astmele ja suhtlusrollile; ● väljendab oma arvamust ja seisukohti ka tundlikel teemadel, kasutades sobivat sõnavara ja struktuure; ● selgitab infot arusaadavalt, kasutades näiteid, ümberütlemist ja vajadusel sõnatähenduste tuletamist kontekstist; ● osaleb aruteludes ja koostöös aktiivselt, toetades partneri ideid ning reageerides asjakohaselt ja viisakalt.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Võõrkeel edasijõudnutele tasemel C1 Auditoorne õpe 100 Iseseisev õpe 30	**Alateemad** Tööelu ja tulevikuoskused - keskendutakse õppimise väärtustamisele, eneseanalüüsile ning karjääripädevuste arendamisele. Teemavaldkonnad „Haridus ja töömaailm”, „Inimene ja ühiskond“, „Kogemused ja eneseareng”, „Karjääri valikud ja tulevikuoskuste arendamine”, “Töökultuur rahvusvahelises kontekstis”; Keskkond ja kestlik areng - käsitletakse keskkonnateemasid isikliku ja ühiskondliku vastutuse vaates. Teemavaldkonnad: „Keskkond ja tehnoloogia”, „Inimene ja ühiskond“, „Roheline tehnoloogia ja säästlik areng”, „Mina ja jätkusuutlikkus”, “Rohepööre ja	**Seos õpiväljundiga** 1. mõistab eri tüüpi kuulamis- ja lugemistekstide tähendust ja konteksti nii tuttavatel kui vähem tuttavatel teemadel 2. loob eri liiki kirjalikke ja suulisi tekste arvestades

	keskkonnateadlikkus", "Vastutustundlik tarbimine ja teadlik ostukäitumine"; Kultuuridevaheline suhtlus ja kultuuriline identiteet - toetatakse kultuuritundlikkuse ja mitmekesisuse mõistmist ning oma identiteedi teadvustamist. Teemavaldkonnad: „Rahvusvahelised traditsioonid ja tavad", „Globaliseerumine", „Keel ja kultuur", „Sotsiaalne õiglus ja mitmekesisus", „Kunst ja kirjandus", „Muusika ja film", „Toit ja toidukultuur"; Teabekeskkond - arendatakse oskust navigeerida infoühiskonnas ja hinnata kriitiliselt allikaid. Teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia", „Inimene ja ühiskond", „Infotehnoloogia ja digitaalsed keskkonnad", „Uuriv ja kriitiline meediatarbimine", "Tehisintellekti mõju"; Tervis ja ohutus - käsitletakse tervist toetavaid harjumusi ja turvalist käitumist töö- ning igapäevaelus. Teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia", „Inimene ja ühiskond", „Füüsiline ja vaimne tervis, tervislik eluviis", „Stressi- ja ajajuhtimine", „Meeskonnatöö ja suhtlemine", „Turvaline käitumine töö- ja igapäevakeskkonnas"; Väärtused ja kõlblus - suunatakse arutlema eetiliste küsimuste üle ning kujundama teadlikke väärtushoiakuid. Teemavaldkonnad „Eetika ja tööalane käitumine", „Mitmekesisus ja kaasamine", „Konfliktide lahendamine ja läbirääkimisoskus", „Isiklikud väärtused ja eneseteadlikkus".	nende eesmärki ja vorminõudeid 3. suhtleb iseseisva keelekasutajana erinevates suhtlussituatsioonides, vahendades infot enesekindlalt ja struktureeritult nii kõnes kui kirjas 4. loob toetava ja kaasava suhtluskeskkonna nii kirjalikus kui suulises suhtluses, kohandades keelekasutust olukorra ja sihtgrupi järgi.
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine toimub mooduli lõpus ja selle eesmärk on kontrollida, kas õppija on saavutanud kõik mooduli õpiväljundid. Mooduli edukaks lõpetamiseks peab õppija arendama oma keeleoskuse vähemalt B2 või C1 tasemeni, suutes tegutseda iseseisva keelekasutajana igapäeva-, õpi- ja tööelus ning olemav almis jätkama õpinguid järgmisel haridustasemel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hinne kujuneb vastavalt õpiväljundite saavutatusele õpetaja poolt seatud hindekriteeriumite alusel.	
Võõrkeel iseseisvale keelekasutajale tasemel B2 Auditoorne õpe 100 Iseseisev õpe 30	**Alateemad** Tööelu ja tulevikuoskused - keskendutakse õppimise väärtustamisele, eneseanalüüsile ning karjääripädevuste arendamisele. Teemavaldkonnad „Haridus ja töömaailm", „Inimene ja ühiskond", „Kogemused ja enesearen", „Karjääri valikud ja tulevikuoskuste arendamine", "Töökultuur rahvusvahelises kontekstis"; Keskkond ja kestlik areng - käsitletakse keskkonnateemasid isikliku ja ühiskondliku vastutuse vaates. Teemavaldkonnad: „Keskkond ja tehnoloogia", „Inimene ja ühiskond", „Roheline tehnoloogia ja säästlik areng", „Mina ja jätkusuutlikkus", "Rohepööre ja keskkonnateadlikkus", "Vastutustundlik tarbimine ja teadlik ostukäitumine"; Kultuuridevaheline suhtlus ja kultuuriline identiteet - toetatakse kultuuritundlikkuse ja	**Seos õpiväljundiga**

	mitmekesisuse mõistmist ning oma identiteedi teadvustamist. Teemavaldkonnad: „Rahvusvahelised traditsioonid ja tavad", „Globaliseerumine", „Keel ja kultuur", „Sotsiaalne õiglus ja mitmekesisus", „Kunst ja kirjandus", „Muusika ja film", „Toit ja toidukultuur"; Teabekeskkond - arendatakse oskust navigeerida infoühiskonnas ja hinnata kriitiliselt allikaid. Teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia", „Inimene ja ühiskond", „Infotehnoloogia ja digitaalsed keskkonnad", „Uuriv ja kriitiline meediatarbimine", "Tehisintellekti mõju"; Tervis ja ohutus - käsitletakse tervist toetavaid harjumusi ja turvalist käitumist töö- ning igapäevaelus. Teemavaldkonnad „Keskkond ja tehnoloogia", „Inimene ja ühiskond", „Füüsiline ja vaimne tervis, tervislik eluviis", „Stressi- ja ajajuhtimine", „Meeskonnatöö ja suhtlemine", „Turvaline käitumine töö- ja igapäevakeskkonnas"; Väärtused ja kõlblus - suunatakse arutlema eetiliste küsimuste üle ning kujundama teadlikke väärtushoiakuid. Teemavaldkonnad „Eetika ja tööalane käitumine", „Mitmekesisus ja kaasamine", „Konfliktide lahendamine ja läbirääkimisoskus", „Isiklikud väärtused ja eneseteadlikkus".	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine toimub mooduli lõpus ja selle eesmärk on kontrollida, kas õppija on saavutanud kõik mooduli õpiväljundid. Mooduli edukaks lõpetamiseks peab õppija arendama oma keeleoskuse vähemalt B2 või C1 tasemeni, suutes tegutseda iseseisva keelekasutajana igapäeva-, õpi- ja tööelus ning olemav almis jätkama õpinguid järgmisel haridustasemel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Hinne kujuneb vastavalt õpiväljundite saavutatusele õpetaja poolt seatud hindekriteeriumite alusel.	

Õppemeetodid	Mooduli õppetegevused on kavandatud nii, et need toetavad õpiväljundite saavutamist ja aitavad kujundada üld- ning valdkonnapädevusi vastavalt kutsekeskhariduse õppekava ja Euroopa keeleõppe raamdokumendi (CEFR) sõsarväljaande juhistele. Õppetöö on üles ehitatud õppijakeskselt, toetades iseseisva ja aktiivse keelekasutaja kujunemist ning lõimitud lähenemist teiste õppeainetega. Kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid: paaris- ja rühmatööd, probleemipõhist õpet, simulatsioone, loovkirjutamist, visuaalset esitlust, refleksiooni ning tehisarupõhiseid ülesandeid. Oluline osa õppetööst on ametlike keeleeksamite formaadil põhinevatel ülesannetel, mis arendavad kuuldu vahendamist, tekstiloomet-vastuvõttu ja suhtlustoiminguid (kuulamis-, lugemis-, kirjutamis- ja rääkimisoskust). Õppeprotsessis kasutatakse järgmisi töövorme: auditoorne töö, iseseisev töö (sh digikeskkonnas, nt. Moodle), interaktiivsed ülesanded digikeskkonnas
Hindamismeetodid	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt. Hindamine toetub gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa põhimõtetele ning Euroopa keeleõppe raamdokumendile ja selle sõsarväljaandele. Õppijal on teada juba õppeprotsessi alguses, mida hinnatakse, milliseid

	hindamisülesandeid kasutatakse ja millised on hindekriteeriumid. Õppetöös kasutatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist. Diagnostiline hindamine viiakse läbi mooduli alguses, et selgitada välja õppija eelteadmised, võimalikud ainealased väärarusaamad ja õpiraskused ning kujundada nende põhjal sobiv õpistrateegia.Kujundav hindamine on pidev protsess, mille eesmärk on toetada õppija arengut. Tagasisidet antakse nii suuliste kui ka kirjalike tööde (nt paaristöö, esitlus, lühitekstid) põhjal. Sõnalised hinnangud sisaldavad viiteid õppija tugevustele, arenguvajadustele ja edasistele eesmärkidele. Kujundava hindamise kaudu toetatakse enesereflеksiooni ja enesehindamist, kasutades vajadusel CEFR skaaladel põhinevaid refleksioonivahendeid, Euroopa keelemappe või õpimapiformaati. Samuti rakendatakse kaasõppijate tagasisidet ja innustatakse õppijat seadma endale isiklikke arengueesmärke. Kokkuvõttev hindamine toimub mooduli lõpus ja selle eesmärk on kontrollida, kas õppija on saavutanud kõik mooduli õpiväljundid. Mooduli edukaks lõpetamiseks peab õppija arendama oma keeleoskuse vähemalt B2 või C1 tasemeni, suutes tegutseda iseseisva keelekasutajana igapäeva-, õpi- ja tööelus ning olemav almis jätkama õpinguid järgmisel haridustasemel. Ülesandetüübid: ● vastuvõtutoimingud (kuuldu mõistmine): mitmikvalik, täitmine kuulamise põhjal, suhtumise ja tooni mõistmine; ● vastuvõtutoimingud (loetu mõistmine): infootsing, väidete sobitamine, sõnavara ja grammatika mõistmine kontekstis; ● loometoimingud (kirjutamine): essee, artikkel, ametlik kiri, raport (C1 tasemel ka arutlevad ja ettepanekul põhinevad tekstid); ● suhtlustoimingud (rääkimine): paarisvestlus, individuaalne suuline esinemine,visuaali kirjeldamine, põhjendatud arvamus.
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine toimub mooduli lõpus ja selle eesmärk on kontrollida, kas õppija on saavutanud kõik mooduli õpiväljundid. Mooduli edukaks lõpetamiseks peab õppija arendama oma keeleoskuse vähemalt B2 või C1 tasemeni, suutes tegutseda iseseisva keelekasutajana igapäeva-, õpi- ja tööelus ning olemav almis jätkama õpinguid järgmisel haridustasemel.
sh lävend	“A” saamise tingimus: Hinne kujuneb vastavalt õpiväljundite saavutatusele õpetaja poolt seatud hindekriteeriumite alusel.
Õppematerjalid	Cambridge English: B2 First ja C1 Advanced Handbook for Teachers, Sample Papers, Practice Tests – https://www.cambridgeenglish.org/exams-and-tests/ Inglise keele riigieksami näidisülesanded ja hindamismudelid SAIS või Innove arhiivid – https://www.harno.ee/eksamid-ja-tasemed CEFR: Euroopa keeleõppe raamdokument ja sõsarväljaanne https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages Companion Volume 2020 (sh skaalad ja vahendamisoskused) British Council LearnEnglish artiklid, videod ja testid B2/C1 tasemel – https://learnenglish.britishcouncil.org

	IELTS õppe- ja testimaterjalid Official Cambridge IELTS Practice Materials, IELTS Academic Testbook – https://ielts.org/ TOEFL iBT valmistumismaterjalid TOEFL Official Guide, Test Prep Planner, TOEFL Practice Online – https://www.ets.org/toefl Pearson PTE Academic PTE Practice App, Official Guide to PTE Academic, PTE Testbuilder – https://www.pearsonpte.com/ Digivahendid ja interaktiivsed platvormid Quizlet – sõnavara kordamine ja kontroll kaardipakkide ja mängudega – https://quizlet.com Wordwall – harjutuste loomine erinevates formaatides – https://wordwall.net Edpuzzle – videopõhised kuulamis- ja mõistmisülesanded – https://edpuzzle.com Padlet – koostööpõhised kirjutamis- ja arutelupinnad – https://padlet.com Canva Education – visuaalsete esitluste ja loovülesannete loomine – https://www.canva.com/education Kahoot – interaktiivsed teadmiste kontrolli mängud – https://kahoot.com Testivahendid: Cambridge Test Your English – keeletaseme kontrollimise test https://www.cambridgeenglish.org/test-your-english/ TestEnglish tasemetest – keeletaseme kontrollimise test https://test-english.com/level-test/ CEFR Checker - teksti vastavuse kontrollimine Euroopa keeleõppe raamdokumendi (CEFR) tasemetele https://www.cathoven.com/Cefr-checker/ Euroopa keeleõppe raamdokument (CEFR) – eestikeelne tõlge Haridus- ja Noorteamet. (tõlge). Euroopa keeleõppe raamdokument: õppimine, õpetamine, hindamine (CEFR). https://www.innove.ee/wp-content/uploads/2018/05/CEFR_EST_2008.pdf Euroopa keeleõppe raamdokumendi sõsarväljaanne 2023. Haridus- ja Noorteamet. https://oppekava.ee/euroopa-keeleoppe-raamdokumendi-sosarvaljaanne-2023/ Inglise keele riigieksami näidisülesanded ja hindamismudelid Haridus- ja Noorteamet. Riigieksamite ülesanded ja hindamismudelid. https://www.harno.ee/eksamid-ja-tasemed/riigieksamite-naidisulesanded Kutsekeskhariduse riiklik õppekava üldosa Riigi Teataja. Kutsekeskhariduse riiklik õppekava

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
29	Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	15	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Läbitud vähemalt kutsekeskhariduse moodul Matemaatika.		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija arendab süvendatult matemaatilisi oskusi ja teadmisi, rakendades neid keerukate probleemide lahendamisel ja eksamiks valmistumisel, samal ajal omandades analüütilise mõtlemise ja loogiliste järelduste tegemise oskuse.		
Auditoorne õpe		**Iseseisev õpe**	
300 tundi		90 tundi	

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. 1. lahendab matemaatilisi ja elulisi probleemülesandeid, rakendades algebralisi teadmisi ning arvutamis- ja teisendamisvõtteid	● lihtsustab ratsionaal- ja irratsionaalavaldisi kasutades astmete ja juurte omadusi. ● lahendab ühe tundmatuga lineaar-, ruut- ja murdvõrrandeid ning nendeks taanduvaid võrrandeid, kasutades samaväärsusteisendusi; ● lahendab kuni kolme tundmatuga võrrandisüsteeme ja tekstülesandeid, rakendades sobivaid lahendusmeetodeid; ● lahendab ühe tundmatuga lineaar-, ruut- ja murdvõrratusi ning nendeks taanduvaid võrratusi ja võrratuste süsteeme, kasutades sobivat meetodit;	Mitteeristav hindamine
2. 2. kasutab logaritmilisi ja eksponentsiaalseid seoseid, lahendades vastavaid võrrandeid ja ülesandeid	● lahendab elulisi probleemülesandeid kasutades eksponent- ja logaritmvõrrandeid; ● lahendab elulise sisuga liitprotsendilise kasvamise ja kahanemise ülesandeid, kasutades eksponentsiaalse kasvamise ja kahanemise valemit; ● kasutab eksponent- ja logaritmfunktsioone reaalse elu nähtuste modelleerimiseks ja uurimiseks; ● eristab aritmeetilist ja geomeetrilist jada, selgitades nende omadusi ning rakendab aritmeetilise ja geomeetrilise jada üldliikme ning n esimese liikme summa valemeid;	Mitteeristav hindamine
3. 3. süstematiseerib andmeid, kasutades erinevaid statistilisi meetodeid	Kokkuvõttev hindamine: kontrolltööd või arvestused. Õpetaja kehtestab töödele lävendikriteeriumid.	Mitteeristav hindamine

4. 4. tõlgendab funktsiooni graafikut, tuginedes selle erinevatele esitusviisidele	● määrab funktsiooni määramispiirkonna, paarsuse, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonna, nullkohad, kasvamis- ja kahanemisvahemikud, ekstreemumpunktid ning muutumispiirkonna, kasutades graafikut; ● skitseerib funktsiooni graafiku etteantud andmete põhjal, kasutades sobivaid esitusviise. ● selgitab määratud omaduste tähendust; ● leiab antud funktsioonile pöördfunktsiooni, kasutades sobivat meetodit;	Mitteeristav hindamine
5. 5. rakendab funktsiooni tuletist funktsiooni omaduste uurimisel ning ekstreemumülesannete lahendamisel, kasutades sobivaid meetodeid	● leiab funktsioonide summa, vahe, korrutise ja jagatise tuletise ning teise tuletise kasutades sobivaid meetodeid; ● kasutab funktsiooni tuletist positiivsus- ja negatiivsuspiirkonna, kasvamis- ja kahanemisvahemike, ekstreemumkohtade, funktsiooni graafiku kumerus- ja nõgususvahemike ning käänukoha leidmiseks ja ekstreemumkoha liigi määramiseks skitseerides tulemuste põhjal funktsiooni graafiku; ● leiab funktsiooni suurima ja vähima väärtuse etteantud lõigul kasutades seejuures funktsiooni tuletist;	Mitteeristav hindamine
6. 6. analüüsib trigonomeetriliste funktsioonide omadusi ja graafikuid, tuginedes erinevatele esitusviisidele	● teisendab kraadimõõdu radiaanmõõduks ja vastupidi kasutades seost 180o = π; ● uurib trigonomeetriliste funktsioonide omadusi etteantud lõigul, joonestades nende graafikuid paberil või kasutades digivahendeid; ● lihtsustab trigonomeetrilisi avaldisi, kasutades abivalemeid;	Mitteeristav hindamine
7. 7. rakendab trigonomeetriliste võrrandite lahendamisel analüütilisi ja graafilisi meetodeid kasutades valemeid ja teisendusi	● lahendab trigonomeetrilisi võrrandeid leides üld- ja erilahendeid etteantud piirkonnas kasutades trigonomeetrilisi üldvalemeid; ● lahendab lihtsamaid trigonomeetrilisi võrratusi kasutades funktsiooni graafikut;	Mitteeristav hindamine
8. 8. koostab funktsiooni graafikule puutuja võrrandi, kasutades tuletist	● leiab funktsiooni graafiku puutuja tõusu antud kohal, kasutades funktsiooni tuletist;	Mitteeristav hindamine

	● koostab funktsiooni graafikule puutuja võrrandi, kasutades puutepunkti ja leitud tõusu; ● leiab funktsiooni graafiku ja puutuja puutepunkti koordinaadid antud puutuja tõusu abil.	
9. 9. lahendab tasandiliste kujunditega seotud ülesandeid kasutades geomeetrilisi seoseid	● tõlgendab jooniseid, tuvastades kujundite omadusi ja erisusi, sh hulknurga sise- ja välisringjoone seoseid hulknurga elementidega; ● rakendab mõõtühikute teisendamist ja joonise lugemise oskust lahendades praktilisi ülesandeid; ● lahendab hulknurkadega seotud ülesandeid, kasutades sobivaid meetodeid, sh täisnurkse kolmnurga trigonomeetriat, siinus- ja koosinusteoreemi;	Mitteeristav hindamine
10. 10. lahendab tasandilisi ja ruumilisi probleeme, rakendades vektorarvutust	● leiab kahe punkti vahelise kauguse ja lõigu keskpunkti koordinaadid, kasutades sobivat meetodit; ● arvutab kahe vektori vahelise nurga, rakendades skalaarkorrutist ja antud vektorite pikkusi; ● kasutab vektorite ristseisu ja kollineaarsuse tunnuseid geomeetriliste probleemide lahendamisel; ● lahendab reaalelulisi geomeetrilisi ülesandeid vektorite abil;	Mitteeristav hindamine
11. 11. mudeldab ruumigeomeetria ülesandeid kasutades valemeid, jooniseid ja ruumigeomeetria seoseid	● arvutab tahk- ja pöördkeha täispindala ja ruumala ning nende kehade ja tasandi lõike pindala, kasutades vastavaid valemeid; ● kujutab joonisel tahk- ja pöördkeha ning nende lihtsamaid lõikeid tasandiga, seostades keha parameetrid joonisega, kasutades sobivat meetodit, sh digivahendeid; ● määrab kahetahulise nurga asukoha ning leiab kahetahulise nurga abil tahk- ja pöördkeha puuduva elemendi kahetahulise nurga suuruse, kasutades trigonomeetrilisi seoseid; ● tunneb ära ainealased ja reaalelulised probleemid, mis on mudeldatavad ruumigeomeetrias õpitud kujunditega ja nende	Mitteeristav hindamine

	omadustega, rakendades neid teadmisi probleemide lahendamisel; ● tõlgib ainealased ja reaalelulised ruumigeomeetria probleemid matemaatika keelde lahendades need matemaatiliselt ning tõlgendades ja esitledes saadud tulemusi;	
12. 12. leiab joone võrrandi ja määrab tasandil sirgete vastastikused asendeid kasutades vastavaid võrrandeid	● koostab sirge üldvõrrandi kasutades ülesande tingimustele sobivat valemit ning kontrollides vajadusel tulemust digivahendite abil. ● määrab kahe sirge vastastikuse asendi tasandil leides sirgete vahelise nurga ja lõikuvate sirgete korral sirgete lõikepunkti, kontrollides tulemust digivahendite abil; ● koostab hüperbooli, parabooli ja ringjoone võrrandi kasutades ülesande tingimustele sobivat valemeid; ● joonestab hüperbooli, parabooli ja ringjoone graafikuid nende võrrandite abil nii paberil kui kasutades digivahendeid; ● leiab kahe joone lõikepunktid, kasutades ülesande tingimustele sobivat meetodit ning kontrollides vajadusel tulemust digivahendite abil;	Mitteeristav hindamine
13. 13. kasutab Newton–Leibnizi valemit pindala ja ruumala arvutamiseks, rakendades määratud integraali	● selgitab algfunktsiooni mõistet ning arvutab määramata integraale, rakendades põhiintegraalide valemeid; ● arvutab määratud integraale, kasutades Newton–Leibnizi valemit; ● arvutab kõvertrapetsi pindala ja kahe joonega piiratud pinnatüki pindala, kasutades määratud integraali; ● arvutab lihtsama pöördkeha ruumala, kasutades määratud integraali.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Matemaatika kolmemõõtmelises ruumis	**Alateemad** ● Tasandilised kujundid, kolmnurk, nelinurk, hulknurk, korrapärane hulknurk ● Tasandilise kujundi pindala ja ümbermõõt	**Seos õpiväljundiga**

Auditoorne õpe 100 Iseseisev õpe 30	● Koordinaattasand, sirge võrrand, sirgete vastastikune asend, joonte lõikepunktid,lõigu pikkus ● Ristuvate ja paralleelsete sirgete omadused ● Ringjoone, parabooli ja hüperbooli võrrand ● Vektor, skalaarsed ja vektoriaalsed suurused, vektorite omadused ja rakendused ● Tahk- ja pöördkehade pindala ja ruumala ● Kahetahulised nurgad ● Algfunktsioon, määratud ja määramata integraal ● Kõvertrapets ● Integraali rakendused	
Praktiline töö	● Kujundite (ja kehade) mõõtmine ruumilisuse tajumiseks, kõrvutamine joonisel antuga, jooniste skitseerimine ● Vektorülesannete visualiseerimine digikeskkonnas ● Ruumiliste kujundite ülesanded digivaras (nt GeoGebras, Desmoses, vm) ● Rakendusülesanded reaalsest elust (ehitusest, inseneriteadusest, jm) ● Interaktiivsed videod ja simulatsioonid ● Rühmatöö keerukamate stereomeetriliste ülesannete puhul Õpimapi täiendamine visuaalsete skeemide ja arvutuskäikudega	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine: kontrolltööd või arvestused. Õpetaja kehtestab töödele lävendikriteeriumid.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Moodul loetakse arvestatuks, kui õpilane: ● on läbinud moodulis ettenähtud arvestuslikud tööd, mis on loodud vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; ● sooritab mooduli lõputöö (nt proovieksami) positiivselt vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; ● on läbinud riigieksami ettevalmistuskursuse mõnes teises õppeasutuses.	
Muutuste ja seoste maailm Auditoorne õpe 100 Iseseisev õpe 30	**Alateemad** ● Funktsiooni määramis- ja muutumispiirkond, paarsus, nullkohad, positiivsus- ja negatiivsuspiirkonnad, kasvamis- ja kahanemisvahemikud, ekstreemumkohad ja ekstreemumid, ekstreemumpunktid, kumerus- ja nõgususvahemikud, käänukohad ja -punktid ● Funktsiooni graafiline ja analüütiline käsitlus ● Funktsiooni pöördfunktsioon ● Funktsiooni tuletis ● Ekstreemumülesanded, sh majandusega seotud optimeerimisüleanded ● Trigonomeetrilised funktsioonid ja nende graafikud ● Trigonomeetrilised avaldised ● Trigonomeetrilised võrrandid ja võrratused ● Funktsiooni graafiku puutuja, puutuja võrrand	**Seos õpiväljundiga**
Praktiline töö	● Funktsiooni omaduste uurimisel graafikute kasutamine (sh digivara rakendamine) ● Eluliste ülesannete kasutamine funktsiooni analüüsil (https://vara.e-koolikott.ee/node/3074#overlay-context=otsi-materjale)	

	● Digivahendite kasutamine tuletise ja puutuja leidmisel ● Loovülesanded funktsioonide modelleerimiseks (nt kasv ja kahanemine) ● Ajurünnak ja miniloengud (või videod) keerukamates teemades ● Juhitud arutelu lahenduskäikude üle, lahenduskäikude võrdlus	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine: kontrolltööd või arvestused. Õpetaja kehtestab töödele lävendikriteeriumid.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Moodul loetakse arvestatuks, kui õpilane: ● on läbinud moodulis ettenähtud arvestuslikud tööd, mis on loodud vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; ● sooritab mooduli lõputöö (nt proovieksami) positiivselt vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; ● on läbinud riigieksami ettevalmistuskursuse mõnes teises õppeasutuses.	
Struktuur ja juhus Auditoorne õpe 100 Iseseisev õpe 30	**Alateemad** ● Arvuhulgad ja nende omadused ● Ratsionaal- ja irratsionaalavaldised ● Astmete ja juurte omadused ● Lineaar-, ruut- ja murdvõrrandid ning -võrratused ● Võrrandisüsteemid ja võrratuste süsteemid (lineaarvõrrandisüsteem kuni kolme tundmatuga, kahe tundmatuga süsteemides piirdutakse teise astme võrrandiga) ● Protsentarvutus (sh liitprotsent) ● Eksponent- ja logaritmfunktsioonid ja rakendused, eksponent- ja logaritmvõrrandid ● Arvjadad, aritmeetiline ja geomeetriline jada, üldliikme ja summa valemid, hääbuv geomeetriline jada ● Klassikaline tõenäosus, sündmuste liigid, kombinatoorika valemid, Bernoulli valem ● Valim, sagedus- ja jaotustabelid, diagrammid, arvkarakteristikud ja hajuvusnäitajad	**Seos õpiväljundiga**
Praktiline töö	● Töölehed ja ülesandekomplektid koos enesekontrolliga ● Probleemülesannete lahendamine individuaalselt ja rühmatööna ● Digivahendite kasutamine andmete analüüsiks (nt Excel, GeoGebra, WolframAlpha, Jamovi) ● Reaalsete andmestike statistiline töötlus ● Juhendatud harjutamine klassis ja iseseisev töö kodus ● Liitprotsendi- ja logaritmi põhised elulised ülesanded ● Skeemide koostamine kombinatoorika ülesannete lahendamiseks ● Interaktiivsed õppematerjalid ja testid ● Õpimapi või teemakogumiku koostamine kursuse jooksul	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hindamine: kontrolltööd või arvestused. Õpetaja kehtestab töödele lävendikriteeriumid.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: Moodul loetakse arvestatuks, kui õpilane:	

	● on läbinud moodulis ettenähtud arvestuslikud tööd, mis on loodud vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; ● sooritab mooduli lõputöö (nt proovieksami) positiivselt vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; ● on läbinud riigieksami ettevalmistuskursuse mõnes teises õppeasutuses.

Õppemeetodid	Mooduli õpiväljundite saavutamiseks soovitame kasutada eriilmelisi tunde ja õpilasi aktiviseerivaid tegevusi. Selgelt mingi osa moodulist on seotud õpitu kinnistamisega, mille käigus lahendatakse ülesandeid, täidetakse töölehti ja töötatakse iseseisvalt õppematerjalidega. Vilumuse saavutamiseks ja tööharjumuse arendamiseks võib kasutada ka koduseid kontrolltöid ning õpimapi pidamist. Teisalt on õpiväljundite saavutamiseks vaja ka koostöiseid tegevusi ning dialoogi loomist. Soovitav kasutada moodulis ka probleemülesandeid, mida saab lahendada meeskonnas või paaristööna. Kõrgema taseme oskuste saavutamiseks soovitame paluda õpilastel koostada mõistekaarte, õpiväljundi tarvis miniloengu(video) loomist ja ka ülesannete (nt tunnikontrolli) loomist. Õpilastele kiire ja vahetu tagasiside andmiseks on võimalik kasutada interaktiivseid õppematerjale (nt E-koolikott), sh ka interaktiivseid videoid. Geomeetria ja stereomeetria teemades saab teadmisi süvendada ja täiendada digitööriistu (nt GeoGebra, Desmos, vms) kasutades.
Hindamismeetodid	Kokkuvõttev hindamine: kontrolltööd või arvestused. Õpetaja kehtestab töödele lävendikriteeriumid.
Lõimitud teemad	Moodulisisene lõiming põhineb käsitletavate teemade omavahelistel seostel läbi keerukamate eluliste ülesannete. Valitud ülesannete kaudu tekitatakse seoseid õpitava eriala ja eluliste situatsioonidega. Kursused on jätkuks eelnevalt läbitud matemaatika põhimoodulitele ning nende läbimise käigus süvendatakse eelnevalt omandatud matemaatikateadmisi.
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodulit hinnatakse mitteeristavalt. Õppijale antakse edasiviivat tagasisidet, mis toetab õpiväljundite saavutamist.
sh lävend	"A" saamise tingimus: Moodul loetakse läbituks, kui õpilane: ● on läbinud moodulis ettenähtud arvestuslikud tööd, mis on loodud vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; ● sooritab mooduli lõputöö (nt proovieksami) positiivselt vastavalt moodulis kirjeldatud hindamiskriteeriumitele; ● on läbinud riigieksami ettevalmistuskursuse mõnes teises õppeasutuses.
Õppematerjalid	Näidisülesanded erinevate keerukusastmetega õppeprotsesside kirjeldusest: https://projektid.edu.ee/pages/viewpage.action?pageId=211454133 Avita kirjastuse gümnaasiumi laia matemaatika õpikud I–VI osa, Tõenäosus ja statistika Avita kirjastuse gümnaasiumi kitsa matemaatika õpiku ja töövihiku IX osa Allar Veelmaa Matemaatika tööraamat X klassile Tallinn: Maurus, 2021 Allar Veelmaa Matemaatika tööraamat XI klassile Tallinn: Maurus, 2022 Allar Veelmaa Matemaatika tööraamat XII klassile Tallinn: Maurus, 2023 Mauruse kirjastuse tööraamatud -> https://kirjastusmaurus.ee/oppeaine/matemaatika/gumnaasium-matemaatika/ Aru, J., Korjus, K., Saar, E. (2014). Matemaatika õhtuõpik. Hea Lugu. Tallinn. Matemaatika digiõppevaramu materjalid -> https://e-koolikott.ee/et/oppematerjal/20179#231751-Digioppevaramu-matemaatika-materjalid Matemaatika riigieksami ülesanded

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
30	Ettevõtlusõpe	4	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	.		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab teadmised, oskused, hoiakud, mis võimaldavad tal olla ettevõtlik töötaja ja luua iseendale töökoht.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Mõistab ärivõimalusi, lähtudes iseenda eeldustest ja oskustest ning keskkonna toetavatest ja piiravatest teguritest	• kirjeldab enda võimalusi tegutseda ettevõtjana või ettevõtliku töötajana, lähtudes õpitava eriala ettevõtluskeskkonnast; • selgitab juhendi alusel ettevõtte toimimist olemasolevas ettevõtluskeskkonnas; • arutleb meeskonnas kavandatud äriidee teostatavuse üle;	Mitteeristav hindamine
2. Kavandab turundustegevused äriidees kirjeldatud tootele, tarbijale ja turutingimustele	• iseloomustab meeskonnatööna sihtrühmi ja turgu lähtuvalt tootest; • selgitab meeskonnatööna valitud turundustegevusi lähtuvalt sihtrühmast, turust ja tootest;	Mitteeristav hindamine
3. Mõistab ettevõtte eelarvestamise, finantseerimise ja majandusarvestuse põhimõtteid, lähtudes õigusaktidest ja heast tavast	• koostab juhendi alusel meeskonnatööna ettevõtte investeeringute ja tegevuskulude eelarve ning müügiprognoosi; • selgitab meeskonnatööna ettevõtte finantseerimisvõimalusi, kasutades teabematerjale; • selgitab juhendi alusel majandusarvestuse põhimõtteid, lähtudes õigusaktides sätestatud nõuetest ja heast tavast;	Mitteeristav hindamine
4. Kavandab ettevõtlustegevuse. õpitavas valdkonnas, lähtudes äriideest ja ettevõtluskeskkonnast	• koostab ärimudeli meeskonnatööna, lähtudes valitud strateegiast; • kirjeldab asutamisprotsessi vastavalt valitud ettevõtlusvormile; • hindab juhendatud meeskonnatööna ettevõtte tasuvust lähtuvalt ärimudelist.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine

Õppemeetodid	Loeng-seminar, arutelu, vestlus, infootsing, rühmatöö.
Hindamismeetodid	Analüüs: eneseanalüüsi koostamine, töös analüüsitakse isikuomadusi, hoiakuid, väärtusi, oskusi, huvisisd ja võimeid ettevõtlusega tegelemiseks ning valitakse oma roll õpilasfirmas. Ärimudeli koostamine, turu-uuringu läbiviimine, õpilasfirmas rollide (ametid) jaotamine, õpilasfirma registreerimiseks vajalike dokumentide koostamine.
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinde kujunemise eelduseks on: seminaridel osalemine, iseseisva töö ja hindamisülesannete õigeaegne sooritamine.
sh lävend	“A” saamise tingimus: Mooduli hinne on arvestatud, kui õpilane on sooritanud hindamisülesanded vastavalt lävendi tasemele.
Õppematerjalid	

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
31	Hanke- ja ostutegevus	4	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused ostu- ja hanketegevuse põhimõtetest, protsessidest ja rollist ettevõtte väärtusahelas.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
40 tundi	24 tundi	40 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Selgitab hanke- ja ostutegevuse põhimõisteid, eesmärke ja protsesse, kirjeldades nende rolli ettevõtte tegevuses.	1.1 selgitab hanke- ja ostutegevusega seotud põhimõisteid, kasutades korrektselt erialast terminoloogiat. 1.2 kirjeldab ostu- ja hanketegevuse eesmärke ja põhiprotsesse, tuues välja seosed ettevõtte üldiste eesmärkidega. 1.3 annab ülevaate hanke- ja ostutegevuse arengusuundadest, kirjeldades olulisemaid muutusi ja trende.	Mitteeristav hindamine
2. Osaleb hanketegevuste kavandamisel, arvestades ettevõtte vajadusi ja kehtivaid regulatsioone.	2.1 selgitab hankeprotsessi etappe era- ja avalikus sektoris, põhinedes kehtivatel regulatsioonidel. 2.2 määratleb hankevajadused, arvestades ettevõtte tegevust, turusituatsiooni ja eesmärke. 2.3 valib potentsiaalsed tarnijad etteantud kriteeriumite alusel, kirjeldades lühidalt valiku põhjuseid.	Mitteeristav hindamine
3. Koostab juhendamisel läbirääkimiste ettevalmistuse, arvestades läbirääkimiste põhimõtteid ja lepingute aluseid.	3.1 koostab juhendamisel struktureeritud läbirääkimiste ettevalmistuse, arvestades läbirääkimiste eesmärki ja osapooli. 3.2 kirjeldab lepingute koostamise põhimõtteid, tuginedes asjakohastele õigusaktidele. 3.3 selgitab tegureid, mis mõjutavad tarnijaga läbirääkimise kulgu, arvestades suhteid, hinda ja kvaliteedinõudeid.	Mitteeristav hindamine
4. Osaleb ostu- ja tarnijate juhtimise tegevustes, kasutades sobivaid digivahendeid ja varude	4.1 kirjeldab tarnijate tulemuslikkuse hindamise põhimõtteid, arvestades ettevõtte eesmärke ja	Mitteeristav hindamine

haldamise põhimõtteid.	koostöövajadust. 4.2 hindab tarnijate tulemuslikkust etteantud kriteeriumite alusel, koostöös meeskonnaga oma rolli piires. 4.3 kasutab juhendi alusel erialast tarkvara ostuandmete või varude juhtimise toetamiseks, lähtudes ülesandes toodud andmetest. 4.4 tõlgendab nõudluse prognoosi andmeid, selgitades, kuidas need mõjutavad ostude kavandamist.	

Mooduli jagunemine		
Hanke- ja ostutegevuse roll ettevõttes Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Hanke- ja ostutegevuse ajalugu ja arenguetapid Hanke ja ostu põhimõisted ja erinevused Ostu- ja hanketegevuse eesmärgid ettevõttes Ostu roll väärtusahelas Ostujuhi roll organisatsioonis Hankejuhi töö ja tegevusala profiil Ostujuhi töö ja tegevusala profiil Ostuspetsialisti töö ja tegevusala profiil Hanke- ja ostutegevuse eetika Hankeprotsessi etapid era- ja avalikus sektoris Arengusuunad ja trendid (digitaliseerimine, jätkusuutlikkus, koostöö tarnijatega)	**Seos õpiväljundiga**
Iseseisev töö	Teemapõhiste allikate läbi töötamine. Kirjalik töö; hanke- ja ostutegevuse protsesside peamised erinevused.	
Praktiline töö	Rühmatöö: ostu- ja hanketegevuse protsessi kaardistamine skeemina.	
Hindamisülesanded	Kompleksülesanne rühmatöö - Hanke-ja ostutegevuste peamised eesmärgid ja ülesanded ettevõttes. Hanke- ostutegevusega seotud põhimõisted ja protsess juhendi alusel	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel. Arvestuse saamise eelduseks on hindamisülesande sooritamine vähemalt lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Kompleksülesanne rühmatöö - Hanke-ja ostutegevuste peamised eesmärgid ja ülesanded ettevõttes. Hanke- ostutegevusega seotud põhimõisted ja protsess juhendi alusel. Õpilane on tutvustanud rühmatööna hanke- ja ostutegevuste eesmärke ja ülesandeid ettevõttes, selgitanud hanke- ja ostutegevusega seotud põhimõisteid enda valitud meetodil ja võrrelnud näitlikustades hanke- ja ostutegevuse protsesside peamisi erinevusi juhendi alusel	
Hankevajaduse	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**

määratlemine ja tarnija valik Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	Hankevajaduse määratlemine ettevõtte näitel Kaubad, turud ja võimalused (k.a hindamine kas toota ise või osta; turu-uuring). Tarnijate otsimine ja hindamiskriteeriumid Tarnija valiku põhjendamine Läbirääkimiste põhimõtted Läbirääkimiste ettevalmistus Lepingu koostamise alused ja õiguslik raamistik	Osaleb hanketegevuste kavandamisel, arvestades ettevõtte vajadusi ja kehtivaid regulatsioone. Koostab juhendamisel läbirääkimiste ettevalmistuse, arvestades läbirääkimiste põhimõtteid ja lepingute aluseid.
Iseseisev töö	Kirjalik ettevalmistus: hankevajaduse määratlemine etteantud ettevõtte näitel.	
Praktiline töö	Läbirääkimiste ettevalmistuse koostamine ja tarnija valik etteantud kriteeriumite alusel. Läbirääkimiste rollimängud etteantud juhtumi põhjal	
Hindamisülesanded	1. Eneseanalüüs läbirääkimiste rollimängu tulemuste põhjal 2. Test - lepingud 3. Kirjalik töö - TI abil lepingute koostamine ja analüüs	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel. Arvestuse saamise eelduseks on hindamisülesande sooritamine vähemalt lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: 1. Eneseanalüüs läbirääkimiste rollimängu tulemuste põhjal Õpilane on analüüsinud enda tegevust läbirääkimiste simuleeritud protsessis. 2. Test - lepingud Valikvastustega test on sooritatud ning avatud küsimused vastatud vastavalt kirjaliku töö hindamisjuhisele, lisaks on vastatud põhjendamist nõudvatele küsimustele ja seostamist vajavatele küsimustele 65% ulatuses õigesti. 3. Kirjalik töö - TI abil lepingute koostamine ja analüüs TI abil on lepingud koostatud ja analüüsitud arvestades kirjaliku töö juhendi tingimusi.	
Ostu- ja tarnijate juhtimine digivahendite abil Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Tarnijate tulemuslikkuse hindamise põhimõtted ja kriteeriumid Tarnijasuhete olulisus ettevõtte toimimises Ostuandmete ja varude info seos ostutegevusega Nõudluse prognoosi olemus ja mõju ostude kavandamisele Varude taseme, tarneaja ja reservvaru arvestamine ostuotsustes Digivahendite (nt Excel) kasutamine ostu- ja varuandmete töötlemisel Andmete sisestamine, töötlemine ja korrastamine Ostuandmete põhjal järelduste tegemine Tarnija hindamine etteantud andmete ja kriteeriumite alusel	**Seos õpiväljundiga** Osaleb ostu- ja tarnijate juhtimise tegevustes, kasutades sobivaid digivahendeid ja varude haldamise põhimõtteid.

	Andmepõhise info kasutamine ostuotsuste toetamisel	
Iseseisev töö	Kirjalik töö – tarnijasuhete koostöö olulisuse strateegiline tähtsus organisatsioonile	
Praktiline töö	Rühmatöö – tarnijate tulemuslikkuse hindamine	
Hindamisülesanded	1. Kirjalik töö - Tarnijasuhete koostöö olulisuse strateegiline tähtsus organisatsioonile 2. Praktiline ülesanne rühmatööna tarnijate tulemuslikkuse hindamise kohta kasutades etteantud andmeid ja digivahendit	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel. Arvestuse saamise eelduseks on hindamisülesande sooritamine vähemalt lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: 1. Kirjalik töö - Tarnijasuhete koostöö olulisuse strateegiline tähtsus organisatsioonile Kirjalik töö on esitatud. Töös on kirjeldatud tarnijasuhete koostöö olulisust, arvestades organisatsiooni vajadusi ja eesmärke. 2. Praktiline ülesanne rühmatööna tarnijate tulemuslikkuse hindamise kohta Praktiline ülesanne tarnijate tulemuslikkuse hindamise kohta on sooritatud kui õpilane hinnanud rühmatöös tarnijate tulemuslikkust etteantud kriteeriumite põhjal, kasutades digivahendit.	

Õppemeetodid	Loeng, aktiivne loeng, arutelu, paaristöö, rühmatöö, kirjalik töö, praktiline töö, arvutusülesanded, esitlus, töö õppematerjalidega, simulatsioon, rollimäng, situatsiooniülesanded, juhtumianalüüs.
Hindamismeetodid	Kompleksülesanded, juhtumipõhised situatsioonülesanded
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodul on arvestatud, kui õpiväljundid on saavutatud vähemalt lävendi tasemel
sh lävend	"A" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist.
Õppematerjalid	Kiisler, A., Logistika ja tarneahela juhtimine, Tallinn: Tallinna Tehnikaülikooli Kirjastus, 2011 Tulvi, A. Hanke-ja ostujuhtimine. Tallinn. Seilecs OÜ.2023 Ostmine ja hanked: digiõppevara komplekt. Prolog, 2023 projekti "Logistika valdkonna digiõppevara loomine kutseharidusele" Õpetaja loodud juhendmaterjalid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
32	Kaubaõpetus	4	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime kaupade käitlemisega logistikaettevõttes, tundes kaupa ja lähtudes käitlemise põhimõtetest.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
48 tundi	26 tundi	30 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Liigitab kaubad kasutades sortimendipüramiidi mõisteid ja tehnikat.	1.1 nimetab toidukaupade põhigrupid ja loetleb nende alaliigid, kasutades erialaseid mõisteid. 1.2 nimetab tööstuskaupade põhigrupid ja loetleb nende alaliigid, kasutades erialaseid mõisteid. 1.3 selgitab sortimendipüramiidi abil kaubakategooria kujundamist, kasutades sortimenti iseloomustavaid omadussõnu.	Mitteeristav hindamine
2. Selgitab kaupade omadusi ja säilitamist kaupade käitlemisel.	2.1 kirjeldab erinevate kaubagruppide käitlemist seostades need kauba eripära ja kontrollitavate parameetritega. 2.2 tõlgendab kauba märgistust ja pakendiinfot tehes ettepanekuid kauba käitlemiseks. 2.3 seostab kauba omadusi sobivate käitlemisnõuetega, lähtudes kauba märgistusest ja tootelehel esitatud infost.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Kaubaõpetus Auditoorne õpe 48 Iseseisev õpe 26 Praktiline töö 30	**Alateemad** Kauba mõiste ja kaubagruppide jaotus Toidukaupade põhigrupid ja alaliigid Tööstuskaupade põhigrupid ja alaliigid Sortimendipüramiidi mõiste ja ülesehitus Sortimendi laius ja sügavus Kaubakategooria kujundamine sortimendipüramiidi abil Kaubagruppide kirjeldamine sortimenti iseloomustavate omadussõnadega Kauba omadused (füüsikalised, keemilised, bioloogilised)	**Seos õpiväljundiga** Liigitab kaubad kasutades sortimendipüramiidi mõisteid ja tehnikat. Selgitab kaupade omadusi ja säilitamist kaupade käitlemisel.

	Kauba säilitamise põhimõtted Kauba käitlemise põhimõtted vastavalt kaubagrupile Pakendimärgistused ja nende tähendus Tooteinfo ja märgistuse tõlgendamine Kontrollitavad parameetrid kauba vastuvõtul Kauba omaduste seostamine käitlemisnõuetega	
Iseseisev töö	Koostab tabeli kaubade liikidest ja sobivast naabrusest toidukaupadele. Lühiuurimuse ja esitluse koostamine etteantud teemal ühe kauba kohta.	
Praktiline töö	Praktiline töö: tõlgendab etteantud kaupade märgistust ja pakendiinfot ning põhjendab nende põhjal sobivaid käitlemisnõudeid.	
Hindamisülesanded	1. Praktiline töö: Kauba liigitamine sortimendipüramiidi abil 2. Test: Kauba liigitus, omadused ja märgistus 3. Kirjalik töö: Valitud kaubagrupi omadused ja käitlemine 4. Lühiuurimuse koostamine ja esitlemine: etteantud teemal ühe kauba kohta.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesannete tulemuste alusel. Arvestuse saamise eelduseks on hindamisülesannete sooritamine vähemalt lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: 1. Praktiline töö: Kauba liigitamine sortimendipüramiidi abil Õppija liigitab etteantud toidu- ja/või tööstuskaubad korrektselt põhi- ja alaliikidesse ning kirjeldab sortimendipüramiidi abil kaubakategooriat, kasutades õigesti sortimenti iseloomustavaid omadussõnu ja erialast terminoloogiat. 2. Test: Kauba liigitus, omadused ja märgistus Test on sooritatud tulemusele vähemslt 65%. 3. Kirjalik töö: Valitud kaubagrupi omadused ja käitlemine Õppija kirjeldab valitud kaubagrupi liigitust, selgitab selle omadusi, tõlgendab kauba märgistust ning seostab kauba omadused sobivate käitlemisnõuetega, kasutades erialast terminoloogiat. 4. Lühiuurimuse koostamine ja esitlemine: etteantud teemal ühe kauba kohta Õppija esitleb selgelt ja arusaadavalt ühe kauba liigitust, omadusi ja käitlemise põhimõtteid, tõlgendab kauba märgistust ning kasutab esitluses korrektselt erialast terminoloogiat.	

Õppemeetodid	Loeng, praktiline töö, test, arutelu, esitlus, uurimus, meeskonan töö, rühmatöö
Hindamismeetodid	Test, uurimus, praktiline töö
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva	Mooduli hinde saamiseks on vajalik kõikide õpiväljundite all olevate hindamistööde teostamine lävendi tasemel.

hinde kujunemine	
sh lävend	“A” saamise tingimus: Mõistab kaupade liigitust ja loetleb kaupade alaliike toidu- ja tööstuskaupade osas. Mõistab kaupade käitlemise põhimõtteid ja tunneb kaupa. Paigutab kaubad lao- ja müügipinnale järgides käitlemisnõudeid.
Õppematerjalid	Kaubandusalane toidukaupade õpik H. Kikas, A. Antson, E. Joosu, E. Kiivit, E. Koger, K. Pärn, V. Vetka http://www.ekk.edu.ee Kikas, H., Koger, E., Mets, S. Tööstuskaubaõpetus Argo 2007, 280 lk stud.sisekaitse.ee/saar/Avalik_kaup/kaupade_liigid.htmlPuhverdatudSarnased

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
33	Riigikaitseõpetuse välilaager	1.5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Riigikaitseõpetuse mooduli läbimine. Rigikaitseõpetuse välilaagriga taotletakse, et õpilased omandavad praktilise kogemuse riigikaitse kursusel läbitud teoreetilistest teemadest üksikvõitleja oskuste tasemel. Harjutamise kaudu omandatakse ettekujutus üksikvõitleja oskustest, mis võimaldab tegutseda kriisiolukordades. Tugevneb õpilaste enesekindlus riigikaitse		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija rakendab riigikaitseõpetuse moodulis omandatud teadmisi ning omandab välilaagri tingimustes toimetulekuks vajalikud oskused.		

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Rajab meeskonna liikmena nõuetekohase välilaagri,kasutades olemasolevaid vahendeid ja allüksuse varustust ning järgides etteantud reegleid ja keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid	• valib ja komplekteerib vastavalt ilmastikule ja riigikaitseõpetuse välilaagris eesootavatele tegevustele isikliku varustuse, tuginedes ette antud nimekirjale; • pakib välilaagriks oma koti ette antud nimekirja alusel; • püstitab meeskonnatööna välitingimustes majutus-, söögi- ja hügieenialad, järgides välitingimustes toitlustamise ja hügieeni reegleid ning keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid; • valmistab välitingimustes sooja toitu, lähtudes olemasolevatest toiduainetest ja arvestades hügieeninõudeid välitingimustes; • rakendab vajalikke meetmeid, et ennetada looduses reostuse ja metsatulekahjude teket; • selgitab individuaal- ja allüksuses kasutatava varustuse otstarvet ja kasutamise reegleid; • kasutab välitingimustes hakkamasaamiseks vajalikku üksikisiku ja meeskonna varustust eesmärgipäraselt ja reeglite kohaselt; • tagab enda isikliku hügieeni ja hooldab oma isiklikku varustust vastavalt etteantud juhistele; • täidab antud ülesandeid vastutustundlikult ja tähtaegselt, arvestades kehtestatud reeglitega;	Mitteeristav hindamine
2. Käitub välilaagri ajal vastavalt kehtestatud reeglitele	• valib ja komplekteerib vastavalt ilmastikule ja riigikaitseõpetuse välilaagris eesootavatele tegevustele isikliku	Mitteeristav hindamine

	varustuse, tuginedes ette antud nimekirjale; • pakib välilaagriks oma koti ette antud nimekirja alusel; • püstitab meeskonnatööna välitingimustes majutus-, söögi- ja hügieenialad, järgides välitingimustes toitlustamise ja hügieeni reegleid ning keskkonnasäästlikkuse põhimõtteid; • valmistab välitingimustes sooja toitu, lähtudes olemasolevatest toiduainetest ja arvestades hügieeninõudeid välitingimustes; • rakendab vajalikke meetmeid, et ennetada looduses reostuse ja metsatulekahjude teket; • selgitab individuaal- ja allüksuses kasutatava varustuse otstarvet ja kasutamise reegleid; • kasutab välitingimustes hakkamasaamiseks vajalikku üksikisiku ja meeskonna varustust eesmärgipäraselt ja reeglite kohaselt; • tagab enda isikliku hügieeni ja hooldab oma isiklikku varustust vastavalt etteantud juhistele; • täidab antud ülesandeid vastutustundlikult ja tähtaegselt, arvestades kehtestatud reeglitega;	
3. Orienteerub maastikul kompassi ja topograafilise kaardi abil	• iseloomustab öisel maastikul orienteerumist piiravaid tegureid, tuginedes juhistele; • selgitab nõudeid ja piiranguid maastikul käsi-GPSi kasutamiseks; • määrab oma asukoha maastikul kaardi ja kompassi abil; • orienteerub meeskonnas topograafilise kaardi ja kompassi järgi vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul nii päeval kui ka öösel; • kasutab peamisi moondamis- ja varjatud liikumisviise, arvestades maastikku ja päevavalguse piisavust;	Mitteeristav hindamine

4. Oskab anda esmaabi ja transportida kannatanut välitingimustes	• selgitab esmaabi põhimõtetele tuginedes kannatanu seisundi hindamise võimalusi ja kannatanule välitingimustes abiandmise iseärasusi, sh võimalikke ohte kannatanu asendi muutmisel; • selgitab, millega tuleb arvestada esmaabi andjal enda ohutuse tagamisel, arvestades õnnetussituatsiooni ja esmaabi andmise üldiste põhimõtetega; • demonstreerib nõuetekohaselt esmaabivõtteid lavastatud õnnetuse korral kannatanu abistamiseks; • demonstreerib käepäraste ja meditsiiniliste abivahendite kasutamist lähtuvalt kannatanu vigastusest; • demonstreerib erinevaid kannatanu transportimise võtteid, lähtudes vigastusest;	Mitteeristav hindamine
5. Käsitseb juhendaja kontrolli all tsiviil- või mittesõjarelva ja laskemoona, järgides etteantud nõudeid ja ohutuseeskirju	• käitub lasketiirus kehtestatud reeglite ja laskmiskäskluste järgi; • demonstreerib erinevaid laskeasendeid vastavalt antud laskmiskäsklustele ja kasutab õiget päästmistehnikat; • sooritab ohutult tiirulaskmise praktilisi harjutusi juhendaja kontrolli all, järgides relva ja laskemoonaga ümberkäimise ohutuseeskirju ja -nõudeid.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine

Õppemeetodid	Õppetegevus välilaagris viiakse läbi Kaitseväe ja Kaitseliidu ohutuseeskirjade ja väljaõpet reguleerivate eeskirjade alusel ning see toimub Kaitseliidu või Kaitseväe struktuuriüksuses või nende korraldatud kohas. Relva- ja laskeõpe viiakse läbi vaid juhul, kui lasketiirus on võimalik tagada õppeks vajalikud tingimused, vahendid, sh isikukaitsevahendid ja pädevad õppe läbiviijad. Kui see ei ole võimalik, siis jääb õpiväljund nr 5 saavutamata, aga see ei mõjuta mooduli kokkuvõtva hinde kujunemist.
Hindamismeetodid	- Riviõpe; - Laskmine koos koos ohutusinstruktaažiga; - Topograafia; - Kauguste määramine; - Maskeerimine ja liikumisviisid;

	- Katelok; - Telk; - Sõjaväe meditsiin, esmaabi ja kannatanute transportimine - Orienteerumine; maskeerimine - Sõlmed - Orienteerumine takistusrajal koos ülesannetega
Lõimitud teemad	Riigikaitseõpetus on multidistsiplinaarne õppeaine, millel on tihedaid kokkupuutepunkte mitme õppeainega: 1) ajalugu – sõjaajalugu, kriiside ja konfliktide tekkepõhjused ning tagajärjed, rahvusvahelised kriisid ja konfliktid, NATO ja ÜRO; 2) bioloogia – inimese anatoomia, füsioloogia, massihävitusrelvad, kodanikukaitse, keskkonnakaitse; 3) eesti keel – terminoloogia, töö õigustekstidega, suuline ja kirjalik eneseväljendusoskus; 4) füüsika – ballistika, massihävitusrelvad, kodanikukaitse; 5) geograafia – kaardiõpetus; 6) keemia – massihävitusrelvad, kodanikukaitse, ohutusnõuded; 7) kehaline kasvatus – üldfüüsiline tegevus ja vastupidavus; 8) matemaatika – mõõtkava arvutamine, kraadide arvutamine, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) vahendite kasutamine; 9) võõrkeeled – terminoloogia; 10) ühiskonnaõpetus – kodanikukasvatus, riigikaitse korraldus, kaitseväe ja Kaitseliidu struktuur, NATO ja ÜRO,.
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on omandanud kõik mooduli õpiväljundid lävendi tasemel.
sh lävend	“A” saamise tingimus: Õpilane on osalenud riigikaitseõpetuse välilaagris ja osalenud kõikides praktilistes tegevustes lävendi tasemel.
Õppematerjalid	https://www.kaitseministeerium.ee/sites/default/files/riigikaitseopik.pdf www.kaitseministeerium.ee www.kra.ee www.nato.int www.kaitseliit.ee www.mil.ee

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
34	Täiendav praktika	8	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Täiendava praktika mooduli eelduseks on põhiõpingute praktika mooduli läbimine.		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane omandab uusi erialaseid ja tööeluks vajalikke oskusi ning laiendab oma praktilisi kogemusi erinevates, sh rahvusvahelistes töökeskkondades arvestades ettevõtte töökorralduse ning tööohutuse ja keskkonnanõuetega.		
Praktika			
208 tundi			

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Planeerib oma praktika eesmärgid vastavalt valitud spetsialiseerumisele ning toetudes enesereflesioonile.	1.1 kasutab enesereflesiooni isiklike praktika eesmärkide kavandamisel, tuues välja oma tugevused, arenguvajadused ja huvid. 1.2 sõnastab praktikaga seotud eesmärgid selgelt ja konkreetselt, kasutades arusaadavaid ja mõõdetavaid väljendeid. 1.3 seob sõnastatud eesmärgid oma spetsialiseerumise valdkonnaga, selgitades nende olulisust erialase arengu jaoks.	Mitteeristav hindamine
2. Valib oma isiklikele praktikaeesmärkidele ja praktikaväljunditele vastava praktikakoha, arvestades ettevõtte töökorralduse ja organisatsiooniliste eripäradega.	2.1 valib praktikakoha, mis vastab tema praktikaeesmärkidele ja -väljunditele, põhjendades valikut ettevõtte töökorralduse ja selle vastavusega praktikaeesmärkidele. 2.2 tutvub praktikaettevõtte töökorralduse ja väljakujunenud tavadega kirjeldades, kuidas need mõjutavad tema rolli ja tööülesandeid. 2.3 arvestab praktikakoha organisatsiooniliste eripäradega, kohandades oma tööviise ja käitumist ettevõtte reeglite, rollijaotuse ja tööprotsesside järgi.	Mitteeristav hindamine
3. Rakendab tööülesannete täitmisel varasemalt omandatud teadmisi ja oskusi, töötades juhendamisel või iseseisvalt ning järgides tööohutuse ja ettevõtte sisekorra nõudeid.	3.1 täidab tööülesandeid iseseisvalt või minimaalse juhendamisega, rakendades varasemates õpingutes omandatud teadmisi, oskusi ja töövõtteid. 3.2 järgib tööohutuse, töötervishoiu, hügieeni ja ettevõtte sisekorra nõudeid korrektselt tagades ohutu ja korda hoidva töökeskkonna. 3.3 valmistab tööülesannete täitmiseks ette	Mitteeristav hindamine

	töökoha ja vajalikud vahendid, rakendades varasemaid teadmisi ning järgides tööohutuse ja ettevõtte sisekorra nõudeid.	
4. Analüüsib oma tööalast arengut ja reflekteerib praktika jooksul omandatud kogemusi, tuues välja oma tugevused ja arenguvajadused.	4.1 kirjeldab oma praktikategevusi selgelt ja täpselt, kasutades asjakohaseid mõisteid ning koostades praktikapäeviku ja praktikaaruande vastavalt kooli nõuetele. 4.2 analüüsib oma tegevusi ja toimetulekut praktika jooksul, seostades saadud kogemused püstitatud eesmärkide, varasemate teadmiste, oskuste ja hoiakutega. 4.3 tuvastab oma tugevused ja arenguvajadused refleteerides mitmekesises (sh rahvusvahelises) töökeskkonnas töötamise kogemuse mõju oma hoiakutele, oskustele ja karjääriplaanidele.	Mitteeristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Täiendav praktika Praktika 208	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga** Planeerib oma praktika eesmärgid vastavalt valitud spetsialiseerumisele ning toetudes enesereflesioonile. Valib oma isiklikele praktikaeesmärkidele ja praktikaväljunditele vastava praktikakoha, arvestades ettevõtte töökorralduse ja organisatsiooniliste eripäradega. Rakendab tööülesannete täitmisel varasemalt omandatud teadmisi ja oskusi, töötades juhendamisel või iseseisvalt ning järgides

		tööohutuse ja ettevõtte sisekorra nõudeid. Analüüsib oma tööalast arengut ja reflekteerib praktika jooksul omandatud kogemusi, tuues välja oma tugevused ja arenguvajadused.
Hindamisülesanded	Praktika aruanne ja praktika aruande esitlus.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpiväljundid on saavutatud vähemalt lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	"A" saamise tingimus: 1.1 kasutab eneserefleksiooni isiklike praktika eesmärkide kavandamisel, tuues välja oma tugevused, arenguvajadused ja huvid. 1.2 sõnastab praktikaga seotud eesmärgid selgelt ja konkreetselt, kasutades arusaadavaid ja mõõdetavaid väljendeid. 1.3 seob sõnastatud eesmärgid oma spetsialiseerumise valdkonnaga, selgitades nende olulisust erialase arengu jaoks., 2.1 valib praktikakoha, mis vastab tema praktikaeesmärkidele ja -väljunditele, põhjendades valikut ettevõtte töökorralduse ja selle vastavusega praktikaeesmärkidele. 2.2 tutvub praktikaettevõtte töökorralduse ja väljakujunenud tavadega kirjeldades, kuidas need mõjutavad tema rolli ja tööülesandeid. 2.3 arvestab praktikakoha organisatsiooniliste eripäradega, kohandades oma tööviise ja käitumist ettevõtte reeglite, rollijaotuse ja tööprotsesside järgi., 3.1 täidab tööülesandeid iseseisvalt või minimaalse juhendamisega, rakendades varasemates õpingutes omandatud teadmisi, oskusi ja töövõtteid. 3.2 järgib tööohutuse, töötervishoiu, hügieeni ja ettevõtte sisekorra nõudeid korrektselt tagades ohutu ja korda hoidva töökeskkonna. 3.3 valmistab tööülesannete täitmiseks ette töökoha ja vajalikud vahendid, rakendades varasemaid teadmisi ning järgides tööohutuse ja ettevõtte sisekorra nõudeid., 4.1 kirjeldab oma praktikategevusi selgelt ja täpselt, kasutades asjakohaseid mõisteid ning koostades praktikapäeviku ja praktikaaruande vastavalt kooli nõuetele. 4.2 analüüsib oma tegevusi ja toimetulekut praktika jooksul, seostades saadud kogemused püstitatud eesmärkide, varasemate teadmiste, oskuste ja hoiakutega. 4.3 tuvastab oma tugevused ja arenguvajadused refleteerides mitmekesises (sh rahvusvahelises) töökeskkonnas töötamise kogemuse mõju oma hoiakutele, oskustele ja karjääriplaanidele.	

Õppemeetodid	
Hindamismeetodid	
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine

Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpiväljundid on täidetud vähemalt lävendi tasemel.
sh lävend	“A” saamise tingimus: Praktika läbimise järgselt on saadud positiivne hinnang ettevõtte poolselt juhendajalt, aruanne on koostatud ja esitletud vastavalt esitatud nõuetele.
Õppematerjalid	

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
35	Tööstress ja vaimse heaolu hoidmine tööelus	4	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused vaimse tervise hoidmise ning stressi juhtimise põhimõtetest, rakendades sobivaid enesejuhtimise ja enesehoiu võtteid oma heaolu toetamiseks töös ja igapäevaelus.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
40 tundi	24 tundi	40 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Selgitab vaimse tervise ja stressi põhimõtteid, kirjeldades levinud stressitegureid ning stressi ja läbipõlemise tunnuseid.	1.1 nimetab vaimse tervise ja stressi põhimõisted ja liike, kasutades ülesande kontekstis korrektseid ja arusaadavaid termineid. 1.2 kirjeldab levinud stressitegureid, selgitades, kuidas need võivad mõjutada inimese vaimset ja füüsilist seisundit. 1.3 kirjeldab stressi ja läbipõlemise tunnuseid töö- ja igapäevaelus, toetudes etteantud olukordadele.	Mitteeristav hindamine
2. Rakendab enesejuhtimise ja enesehoiu võtteid, valides olukorrale sobivaid viise stressi vähendamiseks ja vaimse heaolu toetamiseks töös ja igapäevaelus.	2.1 nimetab levinud enesejuhtimise ja enesehoiu võtteid, kirjeldades lühidalt nende eesmärki ja mõju heaolule. 2.2 valib antud olukorra põhjal sobiva toimetulekuvõtte, põhjendades lühidalt, miks valitud viis on olukorra jaoks sobiv. 2.3 rakendab juhendi või näidissituatsiooni alusel enesejuhtimise või lõõgastuse võtet, järgides põhietappe ja tegutsedes teadlikult (nt hingamine, paus, ajaplaneerimine, pingete vabastamine).	Mitteeristav hindamine
3. Hindab oma töö- ja puhkerütmi, kasutades enesejuhtimise ja enesehoiu võtteid vaimse heaolu toetamiseks töös ja igapäevaelus.	3.1 kirjeldab oma töö- ja puhkerütmi, tuues välja, kuidas töötempo, puhkeperioodid ja uneharjumused mõjutavad tema enesetunnet ja vaimset heaolu. 3.2 hindab oma töö- ja puhkerütmi tasakaalustatust, toetudes enesevaatlusele ning kirjeldades võimalikke muudatusi, mis aitaksid vaimset heaolu parandada.	Mitteeristav hindamine

	3.3 valib ühe enesehoiu või enesejuhtimise võtte, põhjendades, miks see sobib tema töö- või elurütmiga ning kuidas seda igapäevaselt rakendada.	

Mooduli jagunemine		
Enesejuhtimine ja enesehoid stressiolukordades Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Enesejuhtimise mõiste ja tähtsus Enesehoiu põhimõtted tööelus Stressiga toimetuleku viisid (hingamine, pausid, liikumine, ajaplaneerimine) Igapäevased enesehoolevõtted: liikumine, uni, toitumine, hobid. Lõõgastustehnikad ja nende kasutamine Toimetulekuvõtte valimine vastavalt olukorrale Praktilised harjutused ja tehnikad Teadlik tegutsemine pingelistes olukordades Usaldusväärse toe otsimine Millal ja kelle poole pöörduda?	**Seos õpiväljundiga** Rakendab enesejuhtimise ja enesehoiu võtteid, valides olukorrale sobivaid viise stressi vähendamiseks ja vaimse heaolu toetamiseks töös ja igapäevaelus.
Iseseisev töö	Kirjalik ülesanne: sobivate enesejuhtimise ja enesehoiu võtete valimine erinevate olukordade põhjal.	
Praktiline töö	Praktilised harjutused tunnis: hingamis-, lõõgastus- ja ajaplaneerimise võtted.	
Hindamisülesanded	Grupiarutelu + plakat „Vaimse tervise tööriistakast“	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande alusel. Arvestuse saamise eelduseks on hindamisülesande sooritamine vähemalt lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Grupiarutelu + plakat „Vaimse tervise tööriistakast“ Plakatil või digitaalselt on toodud välja olulised aspektid, tegevused, mis aitavad hoida head vaimset vormi ja ennetada stressi. Praktilisi soovitusi on jagatud, kasutatud on teatud määral etteantud märksõnu.	
Töö- ja puhkeaja tasakaal Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** Töö- ja puhkerütmi tasakaal Une, puhkuse ja töötempo mõju vaimsele heaolule Enesevaatluse kasutamine oma rütmi hindamisel Vaimse heaolu toetamine igapäevaelus Isikliku heaoluplaani koostamine Enesehoiu võtte sidumine oma töö- ja elurütmiga Ajaplaneerimise ja prioriteetide seadmine Mikropauside ja puhkuse tähtsus Sisekõne ja enesehinnangu mõju Emotsionaalne enesejuhtimine	**Seos õpiväljundiga** Hindab oma töö- ja puhkerütmi, kasutades enesejuhtimise ja enesehoiu võtteid vaimse heaolu toetamiseks töös ja igapäevaelus.

	Positiivne enesekehtestamine ja EI-ütlemise harjutamine. Kuidas muuta sisekõne toetavamaks? Emotsioonide väljendamise ja reguleerimise lihtsad tehnikad	
Iseseisev töö	Enesevaatluse põhjal töö- ja puhkerütmi kirjeldus.	
Praktiline töö	Isikliku heaoluplaani koostamine, lähtudes oma töö- ja elurütmist.	
Hindamisülesanded	Kirjalik töö „Minu töö- ja puhkerütm ning vaimse heaolu toetamine“.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande alusel. Arvestuse saamise eelduseks on hindamisülesande sooritamine vähemalt lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: „Minu töö- ja puhkerütm ning vaimse heaolu toetamine“ Õppija kirjeldab töö- ja puhkeaga, toob välja tasakaalu või selle puudumise põhjuseid. Peegeldab oma vaimset seisundit ja oskab seostada seda elurütmiga. Töös on nimetatud konkreetseid tegevusi vaimse heaolu tugevdamiseks. Töös arutleb enda võimalusi.	
Vaimne tervis, stress ja läbipõlemine tööelus Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** Vaimne tervis Vaimne vorm Tööalase vaimse heaolu eripärad nt. logistika ja laotöö valdkonnas. Stress (uskumused, olukorra tajumine, ootused ja hoiakud mis mõjutavad stressi teket, kasutoovad vs kasutud ja negatiivsed emotsioonid, liigne muretsemine) Stressi liigid Tööstress, selle põhjustajad Levinumad stressitegurid töökeskkonnas Depressiooni tunnused ja toe andmine Läbipõlemise ohumärgid, võimalikud põhjused	**Seos õpiväljundiga** Selgitab vaimse tervise ja stressi põhimõtteid, kirjeldades levinud stressitegureid ning stressi ja läbipõlemise tunnuseid.
Iseseisev töö	Kirjalik ülesanne: töökeskkonna stressitegurite ja läbipõlemise tunnuste kirjeldamine etteantud tööolukordade põhjal.	
Praktiline töö	Rühmatöö: tööeluliste situatsioonide analüüs, kus tuvastatakse stressitegurid ja võimalikud tagajärjed.	
Hindamisülesanded	Kirjalik töö „Stress ja läbipõlemine tööelus“.	
Hindamine	Mitteeristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande alusel. Arvestuse saamise eelduseks on hindamisülesande sooritamine vähemalt lävendi tasemel.	
sh hindekriteeriumid	“A” saamise tingimus: Õppija nimetab kirjalikus töös juhisel alusel korrektselt vaimse tervise ja stressiga seotud põhimõisted, kirjeldab levinud stressitegureid töökeskkonnas, selgitab stressi mõju vaimsele ja füüsilisele tervisele ning kirjeldab läbipõlemise tunnuseid, toetudes etteantud tööelulistele olukordadele.	

Õppemeetodid	Aktiivne loeng, kirjalik töö, rühmatöö, paneeldiskussioon, praktiline töö
Hindamismeetodid	Struktureeritud kirjalik töö, suuline esitlus

Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Mitteeristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Moodul on arvestatud, kui õpiväljundid on saavutatud vähemalt lävendi tasemel
sh lävend	"A" saamise tingimus: Hindamisülesanded on sooritatud vastavalt õpiväljundite hindamiskriteeriumitele
Õppematerjalid	Psühhosotsiaalsed ohutegurid ja tööstress töökeskkonnas – Tööelu ametlik teave https://www.tooelu.ee/et/67/psuhhosotsiaalsed-ohutegurid Vaimne tervis töökohal – https://peaasi.ee/tookohal/ Vaimse tervise hea tava ja toetavad materjalid https://peaasi.ee/vaimse-tervise-hea-tava-tookohal/ Vaimse tervise toetamise strateegiad töökeskkonnas (Peaasi PDF) https://peaasi.ee/wp-content/uploads/2021/10/Peaasi.ee_Strateegiad_tookeskkonnas_2022.pdf Riskianalüüs ja psühhosotsiaalsed ohutegurid – Tööelu juhend https://www.tooelu.ee/et/79/riskianaluus WHO – Workplace mental health (maailma vaimse tervise organisatsioon, üldine ülevaade) https://www.who.int/teams/mental-health-and-substance-use/promotion-prevention/mental-health-in-the-workplace (WHO töötervishoiu vaimse tervise osa) Routledge, J. (2020). Vaimne tervis töökohal

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
36	Vabaõpingud	5	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	-		
Mooduli eesmärk	Vabaõpingud on õpingud, mida õpilane valib oma huvidest ja soovidest lähtuvalt kooli teiste erialade või teiste õppeasutuste õppekavadest.		
Auditoorne õpe			
130 tundi			

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Kavandab ja viib ellu enda huvidele, eesmärkidele ja erialasele arengule vastavaid õpitegevusi.	VÕTAga on arvestatud vähemalt 5 EKAPi mahus vabaõpinguid.	Eristav hindamine

Mooduli jagunemine		
Vabaõpingud Auditoorne õpe 130	**Alateemad**	**Seos õpiväljundiga**
Hindamine		
sh kokkuvõtva hinde kujunemine		
sh hindekriteeriumid		

Õppemeetodid	-
Hindamismeetodid	-
Lõimitud teemad	-
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	-
sh lävend	“3” saamise tingimus: - “4” saamise tingimus: - “5” saamise tingimus: -
Õppematerjalid	-

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)	Õpetajad
37	Ärilogistika ja varude juhtimine	4	Mooduli vastutaja, Heria Lampp
Nõuded mooduli alustamiseks	Puuduvad		
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õppija omandab teadmised ja oskused ärilogistika toimimise, tarneahela ja varude juhtimise põhimõtete kohta, hinnates ettevõtte logistilist võimekust ning toetades varude juhtimise otsuseid analüütilise ja digipõhise info abil.		

Auditoorne õpe	Iseseisev õpe	Praktiline töö
40 tundi	24 tundi	40 tundi

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid	Hindamine
1. Selgitab ärilogistika põhitermineid ja kontseptsioone kirjeldades nende seoseid tarneahela ja ettevõtte toimimisega	1.1 selgitab ärilogistika põhitermineid, kasutades korrektselt erialast terminoloogiat. 1.2 kirjeldab ärilogistika kontseptsioone tuues välja seosed ettevõtte teiste funktsioonidega. 1.3 selgitab ärilogistika rolli ettevõtte toimimises põhjendades, kuidas logistikalahendused mõjutavad kulusid, kvaliteeti, tarneaegu ja kliendirahulolu.	Eristav hindamine
2. Hindab ühe ettevõtte tarneahela ja varude juhtimise toimimist, tuvastades kitsaskohad ja arenguvõimalused.	2.1 kaardistab tarneahela struktuuri ja põhivood kirjeldades materjali-, info- ja rahavoogude liikumist ühe ettevõtte näitel. 2.2 selgitab varude juhtimise põhimõtteid ja kasutatavaid meetodeid, lähtudes varude taseme, tarneaja, reservvaru ja nõudlusandmete olulisusest. 2.3 tuvastab ettevõtte tarneahela või varude juhtimise kitsaskohad ja arenguvõimalused, põhjendades nende mõju kuludele, tarnekindlusele või töökorraldusele.	Eristav hindamine
3. Rakendab varude juhtimise ja ärilogistika analüütilisi töövõtteid, kasutades digivahendeid ning andmepõhist infot otsuste toetamiseks.	3.1 analüüsib varude taset ja käibekiirust, kasutades lähteandmeid ning arvutades põhinäitajad juhendi alusel. 3.2 kasutab varude juhtimise ja tarneahela hindamiseks digivahendeid, järgides juhendeid. 3.3 sõnastab andmete põhjal järeldused ja ettepanekud, selgitades, kuidas analüüsi tulemused võivad toetada varude või tarneprotsessi	Eristav hindamine

	täiustamist.	

Mooduli jagunemine		
Tarneahela ülesehitus ja varude juhtimise põhimõtted Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** materjali-, info- ja rahavood tarneahelas tarneahela struktuuri kaardistamine ühe ettevõtte näitel varude liigid ja nende tekkepõhjused varude juhtimise põhimõtted (tarneaeg, reservvaru, nõudlus, varude tase) kitsaskohad tarneahelas ja varude juhtimises	**Seos õpiväljundiga** Hindab ühe ettevõtte tarneahela ja varude juhtimise toimimist, tuvastades kitsaskohad ja arenguvõimalused.
Iseseisev töö	Valitud ettevõtte tarneahela skeemi koostamine.	
Praktiline töö	Tarneahela ja varude juhtimise kitsaskohtade kaardistamine ühe ettevõtte näitel.	
Hindamisülesanded	Kirjalik analüüs: ettevõtte tarneahel ja varude juhtimine.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 2.1 kaardistab tarneahela struktuuri ja põhivood kirjeldades materjali-, info- ja rahavoogude liikumist ühe ettevõtte näitel. 2.2 selgitab varude juhtimise põhimõtteid ja kasutatavaid meetodeid, lähtudes varude taseme, tarneaja, reservvaru ja nõudlusandmete olulisusest. 2.3 tuvastab ettevõtte tarneahela või varude juhtimise kitsaskohad ja arenguvõimalused, põhjendades nende mõju kuludele, tarnekindlusele või töökorraldusele. Kaardistab tarneahela põhivood ja kirjeldab varude juhtimist üldisel tasemel. "4" saamise tingimus: Kaardistab tarneahela struktuuri ning selgitab varude juhtimise põhimõtteid, tuues välja kitsaskohad. "5" saamise tingimus: Kaardistab tarneahela põhjalikult, tuvastab kitsaskohad ja põhjendab nende mõju kuludele, tarnekindlusele ja töökorraldusele.	
Varude analüüs ja andmepõhine otsustamine logistikas Auditoorne õpe 15 Iseseisev õpe 9 Praktiline töö 15	**Alateemad** varude põhinäitajad (käibekiirus, keskmine laoseis, varude väärtus) varude taseme ja käibekiiruse analüüsimine lähteandmete põhjal digivahendite (Excel/Sheets) kasutamine andmete töötlemisel järelduste ja parendusettepanekute sõnastamine andmete põhjal	**Seos õpiväljundiga** Rakendab varude juhtimise ja ärilogistika analüütilisi töövõtteid, kasutades digivahendeid ning andmepõhist infot otsuste toetamiseks.
Iseseisev töö	Lähteandmete põhjal varude näitajate arvutamine (Excel/Sheets).	
Praktiline töö	Varude taseme ja käibekiiruse analüüs digivahenditega.	
Hindamisülesanded	Andmepõhine analüüs ja parendusettepanekud.	

Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 3.1 analüüsib varude taset ja käibekiirust, kasutades lähteandmeid ning arvutades põhinäitajad juhendi alusel. 3.2 kasutab varude juhtimise ja tarneahela hindamiseks digivahendeid, järgides juhendeid. 3.3 sõnastab andmete põhjal järeldused ja ettepanekud, selgitades, kuidas analüüsi tulemused võivad toetada varude või tarneprotsessi täiustamist. Arvutab juhendi alusel varude põhinäitajad ja kirjeldab tulemusi. "4" saamise tingimus: Analüüsib varude näitajaid digivahendite abil ning selgitab tulemuste tähendust. "5" saamise tingimus: Analüüsib varude näitajaid põhjalikult, sõnastab järeldused ja põhjendatud parendusettepanekud varude või tarneprotsessi täiustamiseks.	
Ärilogistika roll ja seosed ettevõtte toimimises Auditoorne õpe 10 Iseseisev õpe 6 Praktiline töö 10	**Alateemad** ärilogistika põhiterminid ja kontseptsioonid logistika seos müügi, tootmise ja finantsidega logistika mõju kuludele, kvaliteedile, tarneaegadele ja kliendirahulolule tarneahela tervikvaade ettevõtte toimimises	**Seos õpiväljundiga** Selgitab ärilogistika põhitermineid ja kontseptsioone kirjeldades nende seoseid tarneahela ja ettevõtte toimimisega
Iseseisev töö	Mõistekaart ärilogistika põhiterminitest ja nende seostest ettevõtte teiste funktsioonidega.	
Praktiline töö	Ühe ettevõtte näitel logistika seoste kirjeldamine müügi, tootmise ja finantsidega.	
Hindamisülesanded	Kirjalik töö: ärilogistika roll ettevõtte toimimises.	
Hindamine	Eristav hindamine	
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Teema hinne kujuneb hindamisülesande tulemuse alusel	
sh hindekriteeriumid	"3" saamise tingimus: 1.1 selgitab ärilogistika põhitermineid, kasutades korrektselt erialast terminoloogiat. 1.2 kirjeldab ärilogistika kontseptsioone tuues välja seosed ettevõtte teiste funktsioonidega. 1.3 selgitab ärilogistika rolli ettevõtte toimimises põhjendades, kuidas logistikalahendused mõjutavad kulusid, kvaliteeti, tarneaegu ja kliendirahulolu. Selgitab ärilogistika põhitermineid ja kirjeldab nende seoseid ettevõtte tegevusega üldisel tasemel. "4" saamise tingimus: Selgitab ärilogistika põhitermineid ja seostab need loogiliselt ettevõtte teiste funktsioonidega, tuues asjakohaseid näiteid. "5" saamise tingimus: Selgitab ärilogistika põhitermineid põhjalikult ning põhjendab, kuidas logistikalahendused mõjutavad ettevõtte kulusid, kvaliteeti, tarneaega ja kliendirahulolu.	

Õppemeetodid	Loeng, rühmatöö, juhtumianalüüs, simulatsioon, arutelu, kirjalik töö, iseseisev töö, praktiline töö, enesekontrolli testid, valikvastustega testid, situatsiooniülesanded
Hindamismeetodid	Struktureeritud kirjalik töö, situatsioonülesanded
Lõimitud teemad	
Mooduli hindamine	Eristav hindamine
Mooduli kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli hinne kujuneb õpiväljundite hinnete keskmisena.
sh lävend	"3" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ning demonstreerinud oskusi ja teadmisi lävendi tasemel "4" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad tööd ja sooritanud hindamisülesanded vastavalt hindamiskriteeriumitele, demonstreerides oskuste ja teadmiste eesmärgipärast kasutamist "5" saamise tingimus: Õpilane on esitanud iseseisvad töö ja sooritanud hindamisülesanded iseseisvalt ja meeskonnaliikmena, demonstreerides õpiväljundi hindamiskriteeriumides kirjeldatud oskuste ja teadmiste eesmärgipärast ja loovat kasutamist
Õppematerjalid	A. Tulvi Logistika õpik kutskeoolidele, INNOVE (2013) A. Tulvi Ülesannete ja testide kogu (2023) A. Tulvi Lao Haldamine (2021) J. Suursoo Tarneahela Haldamine I (2012) & II (2013) https://logistikamaterjalid.ee/materjalid/

Saavutatavad kompetentsid

Kompetentsi nimetus kutsestandardis	Eriala õppekava moodulid									
	Digioskuste arendamine	Ergonoomika lao- ja kontoritöös	Erialane võõrkeel	Ettevalmistus eesti keele riigieksamiks	Ettevalmistus inglise keele riigieksamiks	Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	Ettevõtlusõpe	Hanke- ja ostutegevus	Jätkusuutlik logistika ja ringmajandus	Kaasaegne laokorraldus
Kompetentsid puuduvad										

Kompetentsi nimetus kutsestandardis	Eriala õppekava moodulid									
	Kaasaegsed tehnoloogiad logistikas	Kauba maanteevedude korraldamine	Kaubavarude täiendamine	Kaubaõpetus	Kaupade käitlemine	Keel ja kirjandus	Kehakultuur	Klienditeenindus	Laotoimingud	Logistikateenuste ost ja müük
Kompetentsid puuduvad										

Kompetentsi nimetus kutsestandardis	Eriala õppekava moodulid									
	Loodusained	Matemaatika	Müügitöö ja digiturundus	Oskused eluks ja tööks	Praktika	Riigikaitseõpetus	Riigikaitseõpetuse välilaager	Sissejuhatus kutseõpingutesse	Sotsiaalained	Täiendav praktika

Kompetentsi nimetus kutsestandardis	Eriala õppekava moodulid									
	Loodusained	Matemaatika	Müügitöö ja digiturundus	Oskused eluks ja tööks	Praktika	Riigikaitse õpetus	Riigikaitse õpetuse välilaager	Sissejuhatus kutseõpingutesse	Sotsiaalained	Täiendav praktika
Kompetentsid puuduvad										

Kompetentsi nimetus kutsestandardis	Eriala õppekava moodulid						
	Tõstukite kasutamine	Tööstress ja vaimse heaolu hoidmine tööelus	Vabaõpingud	Visuaal- ja helikultuur	Võõrkeel keeleoskust asemel B1	Võõrkeel keeleoskust asemel B2	Ärilogistika ja varude juhtimine
Kompetentsid puuduvad							